PRETAKTOVANÉ

Príbehy z budúcej prítomnosti

Cory Doctorow

Slovak Translation of the „OVERCLOCKED: Stories of the Future Present“ by Cory Doctorow

Z anglického originálu OVERCLOCKED: Stories of the Future Present

Text som preložil vo svojom voľnom čase pre vlastné potešenie. Neprešiel gramatickou ani jazykovou úpravou.

PH (2007)

Obsah

Predslov:

Toto je zbierka poviedok Coryho Doctorowa „Overclocked: Stories of the Future Present,“ vydaná v r. 2007.

Originálne poviedky možno stiahnuť na:

http://craphound.com/overclocked

Ak vám pripadajú názvy poviedok v tejto zbierke známe, máte pravdu, a je to zámer. Dôvody vysvetľuje Doctorow v predhovore k poviedke *Andina hra*. Politické názory bokom, píše dobre. ☺

Slovami Woodyho Guthrieho:

„Táto pesnička je kopyrajtovaná v Spojených štátoch na 28 rokov. Každý, kto bude prichytený, že si ju pospevuje bez nášho dovolenia, bude naším ohromne veľkým priateľom, pretože nám to absolútne nevadí. Vydávajte ju. Píšte ju. Spievajte ju. Swingujte na ňu. Jódlujte ju. My sme ju napísali a to je všetko, čo sme chceli urobiť.“

Pat Yorkovej, ktorá urobila moje poviedky lepšími.

Úvod k poviedke ***Tlačozločin****

Tlačozločin sa zrodil z diskusie, ktorú som mal s priateľom, ktorý bol na prednáške hovorcu britského nahrávacieho priemyslu o budúcnosti "duševného vlastníctva". Ten manažér sa domnieval, že terajší veľký a hysterický záchvat nahrávacieho priemyslu bude tvoriť šablónu pre nekonečnú sériu záchvatov, keď 3D tlačiarne, fabrikátory a technológia rýchlych prototypov postupne zničia všetky odvetvia, ktoré sú založené na ochranných známkach a patentoch.

Môj priateľ si myslel, že hoci to bolo zvrátené, bolo to aj prekvapivo jasnozrivé, berúc do úvahy, že to prišlo od notorických technických netýkaviek z nahrávacieho priemyslu.

Na mňa to však veľký dojem neurobilo.

Je takmer isté, že kontrola nad výrobou predmetov chránených ochrannými známkami a patentmi sa bude oslabovať s tým ako sa bude presadzovať tlač výrobkov na požiadanie, ale zredukovať dôsledky 3D tlačenia na *ochranné známky* je úžasne podivný nápad.

Je to akoby sa obzore zjavila železnica, a najviac vizionárska vec, nad ktorou by sa súčasní futuristi zamýšľali by bolo, že tieto oceľové kone budú mať katastrofálny dopad na ťažko pracujúcich výrobcov vriec na ovos pre kone. Svojím spôsobom je to pravda, ale je to tak tunelové videnie, že prakticky znamená slepotu.

Keď ma z časopisu Nature požiadali, aby som napísal krátku poviedku na ich zadnú stranu, súhlasil som. Potom som išiel domov, sadol som si na posteľ a napísal som toto. Kúpili to hneď nasledujúce ráno a obchod bol hotový.

---

* Názov *Printcrime* je odkaz na Orwellov Sexcrime (Sexozločin), pojem z románu 1984.

Tlačozločin

(Pôvodne vyšlo v Nature Magazine, v januári 2006)

Tlačiareň môjho otca poliši rozmlátili keď som mala osem. Pamätám si jej horúci zápach, podobný ako mala mikroténová fólia v mikrovlnke, tatiho úporne sústredený pohľad, keď ju plnil čerstvou zmeskou, a teplý pocit z predmetov, ktoré z nej vychádzali ako čerstvé pečivo.

Poliši prerazili dvere oháňajúc sa obuškami, jeden z nich cez megafón recitoval podmienky príkazu na zadržanie. Jeden z tatiho zákazníkov ho nabonzoval. iPolícia platila drahými farmaceutikami – prípravkami na zlepšenie výkonu, pamäťovými doplnkami, posilňovačmi metabolizmu. Vecami, ktoré stáli v kráme majetok; vecami, ktoré ste si mohli vytlačiť doma, ak ste boli ochotní riskovať, že vám kuchyňu zrazu zaplnia veľkí, nadupaní chlapi, vzduchom zasvištia obušky a rozbijú všetko a každého, kto sa im postaví do cesty.

Zničili kufor starej mamy, ten čo si doniesla zo starej vlasti. Rozbili našu malú chladničku a čističku v okne. Môj kanárik unikol smrti tak, že sa schúlil do rožku svojej klietky, keď ju veľká noha v čižme zmenila na smutné klbko drôtu z tlačiarne.

Tati. Čo spravili jemu. Keď skončili, vyzeral ako by sa pobil s celým rugbyovým družstvom. Vyvliekli ho von dverami tak, aby si ho všetci z novín dobre prezreli keď ho hodili do auta, zatiaľčo hovorca tvrdil svetu, že pirátska operácia môjho tatiho bola zodpovedná prinajmenšom za dvadsaťmiliónový kontraband, a že môj tati, zúfalý zlosyn, kládol pri zatýkaní odpor.

Všetko som to videla cez môj telefón vo zvyškoch obývačky, pozerala som na obrazovku a divila sa, ako len niekto, kto videl náš malý byt a náš biedny, chatrný majetoček, ho mohol považovať za domov kráľa organizovaného zločinu. Samozrejme, tlačiareň nám vzali a vystavili ju ako trofej pre reportérov. Jej svätyňka na kredenci vyzerala hrozne prázdna. Keď som sa spamätala a upratala byt a zachránila môjho úbohého pípajúceho kanárika, dala som tam mixér. Bol vyrobený z vytlačených súčiastok, takže bolo jasné, že vydrží len mesiac a potom mu bude treba vytlačiť nové ložiská a iné pohyblivé súčiastky. V tom čase som už dokázala rozobrať a poskladať všetko, čo sa dalo vytlačiť.

Kým som dovŕšila osemnásť, boli ochotní prepustiť tatiho z väzenia. Navštívila som ho trikrát – na moje desiate narodeniny, na jeho päťdesiatku a keď mamka zomrela. Odkedy som ho videla naposledy uplynuli dva roky a vyzeral zle. Po jednej väzenskej ruvačke kríval, a pozeral si cez plece tak často, že to vyzeralo akoby mal tik. Hanbila som sa, keď nás minitaxík vysadil pred domom, a keď sme stúpali po schodoch, snažila som sa udržiavať si dištanc od tohto zničeného krívajúceho kostlivca.

„Lanie," povedal, keď sme sa posadili. „Si bystré dievča, to viem. Nevedela by si, kde by tvoj starý tatko mohol zohnať tlačiareň a nejakú zmesku?"

Zaťala som päste tak silno, až sa mi nechty zaryli do dlaní. Zavrela som oči. „Tati, bol si vo väzení desať rokov. Desať. Rokov. Ideš riskovať ďalších desať rokov kvôli tlačeniu nových mixérov a farmák, nových laptopov a módnych klobúkov?"

Uškrnul sa. „Nie som hlúpy, Lanie. Poučil som sa. Neexistuje klobúk či laptop, kvôli ktorému by stálo za to ísť do väzenia. Nebudem tlačiť žiadnu z takých somarín, už nikdy." Chytil svoju šálku čaju a upíjal z nej, akoby to bola whisky, srknutie a dlhý výdych plný uspokojenia. Zatvoril oči a oprel sa v kresle.

„Poď sem, Lanie, nech ti niečo pošepkám do ucha. Poviem ti, ako som sa rozhodol, kým som bol desať rokov pod zámkom. Poď sem a počúvaj svojho hlúpeho tatka."

Zacítila som sa previnilo, že som ho už odpísala. Nebol vo svojej starej forme, to bolo jasné. Bohvie, čo musel prestáť vo väzení. „Čo, tati?" spýtala som sa, nahnúc sa tesne k nemu.

„Lanie, vytlačím viac tlačiarní. Omnoho viac tlačiarní. Pre každého jednu. To je hodné toho, ísť do basy. To je hodné všetkého."

Úvod k poviedke ***Keď sysadmini vládli Zemi***

Odkedy som v roku 1990 predčasne odišiel z univerzity, menil som zamestnanie každé dva až tri roky, a jeden z najlepších džobov, aké som mal, bolo pracovať ako systémový administrátor na voľnej nohe, pracovať v parných tuneloch informačného veku, ťahať káble, konfigurovať stroje, udržiavať zálohy, nakopávať siete do ich mäkkých a citlivých častí. Sysadmini sú neospevovaní hrdinovia storočia, a ak s vami nezatočia za posielanie pikantných správ či sa neprofesionálne používanie e-mailu, je to výlučne len z ich dobrej vôle.

Pretrváva mýtus, že Internet bol vyvinutý tak, aby vydržal jadrovú vojnu; hoci Strangelovove erotické sny boli určite kdesi v úzadí myslí generálov, ktorí odsúhlasili jeho výskum a vývoj vo firmách ako Rand a BBN, v skutočnosti to nebolo veľdielo inžinierstva.

Ale aj tak je to príťažlivá myšlienka, vízia sysadminov rozosiatych po celom svete vo svojich klietkach, ako so zatajeným dychom pozorujú ako zlyháva generátor a servery stemnejú, a potom dlhé hodiny čakajú kým sa minie energia a vzduch.

Táto poviedka sa pôvodne objavila v Baen's Universe Magazine, obdivuhodnom časopise vysokej kvality, ktorý edituje Eric Flint, sám talentovaný spisovateľ a vášnivý zástanca otvorenej a slobodnej kultúry.

Keď sysadmini vládli Zemi

(Pôvodne vyšlo v Baen's Universe, 2006)

Keď Felixov špeciálny telefón zazvonil o druhej ráno, Kelly sa prevalila k nemu, päsťou ho udrela ho do pleca a zasyčala, „Prečo si tú sprostú vec nevypol, keď si išiel spať?”

„Lebo mám pohotovosť,“ povedal.

„Do frasa, nie si žiaden lekár,“ povedala a kopla ho, keď sedel na okraji postele a naťahoval si nohavice, ktoré nechal predtým ležať na zemi. „Si len blbý *systémový administrátor*.“

„Je to moja práca,“ povedal.

„Drieš ako vládny mul,“ povedala. „Vieš, že mám pravdu. Kristepane, veď si teraz už otec, nemôžeš odbiehať uprostred noci zakaždým, keď niekomu spadne zásobovanie pornom. Nedvíhaj ten telefón.“

Vedel, že má pravdu. Zdvihol telefón.

„Hlavné routre neodpovedajú. BGP neodpovedá.“ Mechanickému hlasu monitora systémov bolo jedno, či mu nadáva, takže mu poriadne vynadal a cítil sa trochu lepšie.

„Možno to môžem opraviť odtiaľto,“ povedal. Mohol sa nalogovať do klietky s UPS - neprerušiteľným zdrojom, a reštartovať routre. UPS sa nachádzal v druhom sieťovom bloku so svojimi vlastnými routrami na vlastných neprerušiteľných zdrojoch energie.

Kelly teraz sedela v posteli, neurčitý tvar oproti doske čela. „Za päť rokov manželstva si nikdy nedokázal nič opraviť odtiaľto.“ Teraz sa ale mýlila – opravoval z domu veci neustále, ale robil to diskrétne, bez cirkusu, takže si to nepamätala. A zároveň mala pravdu – mal záznamy, ktoré dokazovali, že po jednej v noci sa nedalo opraviť nikdy nič bez toho, aby sa odviezol do klietky. Zákon Nekonečnej Vesmírnej Zvrátenosti – alias Felixov zákon.

O päť minút neskôr sedel Felix za volantom. Z domu sa to opraviť nedalo. Aj blok nezávislých routrov bol offline. Naposledy sa niečo také stalo, keď sa nejaký idiotský stavebný robotník prebagroval do hlavného prívodu do data-centra a Felix spolu s päťdesiatkou rozzúrených sysadminov týždeň stáli nad tou dierou a nadávali tomu neborákovi, ktorý tam drel 24-7, aby opäť pospájal desaťtisíc prerušených drôtov.

Počas cesty mu telefón ešte dvakrát zazvonil a on ho nechal prerušiť stereo a pustil si mechanickú situačnú správu o odpojení ďalšej kritickej sieťovej infraštruktúry cez veľké basové reproduktory. Potom zavolala Kelly.

„Ahoj,“ povedal.

„Neuhýbaj, počujem v tvojom hlase uhýbanie.“

Nechtiac sa usmial. „Kontrola, žiadne uhýbanie.“

„Milujem ťa, Felix,“ povedala.

„Ja som do teba totálne zbláznený, Kelly. Vráť sa spať.“

„2.0 sa zobudil,“ povedala. Kým nosila dieťatko v maternici, hovorili mu Beta Test, ale keď jej odtiekla plodová voda a zavolala mu, vybehol z kancelárie a kričal, *Práve dodali Gold Master*! Kým skončilo svoj prvý plač, začali ho volať 2.0. „Ten malý beťár sa narodil, aby sal z prsníka.“

„Je mi ľúto, že som ťa zobudil,“ povedal. Už bol takmer v data-centre. O 02:00 nie je žiadna premávka. Spomalil a zaparkoval pred vchodom do garáží. Nechcel stratiť Kellin hovor v podzemí.

„Nejde o to,“ povedala. „Si tam už sedem rokov. Máš pod sebou troch mladších. Daj im ten telefón. Svoje si si odrobil.“

„Nechcem od svojich podriadených žiadať niečo, čo by som sám neurobil,“ povedal.

„Ty si to už urobil,“ povedala. „Prosím! Neznášam, keď sa budím v noci sama. Chýbaš mi v noci.“

„Kelly –“

„Už nie som nahnevaná. Len mi chýbaš, to je všetko. S tebou mám sladké sny.“

„OK,“ povedal.

„Len tak?“

„Presne. Len tak. Nemôžem pripustiť, aby si mala zlé sny a svoje som si odrobil. Odteraz beriem nočnú pohotovosť len aby som pokryl prázdniny.“

Zasmiala sa. „Sysadmini nemajú prázdniny.“

„Tento bude mať,“ povedal. „Sľubujem.“

„Si úžasný,“ povedala. „Ach, do frasa, 2.0 sa práve vyložil na môj župan.“

„To je môj chlapec," povedal.

„No, to teda je," povedala. Zložila a on viedol auto na parkovisko data-centra, preukázal sa menovkou a silou vôle zdvíhal karpavé očné viečka, aby skeneru sietnice poskytol dobrý pohľad do svojej zaspatej očnej gule.

Zastavil sa pri automate a vzal si guaranovo-medafonilovú energetickú tyčinku a šálku robotického smrťáku v poháriku so slamkou, aké sa používali v hermeticky izolovanom prostredí, v „clean roome". Zhltol tyčinku a odpil z kávy, potom nechal nech mu vnútorné dvere prečítajú geometriu dlane. Dvere sa so vzdychom otvorili a ofúkli ho vzduchom, ktorý sa kvôli čistote udržiaval pod tlakom, potom konečne vstúpil do vnútornej svätyne.

Bol tam chaos. Klietky boli navrhnuté tak, aby sa tam mohli naraz pohybovať dvaja-traja sysadmini. Každý ďalší centimeter kubický priestoru patril hučiacim stojanom so servermi a routermi a mechanikami. Teraz tam bolo napchatých nie menej než dvadsať ďalších sysadminov. Bola to typická zmes čiernych tričiek s nepochopiteľnými sloganmi, bruchá ovenčené opaskami s telefónmi a multinástrojmi.

Obyčajne v klietke takmer mrzlo, ale teraz všetky tie telá malý uzavretý priestor prehrievali. Keď vošiel, piati či šiesti vzhliadli a vystrúhali grimasy. Dvaja ho pozdravili po mene. Pretláčal svoje brucho cez tlačenicu, pomedzi klietky, k stojanom Ardentu v zadnej časti miestnosti.

„Felix." Bol to Van, ktorý v tú noc ani nemal pohotovosť.

„Čo ty tu robíš?" spýtal sa. „Nie je dôvod, aby sme boli zajtra obaja zničení."

„Čo? Aha. Môj osobný box je hneď tu. Odišiel okolo 1:30 a môj proces-monitor ma zobudil. Mal som ti zavolať a povedať ti, že sem idem – ušetril by som ti cestu."

Felixov vlastný server – škatuľa, o ktorú sa delil s piatimi ďalšími – bol v stojane o poschodie nižšie. Uvažoval, či je tiež offline.

„Tak čo sa deje?"

„Masívny útok flashových červov. Nejaký chumaj spustil na všetkých windowsáckych strojoch na sieti Monte Carlo sondy na každý IP blok, vrátane IPv6. Na všetkých veľkých Ciscách bežia administratívne interfejsy cez v6, a všetky spadnú keď dostanú viac než desať požiadaviek súčasne, čo znamená, že v podstate všetky spojenia spadli. Aj DNS sa posral – ako keby niekto včera v noci zamoril zónu prenosu. Ach, a zjavil sa email a IM, ktoré posielajú správy ako od niekoho živého každému v tvojom adresári kontaktov, plodí to dialóg ako Eliza, a snaží sa aby si otvoril email alebo správu a s nimi Trójana."

„Ježiš."

„No." Van bol sysadmin druhého typu, cez 180 centimetrov, dlhý konský chvost, poskakujúci ohryzok. Tričko na jeho kostnatom hrudníku hovorilo ZVOĽ SI ZBRAŇ a zobrazovalo rad mnohostenných kociek z hier na hrdinov.

Felix bol sysadmin prvého typu, s tridsiatimi až štyridsiatimi kilami navyše, všetkými okolo stredu tela, a s tvarovanou ale hustou bradou, ktorá kryla jeho prebytočné brady. Jeho tričko hovorilo AHOJ CTHULHU a bol na ňom bezústy Cthulhu, milý ako mačiatko. Poznali sa už pätnásť rokov, stretli sa na Usenete, potom f2f na torontskom pivnom stretnutí Freenetu, na jednej či dvoch konferenciách Star Treku, a napokon Felix najal Vana, aby s ním pracoval v Ardente. Van bol spoľahlivý a metodický. Bol vyštudovaný elektroinžinier a viedol si rad špirálových denníkov, zaplnených detailmi o každom kroku, aký kedy urobil, s dátumom a časom.

„Tentoraz to ani nie je PROMKAS," povedal Van. PROblém Medzi Klávesnicou A Stoličkou. Trójske kone v emailoch spadali do tejto kategórie– ak by mali ľudia dostatok rozumu a neotvárali podozrivé prílohy, emailové trójany by boli vecou minulosti. Ale červy, ktoré zahltili ciscovské routre neboli problémom so zlužívateľmi – boli chybou neschopných inžinierov.

„Nie, je to chyba Microsoftu," povedal Felix. „Vždy, keď som v práci o druhej ráno, je to alebo PROMKAS alebo Mikrostop."

۞

Nakoniec len poodpájali tie blbé routre od Internetu. Samozrejme nie Felix, hoci mal veľkú chuť spraviť to, a reštartovať ich po odpojení interfejsov IPv6. Urobili to dvaja býčí Pekelní Bastardi-Operátori, ktorí na to, aby sa dostali do príslušnej klietky, museli súčasne otočiť dvoma kľúčmi – ako stráže v silách Minutemanov. 95 percent diaľkovej prevádzky v Kanade prechádzalo touto budovou. Mala *lepšie* zabezpečenie, ako väčšina Minutemanov.

Felix a Van po jednom znovu pozapájali ardentovské boxy. A hneď boli bombardovaní červími sondami – opätovné zapojenie routrov vystavilo ďalšie klietky dolu prúdom útoku. Každý stroj na Internete sa utápal v červoch alebo ich vytváral, alebo oboje. Felixovi sa podarilo dostať cez NIST a Bugtraq po asi sto time-outoch, a stiahol nejaké záplaty na jadro systému, ktoré mali znížiť záťaž červov v stroji, ktorý mal na starosti. Bolo desať hodín ráno a on bol hladný, že by zjedol zadok zdochnutého medveďa, ale zrekompiloval jadrá a znovu spustil

stroje. Vanove dlhé prsty lietali nad administrátorskou klávesnicou, jazyk mal vystrčený, zbiehal štatistiky záťaže každého stroja.

„Na Greedovi som mal už dvesto dní prevádzky," povedal Van. Greedo bol najstarší server v sérii, z čias, keď ich pomenúvali po postavách z Hviezdnych vojen. Teraz sa všetky volali podľa Šmolkov, ale už sa im míňali Šmolkovia, takže začínali s postavami z McDonaldlandu, počnúc Vanovým laptopom, ktorý sa volal Major McCheese.

„Greedo vstane z mŕtvych," povedal Felix. „Ja mám dolu 486-ku, ktorá beží už vyše päť rokov. Zlomí mi srdce, keď ju budem musieť reštartovať."

„Na aké nekonečné hovno používaš 486-ku?"

„Nijaké. Ale kto dokáže vypnúť mašinu, ktorá beží päť rokov? To je ako eutanázia vlastnej babičky."

„Som hladný," povedal Van.

„Vieš čo," povedal Felix. „Spustíme tvoj box, potom môj, potom ťa vezmem do Lakeview Lunch na pizzu a zvyšok dňa si môžeš vziať voľno."

„Si chlapík," povedal Van. „Človeče, si na nás pešiakov príliš dobrý. Mal by si nás držať v diere a biť nás ako ostatní šéfovia. Iba to si zaslúžime."

„To je tvoj telefón," povedal Van. Felix sa vyvliekol z útrob 486-ky, ktorá sa odmietala naštartovať. Vložil do nej náhradný zdroj od istých známych, čo udržiavali spamové filtre, a snažil sa ho pozapájať. Nechal, nech mu Van podá mobil, ktorý mu spadol z opasku, keď sa snažil dostať dozadu za stroj.

„Ahoj, Kelly," povedal. V pozadí bolo počuť čudný, tlmený zvuk. Žeby statický šum? 2.0 čvachtajúci sa vo vaničke? „Kelly?"

Telefón ohluchol. Snažil sa zavolať späť, ale neozvalo sa nič – ani vyzváňanie ani odkazovač. Po čase sa telefón odpojil a ohlásil CHYBA SIETE.

„Do frasa," povedal mdlo. Pripol si telefón na opasok. Kelly asi chcela vedieť, kedy príde domov, alebo chcela aby cestou niečo kúpil pre rodinu. Veď nechá odkaz.

Testoval zdroj, keď mobil znovu zazvonil. Schytil ho a zdvihol. „Kelly, hej, čo sa deje?" Snažil sa, aby sa v jeho hlase neozývalo nič ako podráždenie. Cítil sa vinný: technicky vzaté, svoje povinnosti voči Ardent Financial LLC splnil, keď servery Ardentu znovu nabehli. Ostatné tri hodiny boli čisto osobná záležitosť – dokonca aj keď si ich mienil vyúčtovať.

Na linke sa ozývalo vzlykanie.

„Kelly?" Cítil ako sa mu krv stráca z tváre a prsty mu zdreveneli.

„Felix," sotva ju cez vzlyky bolo rozumieť. „Je mŕtvy, ach Ježiš, je mŕtvy."

„Kto? *Kto*, Kelly?"

„Will," povedala.

Will? pomyslel si. *Kto, kurva, je* – Klesol na kolená. William bolo meno, ktoré nechali zapísať na rodný list, hoci ho celý čas volali 2.0. Felix vydal zúfalý zvuk, ako choré šteknutie.

„Som chorá," povedala, „už to nevydržím. Oh, Felix. Tak veľmi ťa ľúbim."

„Kelly? Čo sa vlastne deje?"

„Všetci, všetci – " povedala. „V telke už idú len dva kanály. Kriste, Felix, z okna to vyzerá ako úsvit smrti – " Počul ju, ako zvracia. Linka začala haprovať, dávivé zvuky sekalo ako echoplex.

„Ostaň tam, Kelly," kričal do prerušenej linky. Vyťukal 911, ale akonáhle stlačil ODOSLAŤ telefón zasa ohlásil CHYBU SIETE.

Vzal od Vana Major McCheese a napojil ho na sieťový kábel 486-ky a z príkazového riadku spustil Firefox a vygooglil stránku Metropolitnej Polície. Svižne, ale nie freneticky, hľadal elektronický kontaktný formulár. Felix nestrácal hlavu, nikdy. Riešil problémy a panikárenie nikdy problémy neriešilo.

Našiel na sieti formulár a zapísal detaily svojho rozhovoru s Kelly, akoby bol vypĺňal správu o závade, prsty rýchlo behali, podali úplný popis, potom stlačil ODOSLAŤ.

Van mu čítal ponad plece. „Felix – " začal.

„Bože," povedal Felix. Sedel na dlážke klietky, potom sa pomaly pozviechal. Van vzal laptop a vyskúšal niekoľko stránok so správami, ale všetky sa bezvýsledne odpojili. Nebolo jasné, či preto, lebo sa dialo niečo hrozné alebo preto, lebo sieť sa rúcala pod útokom superčerva.

„Musím sa dostať domov," povedal Felix.

„Odveziem ťa," povedal Van. „Ty zatiaľ môžeš skúšať volať tvojej žene."

Odišli k výťahom. Bolo tam jedno z mála okien budovy, hrubé tienené sklo ako na lodi. Hľadeli cez neho von kým čakali na výťah. Nebolo vidno veľkú premávku, na to, že bola streda. Bolo tam viac policajných áut ako obyčajne?

„*Ó, bože môj* – “ ukázal Van.

Veža CN Tower, gigantická budova ako slonovinovo-biela ihla sa týčila na východ od nich. Stála našikmo, ako vetvička zapichnutá do mokrého piesku. Hýbala sa? Hýbala. Prevracala sa, pomaličky, ale naberala rýchlosť, padala na severovýchod k finančnej štvrti. V sekunde skĺzla cez bod nestability a padla dolu. Zacítili otras, potom ho začuli, celá budova sa otriasala od nárazu. Z ruín stúpal mrak prachu a ozývalo sa ďalšie hrmenie, keď najvyššia voľne stojaca stavba sveta prerážala jednu budovu za druhou.

„Padá Vysielacie centrum,“ povedal Van. Naozaj – mrakodrap CBC padal ako v spomalenom zábere. Ľudia sa rozbiehali všetkými smermi a boli drvení padajúcimi stavebnými blokmi. Cez okienko sa zdalo, akoby pozorovali pekný CGI trik stiahnutý zo stránky so zdieľanými súbormi.

Sysadmini sa teraz zhlukovali okolo nich, tlačili sa, aby videli katastrofu.

„Čo sa stalo?“ spýtal sa jeden z nich.

„CN Tower spadla,“ povedal Felix. Sám seba počul akoby z diaľky.

„Bol to vírus?“

„Červ? Čo?“ Felix zaostril na hovoriaceho, bol to mladý admin s malým záhybom druhého typu okolo pása.

„Žiadny červ,“ povedal chlapík. „Dostal som email, že celé mesto je v karanténe kvôli nejakému vírusu. Biozbraň, tvrdia.“ Podal Felixovi svoju Blackberry.

Felix bol tak zabraný do správy – údajne odoslanej z Health Canada – že si ani nevšimol keď zhasli všetky svetlá. Potom si to všimol a vtlačil Blackberry späť do majiteľovej ruky. Krátko vzlykol.

O minútu neskôr nabehli generátory. Sysadmini sa rozbehli ku schodom. Felix chytil Vana za ruku a potiahol ho naspäť.

„Možno by sme to mali prečkať v klietke,“ povedal.

„A čo Kelly?“ spýtal sa Van.

Felix mal pocit, že sa pozvracia. „Mali by sme hneď teraz ísť do klietky.“ Klietka mala mikročasticové vzduchové filtre.

Bežali hore schodmi do veľkej klietky. Felix otvoril dvere a potom nechal, nech sa za nimi so syčaním zatvoria.

„Felix, potrebuješ sa dostať domov – “

„Je to biologická zbraň,“ povedal Felix. „Supermikrób. Tu budeme hádam v bezpečí, aspoň kým vydržia filtre.“

„Čo?“

„Choď na IRC,“ povedal.

Napojili sa. Van mal Majora McCheesa a Felix používal Šmolinku. Brúsili po četovacích kanáloch, až kým nenašli jeden so známymi znakmi.

```
> pentagon je fuc/biely dom takisto
> MOJI SUSEDIA KASLU KRV Z BALKONA V SAN
  DIEGU
> Niekto rozbil Gherkin. Bankari utekaju z
  City ako potkany.
> Pocul som ze Ginza hori.
```

Felix písal: Ja som v Toronte. Práve sme videli spadnúť CN Tower. Počuli sme správy o biozbrani, niečo veľmi rýchle.

Van to prečítal a povedal, „Nevieš, aké rýchle to je, Felix. Možno, že sme tomu boli všetci vystavení už pred troma dňami.“

Felix zatvoril oči. „Ak by to bolo tak, myslím, že už by sme cítili nejaké symptómy.“

```
> Vyzera ze EMP odpojil Hong Kong a mozno
  aj Pariz - satelitne zabery v realnom
  case ich ukazuju uplne tmave, a ani
  ziadne sietove bloky odtial neodpovedaju.
> Ty si v Toronte?
```

Toto bol niekto neznámy.

```
> Ano -- na Front Street
> moja sestra na Tor Univ a nemozem sa
  spojit -- mozes jej zavolat?
> Telefony nefunguju
```

Napísal Felix hľadiac na PROBLEMY SIETE.

„Mám internetový telefón na Majorovi McCheesovi,“ povedal Van a spustil hlasovú aplikáciu. „Práve som si spomenul.“

Felix od neho vzal laptop a vyťukal číslo domov. Ozvalo sa jedno zazvonenie a potom plochý bľačavý zvuk, ako siréna záchranky v talianskom filme.

```
> Telefony nefunguju
```

Napísal Felix znova.

Pozrel na Vana a videl, ako sa jeho chudé plecia chvejú. Van povedal, „Boha skurvené hovno. Toto je koniec sveta."

O hodinu neskôr sa Felix odtrhol od IRC. Atlanta horela. Manhattan žiaril – bol tak rádioaktívny, že zlikvidoval webkamery na Lincoln Plaza. Všetci obviňovali Islam, až kým sa neukázalo, že z Mekky bola dymiaca diera a kráľovských Saúdov povešali pred ich palácmi.

Ruky sa mu triasli a Van v opačnom rohu klietky potichu plakal. Znovu sa pokúšal dovolať domov a potom na políciu. Nefungovalo to o nič lepšie než predchádzajúcich 20 krát.

Cez ssh sa napojil na svoj stroj o poschodie nižšie a stiahol si mail. Spam, spam, spam. Viac spamu. Automatické správy. A tu – súrna správa o zistení prieniku do systému v klietke Ardentu.

Otvoril ju a rýchlo čítal. Ktosi sa hrubo a opakovane pokúšal vojsť do jeho routerov. Nesedelo to so signatúrou červa. Sledoval záznam o dráhe a zistil, že útok začínal v tej istej budove, kde bol on sám, v systéme v klietke o poschodie nižšie.

Na toto mal procedúry. Oskenoval útočníkove porty a zistil, že port 1337 bol otvorený – 1337 znamenalo „leet" alebo „elita" v hackerskom číselno/písmenovom zámennom kóde. Bol to port, ktorý červ nechal otvorený, aby ním preklzol von a dnu. Vygooglil si známe sploity, ktoré nechali listener na porte 1337, na základe označeného operačného systému nabúraného serveru pátranie zúžil, a mal ho.

Bol to prastarý červ, proti ktorému mal byť každý server zabezpečený pred dávnymi rokmi. Nevadí. Mal naňho klienta a pomocou neho si na serveri vytvoril účet roota, na ktorý sa potom prihlásil a poobzeral sa dookola.

Bol tam prihlásený jeden užívateľ, „bojko", takže si skontroloval monitor procesov a videl, že bojko spustil všetky tie stovky procesov, ktoré sondovali jeho a množstvo iných strojov.

Otvoril čet:

```
> Prestan siahat na moj server
```

Očakával výhovorky, vinu, popieranie. Bol prekvapený.

```
> Si v datacentre na Front Street?
> Ano
> Kriste Myslel som si ze som tu posledny
  nazive. Som na stvrtom poschodi. Myslim,
  ze von je nejaky utok biologickou
  zbranou. Nechcem odist z clean roomu.
```

Felix zafučal.

```
> Takze si ma sondoval aby som ta mohol
  vystopovat?
> Jasne
> To bolo sikovne
```

Bystrý chlapík.

```
> Som na siestom poschodi, mam tu so mnou
  este jedneho
> Co vsetko vies?
```

Felix mu skopíroval záznamy z IRC a čakal, kým to ten druhý strávi. Van sa postavil a prechádzal sa. Oči sa mu leskli.

„Van? Chlapče?"

„Musím sa vyšťať," povedal.

„Žiadne otváranie dverí," povedal Felix. „Tamto v koši som videl prázdnu fľašu Horskej Rosy."

„Dobre," povedal Van. Ako zombie kráčal k odpadkovému košu a vytiahol odtiaľ prázdnu fľašu. Otočil sa chrbtom.

```
> Som Felix
> Will
```

Felixov žalúdok urobil pomalý premet, keď si pomyslel na 2.0.

„Felix, myslím, že musím ísť von," povedal Van. Presúval sa k vzduchotesným dverám. Felix pustil klávesnicu a snažil sa rýchlo postaviť. Rozbehol sa ozlomkrky k Vanovi a zložil ho skôr, než mohol otvoriť dvere.

„Van," povedal hľadiac do priateľových lesklých rozostrených očí. „Pozri sa na mňa, Van."

„Musím odísť," povedal Van. „Musím sa dostať domov a nakŕmiť mačky."

„Niečo tam vonku je, niečo rýchle a smrtiace. Možno to vietor odfúkne. Možno je to už preč. Ale my budeme sedieť tu, až kým si nebudeme istí, alebo kým nám nič iné neostane. Sadni si, Van. Posaď sa."

„Felix, je mi zima."

Bolo chladno. Felix mal na rukách husiu kožu a v nohách pocit akoby to boli bloky ľadu.

„Posaď sa k serverom, k ventilátorom. Tam vychádza teplo." Nasmeroval ho k regálom.

```
> Si tam?
> Stale tu - zariadujem nejaku logistiku
> Ako dlho kym budeme moct vyjst von?
> Nemam potuchy
```

Potom po istý čas nikto nič nepísal.

Felix musel použiť fľašu Horskej Rosy dvakrát. Potom znovu Van. Felix sa znovu pokúsil dovolať Kelly. Stránka Metropolitnej polície bola mŕtva.

Napokon zaliezol naspäť k serverom a objal si kolená rukami a plakal ako decko.

Po minúte prišiel Van, sadol si k nemu a položil mu ruku okolo pliec.

„Sú mŕtvi, Van," povedal Felix. „Kelly a môj s- syn. Moja rodina je preč."

„To nemôžeš vedieť naisto," povedal Van.

„Som si dostatočne istý," povedal Felix. „Bože, je po všetkom, však."

„Ešte tu niekoľko hodín počkáme a potom vyjdeme vonku. Veci by sa čoskoro mali vrátiť do normálu. Hasiči to budú dávať do poriadku. Zmobilizujú armádu. Bude to OK."

Felixa boleli rebrá. Neplakal od – odkedy sa 2.0 narodil. Silnejšie si objal kolená.

Nato sa dvere otvorili.

Dvaja sysadmini, čo vošli, mali horúčkovité pohľady. Jeden mal tričko s nápisom TALK NERDY TO ME a druhý bol v košeli Electronic Frontiers Canada.

„Poďme," povedal TALK NERDY. „Zídeme sa všetci na vrchnom poschodí. Choďte po schodoch."

Felix sa pristihol, že zadržiava dych.

„Ak je bioagent v budove, tak sme všetci nakazení," povedal TALK NERDY. „Len choďte, stretneme sa hore."

„Jeden je na šiestom poschodí," povedal Felix, keď sa postavil.

„Hej, Will, toho máme. Už je hore."

TALK NERDY bol jeden z Pekelných Bastardov, operátorov, čo odpojili veľké routre. Felix a Van pomaly vystupovali po schodoch, ich kroky sa ozývali v prázdnej šachte. Oproti ľadovému vzduchu v klietke im schodisko pripadalo ako sauna.

Na vrchnom poschodí bola kaviareň s fungujúcimi záchodmi, vodou a kávou a automatom na potraviny. Pred každým postával rozpačitý rad sysadminov. Nikto nikomu nepozeral do očí. Felix uvažoval, ktorý môže byť Will a potom sa pripojil k radu pred potravinovým automatom.

Vzal si dve energetické tyčinky a obrovskú šálku vanilkovej kávy, potom mu došli drobné. Van im vybojoval trochu priestoru na stole a Felix tam zložil nákup a potom sa postavil do radu na záchod. „Nechaj mi niečo," povedal a hodil tyčinku Vanovi.

Kým sa stihli dôkladne povyprázdňovať, pousádzať a pustiť do jedla, TALK NERDY a jeho spoločník sa vrátili. Vyčistili pult na konci plochy, kde sa chystali potraviny, a TALK NERDY naňho vyliezol. Hovor pomaly utíchol.

„Som Uri Popovitch, toto je Diego Rosenbaum. Ďakujeme všetkým, že ste prišli sem hore. Zatiaľ s určitosťou vieme toto: budova už tri hodiny beží na generátoroch. Vizuálne pozorovania naznačujú, že sme jedinou budovou v centre Toronta s fungujúcou elektrinou – ktorá by nám mala vydržať ešte tri dni. Za našimi dverami vyčíňa bioagent neznámeho pôvodu. Zabíja rýchlo, v priebehu pár hodín, a je v aerosole. Dostanete to vdýchnutím zlého vzduchu. Od piatej ráno nikto neotvoril žiadne z vonkajších dverí tejto budov. A bez môjho súhlasu ich nikto neotvorí."

„Útoky na veľké mestá po celom svete uviedli záchranné a núdzové systémy do chaosu. Útoky sú elektronické, biologické, nukleárnymi a konvenčnými výbušninami, a sú všade. Som odborník na bezpečnosť a tam, odkiaľ prichádzam, sú takéto nahromadené útoky vnímané ako oportunistické: skupina B vyhodí most, pretože všetci sa starajú o špinavý jadrový výbuch, ktorý spáchala skupina A. Je to chytré. Bunka Óm Šín Ríkjó v Soule vypustila plyn do tamojšieho metra okolo

druhej ráno východného času – to je najskoršia udalosť, ktorú sme dokázali lokalizovať, takže môže byť, že arcivojvoda zlomil ťaví krk. Sme si dosť istí, že Óm Šín Ríkjó nemôže byť za celou touto skazou: nemajú žiadnu históriu v infovojne a nikdy nepreukázali stupeň organizácie, potrebný na útok na toľko cieľov súčasne. V podstate na to nie sú dosť bystrí."

„Pre najbližšie obdobie sa zabezpečíme tu, aspoň do doby, než sa tá biozbraň identifikuje a rozptýli. Budeme obsluhovať zostavy a udržiavať siete. Je to kritická infraštruktúra a našou povinnosťou je zaistiť, aby šľapala 99.999 percent času. V čase celonárodnej núdze je naša zodpovednosť dvojnásobná."

Jeden zo sysadminov zdvihol ruku. Tváril sa trúfalo, mal tričko s Neuveriteľným Hulkom, a patril k mladšiemu koncu škály.

„Kto zomrel, že ťa spravil kráľom?"

„Kontrolujem hlavný bezpečnostný systém, mám kľúče od všetkých klietok a kódy od všetkých vonkajších dverí – mimochodom, teraz sú všetky pozamykané. Som ten, kto všetkých dostal sem a zvolal schôdzu. Je mi jedno, či niekto iný má záujem o tento džob, aj tak je na hovno. Ale niekto to musí robiť."

„Presne tak," povedal chlapec. „A ja to môžem robiť presne tak isto ako ty. Volám sa Will Sario."

Popovitch sa pozrel dolu na neho. „No, keď ma necháš dohovoriť, tak až skončím, možno všetko ti odovzdám."

„V poriadku, dokonči." Sario sa otočil a odkráčal k oknu. Uprene hľadel von. Výhľad pritiahol aj Felixov pohľad, a videl, že z mesta stúpa niekoľko hustých dymových stĺpov.

Popovitch stratil rozbeh. „Takže takto budeme postupovať," povedal.

Mladík sa obzeral a ticho sa naťahovalo. „Ach, to som teraz na rade?"

Ozvalo sa dobromyseľné chichotanie.

„Ja si teda myslím toto: svet ide do riti. Útočí sa na každý dôležitý prvok infraštruktúry. Je iba jedna možnosť, ako môžu byť tie útoky tak dobre skoordinované: cez Internet. Dokonca aj keď si myslíte, že všetky tie útoky sú oportunistické, musíme sa spýtať, ako možno oportunistický útok zorganizovať za niekoľko minút: cez Internet."

„Takže ty si myslíš, že by sme mali vypnúť Internet?" Popovitch sa rozosmial, ale keď Sario mlčal, prestal.

„Minulej noci sme boli svedkami útoku, ktorý skoro zlikvidoval Internet. Trochu DoS – odopretia služby – na kritických routroch, trochu posrať DNS-ky, a sieť padá ako kazateľova dcéra. Poliši a vojaci sú technofobická banda, tí sa sotva spoliehajú na sieť. Ak položíme Internet, výrazne znevýhodníme útočníkov, kým pre obrancov to bude len menšie nepohodlie. Až príde čas, môžeme ho znovu vybudovať."

„Ty si zo mňa usieraš," povedal Popovitch. Sánka mu doslovne klesla.

„Je to logické," povedal Sario. „Mnoho ľudí sa nerado vyrovnáva s logikou, keď to vedie k ťažkým rozhodnutiam. Problém je s ľuďmi, nie s logikou."

Rozľahol sa šum hovoru, ktorý rýchlo prerástol do kriku.

„Držte HUBY!" zreval Popovitch. Hluk sa stíšil asi o jeden watt. Popovitch zakričal znovu, nohou dupol na pult. Konečne nastalo niečo podobné poriadku. „Po jednom," povedal. Bol celý červený, ruky mal zaborené vo vreckách.

Jeden sysadmin bol za to, aby zostali. Ďalší za to, aby odišli. Mali by sa schovať v klietkach. Mali by spísať inventár zásob a určiť správcu. Mali by ísť von a nájsť políciu, alebo sa prihlásiť ako dobrovoľníci v nemocniciach. Mali by určiť obrancov, aby udržali vonkajšie dvere v bezpečí.

Na svoje prekvapenie Felix zistil, že drží ruku vo vzduchu. Popovitch ho vyvolal.

„Volám sa Felix Tremont," povedal keď sa postavil na jeden zo stolov a vytiahol svoj PDA. „Chcem vám niečo prečítať.

„'Vlády Priemyselného sveta, vy unavené giganty z mäsa a ocele, prichádzam z Kyberpriestoru, nového domova Mysle. V mene budúcnosti žiadam vás, čo patríte minulosti, aby ste nás nechali na pokoji. Nie ste medzi nami vítaní. Kde sa my zhromažďujeme, vy nemáte žiadnu moc.

„Nemáme žiadnu zvolenú vládu, a asi ani nebudeme mať, takže sa k vám prihováram s autoritou o nič väčšou, než s akou vždy hovorí sloboda sama. Vyhlasujem, že globálny spoločný priestor, ktorý budujeme, je prirodzene nezávislý od tyranií, ktoré by ste nám chceli nanútiť. Nemáte nijaké morálne právo nám vládnuť, a ani nemáte k dispozícii žiadne donucovacie metódy, ktorých by sme sa mali obávať.

Vlády odvodzujú svoju moc výlučne zo súhlasu tých, ktorým vládnu. Náš súhlas ste ani nežiadali, ani nedostali. Nepozývali sme vás. Nepoznáte nás, a nepoznáte ani náš svet. Kyberpriestor neleží vnútri vašich hraníc. Nemyslite si, že ho môžete vybudovať akoby to bol verejný stavebný projekt. Nemôžete. Je to prírodný jav a rastie sám skrz naše kolektívne činy.'"

„Toto je z Deklarácie Nezávislosti Kyberpriestoru. Bola napísaná pred 12 rokmi. Podľa mňa to bola jedna z najkrajších vecí, aké som kedy čítal. Chcel som,

aby môj syn vyrástol vo svete, kde by bol kyberpriestor slobodný – a kde by sloboda nainfikovala aj skutočný svet, takže aj tento, telesný svet by sa stal slobodnejším.“

Sťažka prehltol a spakruky si pošúchal oči. Van ho nešikovne potľapkal po topánke.

„Môj prekrásny syn a moja nádherná manželka dnes zomreli. A aj milióny ďalších. Mesto je doslova v plameňoch. Celé mestá zmizli z mapy.“

Od vzlyku sa rozkašľal, potom prehltol.

„Po celom svete sa ľudia ako my zhromažďujú v budovách ako táto. Snažili sa zotaviť z nočného útoku počítačového červa, keď nastala katastrofa. My máme nezávislý zdroj energie. Potraviny. Vodu.

„Máme sieť, ktorú zločinci tak dobre použili, čo tí dobrí nedokázali.

„Spoločne zdieľame lásku k slobode, ktorá pochádza zo vzájomnej starostlivosti a zo starostlivosti o sieť. Ovládame najdôležitejší nástroj organizácie a riadenia, aký kedy svet videl. V tejto chvíli sme my to najbližšie k vláde, čo svet momentálne má. Ženeva je kráter. East River horí a OSN evakuovali.

„Distribuovaná Republika Kyberpriestoru vyšla z tejto búrky v podstate bez poškodenia. Sme správcami nesmrteľnej, monštruóznej, úžasnej mašinérie, ktorá má potenciál znovu vybudovať lepší svet.

„Neostáva mi už nič, pre čo by som žil, iba toto.“

Vo Vanových očiach sa leskli slzy. Nebol jediný. Netlieskali mu, ale spravili čosi lepšie. Na niekoľko sekúnd zotrvali v úctivom, úplnom tichu, ktoré sa natiahlo na celú minútu.

„Ako to spravíme?“ povedal Popovitch bez stopy sarkazmu.

Diskusné skupiny sa rýchlo plnili. Vydali vyhlásenie na news.admin.net-abuse.email, kde sa zdržiavali všetci bojovníci so spamom, a kde vládla pevná kultúra kamarátstva zoči-voči všeobsiahlemu útoku.

Nová skupina sa volala alt.november5-disaster.recovery, s vetvami .recovery.governance, .recovery.finance, .recovery.logistics a .recovery.defense. Vďaka bohu za zmotanú hierarchiu alt. skupín a za všetkých, ktorí v nej plávali.

Sysadmini sa vynárali nevedno odkiaľ. Googleplex bol znovu pripojený, so svojou húževnatou Queen Kong, ktorá komandovala svoj gang korčuliarov, preháňajúcich sa po gigantickom datacentre, ktorí vymieňali poškodené stroje a stláčali reštarty. Internet Archive v Presidiu bol odpojený, ale zrkadlo v Amsterdame žilo, takže mohli presmerovať DNS a takmer ste nepoznali rozdiel. Amazon bol mŕtvy. Paypal fungoval. Blogger, Typepad a Livejournal fungovali a plnili sa miliónmi odkazov od vystrašených ľudí, ktorí prežili a zhŕkli sa dokopy okolo elektronického tepla.

Fotosérie z Flickru boli hrôzostrašné. Felix sa musel odhlásiť potom ako zachytil fotku ženy a dieťaťa, ako ležia mŕtvi v kuchyni, bioagentom skrútení do hieroglyfu agónie. Nepodobali sa na Kelly a 2.0, ale to ani nebolo treba. Roztriasol sa a nevedel sa zastaviť.

Wikipedia išla, ale pod náporom krivkala. Spam sa valil, akoby sa nič nebolo zmenilo. Červy sa preháňali sieťou.

Najviac aktivity bolo v .recovery.logistics.

```
> Mozeme pouzit hlasovaci mechanizmus
  diskusnych skupin a zorganizovat
  regionalne volby
```

Felix vedel, že by to fungovalo. Diskusné skupiny Usenetu používali hlasovanie vyše dvadsať rokov bez vážnejšieho problému.

```
> Zvolime regionalnych zastupcov a ti
  vyberu Ministerskeho predsedu.
```

Američania trvali na prezidentovi, čo sa Felixovi nepáčilo. Pripadalo mu to príliš jednostranné. Jeho budúcnosť nebude americkou budúcnosťou. Americká budúcnosť sa pominula s Bielym domom. On chcel stavať väčší stan.

Z France Telecomu boli pripojení francúzski sysadmini. Datacentrum EBU bolo pri útokoch na Ženevu ušetrené a bolo plné ironických Nemcov, ktorých angličtina bola lepšia ako Felixova. Dobre si rozumeli so zvyškami tímu BBC v Canary Wharf.

V .recovery.logistics sa hovorilo polyglotskou angličtinou a Felix mal impulz na svojej strane. Niektorí sysadmini hasili s dlhoročnou praxou nevyhnutné plamenné spory. Ďalší prichádzali s užitočnými návrhmi.

Prekvapivo málo si ich myslelo, že Felixovi šibe.

```
> Myslim, ze by volby mali byt co najskor.
  Najneskor zajtra. Nemozeme spravodlivo
  vladnut bez suhlasu obcanov.
```

Odpoveď prišla v priebehu niekoľkých sekúnd.

```
> To nemyslis vazne. Suhlas obcanov? Ak sa
  nemylim, vacsina ludi, ktorym mienis
  vladnut zvracia svoje vnutornosti, skryva
  sa pod stolmi, alebo otraseni od vybuchov
  sa potlkaju po uliciach miest. Kedy budu
  volit TITO?
```

Felix musel uznať, že má pravdu. Queen Kong bola bystrá. Medzi sysadminmi nebolo veľa žien a to bola skutočná tragédia. Ženy ako Queen Kong boli príliš dobré na to, aby ich vynechali. Musel prísť na to, ako dostať do svojej novej vlády vyrovnaný podiel žien. Žeby požiadať, aby v každom regióne zvolili jednu ženu a jedného muža?

Ochotne sa s ňou pustil do diskusie. Voľby budú v nasledujúci deň; o to sa postará.

۞

„Ministerský predseda Kyberpriestoru? Čo keby si si hovoril Veľkovezír Globálnej Dátovej Siete? Je to majestátnejšie, znie to efektnejšie a dostane ťa presne rovnako ďaleko." Will mal miesto na spanie vedľa neho, v kaviarni, s Vanom na opačnej strane. Miestnosť bolo cítiť ako kozie bobky: bolo tam natlačených dvadsaťpäť sysadminov, ktorí sa najmenej deň neumývali. Niektorí z nich omnoho dlhšie ako jeden deň.

„Will, stíchni," povedal Van. „Ty si chcel skúsiť celý Internet zhodiť."

„Oprava: ja *chcem* celý Internet zhodiť. Prítomný čas."

Felix pootvoril oko. Bol taký unavený akoby bol dvíhal činky.

„Pozri, Sario – ak sa ti môj program nepáči, predstav svoj. Množstvo ľudí si myslí, že mi šibe, a ja ich rešpektujem, pretože kandidujú proti mne alebo podporujú niekoho, kto tak robí. Voľba je na tebe. Čo sa ale neráta, je otravovanie a sťažovanie sa. Ulož sa spať alebo sa postav a predlož svoju platformu."

Sario sa pomaly posadil, narovnal si zrolovanú bundu, ktorú používal pod hlavu, a obliekol si ju. „Srať na vás, idem preč."

„Myslel som, že nikdy neodíde," povedal Felix a otočil sa. Poležiačky dlho bdel a rozmýšľal o voľbách.

Kandidovali aj iní ľudia. Niektorí dokonca ani neboli sysadmini. Jeden americký senátor, ktorý sa uchýlil na svoj letný dom vo Wyomingu, mal vlastný generátor a satelitný telefón. Nejako sa mu podarilo nájsť správnu diskusnú skupinu a tiež hodil klobúk do ringu. Istí anarchistickí hackeri v Taliansku bombardovali skupinu celú noc vyhláseniami v lámanej angličtine o politickej korupcii „vládnutia" v novom svete. Felix si našiel ich netblok a zistil, že boli pravdepodobne zalezení v malom ústave Interakčného Dizajnu neďaleko Turína. Taliansko útokmi veľmi utrpelo, ale v malom mestečku sa táto bunka anarchistov dokázala udržať.

Prekvapivo veľa ľudí sa hlásilo k nápadu vypnúť Internet. Felix pochyboval, či sa to vôbec dá urobiť, ale zdalo sa mu, že chápe ich pohnútky ukončiť prácu a s ňou celý svet. Prečo nie?

Uvažujúc o logistike vypnutia Internetu zaspal a snívali sa mu zlé sny, v ktorých bol osamelým obrancom celej siete.

Zobudil ho šuštiaci, svrbiaci zvuk. Prevalil sa a uvidel, že Van sedí, sako má stočené v lone, a energicky sa škriabe po chudých ramenách. Dostali farbu údenej hovädziny a šupinový vzhľad. Šupinky pokožky sa v lúčoch svetla, ktoré vnikali cez okná kaviarne, vznášali a tancovali vo veľkých oblakoch.

„Čo to robíš?" Felix sa posadil. Keď videl, ako si Van zarýva nechty do kože, aj on zacítil svrbenie. Uplynuli tri dni odkedy si naposledy umyl vlasy a niekedy mal pocit, akoby sa mu na hlave hemžil hmyz kladúci vajíčka. Minulej noci si upravoval okuliare a hmatal si za ušami; a zrazu zistil, že sa mu prst leskne od hustej mastnoty. Keď sa zopár dní nesprchoval, tvorili sa mu za ušami pupenčeky akné, ale niekedy až gigantické, hlboké vredy, ktoré mu napokon Kelly so zvráteným potešením vytláčala.

„Škrabem sa," povedal Van. Pokračoval na hlave a poslal tak do vzduchu mrak lupín, ktoré sa tam pripojili k tomu, čo si odral z končatín. „Kriste, svrbí ma úplne všetko."

Felix vytiahol Majora McCheesa z Vanovho batohu a zapojil ho do ethernetového kábla, ktorý sa hadil po dlážke. Googloval všetko, čo by mohlo s Vanovým problémom súvisieť. „Svrbenie" mu poskytlo 40 600 000 odkazov. Vyskúšal kombináciu kľúčových slov a dostal trošku presnejšie odkazy.

„Myslím, že je to ekzém zo stresu," povedal Felix nakoniec.

„Ja nemám ekzém," povedal Van.

Felix mu ukázal žiarivo farebné fotky so zlostne červeno-bielou šupinatou kožou. „Ekzém zo stresu," povedal, čítajúc popis k obrázku.

Van si prezeral ruky. „Mám ekzém," povedal.

„Tu píšu, že by si to mal udržiavať navlhčené a vyskúšať nejaký kortizónový krém. Môžeš vyskúšať lekárničku prvej pomoci z toaliet na druhom poschodí. Myslím, že som tam nejaké videl." Ako všetci sysadmini, aj Felix trochu snoril po kanceláriách, kúpeľniach, kuchyni a skladoch, a do náplecnej tašky naškrečkoval rolku toaletného papiera a zo tri-štyri energetické tyčinky. Podľa nevyslovenej dohody si delili jedlo z kaviarne, každý sysadmin sledoval u všetkých ostatných známky pahltnosti a hromadenia. Všetci boli presvedčení, že sa to deje, keď sa nedívajú, pretože všetci sa tým previnili, keď sa nikto nedíval.

Van sa postavil a keď na jeho tvár dopadlo svetlo, Felix si všimol aké má napuchnuté oči. „Napíšem do mailing-listu, či niekto nemá nejaké antihistaminiká," povedal Felix. V budove v priebehu pár hodín po prvej schôdzi vznikli štyri mailing-listy a tri wiki. V nasledujúcich dňoch sa dohodli na jednom. Okrem toho bol Felix na jednom malom mailing liste s piatimi najdôveryhodnejšími priateľmi, z ktorých dvaja boli uväznení v klietkach v iných krajinách. Domnieval sa, že ostatní sysadmini si počínali rovnako.

Van sa vystrel. „Veľa šťastia vo voľbách," povedal a potľapkal Felixa po pleci.

Felix sa postavil a začal sa prechádzať, zastavil sa a pozeral cez špinavé okná. V Toronte stále horeli požiare, viac ako predtým. Snažil sa nájsť mailing-listy alebo blogy, kde by písali Torontčania, ale jediné, ktoré našiel, používali počítačiari v iných datacentrách. Bolo možné – dokonca pravdepodobné – že tam niekde prežívali aj ďalší ľudia, ktorí však mali iné starosti, než písať na Internet. Jeho domáci telefón stále prerušovane fungoval, ale po druhom dni prestal volať, potom, keď po päťdesiaty krát počul Kellin hlas na odkazovači a rozplakal sa uprostred plánovacej porady. Nebol jediný.

Deň volieb. Čas niesť následky.

```
> Si nervozny?
```

```
> Nie,
```

Felix písal.

```
> Pravdu povediac, prilis mi nezalezi na
  vitazstve. Som len rad, ze to robime.
  Alternativou bolo sediet pasivne na zadku
  a cakat, kym niekto zblbne a otvori
  dvere.
```

Kurzor ostal stáť. Queen Kong sa dosť zdržiavala, keď preháňala svoj gang Googloidov po Googleplexe, robiac všetko preto, aby mohla udržať svoje datacentrum v chode. Tri z jej zahraničných klietok boli offline a dva z jej šiestich redundantných sieťových spojení zhoreli. Našťastie pre ňu požiadavky na služby tiež poklesli.

```
> Este stale je tu Cina
```

napísala. Queen Kong mala veľkú mapu sveta, označenú farebnými kódmi podľa množstva požiadaviek na služby Googlu za sekundu, a dokázala s jej farebnými diagramami zázraky. Poskytla na sieti množstvo videoklipov ukazujúcich, ako nákaza a bomby postihli svet: počiatočný nárast dotazov od ľudí, ktorí chceli zistiť, čo sa deje, a potom smutný prudký pokles, keď sa nákaza rozšírila.

```
> Cína stale bezi nominalne asi na
  devatdesiat percent.
```

Felix potriasol hlavou.

```
> Nemyslis si, ze v tom maju prsty
```

```
> Nie
```

Vyťukala, potom začala písať ďalej a zastavila sa.

```
> Nie, samozrejme, ze nie. Verim
  Popovitchovej Hypoteze. Ide o bandu
  sviniarov, ktori vyuzivaju zvysok ako
  krytie. Ale Cina na nich dokazala udriet
  tvrdsie a rychlejsie ako hocikto iny.
  Mozno sme napokon nasli na co je
  totalitny stat uzitocny.
```

Felix neodolal a napísal:

```
> Mas stastie, ze tvoj sef nevidi, co
  pises. Boli ste ochotnymi spoluucastnikmi
  pri vztycovani Velkeho Cinskeho
  Firewallu.
```

```
> to nebol moj napad
```

vyťukala.

```
> A moj sef je mrtvy. Pravdepodobne su
  vsetci mrtvi. Cela oblast Zalivu to
  poriadne schytala, a potom este bolo
  zemetrasenie.
```

Pozorovali automatický dátový tok z USGS o otrase so silou 6.9, ktorý spustošil severnú Kaliforniu od Gilroya po Sebastopol. Niektoré webkamery odhalili rozsah zničenia – výbuchy hlavných plynovodov, budovy, postavené tak aby odolali zemetraseniam, rozmetané ako detské kocky po poriadnom kopanci.

Googleplex, ktorý niesli gigantické oceľové pružiny, sa triasol ako tanier huspeniny, ale stojany s mašinami ostali na miestach a najhoršie zranenie, ktoré tam mali bol poriadny monokel sysadmina, ktorý dostal do tváre letiacimi kliešťami na kábel.

```
> Sorry. Zabudol som.
> To je OK. Vsetci sme niekoho stratili.
> Hej. Hej. V kazdom pripade mi volby
  nerobia starosti. Nech vyhra, kto chce,
  aspon NIECO robime
> Ak to vyhra niektory zo zaprdencov, tak
  nie
```

Zaprdenci bol epiteton, ktorý niektorí sysadmini používali pri zmienke o tých, čo chceli vypnúť Internet. Zaviedla ho Queen Kong – pôvodne to vraj bol všeobecný termín, označujúci IT manažérov, s ktorými vo svojej kariére musela zápasiť.

```
> Nevyhraju. Su len unaveni a smutni to je
  vsetko. Tvoja podpora bude rozhodujuca
```

Googloidi bola jednou z najväčších a najvplyvnejších skupín, aké zostali, spolu s obsluhami satelitných spojení a zvyšných transoceánskych posádok. Podpora Queen Kong prišla nečakane, poslal jej email a ona stručne odpovedala: „neznesiem, aby vládli zaprdenci."

```
> msim ist
```

napísala a potom sa spojenie prerušilo. Spustil prieskumníka a vyvolal google.com. Prehliadač sa vytimeoutoval. Ťukol na znovunačítanie, potom znovu a znovu a potom nabehla titulná stránka Googlu. Čokoľvek sa u Queen Kong stalo – výpadok prúdu, vírusy, ďalšie zemetrasenie – dala to do poriadku. Odfrkol si, keď zbadal, že písmená O v googlovskom logu nahradili maličkými zemeguľami, z ktorých stúpali hríbovité oblaky.

„Máš niečo na zjedenie?" spýtal sa ho Van. Bolo uprostred popoludnia, v datacentre sa čas vliekol. Felix si potľapkal po vreckách. Ustanovili síce správcu zásob, ale až potom, čo si každý z automatov niečo uchmatol. Felix mal tucet tyčiniek a nejaké jablká. Vzal si aj dva sendviče, ale rozumne ich zjedol hneď, skôr než by sa pokazili.

„Ostala mi jedna tyčinka," povedal. V to ráno si všimol isté uvoľnenie v partiách okolo pása a nakrátko ho to potešilo. Potom si spomenul, ako si ho Kelly doberala kvôli váhe a trochu si poplakal. Potom zjedol dve tyčinky, takže mu ostala posledná.

„Aha," povedal Van. Jeho tvár bola prázdnejšia ako inokedy, plecia poklesnuté k vychrtlému hrudníku.

„Tu máš," povedal Felix. „Voľte Felixa."

Van si tyčinku od neho vzal a potom ju položil na stôl. „OK, chcem ti to vrátiť a povedať ‚Nie, to nemôžem', ale som svinsky *hladný*, takže si to proste vezmem a zjem to, OK?"

„To je v poriadku, pokiaľ ide o mňa," povedal Felix. „Dobrú chuť"

„Ako to vyzerá s voľbami?" povedal Van, keď dočista vylízal obal.

„Neviem," povedal Felix. „Už dlhšie som nepozeral." Pred pár hodinami o kúsok vyhrával. To, že nemal svoj laptop, bolo veľkým hendikepom, keď išlo o takéto záležitosti. Hore v klietkach bol tucet takých, ako on, úbožiakov, ktorí v Der Tag odišli z domu bez toho, aby ich napadlo vziať si niečo s Wi-Fi.

„Dostaneš na prdel," povedal Sario, ktorý vkĺzol k nim. Už sa v centre stal známym tým, že nikdy nespal, všade načúval, že zadrapoval a púšťal sa do neuvážených usenetovských plamenných škriepok. „Víťazom sa stane niekto, kto chápe pár základných faktov." Zdvihol päsť a zdvíhaním prstov po jednom zdôrazňoval svoje odrážky. „Fakt: Teroristi používajú Internet na ničenie sveta, takže najprv musíme zničiť Internet. Fakt: Dokonca aj keby som sa mýlil, celá vec je zlý vtip. Čoskoro nám dôjde palivo do generátorov. Fakt: Prípadne ak nie, tak to bude preto, lebo starý svet sa postaví na nohy a znovu sa rozbehne, a na tvoj nový svet sa vyserie. Fakt: Jedlo nám dôjde skôr, než všetky dôvody k hádkam, alebo argumenty, prečo neísť von. Máme šancu urobiť niečo, čím pomôžeme svetu zotaviť sa: môžeme stopnúť sieť a znemožniť jej zneužitie zločincami. Alebo môžeme pristaviť zopár ležadiel na mostík tvojho osobného Titaniku a slúžiť tomu sladkému snu o ‚nezávislom kyberpriestore'.

Problém bol v tom, že Sario mal pravdu. Palivo im dôjde o dva dni – prerušovaná dodávka zo siete predĺžila životnosť ich generátorov. A ak ste pripustili jeho hypotézu, že Internet bol v prvom rade využívaný ako nástroj na organizovanie teroru, jeho vypnutie bolo tou správnou vecou.

Ale Felixov syn a manželka boli mŕtvi. On nechcel znovuvybudovať starý svet. Chcel nový. V starom svete pre neho nebolo miesto. Už nie.

Van si škrabal dodriapanú šúpajúcu sa kožu. Obláčiky šupiniek a lupín vírili v dusnom, olejnatom vzduchu. Sario ohrnul peru. „To je odporné. Dýchame tu recyklovaný vzduch, vieš. Keď ťa žerie nejaká lepra, jej rozprašovanie do vzduchu je poriadne antisociálne."

„Ty si svetová kapacita na antisociálnosť, Sario," povedal Van. „Choď preč, lebo ťa zmultiračetujem na smrť." Prestal sa škrabať a pobúchal po puzdre svojich multifunkčných klieští ako pištoľník.

„Hej, ja som antisociál. Mám Aspergera a už štyri dni som si nevzal liek. Aká je tvoja výhovorka, do frasa."

Van sa znovu poškrabal. „Prepáč," povedal. „To som nevedel."

Sario vybuchol. „Ó, ty si úžasný. Stavím sa, že tak tri štvrtiny z tejto bandy sú na hrane autizmu. Ja som len chumaj. Ale som ten, kto sa nebojí povedať pravdu, a preto som lepší ako ty, debil."

„Zaprdenec," povedal Felix, „vypadni."

Paliva im zostávalo menej ako na jeden deň, keď bol Felix zvolený za Ministerského predsedu Kyberpriestoru. Prvé sčítavanie prekazil bot, ktorý zaspamoval hlasovací proces a tak, kým konečne na druhý raz sčítali hlasy, stratili kritický deň.

Ale dovtedy to už všetko vyzeralo ako vtip. Polovička datacentier sa ponorila do tmy. Mapy siete googlovskej prevádzky u Queen Kong vyzerali stále temnejšie a smutnejšie, keď sa odpájala čoraz väčšia časť sveta, hoci sa udržiaval priestor nových a množiacich sa otázok – väčšinou v súvislosti so zdravím, ubytovaním, a sebaobranou.

Zaťaženie vírusmi poľavilo. Mnohým domácim užívateľom sa už nedodávala energia, takže ich nakazené PC sa vypínali. Centrálne siete ešte stále bežali a blikali, ale hlásenia z nich vyzerali stále viac zúfalo. Felix nejedol celý deň, a ani nikto z obsluhy satelitného spojenia.

Aj voda sa míňala.

Popovitch s Rosenbaumom prišli za ním, sotva čo stihol odpovedať na niekoľko málo gratulácií a rozoslať do diskusných skupín nahrávku akceptačného prejavu.

„Otvoríme dvere," povedal Popovitch. Tak ako všetci, aj on schudol a vyzeral celý karpavý a umastený. Jeho telesný pach ho obklopoval ako mrak vznášajúci sa nad nádobami na odpadky za rybím trhom za slnečného dňa. Felix si bol istý, že on nevonia o nič krajšie.

„Idete na prieskum? Poobzerať sa po palive? Môžeme na to dať dokopy pracovnú skupinu – výborný nápad."

Rosenbaum smutne zavrtel hlavou. „Ideme pohľadať naše rodiny. Nech je tam vonku čokoľvek, už to stratilo účinnosť. Alebo aj nie. Každopádne tu už to nemá budúcnosť."

„A čo údržba siete?" spýtal sa Felix, hoci poznal odpoveď. „Kto sa postará o routre?"

„Ku všetkému ti dáme heslá super-užívateľov," povedal Popovitch. Ruky sa mu triasli a mal zapálené oči. Ako mnohí z fajčiarov, ktorí uviazli v datacentre, ostal na suchu. A všetko s kofeínom sa im tiež minulo, už pred dvoma dňami. Fajčiari to mali ťažké.

„A ja tu akože ostanem a budem udržiavať všetko v chode?"

„Ty a ktokoľvek, komu na tom ešte záleží."

Felix vedel, že túto príležitosť premárnil. Zdalo sa mu, že voľby boli šľachetná a vznešená vec, ale s odstupom to vyzeralo, že boli len zámienkou, aby sa mohli škriepiť, miesto toho, aby rozmýšľali, ako ďalej. Problémom bolo, že ďalej sa už nedalo robiť nič.

„Nemôžem vás zadržať," povedal.

„Fakt, to nemôžeš." Popovitch sa zvrtol na opätku a vyšiel von. Rosenbaum za ním pozeral, potom chytil Felixa za plece a stisol ho.

„Vďaka, Felix. Bol to krásny sen. A stále je. Možnože nájdeme niečo na jedenie a nejaké palivo a vrátime sa."

Rosenbaum mal sestru, s ktorou bol v v prvých dňoch krízy v kontakte cez IM. Potom prestala odpovedať. Sysadmini sa delili na tých, čo mali šancu rozlúčiť sa a na tých, ktorým sa to nepodarilo. Každý si myslel, že ten druhý to mal ľahšie.

Svoj zámer zverejnili na vnútornej diskusnej skupine – napokon, stále boli počítačiarmi, a tak sa na prízemí zhromaždila malá čestná stráž, kolegovia, ktorí ich sledovali, ako idú k dvojitým dverám. Vyťukali kódy do klávesníc a oceľové

západky sa uvoľnili, potom sa otvoril prvý pár dverí. Vstúpili do vestibulu a zatiahli za sebou dvere. Otvorili si vonkajšie dvere. Vonku bolo veľmi jasno a slnečno, a až na neprirodzenú prázdnotu, všetko vyzeralo veľmi normálne. Až bolestne normálne.

Obaja urobili prvý váhavý krok do vonkajšieho sveta. Potom ďalší. Otočili sa a zamávali zhromaždenému zástupu. Potom sa obaja chytili za hrdlo, začali sebou trhať a krútiť, a zrútili sa na zem.

„Kúúr – !“ toľko sa Felixovi podarilo zo seba vytlačiť, keď obaja vyskočili na rovné nohy, oprášili sa, a rehotali sa tak, až sa chytali za boky. Zamávali ešte raz a zvrtli sa na opätkoch.

„Človeče, tým dvom šibe,“ povedal Van. Škrabal sa po rukách, na ktorých mal dlhé krvavé šmuhy. Šaty mal posypané lupinami, až vyzerali ako pocukrované.

„Mne to pripadalo celkom smiešne,“ povedal Felix.

„Bože, ja som hladný,“ prehodil Van.

„To máš šťastie, máme všetky balíčky, ktoré dokážeme pojesť,“ povedal Felix.

„Ste na nás pešiakov príliš dobrý, pán prezident,“ povedal Van.

„Ministerský predseda,“ odpovedal. „A ty nie si žiadny pešiak, si podpredseda vlády. Si môj designovaný strihač pások a odovzdávač nadrozmerných šekov.“

Zlepšilo im to náladu. Vidieť, ako Popovitch s Rosenbaumom odchádzajú, im zlepšilo náladu. Felix vedel, že čoskoro sa poberú všetci.

Bolo to predurčené aj zásobami paliva, ale kto by chcel čakať, až kým sa minie všetko palivo?

```
> polovicka mojej posadky sa dnes oddelila
```

písala Queen Kong. Google sa aj tak držal celkom dobre. Záťaž na serveroch bola o dosť menšia, ako bývala v dňoch, keď sa Google bežal na niekoľkých ručne postavených PC pod stolom v Stanforde.

```
> my sme klesli na stvrtinu
```

odpovedal Felix. Popovitch a Rosenbaum odišli len včera, ale prevádzka v diskusných skupinách padla takmer na nulu. Vanovi a jemu neostávalo veľa času na hranie sa na Republiku Kyberpriestoru. Mali veľa práce, aby zvládli systémy, ktoré im Popovitch odovzdal, veľké, skutočne veľké routre, ktoré sprostredkovávali väčšinu výmeny dát vo všetkých sieťových chrbticiach Kanady.

Predsa však sem-tam niekto niečo poslal do diskusnej skupiny, najčastejšie nejakú rozlúčku. Staré plamenné spory o tom, kto má byť MP, alebo či treba vypnúť sieť, alebo kto si vzal viac stravy – to všetko ustalo.

Načítal si diskusnú skupinu. Bola tam typický odkaz.

```
> Retazovy proces na Solarise
>
> Hm, ahojte. Som len neskuseny MSCE ale
  som tu jediny pri vedomi a prave spadli
  styri DSLAMy. Vyzera, ze je tu nejaky
  sukromny kod, ktory sa snazi zistit,
  kolko moze nauctovat nasim zakaznikom –
  podnikom, a ktory vytvoril desattisic
  vlaken a zahlcuje cely swap. Chcem to
  proste zrusit, ale nejak sa nedari.
  Existuje nejake zaklinadlo, nieco, co
  musim na tejto blbej krabici urobit, aby
  som tu svinu zrusil? Teda, nemyslim, zeby
  nam niekto z nasich zakaznikov este
  niekedy zaplatil. Spytal by som sa
  chlapika, co tento program pisal, ale
  pokial viem, tak je kompletne po smrti.
```

Načítal znovu. Bola tam odpoveď. Bola krátka, odborná a k veci – taký druh, aký ste na diskusných skupinách vysokej úrovne skoro nikdy nevídali, keď zelenáč poslal hlúpu otázku. Apokalypsa prebudila vo svetovej systemáckej komunite ducha trpezlivej nápomocnosti.

Van mu nakukol cez plece. „Do riti, kto by si bol pomyslel, že to má v sebe?“

Pozrel na správu ešte raz. Bola od Willa Saria.

Otvoril si jeho četovacie okno.

```
> sario myslel som ze si chcel siet mrtvu
  tak preco pomahas msce-om fixovat ich
  masiny
> <potmehudsky uskrn> Fiha pan MP, mozno
  len nemozem zniest ked pocitac trpi
  v rukach amatera
```

Prepol si kanál na Queen Kong.

```
> Ako dlho?
```

> Odkedy nespim? Dva dni. Dokedy vydrzi palivo? Tri dni. Kedy sa nam minulo jedlo? Dva dni.

> Fuha. Ani ja som minulu noc nespal. Je nas tu akosi malo.

> asl? Volam sa monica a zijem v pasadene a doma sa nudim. Nechces si stiahnut moju fotku ???

Trójanských robotov teraz boli plné IRC-čka, naskakovali do každého kanálu, kde bola nejaká prevádzka. Niekedy ich zastihol aj zo päť či šesť, ako flirtujú medzi sebou. Bolo dosť divné sledovať kus škodlivého softu, ako sa snaží obabrať inú inštanciu samého seba tak, aby stiahla trójana.

Obaja súčasne vyhodili bota z kanálu. Mal na to už teraz skript. Po spame neostala ani pamiatka.

> Ako je mozne, ze spam sa neredukuje? Polovica datacentier je v prdeli.

Queen Kong sa na dlhšie odmlčala. Ako mal už vo zvyku, keď sa na dlhšie odmlčala, načítal si domovskú stránku Googlu. Jasné, nefungovala.

> Sario, mas nejake jedlo?

> Neprides o dalsie chody, Vasa Excelencia

Van bol zasa na Majorovi McCheese, ale bol napojený na tom istom kanáli.

„To je ale chumaj. Ale ty si nejaký žltý, chlapče."

Van nevyzeral veľmi dobre. Zdalo sa, že by ho zhodil lepší vánok a jeho hlas znel slabo, ako plný hlienov.

> hej kong, vsetko v poriadku?

> vsetko je fajn, len som tu musela trochu robit poriadok

„Aká je prevádzka, Van?"

„Od rána klesla o 25 percent," povedal. Bolo niekoľko uzlov, ktoré smerovali spojenie cez nich. Väčšina z nich boli domáci alebo podnikoví zákazníci na miestach, kde elektrina a telefóny vedúcich pracovníkov firmy fungovali.

Z času na čas si Felix prebehol spojenia, aby videl, či nenájde niekoho, kto by mal správy zo sveta. Ale takmer všetka prevádzka bola automatická: zálohovanie sietí, aktualizácie stavov. Spam. Množstvo spamu.

> Spam funguje, lebo sluzby, co ho zastavovali zlyhavaju rychlejsie ako tie, co ho vytvaraju. Vsetky antivirove sluzby su centralizovane na niekolkych miestach. Virusy su na milionoch pocitacoch-zombie. Keby len zluzivatelia boli mali dost rozumu a povypinali svoje PCcka, nez sa sklatili ci odisli

> ked to bude takto pokracovat, tak do vecera budeme posielat uz len spam

Van si odkašľal, chorý zvuk. „Asi tak," povedal. „Myslím, že to nastane ešte skôr. Felix, myslím, že keby sme stade jednoducho odišli, tak by si to nikto nevšimol."

Felix naňho pozrel, na jeho pokožku farby teľaciny poznačenú dlhými zlostnými chrastami. Prsty sa mu triasli.

„Piješ dosť vody?"

Van prikývol. „Celý blbý deň, každých desať sekúnd. Čokoľvek, čo mi naplní brucho." Ukázal na fľašu Pepsi Max, plnú vody, ktorú mal po boku.

„Urobme si schôdzu," povedal.

۞

V Deň D ich tam bolo štyridsaťtri. Teraz ostali pätnásti. Šiesti zareagovali na zvolanie schôdze tak, že jednoducho odišli. Všetci vedeli o čom bude schôdza aj bez toho, aby im to niekto povedal.

„Takže necháš nech sa to rozpadne?" Sario bol jediný, kto mal dosť energie, aby bol aspoň nahnevaný. Ten pôjde nahnevaný aj do hrobu. Žily na hrdle a čele mu zlostne vystupovali. Jeho päste sa zlostne zatínali. Všetci ostatní klopili zrak, keď ho videli, vzhliadli keď sa diskutovalo, nikto nerobil nijaké záznamy.

„Sario, ty si zo mňa robíš blázna," povedal Felix. „Veď ty si chcel celú vec odstreliť!"

„Chcel som, aby skončila čisto," kričal Will. „Nechcel som aby vykrvácala a donekonečna sa rúcala v malých stonoch a grcoch. Chcel som, aby to bol akt globálnej komunity jej opatrovateľov. Chcel som, aby to bol pozitívny čin ľudských rúk. Nie aby to vyhrala entropia a zlé programovanie a vírusy. Do riti, presne to sa tu stalo."

V kaviarni na vrchnom poschodí boli okná kol dokola, s vytvrdenými, polarizovanými sklami, a podľa zvyku boli celkom zatemnené. Teraz Sario bežal

dookola a prudko roztváral žalúzie. *Odkiaľ, dočerta, berie energiu na beh?* divil sa Felix. On sám sotva došiel hore schodmi na miesto schôdze.

Ostré svetlo zaplavilo miestnosť. Vonku bol krásny slnečný deň, ale kamkoľvek ste sa pozreli cez rozľahlú panorámu Toronta, všade stúpali stĺpy dymu. Veža TD, gigantická čierna modernistická sklená tehla, posielala k oblohe plamene. „Rozpadáva sa to, tak ako všetko.“

„Počúvajte, počúvajte ma. Ak necháme sieť padnúť pomaly, jej časti ostanú v spojení ešte mesiace. Možno roky. A čo na nich pobeží? Škodlivý soft. Červy. Spam. Systémové procesy. Zónové prenosy. Veci, ktoré používame sa rozpadajú a potrebujú stálu údržbu. Veci, ktoré opúšťame, sa nepoužívajú a trvajú naveky. Necháme sieť za sebou tak, ako banskú jamu plnú priemyselného odpadu. To bude naše posraté dedičstvo – dedičstvo každého stlačenia klávesy, ktoré sme vy a ja kedy urobili. Rozumiete? Necháme to zomrieť ako zraneného psa, namiesto toho, aby sme mu hladko a rýchlo prestrelili hlavu.“

Van sa škrabal po lícach, potom si Felix všimol, že si utiera slzy.

„Sario, nemýliš sa, ale nemáš ani pravdu,“ povedal. „Nechať ju, nech si ďalej kríva, je správne. Všetci budeme dlho krívať, a možno to niekomu bude k úžitku. Kým sa len jeden paket prenáša od nejakého užívateľa k inému, hocikde na svete, dosiaľ to robí svoju prácu.“

„Ak chceš čistý kill, môžeš to urobiť,“ povedal Felix. „Som MP a hovorím ti to. Dávam ti roota. Vám všetkým.“ Otočil sa k bielej tabuli, kde obsluha kaviarne zvykla písať špeciality dňa. Teraz bola pokrytá zvyškami ohnivých technických diskusií, ktoré sysadmini viedli od onoho osudného dňa.

Rukávom ju začal mazať, až si vyrobil čisté miesto a začal písať dlhé, komplikované alfanumerické heslá, pretkané interpunkciou. Felix mal talent na zapamätanie si hesiel tohto druhu. Pochyboval, že mu ešte bude na niečo dobrý.

```
> Kong, odchadzame. Aj tak paliva uz skoro
  niet
> hej nuz potom dobre. Bolo mi ctou pan
  ministersky predseda
> budes v poriadku?
> nakomandovala som si mladeho aby sa
  staral o moje zenske potreby a nasli sme
  dalsiu zasobu jedla, ktora nam vydrzi par
  tyzdnov ked je nas teraz len patnast - -
  som v prasacom nebi, chlapce
> si uzasna, Queen Kong, vazne. Ale nerob
  zo seba hrdinku. Ked budete potrebovat
  ist, chodte. Vonku muselo nieco ostat
> davaj pozor felix, naozaj - - mimochodom
  povedala som ti, ze prichadzaju znova
  poziadavky z Rumunska? Mozno sa tam
  stavaju na nohy
> naozaj?
> ano, naozaj. Nas je tazko zabit - - ako
  tie hnusne svaby
```

Jej spojenie sa prerušilo. Spustil Firefox a natiahol Google a nešlo. Dal znovu načítať a znovu a znovu, ale stránka nenabehla. Zatvoril oči a počul, ako si Van škrabe po nohách a potom trochu ťuká na klávesnici.

„Už zase fungujú,“ povedal.

Felix si odfúkol. Do diskusnej skupiny poslal správu, na ktorú napísal päť konceptov kým bol spokojný, „Starajte sa o toto miesto, OK? Jedného dňa sa vrátime.“

Odchádzali všetci okrem Saria. Sario nechcel odísť. Ale prišiel sa s nimi dolu rozlúčiť.

Sysadmini sa zhromaždili vo vestibule a Felix nechal nech sa bezpečnostné dvere zodvihnú, a dnu vrazilo svetlo.

Sario otrčil ruku.

„Veľa šťastia,“ povedal.

„Aj tebe,“ povedal Felix. Mal pevný stisk, tento Sario, silnejší, než by sa patrilo. „Možno si mal pravdu,“ povedal.

„Možno.“

„Vytiahneš zástrčku?“

Sario pozrel hore na strop, akoby hľadel skrz spevnené dlážky na hučiace stroje nad nimi. „Kto vie?“ povedal nakoniec.

Van sa poškrabal a obláčik bielych bodiek zatancoval v slnečnom svetle.

„Poďme ti nájsť lekáreň,“ povedal Felix. Vykročil k dverám a ostatní sysadmini ho nasledovali.

Čakali, kým sa za nimi zatvorili vnútorné dvere a potom Felix otvoril vonkajšie. Vzduch voňal a chutil ako pokosená tráva, ako prvé kvapky dažďa, ako jazero a obloha, ako vonkajšok a svet, starý priateľ, o ktorom už celú večnosť nič nevedeli.

„Zbohom, Felix," povedali ostatní. Rozchádzali sa, kým on stál na vrchu krátkeho betónového schodiska neschopný pohybu. Od svetla ho boleli oči a slzili mu.

„Myslím, že na King Street je Nákupné farmaceutické stredisko," povedal Vanovi. „Hodíme tehlu do okna a vezmeme pre teba nejaký kortizon, dobre?"

„Ty si Ministerský predseda," povedal Van. „Veď nás."

Počas pätnásťminútovej prechádzky nevideli ani živú dušu. Neozval sa jediný zvuk, okrem vtáčieho piskotu a akýchsi vzdialených stonov, a vetra v elektrickom vedení nad hlavami. Bolo to ako ísť po povrchu mesiaca.

„Stavím sa, že u Shopper's majú čokoládové tyčinky," povedal Van.

Felixov žalúdok poskočil. Jedlo. „Fíha," povedal s ústami plnými slín.

Prešli okolo malého trojdverového auta a na prednom sedadle bolo vysušené telo ženy držiace vysušené telíčko dieťaťa, a v ústach mu zhorklo, hoci zápach cez zatvorené okná prenikal len slabo.

Už celé dni nemyslel na Kelly alebo na 2.0. Klesol na kolená a znovu zvracal. Tu vonku, v skutočnom svete, bola jeho rodina mŕtva. Všetci, ktorých poznal, boli mŕtvi. Chcel len si ľahnúť na chodník a počkať, kým tiež neumrie.

Vanove drsné ruky mu vkĺzli pod pazuchy a slabo potiali. „Teraz nie," povedal. „Až budeme niekde vnútri, v bezpečí, a niečoho sa najeme, potom a len potom to môžeš urobiť, ale nie teraz. Rozumieš, Felix? Kurva, nie teraz."

Nadávka k nemu prenikla. Postavil sa na nohy. Kolená sa mu triasli.

„Už len jeden blok," povedal Van a položil si Felixovu rameno na plecia a viedol ho ďalej.

„Vďaka, Van. Mrzí ma to."

„To nič," povedal. „Potrebuješ sprchu, veľmi. Bez urážky."

„Neurážam sa."

V Shopper's bola kovová bezpečnostná brána, ale tá bola vytrhnutá a predné okná boli surovo vymlátené. Felix a Van sa prešmykli cez medzeru a vstúpili do temnej lekárne. Niektoré výkladné skrinky boli povyvracané, ale inak to tam vyzeralo byť celkom OK. Pri pokladniach zbadal Felix stojany so sladkosťami presne v tej istej chvíli ako Van, a obaja sa tam rozbehli, nabrali si plné ruky a tlačili do hláv.

„Žeriete ako prasatá."

Na zvuk ženského hlasu sa obidvaja sa zvrtli. Držala hasičskú sekeru veľkú skoro ako ona sama. Na sebe mala laboratórny plášť a pohodlné topánky.

„Zoberte si, čo potrebujete a odíďte, OK? Nie je dôvod na nejaké problémy." Mala ostrú bradu a pichľavé oči. Vyzerala tak na štyridsať. Vôbec sa nepodobala na Kelly, čo bolo dobre, lebo Felix mal chuť sa k nej rozbehnúť a vyobjímať ju. Ďalší živý človek!

„Ste lekárka?" povedal Felix. Videl, že pod plášťom má lekársku uniformu.

„Odídete?" zamávala sekerou.

Felix zodvihol ruky. „Nie, vážne, ste lekárka? Farmaceutka?"

„Pred desiatimi rokmi som bývala kvalifikovanou ošetrovateľkou. Teraz som hlavne webová návrhárka.

„Uťahujete si zo mňa," povedal Felix.

„A čo, vari ste ešte nestretli dievča, čo sa vyzná v počítačoch?"

„No, vlastne, moja priateľka, čo šéfuje datacentru Googlu, je dievča. Chcem povedať žena."

„Strieľate si zo mňa," povedala. „Centrum Googlu riadila žena?"

„Riadi," povedal Felix. „Ešte stále funguje."

„Nemožné," povedala. Spustila sekeru.

„Je to tak. Nemáte nejaký kortizónový krém? Všetko vysvetlím. Volám sa Felix a toto je Van, ktorý potrebuje všetky antihistaminiká, čo máte nazvyš."

„Nazvyš? Felix, starký, mám matroš na sto rokov. Toto tu expiruje oveľa skôr, než sa spotrebuje. Ale ty tvrdíš, že sieť stále funguje?"

„Funguje," povedal. „Do istej miery. Tomu sme sa vlastne celý týždeň venovali. Udržiavali sme ju v chode. Ale už asi oveľa dlhšie nevydrží."

„Nie," povedala. „Predpokladám, že asi nie." Položila sekeru. „Máte niečo na výmenu? Nepotrebujem toho veľa, ale snažila som sa udržiavať si morálku výmenným obchodom so susedmi. Je to ako hrať civilizáciu."

„Máš susedov?“

„Prinajmenšom desať,“ povedala. „Ľudia v reštaurácii naproti varia celkom dobrú polievku, aj keď väčšina zeleniny je z konzervy. Ale pobrali odo mňa všetko Sterno.“

„Máš susedov a obchoduješ s nimi?“

„No, nominálne. Bez nich by som bola dosť osamelá. Postarala som sa o všetky nádchy, na ktoré stačím. Napravila kosť – zlomené zápästie. Počujte, nechcete nejaký chlieb a arašidové maslo? Mám toho tonu. Tvoj priateľ vyzerá, že by mu jedlo urobilo dobre.“

„Áno, prosím,“ povedal Van. „Nemáme nič na výmenu, ale sme obaja workoholici, čo sa chcú učiť remeslu. Nepotrebovala by si pomocníkov?“

„Ani nie.“ Zatočila sekeru na špici. „Ale nenamietam proti tomu mať spoločnosť.“

Zjedli sendviče a potom nejakú polievku. Priniesli ju ľudia z reštaurácie, ktorí sa správali zdvorilo, ale Felix videl, ako sa im krčili nosy, takže si zistil, že inštalácia v zadnej miestnosti funguje. Najprv sa išiel vykúpať Van, potom on.

„Nikto z nás nevie, čo robiť,“ povedala žena. Volala sa Rosa a kdesi našla fľašu vína a z uličky s domácimi potrebami priniesla jednorazové plastové poháriky. „Myslela som si, že prídu helikoptéry alebo tanky alebo plienenie, ale jednoducho je ticho.“

„Zdá sa mi, že aj ty si bola dosť potichu,“ Povedal Felix.

„Nechcela som prilákať nežiadúcu pozornosť.“

„Myslela si na to, že tam vonku je možno veľa ľudí, ktorí robia presne to isté? Možno keby sme sa dali dokopy, tak by sme prišli na to, čo robiť.“

„Alebo nás podrežú,“ povedala.

Van prikývol. „Niečo na tom je.“

Felix vyskočil. „To teda nie, nemôžeme takto rozmýšľať. Milá dáma, sme na osudovej križovatke. Môžeme upadnúť do ľahostajnosti, pomaly degenerovať skrytí v dierach, alebo môžeme skúsiť vybudovať niečo lepšie.“

„Lepšie?“ Drsne si odfrkla.

„Fajn, nie lepšie. Ale aspoň niečo. Budovať niečo je lepšie ako všetko zanedbať. Kriste, čo mieniš robiť, až tu prečítaš všetky časopisy a zješ všetky zemiakové lupienky?“

Rosa zavrtela hlavou. „Pekné kecy,“ povedala. „Ale čo, do frasa, vlastne chceš aby sme robili?“

„Niečo,“ povedal Felix. „Budeme robiť niečo. Niečo je lepšie ako nič. Vezmeme tento kúsok sveta, kde sa ľudia navzájom rozprávajú a rozšírime ho. Nájdeme každého, koho dokážeme a postaráme sa o nich a oni sa budú starať o nás. Pravdepodobne to pobabreme. Asi zlyháme. Ale ja radšej zlyhám, než aby som sa vzdal.“

Van sa rozosmial, „Felix, ty si strelený viac ako Sario, vieš o tom?“

„Prvé, čo zajtra urobíme bude, že pôjdeme a vytiahneme ho von. Bude toho súčasťou. Každý bude. Srať na koniec sveta. Svet sa nekončí. Ľudia nie sú z tých vecí, čo sa končia.“

Rosa znovu zavrtela hlavou, ale trochu sa usmievala. „A ty budeš čo, Pápež-Imperátor Sveta?“

„Dáva prednosť Ministerskému predsedovi,“ povedal Van javiskovým šeptom. Antihistaminiká robili s jeho kožou zázraky, takže zbledla zo zlostnej červene na jemnú ružovú.

„Chceš byť Ministerkou zdravia, Rosa?“ povedal.

„Chlapci,“ povedala. „Hranie hier. A čo toto. Ja pomôžem s čím budem vedieť pod podmienkou, že nebudeš chcieť aby som ťa volala Ministerský predseda a ty mi nikdy nepovieš Ministerka zdravia?“

„Platí,“ povedal.

Van znovu naplnil poháre, prevrátiac fľašu hore dnom, aby z nej dostal posledné kvapky.

Zdvihli poháre. „Na svet,“ povedal Felix. „Na ľudstvo.“ Tuho sa zamyslel. „Na obnovu.“

„Na hocičo,“ povedal Van.

„Na hocičo,“ povedal Felix. „Na všetko.“

„Na všetko,“ povedala Rosa.

Vypili. V nasledujúci deň začali s obnovou. A o niekoľko mesiacov začali znova, keď krehká skupina, ktorú zhromaždili, pre spory rozpadla. A o rok neskôr začali znova. A o päť rokov začali ešte raz.

Felix kopal kanály a zbieral konzervy a pochovával mŕtvych. Sial a žal. Opravil niekoľko áut a naučil sa robiť bionaftu. Nakoniec zhromaždil v datacentre malú vládu – malé vlády prichádzali a odchádzali, ale táto bola dosť múdra na to, aby si

chcela viesť záznamy a potrebovala niekoho, kto by všetko udržiaval v chode, a Van šiel s ním.

Strávili množstvo času na četoch a niekedy narazili na starých priateľov z tej zvláštnej doby Distribuovanej Republiky Kyberpriestoru, systémákov, ktorí ho tvrdohlavo volali MP, hoci v reálnom svete ho tak nikto nikdy nenazval.

Nebol to dobrý život, väčšinou. Felixove rany sa nikdy nezahojili, tak ako rany väčšiny ostatných ľudí. Boli vlečúce sa aj náhle choroby. Tragédia za tragédiou.

Ale Felix mal rád svoje datacentrum. Tam, medzi hučiacimi stojanmi nemal pocit, žeby to boli prvé dni lepšieho ľudstva, ale nemal ani pocit, žeby boli posledné.

```
> chod spat, felix
> coskoro, kong, coskoro -- ta zaloha uz
  skoro bezi
> si zavislak, clovece.
> hovori ta prava
```

Znovu nechal načítať domovskú stránku Googlu. Queen Kong ho udržiavala pripojený už dva roky. Písmená O v názve sa menili vždy, keď zacítila potrebu. Dnes vyzerali ako malé kreslené glóbusy, jeden usmievavý, druhý zamračený.

Dlho na ne hľadel, potom sa vrátil na svoj terminál skontrolovať zálohovanie. Pre zmenu bežalo hladko. Záznamy ich malej vlády boli v bezpečí.

```
> ok, tak dobru noc
> davaj na seba pozor
```

Keď so škrípaním otvoril dvere Van mu zakýval a natiahol si chrbát v dlhej sérii puknutí.

„Dobre sa vyspi, šéfko,“ povedal.

„Nemotaj sa tu zasa celú noc,“ povedal Felix. „Aj ty potrebuješ spať.“

„Si na nás pešiakov príliš dobrý,“ povedal Van a vrátil sa ku klávesnici.

Felix išiel k dverám a vyšiel do noci. Biodieselový generátor za ním hučal a vypúšťal štipľavý dym. Bolo vidno spln, to miloval. Zajtra sa vráti a dá do poriadku ďalší počítač a zasa bude bojovať proti entropii. A prečo nie?

Bola to jeho práca. Bol sysadmin.

--

Úvod k poviedke ***Andina hra***

Najľahší spôsob ako písať futuristickú (alebo futurismickú) science fiction je predpovedať, rigorózne a s veľkou presnosťou, súčasnosť.

Andina hra je žiarivým príkladom tohto prístupu. Príbeh som vytrhol z novinových titulkov – z blogových správ o ohromujúcej prezentácii na konferencii o videohrách o „farmároch zlata“ v Latinskej Amerike, ktorí sú platení za mizernú „drinu“ (plnenie nudných, repetitívnych úloh v hre s cieľom hromadenia bohatstva), ktorých produkt sa potom predáva hráčom na severe, ktorí sa chcú dostať na vyššiu úroveň bez všetkej tej ťažkej práce.

Prax farmárčenia zlata sa stávala čoraz bežnejšou, rástla s priemyslom hier po sieti a šírila sa po celom svete (legenda tvrdí, že v Číne bola ohrozená úroda ryže, pretože množstvo skutočných farmárov opustili svoje polia aby sa venovali lukratívnejšej žatve virtuálneho zlata). Zakaždým, keď sa takáto historka zjavila, chválili moju úžasnú predvídavosť, s ktorou som farmárčenie zlata predpovedal – úspešne som predpovedal prítomnosť.

Andina hra sa snaží vyrovnať prastarý boj za práva utláčaných menšín v bohatom svete s bojom za práva chudobnej, biednej väčšiny v rozvojovom svete. Toto napätie sa zjavuje znovu a znovu, a poskytuje šťavnatú príležitosť ako poštvať rôzne chudobné triedy navzájom proti sebe. Pomyslite si len, ako šikovne bola pozornosť detroitských robotníkov odvedená od chamtivosti General Motors, keď im ako obetného baránka predhodili mexickú zónu voľného obchodu; nepriateľom amerického robotníka nie je mexický robotník, je to výrobca áut, ktorý využíva obidvoch. Namiesto proti GM bojovali proti NAFTA, a GM vyhrali.

Toto je prvá z niekoľkých poviedok, ktoré som napísal s názvami slávnych sf poviedok a románov. Andina hra (Anda's Game) znie skoro presne rovnako ako Enderova hra (Ender's Game) keď sa vysloví s britským prízvukov. Tento kuriózny postup som začal používať v reakcii na to, keď Ray Bradbury označil Michaela Moorea za zlodeja, keď použil názov „Fahrenheit 451“ ako inšpiráciu k názvu „Fahrenheit 9/11.“ Bradburymu sa nepáčia Mooreove politické postoje a nechcel, aby sa jeho slávna práca o slobode slova použila na propagáciu opozičnej politickej ideológie.

Nuž, toto je až neznesiteľná irónia. Na názvy sa nevzťahuje copyright, a science fiction je žáner, ktorý často recykluje názvy – zdá sa, že napísanie príbehu s názvom „Nightfall“ je pre niektorých spisovateľov prakticky prijímacím rituálom. Ba čo viac, idea, že politický prejav (prirovnanie Bushovho režimu k totalitnému štátu z Fahrenheitu 451) by mal byť potlačený, pretože autor oponuje, je antitézou inšpirujúceho posolstva slobody slova, ktorým je „Fahrenheit 451“ preniknutý.

Takže som sa rozhodol písať poviedky s názvami slávnych sf, a urobiť ku každej z nich komentár, kritiku, alebo paródiu na vážené a ctené myšlienky. Andina hra bola prvá, ale nie je posledná – Ja, Robot* sa tiež objavuje v tejto zbierke, a mám už takmer dokončenú poviedku Pravé mená (True Names), ktorú si s Benom Rosenbaumom medzi sebou už nejaký čas posielame. Potom asi budem robiť Muža, ktorý predal Mesiac (The Man Who Sold the Moon), a potom možno Jeffty je Five.

Túto poviedku som predal Salonu, a neskôr bola vydaná v antológii Michaela Chabona „Best American Short Stories“ (poviedka o Britoch napísaná Kanaďanom!).

--

* Asimovov názov tiež nie je pôvodný. „Ja, Robot“ bol názov poviedky, ktorú napísal Eando Binder v r 1939, t.j. 11 rokov pred Asimovom. Asimov nazval takto svoju zbierku na naliehanie J.W. Campbella, ktorý si myslel, že to pomôže marketingu.

Andina hra

(Pôvodne vyšlo v Salon, november 2004)

Anda nezačala naozaj hrať hru, kým si nezohnala dievčenského avatára. Mala 12 rokov a až doteraz hrávala za elfského chlapca, pretože rodičia ju prísne varovali, že keď hráte za dievča, okamžite sa stanete magnetom pre perverzákov. Žiadne dievča v Základnej škole Ady Lovelaceovej by nepripustilo, aby ju prichytili pri hraní za dievčanskú postavu. V skutočnosti jediné dievčatá, ktoré kedy videla v hre, hrali chlapci. Dalo sa to ľahko sponzať, lebo vyzerali tak, ako si chlapci myslia, že dievčatá vyzerajú: obrovské poprsie a dlhokánske nohy, všetko v drobnom nezmyselnom bikinkovom brnení. Hovorila tomu babavér.

Ale keď mala 12, spoznala Lizu Organizu, ktorej avatárom bola žena, ale mala rozumné prsia a rozumné brnenie a čertovsky dobrý meč, ktorý zjavne veľmi dobre ovládala. Liza prišla do školy po telocviku, keď Anda sedela a masírovala si ubolené záhyby a nenávidela celý svoj život od hlúpeho svitania po hnusný súmrak. Cvičebný úbor mala na dne tašky a v tvári bola hlúpo červená, čo *neznášala*, a práve mali tú sprostú matiku, čo bolo sotva lepšie než telocvik, ale aspoň sa nemusela potiť.

Ale namiesto matematiky zvolali všetky dievčatá do zasadačky, a Liza Organiza stála na pódiu pred slečnou Cruikshanksovou, riaditeľkou, a pani Danzigovou, zbytočnou výchovnou poradkyňou.

„Čaute, kočky,“ povedala Liza. Mala austrálsky prízvuk. „Nuž, vari nie ste krásne a šikovné a plné očakávania s ružovými tváričkami vyvrátenými dohora ako lúčne kvietky pozerajúce na oblohu? Až ma to hreje pri srdci.“

To ju rozveselilo, a nebola jediná. Slečna Cruikshanksová a pani Danzigová nevyzerali veľmi nadšene, ale snažili sa to skryť.

„Som Liza Organiza a vyznám sa. Naozaj.“ Poklopkala na klávesnicu na svojom laptope a plátno za ňou sa rozžiarilo. Bola to hra – nie taká, čo hrávala Anda, ale čosi z vesmíru, s kozmickou stanicou a raketou v pozadí. „Toto je môj avatár.“ Rozumné prsia, rozumné brnenie, a meč veľký ako svet. „V hre ma volajú Lizanátorka, Kráľovná Vesmírnych dráh, El Presidente Klanu Fahrenheitov.“ Fahrenheiti boli v každej hre. Boli vynikajúci a smrtonosní a super, a pokiaľ Anda vedela, nikdy žiadneho osobne nestretla. V jej hre mali svoj vlastný *ostrov*. Brutál.

Na plátne Lizanátorka bojovala proti armáde wookiov, v jednej ruke meč, v druhej laser-blaster, skákala s pomocou raketového ruksaku, vrtela sa, uhýbala, zasadzovala nemožné rany a strieľala do diaľky, vrhala sa po vylepšeniach a nemilosrdne drvila nepriateľov.

„*Celého* Klanu Fahrenheitov. Ten titul som získala vo všeobecných voľbách, ale zvolili ma pre moje *bojové* schopnosti. Som majsterka sveta v šiestich rôznych hrách, od strieľačiek v prvej osobe po stratégie. Velila som armádam a iné armády som poslala k ich respawnovacím bránam po tisícoch. Tisícoch, kuriatka: môj bitevný rekord je 3522 zabití v jedinej bitke. Na cenách zo súťaží som si zarobila vyše 400 tisíc libier. Hrám štyri až šesť hodín skoro každý deň, a vo zvyšnom čase robím, čo sa mi zachce.

Jedna z vecí, ktoré sa mi páčia, je prísť do dievčenskej školy ako je vaša a prezradiť vám tajomstvo: dievčatá sa vyznajú. Sme rýchlejšie, bystrejšie a lepšie ako chlapci. Hráme tvrdšie. Trávime príliš veľa času trápením sa, že sme divné, lebo hráme, a keď hráme, tak nikdy nie ako dievčatá, lebo si na nás dovoľujú. Je čas to zmeniť. Som najlepší hráč na svete a som dievča. Začala som hrať, keď som mala 10, a v hrách neboli žiadne ženy – dokonca ste si nemohli ani len kúpiť hru v obchode. Teraz je to už iné, ale stále ešte nie dokonalé. Ale my to zmeníme, kuriatka, vy a ja.

„Koľko z vás hrá?“

Anda zdvihla ruku. A s ňou as polovica dievčat v miestnosti.

„A koľko z vás hrá za dievča?“

Všetky ruky klesli.

„Vidíte, to je tragédia. Je mi skoro do plaču. Hry smrdia ako chlapčenské *podpazušie*. Je čas aby sme to trochu zženštili. Tu je môj návrh: ak budete hrať za dievča, dáme vám skúšobné členstvo v Klane Fahrenheitov, a keď sa osvedčíte, za šesť mesiacov dostanete plné členstvo.“

V reálnom živote bola Liza Organiza trošku pri sebe, rovnako ako Anda, ale niesla to sebavedome. Bola pevná, ako murovaná stena, vlasy jej voľne padali na plecia. Mala oblečenú čiernu bundu cez voľné tepláky a obrovské gotické vysoké topánky s oceľovou špičkou, také ako ste vídali v obchodoch s hrami, hoci Anda si bola celkom istá, že boli z normálneho gotického obchodu v Camden Towne.

Dupotala vo svojich topánkach, raz-dva, bum-bum, ako keby na pódiu hrmelo. „Kto sa pripojí, kočky? Kto chce byť dievča mimo hry a aj v nej?“

Anda vyskočila na rovné nohy. Fahrenheit, s vlastným ostrovom! Jej hlava bola toho tak plná, že si ani nevšimla, že bola jediná, čo vstala. Ostatné dievčatá na ňu hľadeli, niektoré sa chichotali a šepkali si.

„To je v poriadku, zlatko," zvolal Liza, „páči sa mi zápal. Nenechaj, aby ťa tie čumiace tváre zviklali: sú to len kvietky, čo sa otáčajú za svetlom. Ružové, čistučké, žiariace vyčkávajúce tváre. Pozerajú na teba, pretože *ty* sa dokážeš postaviť, keď sa naskytne príležitosť – a to znamená, že jedného dňa, dievča moje, ty budeš viesť ženy aj mužov, a budeš v tom výborná. Vitaj v Klane Fehrenheit."

Začala tlieskať a ostatné dievčatá tlieskali tiež, a hoci sa Andina tvár sfarbila ako malinová lízanka, mala pocit že pukne od pýchy a spokojnosti, a usmievala sa, až jej tŕpli líca.

۞

`> Anda,`

povedala jej seržantka,

`> ako by sa ti páčilo zarobiť si nejaké peniažky?`

`> Peniaze, Serža?`

Odkedy ju povýšili na veliteľku družstva, bola už na niekoľkých misiách, ale platili *zlatom* – peniaze neboli niečím, o čom by ste sa rozprávali v hre.

Serža – rozumné prsia, gigantický meč, dlhý luk, hrdo orkovsky škaredá fyziognómia – netrpezlivo pohybovala svojím avatárom.

`> Nejaký problém s mojím pravopisom, Anda?`

`> Nie, Serža,`

odpísala.

`> Máš na mysli zlato?`

`> Keby som mala na mysli zlato, tak poviem zlato. Môžeš prejsť na audio?`

Anda sa poobzerala. Dvere na jej izbe boli zatvorené a počula, že jej rodičia v obývačke pozerali niečo v nahlas pustenej telke. Zosilnila hudbu, pre istotu, a nasadila si headset. Hovorilo sa, že dokázal odtieniť hluk vrtuľníka Blackhawk – len aby dokázal prekonať malé indukčné reproduktory, ktoré mala prísavkami prilepené na spodnej strane stolnej dosky. Prepla na audio.

„Ahoj, Lucy," povedala.

„Hovor mi Serža!" Lucy mala americký prízvuk, ako v starých televíznych seriáloch, a žila kdesi v strede krajiny, kde mali samé samohlásky, Iowe alebo Ohiu. Bola Andinou najlepšou priateľkou v hre, ale bola do nej tak zažratá, až to bolo niekedy nudné.

„Čau, Serža," povedala a snažila sa, aby v jej hlase nebolo badať podráždenie. V hre by nikdy nezhadzovala nadriadeného, ale takto po telefóne bolo ťažko udržiavať herné pravidlá.

„Mám misiu, za ktorú platia skutočnú hotovosť. Peniaze ti uložia cez hociktorý sieťový prevod, ktorý používaš. A vyzerá to byť zábava."

„To vyzerá trochu čudne, Serža. Nie je to proti klanovým pravidlám?" Klan mal veľa pravidiel, aké misie ste mohli prijať a stále sa menili. V kyberpriestore sa motali chlípnici a aby mamky a ockovia nevyvádzali, vedenie Klanu trvalo na dodržiavaní dlhého, nudného zoznamu pravidiel správania sa, ktoré mali zaistiť, že sa žiadne z Fehrenheitových dievčat nestane virtuálnou obeťou starých nemravníkov v pršiplášťoch kdesi na opačnej strane sveta.

„Čo?" Ande sa páčilo, ako Lucy kvákla *Čo?* Znelo to veľmi americky. Musel sa zdržiavať, aby ju nenapodobňovala. „Nie, ach ježko. Všetci z vedenia Klanu platia nájom z misií za peniaze. Niketorí z toho dokonca zbohatli, ako som počula! Hraním sa dá dobre zarobiť, vieš?"

„Je to naozaj pravda?" Už o tom počula, ale považovala to za legendy, ako tie o deťoch, čo hrali toľko, až nerozlišovali skutočnosť od fantázie. Alebo o takých, čo hrali toľko, až prestali jesť a stali sa anorektickými. Popravde by jej nevadilo, keby bola trošičku anorektická. Blbý tuk.

„Hej! A toto je naša šanca. Ideš do toho?"

„Nie je to – chápeš, nejaká *perverzita*, všakže."

„Čo si! Ježko, nie, Anda! Šije ti? Nie – chcú, aby sme zabili pár chlapíkov."

„Aha, v tom sme dobré!"

۞

Misia ich zaviedla ďaleko od ostrova Fahrenheitov, na chatu na opačnej strane najväčšieho kontinentu vo svete hry, ktorý sa volal Púpavín. Cesta bola zdĺhavá, dvakrát na nich na chodníku nastražili pascu, to bolo niečo, čo sa Ande nestávalo, odkedy sa pridala k Fahrenheitom: zaútočiť na Fahrenheita škodilo zdraviu, lebo aj keď ste vyhrali bitku, privolali ste si na seba vojnu.

Ale teraz boli ďaleko od mocenskej základne Fahrenheitov a dve rôzne zbojnícke bandy si na nich počíhali na ceste. Prvú skupinu zbadala Lucy skôr, než sa dostali na dosah meča a štyroch zo šiestich zabila svojím lukom skôr než došlo k boju telo na telo. Andin tasila meč – obrovský a rýchly – a jej prsty tancovali na klávesnici, keď odrážala hráča, čo na ňu zaútočil, jej telo sa mykalo zo strany na stranu, keď mlátila do svojho multitlačidlového ovládača. Vyhrala – samozrejme! Bola Fahrenheit! Lucy už zlikvidovala druhého útočníka. Zbežne prehľadali telá a našli nejaké zlato a pár zvitkov, ale nič, o čom by písali domov. Dokonca aj zlato nebolo nič moc, vzhľadom na prachy, ktoré ich čakali na konci misie.

Druhá skupina banditov bola menej hrozivá, hoci ich bolo 20. Boli to úplní zelenáči, bojovali ako sochy. Zjavne sa dali dokopy, aby sa chránili pred lepšími hráčmi, ale proti Ande a Lucy nemali šancu. Jeden z nich dokonca prosil o život, než ho prebodla.

```
> prosím prepáčte možte si vziať moje zlato
  prepačte !!!11!
```

Anda sa zasmiala a poslala ho k respawnovacej bráne.

```
> Si nepríjemná osoba, Anda,
```

napísala Lucy.

```
>  Som Fahrenheit !!!!!!!!!!
```

odpísala.

Banditi na ceste boli obyčajní hazardéri, ale chatu, ktorá bola ich cieľom, bránil omnoho rafinovanejší druh. Hliadky ich spozorovali dávno predtým, než sa priblížili na dohľad, a videli ako varovné kúzlo putuje z hliadkovacieho vrchola ako prúžok dymu a zrýchľuje smerom k chate. Anda sa ponáhľala na vrch a Lucy ju kryla lukom, ale to nezabránilo hliadkam, aby zo svojho opevneného postavenia nezasypali Andu ohnivými oštepmi. Anda postupovala svojím štandardným spôsobom uhýbania a kľučkovania, prepokladajúc, že hliadky sú ne-hráčske postavy – kto by už len chcel *platiť* za vysedávanie vo svete hry a celodenné pozorovanie nudnej cesty? – ale na jej prekvapenie ju oštepy prenasledovali. Dostala jeden do hrude a len rýchla práca so štítom a všetky jej liečiace zvitky ju zachránili. Tak ako to prebiehalo, jej konštitúcia bola zrazená na polovicu a musela ustúpiť nazad dolu svahom.

„Zaľahni," ozvala sa Lucy v headsete. „Použijem BFK."

Každá hra mala jeden – Bohovský Fasa Kanón, všeobecné označenie pre najúčinnejšiu zbraň na svete. Lucy si jednu prenajala z Klanovej Zbrojnice za malý majetok v zlate a Anda sa jej vysmiala a označila ju za paranoičku, ale teraz pomohla Lucy pripraviť ju a ďakovala bohom hry za ich predvídavosť. Bola to idiotsky obrovská plamenná kuša, ktorá strieľala päťmetrové strely, čo pri zásahu expolodovali. Nabiť a namieriť to bolo zversky ťažké, ale mali dobrú pozíciu v zákope na úpätí kopca a tam BFK nachystali, rozložili, nabili a zamierili.

„Páľ!" skríkla Lucy a hra zobrazila tú fantasticky úžasnú animáciu, ktorou ťa odmenila vždy po vypálení strely z BFK, svetlo smerom k sršiacej strele potemnelo, akoby zo sveta vysávala jas, keď oblúkom stúpala hore svahom, zanechávajúc iskrivý chvost ako kométa. Hra im zahrala zúfalý krik ich nepriateľov a nato strela zasiahla cieľ s rachotom, ktorý roztriasol jej zorné pole ako zemetrasenie. Hluk v jej slúchadlách bol ohlušujúci a za sebou v audiu počula jasanie Lucy.

„Atómovky na nich až budú svietiť a strieľaj ich v tme! Juchú!" volala Lucy a Anda sa smiala a búchala pästťou po stole. Kusy bývalého nepriateľa dramaticky preleteli ponad stromy, fŕkajúc hyperčervenú krv a ichor.

Anda vo svojej izbe pohladila ovládač a jej avatár zaboxoval do vzduchu a zatancoval rugbyový tanček víťazstva, ktorý All-Blacks vydali v limitovanej edícii, keď vyhrali Svetový Pohár.

Teraz museli postupovať rýchlo, lebo ich nepriatelia v chate už o ich prítomnosti museli vedieť a čakali ich. Roztiahli sa do širokého krídelného manévra po stranách chaty, držiac sa tesne mimo dostrelu lukom, pomocou vešteckých zvitkov si zväčšovali chatu a spriehľadňovali okolité lístie.

Okolo chaty boli štyria strážcovia, dvaja s pripravenými šípmi a dvaja s roztočenými prakmi. Jeden držal zvitok a bol obklopený koncentrickými značkami, ktoré označovali kúzlenie.

„CHOĎ! CHOĎ! CHOĎ!" vykríkla Lucy.

Anda išla! V inventári jej ostali dva zvitky a jeden bolo kúzlo štítu. Stáli celý majetok a rýchlo sa míňali, ale nech už strážca chystal hocičo, určite to bolo zlé. Vyriekla zaklínadlo a vyrazila do útoku na chatu, a urobila dobre, pretože hore na strome bol piaty strážca, ktorý na ňu vylial kotol vriaceho oleja, čo by ju bol, nebyť ochranného kúzla, do desiatich sekúnd uvaril až na kosť.

Bleskovo šplhala na strom a skoro sa pustila, keď sa akési ohavné kúzlo odrazilo od jej štítu. Piateho muža dosiahla keď sa snažil tasiť svoj tesák a dýku

a jediným pohybom mu sťala hlavu, potom po chrbte zoskočila z vysokej vetvy, spoliehajúc sa, že jej štít pri náraze na strechu chaty ostane vcelku.

Taktika fungovala – takže padla (doslovne!) na zvyšných strážcov z úspešne získaného výhodného postavenia. V slúchadlách počula vyčíňanie Lucy, jej vrčanie keď búchala do klávesnice zmiešané s výkrikmi v hre, ako jej šípy našli svoje ciele v hrudiach dvoch ďalších strážcov.

Vydajúc berserkovský škrek zoskočila Anda zo strechy a pristála na jednom z ostávajúcich strážcov, zaborila meč do jeho hrude a pripichla ho k hline. Meč sa jej zachytil v zemi a ona mlátila po klávesách v snahe uvoľniť ho, kým zostávajúci strážca na obrazovke sa rozbehol k nej. Anda trieskala po klávesnici, ale bolo to nanič: jej meč bol pevne zaseknutý. Doprdelky. Za kúzla a prídely na tento projekt utratila menší majetok v očakávaní, že z toho získa nejaké reálne peniaze, a to všetko bolo stratené.

Presunula ruky na časť klávesnica, ktorou ovládala pohyby a začala utekať, čakajúc, kedy strážcov meč nájde chrbát jej avatára a zrazí ju na zem.

„Mám ho!“ To bola Lucy v jej slúchadlách. Zvrtla avatára tak rýchlo, až sa jej zatočila hlava a videla, že Lucy už bola pri útočníkovi, sťažka dychčiac pri zápase tela na telo. Ale niečo nebolo v poriadku: napriek ohromujúcim štatistikám Lucinho avatára a napriek jej vlastným schopnostiam pri klávesnici dostávala zabrať. Strážca jej dával na frak. Anda sa vrátila k svojmu zaseknutému meču a začala ním mykať, bezmocne sledujúc ako Lucy stratila ľavú ruku a potom ju sekli do brucha a potom zasa do kolena.

„Do riti!“ povedala Lucy v slúchadlách, keď sa jej avatár zrútil. Anda trhnutím uvoľnila meč – konečne – a s indiánskym bojovým krikom zaútočila na strážcu. Kým sa k nemu dostala, podarilo sa mu otočiť a blokovať mečom, ale to mu už nepomohlo: vyšiel jej šťastný švih, ktorým mu odsekla jednu nohu a odtancovala skôr, než sa zmohol na protiúder. Teraz sa blížila opatrne a útočila na jeho ruku s mečom, až kým nepustil zbraň, potom priskočila, aby mu zasadila rýchlu smrtiacu ranu.

„Lucy?“

„Volaj ma Serža!“

„Pardon, Serža. Kde si sa znovuzrodila?“

„Som nazad až pri Body Electric – potrvá mi hodiny, kým sa dostanem k tebe. Myslíš, že dokážeš dokončiť misiu sama?“

„Ha, jasné.“ *Do frasa*, premýšľala, *keď toto boli strážcovia* vonku, *ako sa dostanem cez tých* vnútri?

„Si tá nalepšia. OK, vojdi do chaty a všetkých tam zabi.“

„Jasné.“

Priala si, aby mala ďalší veštecký zvitok, aby sa mohla mrknúť dovnútra chaty predtým, ako vyrazí dvere, ale už jej všetky došli a s nimi aj všetky ostatné triky.

Vykopla dvere a prsty sa jej mihali. Štyroch protivníkov zabila skôr, než si stihla všimnúť, že sa nebránia.

V skutočnosti to boli základné avatáry, možno dokonca nehráčske postavy. Hýbali sa ako úplní truľovia, v malej chate sa plietli jeden cez druhého. Okolo nich boli kopy košieľ, boli ich tam tisíce a tisíce. Pár truľkov sedelo vzadu a, neuveriteľne, stále šili ďalšie košele a vôbec si nevšímali šermiarku, ktorá práve podrezala štyroch ich spoločníkov.

Lepšie sa prizrela všetkým avatárom v miestnosti. Nikto z nich nebol ozbrojený. Skusmo pristúpila k jednému z hráčov a odsekla mu hlavu. Jeho sused sa nemotorne presunul na stranu a ona ho nasledovala.

„Si hráč či bot?“ napísala.

Avatár nereagoval. Zabila to.

„Lucy, oni sa nebránia.“

„Dobre, všetkých pobi.“

„Naozaj?“

„Áno – také sú rozkazy. Zabiť ich všetkých a potom zatelefonovať a nejakí chlapíci prídu a overia to a potom ťa odvezú nazad na ostrov. Idem po teba, ale od brány respawnu je to poriadny kus. Daj zatiaľ pozor na moje veci, OK?“

„Samozrejme,“ povedala Anda a zabila ďalších dvoch. Ostalo ich desať. *Raz dva raz dva a ešte a skrz*, myslela a hlavy odskakovali. *Jej vorpálové ostrie svišťalo* švih-švác. Zostal jeden. Stál v úzadí.

`> no porfa necesito mi plata`

Taliančina? Nie, španielčina. Mala z nej jeden polrok v treťom ročníku, ale nerozumela, čo ten debil hovorí. Mohla by ten text skopčiť do prekladového bota na jednom z četovacích kanálov, ale komu na tom záležalo? Ušmikla mu hlavu.

„Všetci sú mŕtvi,“ povedala do headsetu.

„Dobrá práca!“ povedala Lucy. „Fajn, idem volať. Seď na mieste.“

Nu-da. Chata bola zaplnená mŕtvolami a košeľami. Niekoľko ich zodvihla. Boli to úplne základné košele, aké ste šili, keď ste boli celkom dolu na nultej úrovni a snažili ste sa získať dostatok schopností-bodov, aby ste to niekam dotiahli.

Za každú by ste dostali sotva pár šestákov. Dajte to všetko dokopy a máte sotva dve tisícky zlatiek.

Len tak, aby zabila čas, prekopírovala španielsku vetu do četbota.

```
> nie [hovorovo] prosím, potrebujem moje
  [hovorovo] [peniaze/striebro]
```

Úbohé. Zopár tisíc zlatiek – toľko mohol zarobiť odohraním dvoch začiatočníckych misií. A bolo by to zábavnejšie. Zmysluplnejšie. Šiť košele!

Vyšla z chaty a patrolovala naokolo. O dvadsať minút sa ukázali ďalší dvaja avatári. Ďalšie základné typy.

```
> ste hráči alebo boti?
```

napísala, hoci sa jej zdalo, že to budú hráči. Boti sa hýbali lepšie.

```
> nejaké problémy?
```

Tak je to jasné.

```
> žiadne problémy
> dobre
```

Jeden z hráčov vstúpil do chaty a opäť vyšiel von. Druhý prehovoril.

```
> teraz môžeš ísť
```

„Lucy?“

„Čo je?“

„Práve sa ukázali sa dvaja chlapíci a povedali mi, aby som vypadla. Ale sú to nemehlá. Mám ich zabiť?“

„Nie! Ježiš, Anda, to je náš kontakt. Len sa uisťujú, že práca je hotová. Zober moje veci a stretneme sa v Krčme u Bábok, OK?“

Anda prešla k Lucyinej mŕtvole a obrala ju, potom sa vydala na cestu, ťahajúc za sebou BFK. Na ohybe cesty sa zastavila a ešte raz sa obzrela na chatu. Bola v plameňoch, tí dvaja stáli v nej a pomaly horeli spolu s chatou a zle ušitými košeľami v hodnote niekoľko tisíc zlatiek.

۞

To bola prvá Andina a Lucyina misia, ale nie posledná. V onom mesiaci vybojovala ďalších šesť a jej internetový účet sa naplnil skutočnými nefalšovanými prachmi-na-drevo, libričkami, ktoré si mohla vybrať z bankomatu, čo bol presne 501 metrov od brány do školy, hneď vedľa cukrárne, ktorá bola vzdialená tiež 501 metrov.

„Anda, nezdá sa mi zdravé tráviť toľko času v tej tvojej hre,“ povedal jej tatko a prstom ďobol do jej tukového záhybu okolo pása. „Nie je to zdravé.“

„Tatiii!“ povedala odsotiac jeho prst nabok. „Chodím na telesnú každý blbý deň. Ministerstvu školstva to stačí.“

„Mne sa to nepáči,“ povedal. On sám nebol žiadna filmová hviezda, s vystupujúcim bruškom, cez ktoré nosil na opasku vysoko vytiahnuté nohavice, s druhou bradou a dvomi tukovými plandavými netopierími krídlami, čo mu viseli pod ramenami. Uštipla ho do brady a zatriasla ňou.

„Cvičím oveľa viac ako vy, pán Čajník.“

„Ale ja tu platím účty, milá slečna Konvica.“

„To nemyslíš vážne, sťažovať si na to, čo stojí hra?“ povedala, naplniac hlas toľkým neveriacim znechutením, ako len dokázala. „Desať libiek za týždeň a zato mám neobmedzené hovory, texty a správy! Plus hranie, samozrejme, a herná encyklopédia a boti na preklady a kontrolu pravopisu!“ (toto vedela spamäti – každý člen Fahrenheitov sa naučil niečo podobné, aby si poradil s otravnými, ignorantskými rodičovskými jednotkami) „Tak dobre. Keď je hra pre teba príliš drahá, tatko, tak ju odhlásme a začnem používať normálny telefón, ak je to, čo chceš?“

Tatko zdvihol ruky. „Vzdávam sa, slečna Konvica. Ale prosím, *posnaž* sa cvičiť trošku viac. Čerstvý vzduch? Šport? Hry?“

„Skôr si nabijem držku niekde na hokejovom ihrisku,“ povedala temne.

„’sne!“ povedal a znovu do nej ďobol. „O to ide! To, že som si nabil držku, zo mňa urobilo chlapa, akým dnes som!“

Tatko mohol machrovať okolo platenia účtov koľko chcel, ale ona mala po prvý raz v živote ozajstné vreckové: nie žetóny na knihy, alebo ovocie či mlieko, ktoré sa dali vymeniť za „zdravú“ desiatu a literatúru. Mala skutočné peniaze, ktoré mohla minúť mimo 500-metrovej bezcukríkovej zóny okolo školy.

Nielenže bola niekým v hre – teraz bola najbohatším deckom, ktoré poznala, a odrazu bola každému najlepšia kamoška, s rukami plnými tyčiniek Mars a Curly-Wurly a Mliečnych lahôdok, ktoré mohla rozdeľovať spolužiakom, ako sa jej zachcelo.

۞

„Zober BFK," povedala Lucy. „Ideme na misiu."

Hlas Lucy v uchu bol teraz jej stálym životným spoločníkom. Keď nebola na Ostrove Fahrenheitov, s Lucy plnili misie celé hodiny, hlboko do noci. Fahrenheitskí zbrojári, virtuálne postavy, sa museli naučiť ju rozoznávať a mať klanový BFK naolejovaný a pripravený, keď sa zjavila.

Dnešná misia bola blízko domu, čo bolo dobre: výlety sa stávali nezáživnými. Vitruálne postavy ale Páni Hry sa niekedy snažili dostať ich na oficiálne herné misie, ohromení ich štatistikami a zbraňami, a niekedy jej pukalo srdce, keď ich odbili, ale hotovosť bola vždy lepšia ako zlato a skúsenosť zasa lepšia než body za skúsenosť: *Prachy sem, kecy do zadku*, ako hovorievala Lucy.

Prvý hliadku ostreľovačov dostali skôr, než stihli zaútočiť alebo odoslať varovanie. Na ich spozorovanie použila Anda veštecký zvitok. Lucy držala oba BFK nabité a akonáhle jej Anda dala signál, vypálila strely na vrcholy pahorkov po oboch stranách cesty, dávno predtým, než sa dostali na dostrel lukom.

Keď prechádzali pomedzi dotrhanými kusami mŕtvych hráčskych strelcov, Anda, stále hliadkujúc, prerušila ticho cez svoje audio.

„Hej, Lucy?"

„Anda, keď už ma neoslovuješ Serža, aspoň po mne nevolaj 'Hej, Lucy!' Môj otec miloval ten starý televízny seriál a vtipkuje tak zakaždým, keď príde na návštevu."

„Prepáč, Serža. Serža?"

„No, Anda?"

„Nerozumiem, prečo nám vlastne za tieto misie platia."

„Sťažuješ si?"

„To nie, ale –"

„Niekto po tebe chce nejaké kyber-zvrhlosti?"

„Nie!"

„Tak fajn. Ani ja neviem. Ale peniaze sú fajn. Je mi to jedno. Do frasa, asi to budú dvaja bohatí hráči, čo si platia sluhov, aby na nich robili celý deň. Jeden chce vybabrať s druhým a platí si nás."

„To si vážne myslíš?"

Lucy vydala prehnaný, rafinovaný, americký vzdych. „Pozri na to takto. Väčšina sveta žije asi tak z jedného dolára na deň. Ja míňam päť dolárov denne na frapuccino. Niekedy si dám dva! Otec posiela mame tritisíc mesačne ako alimenty – to je sto dolcov na deň. Takže ak tu sto dolárov sú peniaze na jeden deň, potom pre Afričana, alebo iného podobného, má moje frapuccino hodnotu ako *päťsto dolárov*. A ja si kupujem dve alebo tri každý deň.

„A to nie sme bohaté! Je spústa boháčov, ktorí by ani brvou nemihli a minuli by päťsto dolárov na kávu – čo myslíš, koľko stojí poslať hot dog alebo kolu na vesmírnu stanicu? Tisíc dolárov!

„Takže o to tu ide. Je tu niekto, nejaký Saúd alebo Japonec alebo decko ruského mafiána, kto je tak bohatý, že pre neho sú to len drobné, a ten nám platí za to, že hráme proti nejakému inému boháčovi. Pre nich sme ako tí Afričania, zarábajúci dolár denne za výrobu – teda šitie – tričiek. Čo je pre nich pár stovák dolárov? Šálka kávy."

Anda nad tým uvažovala. Malo to istý zmysel. Bola na prázdninách v Bratislave, kde dostali nóbl hotelovú izbu za desať libiek – menej, než míňala každý deň na sladkosti a šumivé nápoje.

„Na troch hodinách," povedala a znovu zamierila BFK. Ďalší ostreľovači rozflákaní na kusy pršali na lesnú pôdu.

„Pekná rana, Anda."

„Vďaka, Serža."

⚙

Kým sa dostali ku chate, rozbili ďalší poltucet snajperských stanovíšť a prebojovali sa skrz dve bandy podozrivo zlovestných zbojníkov.

„Do pekla," vydýchla Anda. Chata bola obkolesená strážami, štyridsiatimi či päťdesiatimi, s lukmi a zaklínadlami a kopijami, v opevnených pozíciách.

„To je šialenstvo," súhlasila Lucy. „Zavolám im. Toto je šialenstvo."

Keď Lucy zložila, ozvalo sa hluché cvaknutie a Anda použila veštecký zvitok na preskúmanie výbavy strážcov za rohom. Čím viac pozorovala, tým viac sa vyľakala. Boli po zuby ozbrojení kúzlami a dvaja z nich mali BFK a niečo, čo vyzeralo ako ešte *väčší* BFK, možno bájny BFK10K, niečo, čo bolo z hernej ekonomiky odstránené čoskoro po prvom hernom dni ako niečo príliš nevyvážené, čo narušovalo rovnováhu síl. Vraj existoval jeden alebo dva, ale to boli len chýry. Alebo nie?

„OK," povedala Lucy. „OK, veci sa majú tako. Musíme to urobiť. Zavolala som tri jednotky fahrenheitských veteránov spolu s ich učňami-zelenáčmi ako podporu." Anda v hlave zrátala, že to znamenalo sto hráčskych a asi tristo virtuálnych postáv: príbuzných, sluhov, démonov ...

„To bude veľa dielov, na ktoré bude treba rozdeliť odmenu," povedala Anda.

„Och, ty malichernica," povedala Lucy. „Vyjednala som pre nás bonus, ak sa to podarí – milión zlatiek a peniaze ako za tri misie. Fahrenheiti dostanú zlato – budú tu za hodinu."

Anda si uvedomila, že toto už nebola misia. Bola to vojna. Vojna v hre. Stovky hráčov sa zbierali na tomto kúsku zeme, stavajúc sa proti zástupom žoldnierov, ktorí strážili velikánsky dom na kopci.

۞

Lucy nebola Fahrenheit s najvyššou hodnosťou na scéne, ale bola menovaná generálom. Jeden z hráčov z Ostrova Fahrenheitov jej priniesol tímovú zástavu, ktorú mohla nosiť, dlhú kopiju s magickou štandardou, ktorá sa hrdo trepotala, keď sa za ňou jednotky stavali do šíkov.

„Na môj signál," povedala Lucy. Od netlmených dychčiacich hlasov hučalo audio ako veterný tunel, stovky dievčat v stovkách izieb takých ako Andina, po celom svete, niektoré ešte pred raňajkami, iné práve prišli zo školy, niektoré vyrušené zo spánku ich dotovanými hernými mobilmi. „CHOĎ CHOĎ CHOĎ!"

A išli, kričiac, a Anda kričiala tiež, nedbajúc na rodičov, ktorí sedeli na prízemí pred vreštiacou telkou a nevnímali jej hrdelný ryk, ryk Fahrenheita švihajúceho mečom v berserkovskej zúrovosti. Mierila priamo k BFK10K – k obliehaciemu stroju, ktorý dokázal zboriť mestské hradby, a ktorý bude jej, ktorý, ak sa jej to podarí, získa pre Fahrenheitov. Prekliala žoldáka, čo ho naťahoval do šialených obrátok, prevalila a znovu, uhýbala šípom a kúzlam, uzdravila sa, keď šíp našiel jej nohu a zložil ju na zem, vyskočiac na nohy skôr, než ju ďalší mohol smrteľne zasiahnuť, sledovala ako sa jej body zdravia a skúsenosti hýbu opačnými smermi.

BOL JEJ! Priskočila k BFK10K a švih-švihla mečom skrz hlavy dvoch žoldákov. Zjavili sa ďalší dvaja – tí tú vec predtým nabili a zamierili na hlavný zástup bojujúcich Fahrenheitov, a jediným výstrelom mohli zvrátiť priebeh bitky – a ona ich zabila, mlátiac do klávesnice so zavýjaním, sotva si uvedomjúc vresk, čo sa jej ako odpoveď ozýval v slúchadlách.

A teraz *ona* mala BFK10K, hoci sa k nej blížili ďalší žoldnieri. Rýchlo z neho vyhodila strelu a prekliala najbližšiu skupinku žoldnierov, potom sa musela uhýbať pred spŕškou šípov a kliatieb. A potom jediné, čo stíhala, bolo používať liečiace kúzla dosť rýchlo na to, aby nestratila vedomie.

„LUCY!" volala do mikrofónu. „LUCY, TU PRI BFK10K!"

Lucy vyštekla príkaz a rady protivníkov pred Andou začali rednúť, keď na nich zozadu vpadli Fahrenheiti. Záplava sa zastavila a teraz sa ukázalo väčšie množstvo a displína Fahrenheitov. Za krátku chvíľu boli všetci žoldáci pobití alebo ušli.

Anda čakala pri BFK10K, kým Lucy vyplatila Fahrenheitov a rozlúčila sa s nimi. „A teraz obsadíme chatu," povedala Lucy.

„Jasné," povedala Anda. So svojou postavou odstúpila odo dverí. Lucy prekĺzla popri nej.

„Budem rada, keď to budeme mať za sebou – to bolo teda hovadsky šialené." Jej postava otvorila dvere a zmizla v ohnivej guli, ktorá jej explodovala priamo nad hlavou. Kliatba brány, a to poriadna, taká, čo ju v jej brnení uvarila v priebehu sekundy.

„DO RITI!" povedala Lucy v slúchadlách.

Anda sa zachichotala. „To ťa naučí, pchať sa *všade* prvá," povedala. Použila pár vešteckých zvitkov, aby sa uistila, že v dome už nebolo nič iné, okrem miliónov košieľ a tisícov neozbrojených zelenáčskych avatárov, ktorých mala pokosiť ako trávu, aby dokončila misiu.

Vpadla na nich ako sekáč, ľahostajne švihajúc mečom, každým rozmachom brala piatich či šiestich. Keď bola v hre začiatočníčkou, musela znášať nekonečné bojové tréningy, „zápasila" s kopami lístia a inými bezpečnými cieľmi, len aby získala dostatok bodov skúsenosti, aby mala aspoň šancu niečo trafiť. Toto bolo presne rovnako nudné.

Začínala mať unavené zápästia, namáhavo dýchala, a ako pracovala na klávesnici, jej nenávidená tuková pneumatika sa triasla.

```
> Počkaj, prosím, nerob to -- chcem s tebou
  hovoriť
```

Bol to tiež začiatočnícky avatár, ako ostatní, ale predsa iný, pretože sa pohyboval s istým zámerom, ustupujúc pred jej mečom. A hovoril po anglicky.

```
> nič osobné
```

vyťukala

```
> iba práca
```

> Je ich tu na zabitie veľa -- aspoň ma
nechaj na koniec. Potrebujem sa s tebou
rozprávať.

> tak teda hovor

napísala. Strenúť hráča, čo sa dobre hýbal a ovládal angličtinu bolo v hre sotva nejakou zvláštnosťou, ale tu, vo fáze čistenia to vyzeralo čudne. Vyzeralo to *nesprávne*.

> Volám sa Raymond a žijem v Tijuane. Som
organizátor práce v tunajších továrňach.
Ako sa voláš ty?

> svoje meno v hre nedávam

> Ako ti môžem hovoriť?

> kali

Bolo to meno, ktoré používala v hre: Kálí, Ničiteľka Svetov, ako hinduistická bohyňa.

> Si v Indii?

> londyn

> Si Indka?

> nee, som beloch

Bola v polovici miestnosti, kosiac protivníkov po dvoch, po troch. Bola hladná a bolo to nudné a tento Raymond ju vyvádzal z rovnováhy.

> Vieš, kto sú títo ľudia, žo ich zabíjaš?

Neodpovedala, ale niečo si už domýšľala. Zabila ďalších štyroch a vytriasala si zápästia.

> Pracujú za menej ako dolár na deň.
Košele, čo šijú, sa predávajú za zlatky
a zlatky sa potom predávajú na eBay. Keď
ich avatári získajú úroveň, tiež ich
predajú na eBay. Väčšinou sú to mladé
dievčatá, ktoré podporujú svoje rodiny.
A to sú tie, čo majú šťastie: tie, čo ho
nemajú, pracujú ako prostitútky.

Zápästia ju už vážne boleli. Zložila ďalší poltucet.

> Veľkí šéfovia kedysi používali botov, ale
hra je teraz proti nim ošetrená. Najímať
deti, aby cvakali myšou je lacnejšie, ako
najať programátorov, čo by obišli
pravidlá. Snažil som sa ich zjednodiť,
lebo často utrpia zranenia. Musia hrať 18
hodinové zmeny, len s jednou krátkou
prestávkou na toaletu. Niektoré z nich to
nevydržia a pošpinia sa na mieste, kde
sedia.

> pozri

napísala netrpezlivo

> mňa to nemusí zaujímať. svet už je taký.
mnoho ľudí bez peňazí. ja som len decko,
s tým nič neurobím.

> Keď ich zabiješ, nedostanú zaplatené.

no porfa necesito mi plata

> Keď ich zabiješ, prídu o plat na ten deň.
Vieš, kto ti platí za toto zabíjanie?

Rozmýšľala o Saúdoch, bohatých Japoncoch, ruských gangstroch.

> nemám šajnu

> Aj ja sa to snažím zistiť, Kálí.

Teraz už boli všetci mŕtvi. Raymond stál sám medzi kopami tiel.

> Do toho

napísal

> Uvidíme sa znovu, to som si istý.

Odsekla mu hlavu. Zápästia ju boleli. Bola hladná. Osamotená v obrovskej horskej chate, a ešte mala dopraviť BFK10K späť na Ostrov Fahrenheitov.

„Lucy?“

„Hej, hej, už som skoro späť pri tebe, vydrž. Znovuzrodila som sa kdesi ďaleko v prdeli.“

„Lucy, vieš kto bol v tej chate? Tí zelenáči, čo sme ich pozabíjali?“

„Čože? Do pekla, nie. Zelenáči. Niečí sluhovia. Neviem. Ježiš, tá brána znovuzrodenia – “

„Dievčatá. Malé dievčatká v Mexiku. Dostávajú dolár na deň za šitie košieľ. Ale keď ich zabijeme, nedostanú svoj dolár. Nedostnú nič.“

„Och, preboha, to ti niekto z nich nabulíkal? To veríš všetkému, čo ti niekto vnútri hry povie? Kristepane. Anglické dievčatá sú také naivné.“

„Nemyslíš, že to je pravda?“

„Né, nemyslím."

„Prečo nie?"

„Proste nie, dobre? Už som skoro tam, nepusť do gatí."

„Musím už ísť, Lucy," povedala. Zápästia ju boleli a tuk jej prekypoval cez pás nohavíc, cítila sa trochu, akoby sa topila.

„Čo, teraz? Do riti, len vydrž."

„Mama ma volá na večeru. Veď si už skoro tu, nie?"

„Áno, ale – "

Siahla nadol a vypla svoj PC.

۞

Andini oco s mamkou zasa pozerali telku, miska čipsov medzi nimi. Ako vo sne prešla okolo nich a vstúpila do dverí na terasu. Bola noc, jedenásť hodín, a chalani pred obecnými bytmi naproti cez námestie si kopali loptu a chlemtali pivo a vydávali oplzlo pokrikovali. Boli chudí a kostnatí, mali šortky a sieťované tričká, a vo svetle pouličných lámp sa blýskali ich svalnaté končatiny.

„Anda?"

„Áno, mami?"

„Si v poriadku?" Mamine tučné prsty ju pohladili vzadu po krku.

„Áno, mami. Len potrebujem trochu vzduchu, to je všetko."

„Si celá lepkavá," povedala mama. Oblizla si prst a pošúchala ním Ande po šiji. „Prepána, ty si ale zafúľaná – ako sa z teba stal taká humusáčka?"

„Ááu!" protestovala Anda. Mama jej šúchala krk tak silno, až mala pocit, že jej zoderie kožu.

„Žiadne kňučanie," povedala mama pevne. „Aj za ušami! Si celá *špinavá*."

„Mamí, *áúúú!*"

Mama ju odtiahla do kúpeľne a zaútočila na ňu flanelovou žínkou a mydlom a horúcou vodou, až sa cítila uvarená, vydrhnutá až do živého.

„Čo je *toto* za hnus?" povedala mama.

„Lilian, nechaj to," povedal ticho otec. „Prosím, poď na chvíľku do haly."

Zhovárali sa príliš potichy, takže ich nemohla počuť, ale Anda to aj tak ani nechcela: sústredila sa na to aby sa nerozplakala – za ušami ju *štípalo*.

Mamka jej znovu objala plecia mäkkými rukami. „Ach, zlatko, prepáč. Otec hovorí, že je to problém pokožky, Acanthosis Nigricans – videl to v televíznom špeciáli. Zajtra po škole s tým zájdeme k lekárovi. Si v poriadku?"

„Som v poriadku," povedala, vykrúcajúc sa v snahe zazrieť v zrkadle „špinu" na zadnej strane svojej šije. Bolo to ťažké, lebo to bolo na takom nešikovnom mieste – ale aj preto, lebo sa nerada pozerala na svoju tvár a mäkkú extra bradu, a stále jej na ňu padal pohľad.

Vrátila sa do svojej izby a vygooglila si Acanthosis Nigricans.

```
> Stav vyznačujúci sa stmavnutím,
  zhrubnutím pokožky. Nachádza sa v kožných
  záhyboch na spodku na zadnej strane krku,
  pod pazuchami, v lakťových jamkách
  a okolo pása. Často predchádza diagnóze
  diabetes typu 2, obzvlášť u detí. Ak sa
  zistí u detí, je nutné okamžite podniknúť
  kroky k prevencii diabetes, vrátane
  cvičenia a úpravy výživy, s cieľom znížiť
  hladinu inzulínu a zvýšiť citlivosť na
  inzulín.
```

Cukrovka súvisiaca s obezitou. O tom im vykladali každý polrok na hodinách zdravovedy – o najrýchlejšie sa šíriacom ochorení medzi britskými adolescentmi, spolu s fotkami vriec veľrybieho tuku, sediacimi na posteliach a obkolesenými oceánom gumovitého, pretekajúceho sadla. Anda si ďobla prstom do brucha a pozorovala, ako sa triaslo.

Triaslo sa. Jej stehná sa triasli. Jej brady sa vlnili. Ramená jej ovísali.

Schytila svoje brucho do hrstí a stlačila ho, štípala sa tak silno, ako len dokázala, až kým nemusela prestať, aby sa nerozplakala. Na záhyboch kože jej ostali jasne červené odtlačky prstov a teraz sa už aj rozplakala, od bolesti a hanby a, och, bože, bola tučné dievča s cukrovkou –

۞

„Ježiš, Anda, kde v pekle si bola?"

„Prepáč, Serža," povedala. „Môj PC bol pokazený – " No, každopádne mimo prevádzky. Zamknutý v pracovni jej otca. Bol to už skoro mesiac liečenia a bez telky a bez hrania a v škole zdvojené hodiny telesnej spolu s ostatnými veľrybami. Cítila sa mizerne celý deň, každý deň, nemala sa na čo tešiť, okrem výletov po

škole ku kiosku na značke 501 metrov, na hrsť sladkostí a limonádu, ktoré hltala v parku kým pozerala, ako chalani hrajú fucík.

„No, mala si si nájsť nejaký spôsob, ako mi dať vedieť. Začínala som si o teba robiť starosti."

„Prepáč, Serža," povedala znovu. PC Baang bol plný páchnucich poďobaných chlapcov – doslova smrdeli, ako capi, ako staničný záchod – boli hluční a otravní. Slúchadlá tam boli umastené ako pizza, a mikrofóny lepkavé od slín chlapcov vzrušených minulými hrami.

Ale na tom nezáležalo. Anda bola späť v hre, a bol najvyšší čas: peniaze sa jej míňali.

„Nuž, mám tu zoznam misií. Skúšala som sa vybrať s niekoľkými inými dievčatami – " Andou prenikol osteň ľútosti, keď si pomyslela, že jej pozíciu si mohol niekto uzurpovať, kým bola vylúčená z hry. „– ale ty si príliš dobrá, než aby sa ťa dalo nahradiť, OK? Mám štyri misie, ktoré by sme mohli zmáknuť dnes, ak by si hrala."

„Štyri misie! Ako, preboha, stihneme štyri misie? Veď to nám potrvá dni!"

„Vezmeme si BFK10K." Anda v jej hlase začula divoký úškrn.

۞

BFK10K veci poriadne zjednodušil. Nájdi chatu, zamier BFK10K, vypáľ, bum-bác, je po chate. Začali s piatimi strelami pre BFK10K – jednu tvorilo 20 striel pre obyčajný BFK, z ktorých každá stála v zlatkách malý majetok – a spotrebovali ich všetky na prvé tri ciele. Keď ho vrátili do zbrojárne a vzali si párik obyčajných BFK (ako neuveriteľne malé vyzerali byť BFK po dvoch hodinách kampane so skutočne *veľkou* zbraňou!) vydali sa k číslu štyri.

„Po poslednej kampani som stretla toho chlapíka," začala Anda. „Bol jedným z tých v chate. Povedal, že organizuje odbory."

„Aha, takže si stretla Raymonda, há?"

„Ty si o ňom vedela?"

„Aj ja som ho stretla. Zjavuje sa všade. Hajzel jeden."

„Takže si vedela to o tých začiatočníkoch v chate."

„Hm. No, hej, na väčšinu som prišla sama a potom mi Raymond porozprával viac."

„A tebe nevadí, že oberáš tie decká o ich plácu?"

„Anda," povedala Lucy ostro. „Tebe sa hranie páči, všakže, je pre teba dôležité?"

„Áno, jasne, že je."

„Nakoľko dôležité? Je to niečo, čo robíš pre zábavu, iba hobby na zabitie trochu času? Robíš to len tak nezáväzne, alebo si tomu *oddaná*?"

„Som oddaná, Lucy, a ty to vieš." Bože, čo by jej ostalo bez hry? Hodiny telesnej? Hlúpa Acanthosis Nigricans a po nejakom čase inzulínové injekcie každé ráno? „Milujem hru, Lucy. Mám tam priateľov."

„Ja to viem. Preto si moja pravá ruka, preto ťa chcem mať po boku, keď idem na misiu. Sme dobré, ty a ja, tak dobré ako sa len dá, a zvládli sme disciplínu a tvrdú prácu a skutočne nám na hre *záleží*, nie?"

„To áno, ale –"

„Stretla si Lizu Organizu, však?"

„Áno, prišla do mojej školy."

„Aj do mojej. Požiadala ma, aby som sa o teba postarala, pretože v ten deň niečo v tebe videla."

„Liza Organiza chodieva do Ohia?"

„Do Idaha. Áno – chodí po celých Štátoch. Dávajú ju v debne a všade. Je úžasná a tiež jej záleží na hre – to z nás robí Fahrenheitov: sme oddaní jeden druhému, tímovej práci a fair play."

Anda tie slová počula – vytiahnuté z manifestu Fahrenheitov – už mnoho krát, ale teraz až povyrástla od pýchy.

„Takže tí ľudia v Mexiku či kde, čo tí robia? Zarábajú si tak, že využívajú hru. Ty a ja by sme nikdy nepredávali zlatky za peniaze, ani by sme si nekupovali postavu či zbraň na eBay – to je podvádzanie. Zlato a zbrane dostaneš za tvrdú prácu a množstvo hrania. Ale títo Mexičania trávia celý deň, každý deň, výrobou predmetov, ktoré menia za zlato a to predajú za prachy. *A odtiaľ sa do berie* – odtiaľ majú zlí hráči svoje zlato! Takto si bohatí zelenáči kupujú svoju cestu do hry, cestu, ktorú si my musíme tvrdo vybojovať.

„Takže im vypálime rybník. Ak budeme ničiť továrne, zatvoria ich a tamtie decká budú zarábať na niečom inom a hra bude lepšia. Ak to nikto neurobí, naša práca bude čoraz lacnejšia a bezcenejšia: a aj hra bude čoraz menej zábavná.

„Týmto ľuďom na hre *nezáleží*. Pre nich je to len miesto, kde môžu zhrabnúť nejaký ten groš. Nie sú hráči, sú to pijavice, vyciciavajú z nej všetku zábavu."

Došli k chate, k štvrtej v poradí, potom, ako cestou zlikvidovali štyri snajperské hniezda.

„Ideš do toho, Anda? Ideš hrať, alebo sa tak staráš o tie pijavice na opačnom konci sveta, že chceš von?“

„Idem do toho, Serža,“ povedala Anda. Nabila BFKy a namierila ich na chatu.

„Bú-já!“ povedala Lucy. Jej postava založila šíp na tetivu.

`> Ahoj, Kálí`

„Och, Kriste, zasa je tu,“ povedala Lucy. Raymondov avatár sa im vynoril za chrbtom.

`> Pozrite sa na toto`

povedal a jeho postava položila čosi na zem a odstúpila dozadu. Anda sa prizrela bližšie.

„Nechaj to, asi je to nejaká pasca, máme prácu,“ povedala Lucy.

Boli to foto-objekty. Zodvihla a prezerala si ich. Prvý zobrazoval rady malých dievčat, asi zo päťdesiat, v čistých a jednoduchých tričkách, chudých ako čokoľvek, ako sedia sa bielymi PC krabicami s rukami na klávesniciach. Mali prázdne oči, vyzerali smutne a žiadna nebola staršia ako ona.

Na ďalšom boli slumy, chatrče z vlnitého hliníka a odpadu, medzi nimi blativé chodníčky, nasprejované graffiti, podozrivo vyzerajúci malí chuligáni, poletujúce smetie a igelitky.

Ďalší ukazoval vnútrajšok chatrče, tri dievčatká a malý chlapček, sediaci spolu na obitej pohovke, ich matka im na plastových tanierikoch servírovala čosi biele a beztvaré. Statočne sa usmievali a ich úsmevy jej lámali srdce.

`> To sú tí, ktorých ideš obrať dennú plácu`

„Ach, do pekla, *nie*,“ povedala Lucy. „Už zasa. Minule som ho zabila a povedala som mu, že keď mi ešte skúsi ukazovať fotky, spravím to zas. Mám toho dosť, je mŕtvy muž.“ Jej postava sa otočila k nemu, odložila luk a vytiahla krátky meč. Raymondova postava rýchlo zaspätkovala.

„Lucy, nie,“ zvolala Anda. Vrhla svojho avatára medzi Lucyinho a Raymondovho. „Nerob to. Má právo sa vyjadriť.“ Myslela na staré americké televízne seriály, čo vídala v telke medzi bollyvoodskymi filmami. „Toto je slobodná krajina, nie?“

„Pre *boha*, Anda, čo *je to s tebou*? Prišla si hrať hru alebo sa tu vybavovať s týmto drbnutým zvrhlíkom?“

`> čo odo mňa chceš raymond?`

```
> Nezabíjajte ich -- nechajte ich nech si
  zarobia. Choďte sa hrať niekam inam
```

`> sú to pijavice`

napísala Lucy,

```
> ničia hernú ekonomiku a za peniaze
  predávajú zlato, ktoré potom dovoľuje
  bohatým somárom aby si kúpili svoju cestu
  do hry. Im na hre nezáleží a ani tebe
```

```
> Ak nebudú hrať, nebudú jesť. Myslím, že
  to znamená, že im na hre záleží rovnako
  ako tebe. Tebe platia za to že ich
  zabíjaš, nie? Takže aj ty potrebuješ hrať
  za peniaze. Myslím, že to znamená, že ste
  vlastne tak trochu rovnaké.
```

`> choď do riti`

napísala Lucy. Anda poodtiahla svoju postavu od Lucyinej. Raymond bol teraz už tak ďaleko, že jeho text prichádzal v drobných písmenkách, až sa skoro nedali čítať. Lucy uchopila znovu svoj luk a nasadila šíp.

„Lucy, NIE!“ skríkla Anda. Prsty sa jej hýbali samé od seba a jej postava sa vrhla na Lucy s holými rukami, takže sa jej avatár zatackal a luk mu vypadol.

„Ty SUKA!“ povedala Lucy. Vytasila meč.

„Prepáč, Lucy,“ povedala Anda ustúpiac z dosahu. „Ale nechcem, aby si mu ublížila. Chcem si ho vypočuť.“

Lucyin avatár sa rýchlo približoval a ozvalo sa cvaknutie, keď sa prerušilo hlasové spojenie. Anda jednou rukou ťukala do klávesnice, kým druhou tasila meč.

`> lucy nerob to hovor so mnou`

Lucy sekla dva razy a ona potrebovala obe ruky, aby sa obránila, inak by prišla o hlavu. Anda zafučala a vyrazila do protiútoku, prsty jej behali po klávesoch. Lucy mala viac bodov skúsenosti, ale ona bola lepšia hráčka a vedela to. Dorážala na Lucy a tlačila ju dozadu a ďalej, ďalej dolu cestou, ktorou spolu prišli.

Zrazu sa Lucy zvrtla a rozbehla, a Anda myslela, že uteká preč a chcela ju nechať ujsť, žiadne zranenia, žiadne škody, ale potom si všimla, že Lucy neuteká preč, že beží *k BFK*, nabíja a mieri.

„Do pekla,“ vydýchla keď sa BFK stočil a namieril na ňu. Prsty sa jej rozleteli. Vyslala na Lucy ohnivú guľu a súčasne si zaklínadlom vyčarovala štít. Lucy vypustila strelu okamih predtým, než ju guľa ohňa obklopila a uškvarila na popol,

a strela narazila na štít a vyhodila Anda dozadu, vysoko do vzduchu a štítové kúzlo sa jej minulo skôr než dopadla na zem, čo ju stálo polovicu zdravia a inventár, ktorý rozhádzalo okolo nej. Vyskúšala hlasové spojenie.

„Lucy?“

Neozvala sa žiadna odpoveď.

```
> Je mi veľmi ľúto, že ste sa ty a tvoja
  priateľka pohádali.
```

Cítila sa otupená a neskutočná. Fahrenheiti mali pravidlá, množstvo pravidiel, a tresty za ich porušenie sa líšili, ale trest za napadnutie druhého Fahrenheita bolo – nemohla ani pomyslieť na to slovo, zatvorila oči, ale bolo tam, veľkými žiariacimi písmenami: VYLÚČENIE.

Ale Lucy začala, nie? Nebola to jej chyba.

Ale kto jej uverí?

Otvorila oči. Pohľad sa jej utápal v slzách. Srdce jej búšilo v ušiach.

```
> Nepriateľ nie je tvoj spoluhráč. Nie sú
  to ani hráči, čo strážia továreň, ani
  dievčatá, ktoré tam pracujú. Ľudia, ktorí
  sa snažia zničiť hru sú tí, čo platia
  tebe, a tí, ktorí platia tým dievčatám,
  a sú to jedni a tí istí. Tebe platia
  vlastníci konkurenčných tovární, vieš
  o tom? ONI sú tými, ktorým nezáleží na
  hre. Mojim dievčatám na nej záleží. Tebe
  na nej záleží. Váš spoločný nepriateľ sú
  ľudia, ktorí chcú zničiť hru a ktorí
  ničia životy týchto dievčat.
```

„Čojestebou, ty tlstá krava? To ti z tej tvojej hry šibe?“ Trhla sebou, akoby ju prefackali. Chalan, ktorý k nej hovoril nebol v Baangu vtedy, keď prišla, a mal zlomyseľné, prižmúrené oči a futbalové tričko a hoci nebol starší ako ona, vyzeral nebezpečne a zlostne, a šialene a sadisticky sa usmieval.

„Vypadni,“ povedala, pozbierajúc všetku odvahu.

„Ty roztrasený žoch tuku, NEOPOVAŽUJ sa takto so mnou rozprávať,“ kričal jej priamo do ucha. Baang stíchol a všetci pozerali na ňu. Pakistanec, ktorý viedol Baang, telefonoval, určite volal polišov, a to znamenalo, že jej rodičia zistia, kde bola a potom –

„Rozprávam s tebou, dievčisko,“ povedal. „Ty odporná kopa sadla – boha, z pohľadu na teba sa mi chce zvracať. Mala si niekedy frajera? Ako by ťa asi pretiahol – pováľal ťa v múke a hľadal vlhké miesto?“

Odtiahla sa, potom sa postavila. Rozohnala sa a vrazila mu facku tak silno ako len vládala. Chlapci v Baangu sa rozosmiali a kričali juhúú! Očervenel a zaťal päste a ona cúvla ďalej od neho. Na líci mu vystúpili odtlačky jej prstov.

Rýchlym krokom prekonal vzdialenosť medzi nimi a *udrel ju*, do brucha, a vzduch z nej vyrazil a padla na ďalšieho z hráčov, ktorý ju odsotil od seba, takže sa zviezla okolo steny a rozplakala sa.

Zlý chlapec bol zasa tam, priamo pred ňou, a v jeho dychu cítila vôňu čili čipsov. „Ty nechutná šľapka –“ začal a ona mu kolenom vrazila priamo do rozkroku, tak tvrdo ako dokázala, a on zakvičal ako dievčatko a padol dozadu. Schytila svoju školskú tašku a vybehla z dverí, hruď sa jej dmula a po tvári mala rozmazané slzy.

۞

„Anda, zlatko, máš telefón.“

Oči ju štípali. Ležala vo svojej zatemnenej izbe celé hodiny, fňukala a snažila sa nerozplakať, snažila sa nepozerať na prázdny stôl, kde kedysi žil jej PC.

Tatkov hlas bol mäkký a starostlivý, ale v tichu jej izby znel ako hrdzavý pánt.

„Anda?“

Otvorila oči. V ruke držal slúchadlo bezšnúrového telefónu, silueta v otvorených dverách.

„Kto je to?“

„Niekto z tvojej hry, tak sa mi zdá,“ povedal. Podal jej telefón.

„Haló?“

„Haló, kuriatko.“ Už to bol rok, odkedy počula ten hlas, ale spoznala ho okamžite.

„Liza?“

„Áno.“

Andina koža sa jej napla na kostiach. Je to tu: vylúčia ju. Zdalo sa jej, že srdce jej búcha raz za sekundu, čas sa spomalil.

„Ahoj, Liza.“

„Môžeš mi povedať, čo sa dnes stalo?“

Povedala, potkýnala sa na detailoch, vracala sa v rozprávaní, koktala. Presne si ani nevedela spomenúť – Lucy vyrazila na Raymonda a Anda ju prosila, aby prestala a potom Lucy zaútočila na ňu? Zaútočila Anda prv na Lucy? Všetko bolo zmätené. Mala si uložiť herný filmík a vziať ho so sebou, ale nemohla si so sebou brať nič, lebo musela ujsť –

„Aha. Nuž, zdá sa, že si sa dostala do peknej šlamastiky, dievča moje, však?“

„Asi áno,“ povedala Anda. Potom, lebo vedela, že aj tak je vylúčená, povedala, „Nemyslím, že je správne zabíjať ich, tie divčatá. Jasné?“

„Ach,“ povedala Liza. „No, je zaujímavé, že to hovoríš. Náhodou s tebou súhlasím. Tie dievčatá potrebujú našu pomoc viac, než hociktoré iné dievčatá v hre. Sila Fahrenheitov spočíva v našej spolupráci – to je ďalšia vec, kde sme lepšie ako chlapci. My sa staráme. Som hrdá, že si sa zachovala tak ako si to urobila – som rada, že som sa o tejto záležitosti dozvedela.“

„Nevylúčiš ma?“

„Nie, kuriatko, nejdem ťa vylúčiť. Myslím, že si urobila správnu vec –“

To znamená, že vylúčia Lucy. Fahrenheit zabil Fahrenheita – niečo sa musí spraviť. Pravidlá sa musia dodržiavať. Anda sťažka prehltla.

„Ak vylúčite Lucy, ja končím,“ povedala rýchlo, skôr, než stratí nervy.

Liza sa rozosmiala. „Ach, kuriatko, ty si ale statočná, čo? Nikto sa nebude vylučovať, neboj sa. Ale chcela by som sa porozprávať s tým tvojím Raymondom.“

Anda prišla domov z rehabilitačného hokeja spotená a vyčerpaná, ale nie tak vyčerpaná ako minulý raz, ani raz predtým. Dokázala prebehnúť celú dĺžku ihriska dvakrát bez toho, aby skolabovala – keď začala, sotva dobehla do polovice, musela sa zastaviť a držala sa za bok, stláčala si nenávidené záhyby, aby to pichanie prestalo. Teraz bola o poznanie menej kyprá, a zistila, že so schopnosťou prebehnúť ihrisko prišla sloboda, ktorá jej umožnila dávať pozor na dianie v hre, zacieliť jej prihrávky a strely, vypestovať si istý stupeň presnosti, čo bolo skoro tak príjemné, ako byť naozaj dobrým hráčom.

Potom, ako sa osprchovala a prezliekla, tatko zaklopal na dvere jej izby. „Ako sa má moje dievčatko?“

„Opakujem,“ povedala a nastavila mu knihu z matematiky.

„Mala si zábavné popoludnie na ihrisku?“

„Máš na mysli, či mi postúpali po hlave?“

„A postúpali?“

„Áno,“ povedala. „Ale viac som stúpala ja, než postúpali mňa.“ Iné dievčatá bola *naozaj* tučné a nemali veľa tímových zručností. Anda bola vo vojne: vedela, ako je to na niekom závisieť, a keď závisia na tebe.

„To je moja dcéra.“ Tváril sa, že si prezerá maľovku okolo vypínača. „Bola si tento týždeň na váhe?“

Samozrejme, že bola: školský výživár na to dohliadal, ranné poníženie pred všetkými ostatnými tučkami.

„Áno, tatko.“

„A –?“

„Zhodila som šesť kíl,“ povedala. Vlastne trochu viac ako šesť kíl. Minule sa už vošla do minuloročných džínsov.

V cukrárni nebola už mesiac. Keď myslela na sladkosti, nútilo ju to myslieť na malé dievčatá v dielni. Dielňa, cukráreň. Chlapík z cukrárne predával svoj tovar blízko školy, lebo malé hlúpe dievčatá boli v pokušení. Nikto ich nenútil, ale boli to *deti* a dospelí by mali na deti dať pozor.

Tatko sa rozžiaril. „Ja som zhodil devätnásť kíl,“ povedal, držiac sa za brucho. „Snažím sa držať tvoju diétu, vieš.“

„Viem, tatko,“ povedala. Hovoriť o tom s ním ju privádzalo do pomykova.

Deti v dielňach boli tiež vykorisťované dospelými. Preto bola ich situácia taká beznádejná: dospelí, ktorí sa o nich mali postarať, ich zneužívali.

„Nuž, len som chcel povedať, že som na teba pyšný. Obidvaja sme, tvoja mama a ja. A chcel som, aby si vedela, že ti zajtra vrátime PC naspäť do izby. Zaslúžila si si to.“

Anda sa začervenala. Toto naozaj neočakávala. Prsty sa jej zamrvili na imaginárnom hernom ovládači.

„Ach, tatko,“ povedala. Zodvihol ruku.

„To je v poriadku. Sme len na teba pyšní.“

Prvý deň sa PC ani nedotkla, ani druhý. Decká v hre – nevedela, ako sa k nim správať. Na tretí deň, po hokeji, sa osprchovala a prezliekla a sadla si a nasadila si headset.

„Ahoj, Anda."

„Čau, Serža."

Lucy hneď vedela, kedy sa prihlásila do hry, to znamenalo, že stále bola na jej zozname priateľov. Nuž, to bolo dobré znamenie.

„Nemusíš ma tak volať. Teraz máme rovnakú hodnosť."

Anda si vytiahla menu a naozaj: počas neprítomnosti ju povýšili na Seržantku. Usmiala sa.

„Fíha," povedala.

„Áno, no, veď si si to zaslúžila," povedala Lucy. „Veľa som sa rozprávala s Raymondom o pracovných podmienkach v továrni, a, no –" hlas sa jej zlomil. „Je mi to ľúto, Anda."

„Aj mne, Lucy."

„Ty nemusíš nič ľutovať," povedala.

Vydali sa za dobrodružstvami, spolu si prebehli niektoré štandardné misie. Bola to zábava, ale po výpravách, ktoré podnikali predtým, to bolo akési bledé a ploché.

„Je to strašné, viem," povedala Anda. „Ale chýba mi to."

„Vďaka bohu," povedala Lucy. „Myslela som si, že som jediná. Bola to švanda, však? Veľké bitky, vysoké stávky."

„No, prd," povedala Anda. „Nechcem sa nudiť po zvyšok môjho života. Čo budeme robiť?"

„Dúfala som, že ty budeš vedieť."

Rozmýšľala o tom. To čo ju bavilo, bolo ísť proti dospelým, ktorí sa nehrali v hre, ale *zahrávali* sa s ňou, ničili ju pre peniaze. To by boli vhodní protivníci, a poraziť ich by nebola žiadna hanba.

„Spýtame sa Raymonda, ako môžeme pomôcť," povedala.

„Chcem, aby vyšli von – aby štrajkovali," povedal. „Iba tak sa dajú dosiahnuť výsledky: spojiť sa a prestať pracovať." Raymondov hlas mal silný mexický prízvuk, na ktorý si bolo treba chvíľu zvykať, ale jeho angličtina bola veľmi dobrá – vlastne lepšie než Lucyina.

„Štrajk v hre?" povedala Lucy.

„Nie," povedal Raymond. „To by nebolo veľmi účinné. Chcem aby demonštrovali v Juareze a Tijuane. Zvolám tlač, urobíme z toho veľkú vec. Môžeme vyhrať – viem, že sa to dá."

„Tak v čom je problém?" povedala Anda.

„V tom istom, ako vždy. Zorganizovať ich. Myslel som, že v hre to bude ľahšie: roky sme sa pokúšali tie dievčatá zorganizovať: v krajčírskych dielňach a továrňach na hračky, ale oni zamkli dvere a nenechali nás vojsť, a dievčatá idú domov a ich rodičia nám nedovolia sa s nimi zhovárať. Ale v hre, myslel som, že sa mi k nim podarí dostať–"

„Ale šéfovia ťa držali mimo?"

„Stále ma zabíjali. Cvičil som šermovanie, ale je to také ťažké –"

„Toto bude švanda," povedala Anda. „Poďme."

„Kam?" povedala Lucy.

„Do továrne v hre. Sme tvoja nová telesná stráž." Šéfovia najali pár poriadne nepríjemných žoldnierov, to Anda vedela. Bývala jedným z nich. Bude *zábavné* vyhladiť ich.

Raymondova postava na obrazovke sa zvrtla a vlepila Ande na líce pusu. Anda nechala svoju postavu, aby mu uštedrila hravý buchnát až sa rozpleštil na zemi.

„Hej, Lucy, zabehni zobrať pre nás pár BFK, OK?"

--

Úvod k poviedke ***Ja, Robot***

Som odkojený na Asimovových knihách o robotoch, brával som ich z otcovej poličky a znovu a znovu som ich vychutnával. Prečítal som tucty Asimovových románov a moja kariéra spisovateľa naozaj začala keď som začal predávať poviedky do Asimov's Science Fiction Magazine, ktorý som čítal odkedy som si ho mohol za vreckové dovoliť.

Keď ma z Wired Magazine požiadali o interview s režisérom filmu Ja, Robot, šiel som a znovu som si prečítal starý kánon. Okamžite mi udrelo do očí jedno zo slabých miest Asimovovho sveta: ako môžete mať spoločnosť, kde má iba jediná firma povolené vyrábať iba jediný druh robota?

Rozoberanie tejto témy sa ukázalo byť zlatou baňou. Použil som kusy Orwellovho známeho nábytku z 1984 a dej som umiestnil do môjho domova z detstva na predmestí Toronta na Picola Court 55. Dcéra hlavného hrdinu je pomenovaná podľa mojej krstnej dcéry, Ada Trouble Norton. Ohromne ma bavilo pracovať prostredí staromódneho futurizmu Asimova a Heinleina, nazývajúc zubnú pastu „dentifrikou“ a prepašovať tam odkazy na „vyhľadávače“.

Samozrejme, môj „Ja, Robot“ je alegóriou na techniky manažmentu digitálnych práv. To je to, čo nám nominálne bráni porušovať copyright (nuž áno, ako ste s tým spokojný vy, pán manažér šoubiznisu?) a mení počítače na niečo, čo nás kontroluje, namiesto aby nám pomáhalo.

Táto poviedka bola napísaná na spisovateľskom workshope a bola nesmierne vylepšená mojou priateľkou Pat Yorkovou, talentovanou spisovateľkou, ktorá zomrela v tom istom roku vo vraku auta. Neprejde ani deň, aby mi nechýbala. Táto poviedka vďačí Pat za svoju silu, a jej venujem cenu Locus, ktorú poviedka vyhrala v roku 2005, a v tom istom roku bola aj finalistkou pre ceny Hugo a British Science Fiction Award.

--

Ja, Robot

(Pôvodne vyšlo v The Infinite Matrix, apríl 2005)

Arturo Icaza de Arana-Goldberg, policajný detektív tretieho stupňa Spojenej severoamerickej obchodnej sféry (United North American Trading Sphere - UNATS), Tretí okrsok, Štvrtá prefektúra, Druhá divízia (Parkdale), zažil vo svojej úspešnej kariére mnoho dobrodružstiev, loviac zločincov pomocou neporaziteľnej kombinácie inštinktu a neochvejnej oddanosti povinnostiam. Pri troch rôznych príležitostiach bol vyznamenaný svojím veliteľom a Regionálnym vedúcim Sociálnej Harmónie, a jeho matka udržiavala malú svätyňku, venovanú výstrižkom z novín a pochvalným uznaniam, ktorá zaberala väčšinu prepchatej obývačky v jej byte pri Steeles Avenue.

Avšak žiadne množstvo policajnej oddanosti a zručnosti mu nepomohlo, keď sa prišlo na chystanie jeho dvanásťročnej dcéry do školy.

„Pohni *zadkom*, mladá dáma – šup z postele, na rovné nohy, kadiť-spršiť-holiť, lebo inak ťa, prisámbohu, zbijem do fialova a vyhodím z dverí holú ako čík. Kapišto?“

Kôpka pod prikrývkami zavrčala a zasyčala. „Si hrozný otec,“ povedala. „A ja som ťa nikdy neľúbila.“ Hlas bol bezvýrazný a tlmený vankúšom.

„Búhú,“ povedal Arturo prezerajúc si nechty. „To oľutuješ, až zomriem na rakovinu.“

Kôpka – ktorá sa volala Ada Trouble Icaza de Arana-Goldberg – odhodila prikrývky a posadila sa. „Zomieraš na rakovinu? Je to rakovina semenníkov?“ Ada zatlieskala a skvíkla. „Môžem dostať tvoje veci?“

„Desať minút, vaša skazenosť,“ povedal a na moment sa mu zatajil dych, keď zahliadol, na kratučký okamih, raňajší výraz svojej ex-manželky, ktorú nevidel už dvanásť rokov, zjaviť sa na tvári jeho dcéry. Pokrčená, pekná, ospalá a nevinná, a uvedomil si, že jeho dcérka sa stáva ženou, rastie preč od neho. Rástla a on na to nebol pripravený. Otriasol sa, poplieskal si bradu podráždenú od holenia a otočil sa na päte. Zo skúsenosti vedel, že keď už vstane, jeho žrútka zhltne v kuchyni čokoľvek bude poruke pred tým, než vybehne z dverí. Keď sa poponáhľa, bude mať vajíčka a párok na stole skôr, ako sa ona nakrátko ukáže. Inak jej bude musieť násilím vydolovať z rúk cukrové cereálie – a ona nebojovala fér.

⊙

V aute ťukal do svojho telefónu. Samozrejme ju odpočúval. Bol policajt – každý telefón a každý počítač bol pre neho otvorenou knihou, takže nebolo treba nič viac než navoliť číslo na jeho špeciálnom policajnom telefóne, vložiť jej číslo a PIN a potom počúvať, čo má jeho dcéra so zločineckým podnikaním.

„Vitajte v Klube Výhovorka! Dnes ráno je na sieti 43 členov. Na vašom konte máte päť ospravedlnení. Pre vybratie ospravedlnenia stlačte jednotku –“ Ozval sa tón ako zvolila jednotku. „Ak ste dospelý, stlačte jednotku –“ *Tón*. „Ak potrebujete ženu, stlačte jednotku; ak potrebujete muža stlačte dvojku –” *Tón*. „Ak má vaše ospravedlnenie poslať váš lekár, stlačte jednotku; ak duchovný zástupca, stlačte dvojku; ak pracovník prípadu, stlačte trojku; ak psycho-zdravotný špecialista, stlačte štvorku; ak váš syn, stlačte päťku; ak váš otec, stlačte šestku –“ *Tón*. „Zvolili ste si ospravedlnenie od vášho otca. Ak je vaše ospravedlnenie určené pracovníkovi prípadu, stlačte jednotku; ak psycho-zdravotnému špecialistovi, stlačte dvojku; ak vášmu riaditeľovi, stlačte trojku –“ *Tón*. „Prosím, po zaznení signálu nadiktujte vaše ospravedlnenie. Po skončení stlačte mriežku.“

„Tu je detektív Arturo Icaza de Arana-Goldberg. Moja dcéra sa v noci zle cítila a nechal som ju vyspať sa. Príde na poludnie.“ *Tón.*

„Ak si chcete vypočuť svoju správu, stlačte jednotku; ak ju chcete odoslať do členskej siete, stlačte dvojku.“ *Tón.*

„Ďakujeme vám.“

Na Arturovom telefóne rolovali stopovacie údaje – volané číslo, volajúce číslo, čas hovoru. Toto bol už tretí raz, čo nachytal dcéru pri tejto hre, a zakaždým boli stopovacie údaje nanič, slepá ulička, ktorá končila v nejakej prepájacej telefónnej službe, napojenej na jednu z pochybných zahraničných prepájačov, ktoré požehnaní pohlavári UNATSu lacno skúpili kvôli zvládaniu nárastu mobilovej prevádzky. Prečo nemohli zostať pri zariadení UNATS Robotics, ako za starých dobrých čias? Tieto prepájače z Oceánie obsahovali viac zadných vrátok ako ilegálna krčma, prekliate obchodné dohody. Boli len atraktívnou nepríjemnosťou, hotovou pozvánkou ku kriminálnym aktivitám.

Arturo zafučal a prstami zabubnoval na volant. Zakaždým, keď pri tom Adu prichytil, využívala získaný čas na opätovné zalezenie do postele a ranné leňošenie, ale kto vie, či dnes nevyužila voľno na zájdenie do centra, niekam do

nejakého drogového brlohu z rodičovskej nočnej mory? Kamsi, kde číhali staré zvrhlé havrany, ten druh mužov, ktorý on zatýkal v burleskných domových raziách, mužov, čo pod stolom masturbovali do svojich klobúkov a potom si ich kládli späť na svoje lesklé temená, nechajúc si chladné choré sérum kvapkať na hlavu. Otrel si ruky o volant a zaklial.

V ideálnom svete by ju jednoducho sledoval. V tom bol dobrý a jeho neoznačené auto s tónovanými sklami bol štandardný kompakt No.2 od UNATS Robotics, neodlíšiteľný od desiatok tisícov podobných, čo jazdili po uliciach Toronta. Ada by nikdy nezistila, že ten koreň, čo sa za ňou vlečie, je otrava otec, ktorý sa chce uistiť, že si v poriadku došla brúsiť mozgové závity namiesto toho, aby sa zmenila na vymletú feťáčku, ktorej maloletý zadok by sa flákal v minisukni kdesi po Jarvis Street.

V skutočnom svete mal Arturo tridsať minút na to, aby zvládol štyridsaťminútový prejazd centrom, ak mal na stanicu dôjsť načas na pravidelný štvrťročný všeobecný brífing Sociálnej Harmónie. Čo znamenalo, že potreboval byť na dvoch miestach naraz, čo znamenalo, že musel použiť – robota.

Prehltnúc žlč navolil číslo na svojom telefóne.

„Tu je R Péo Robbert, autobusový prístrešok McNicoll a Mills.“

„To je dobre. Tu je detektív Icaza de Arana-Goldberg, tri bloky východne od vás na Picole. Okamžite sa dostav k môjmu stanovišťu, priorita naliehavé, žiadne sirény.“

„Potvrdzujem. Je mi potešením poslúžiť vám, detektív.“

„Sklapni,“ povedal a zavesil. Roboti R Péo – Robot, Policajné Oddelenie – boli najhorší, programovaní byť až prehnane priateľskí, dokonca aj keď dozerali a udávali každú osobu, ktorá prešla popred ich večne bdelé, všetko si pamätajúce elektrické oči a mozgy.

Na otvorenej ploche či na vozovke dokázali R Péovia predbehnúť policajné auto. Sotva stihol uvoľniť svoje zovreté päste z volantu, keď R Péo Robbert už stál pri jeho okienku a zdvorilo ťukal na dymové sklo. Nechcel stiahnuť okno. Nechcel cítiť robotov suchý zápach po strojovom oleji. Namiesto toho mu zatelefonoval.

„Odteraz si pridelený ku mne, detektívna právomoc, potvrď.“

Kovový človek sa uklonil, jeho symetrické, zjednodušené črty príjemné a nevinné. S hlasitým cvaknutím zrazil opätky, tie zázračné, pružinové, atómové hnáty, čo bzučali vo svojej paródii poslušnosti. „Potvrdzujem, detektív. Je mi potešením po –“

„Sklapni. Diskrétne budeš pozorovať Picola Crescent 55 až kým Ada Trouble Icaza de Arana-Goldberg, sériové číslo Sociálnej Harmónie 0MDY2-T3937 neopustí budovu. Potom ju budeš diskrétne sledovať. Ak sa odchýli viac ako 10 percent od optimálnej cesty odtiaľto až do Vzdelávacieho ústavu Dona Millsa, ohlásiš mi to. Potvrď.“

„Potvrdzujem, detektív. Je mi –“

Zavesil a prikázal mechanizmu UNATS Robotics, ktorý riadil jeho auto, aby ho dostal na stanicu tak rýchlo, ako sa dalo, nahnevaný na seba aj na Adu – ktorej prostredné meno, koniec koncov, bolo Trouble, Ťažkosť – zato, že kvôli nej musel jednať s robotom ešte pred meditačnou a stimulačnou seansou. To meno bol nápad jeho exmanželky, niečo, na čom trvala dovtedy, až sa jej to podarilo dostať na rodný list dieťaťa, predtým, než dezertovala do Eurázie aj so svojimi životnými úsporami, nechajúc ho s novorodencom a v podozrení u kolegov, ktorí hádali, či ujde aj on.

Jeho exmanželka. Už roky na ňu nemyslel. No, mesiace. Aspoň týždne určite. Bola vynikajúca informatička, valediktoriánka jej ročníka Inžinierstva Pozitronickej Zložitosti zo školy UNATS Robotics na Torontskej Univerzite. Opustiť manžela a dcéru bolo dosť zlé, ale najhoršie bolo, že opustila svoju vlasť a jej spôsob života. Teraz bola usadená vo svojom vlastnom výskumnom labáku v Pekingu, vyvíjajúc druhy samozdokonaľujúcej sa pozitroniky, popri ktorých aj ohavní roboti UNATS vyzerali ako skutoční dobrodinci.

Mával veľkú chuť nechať ju odpočúvať, čítať jej emaily alebo počúvať telefónne rozhovory. Mohol to urobiť, kým boli ešte spolu, ale nikdy to nespravil. Inak by bol zistil, čo plánovala. Bol by jej to mohol vyhovoriť.

A potom čo, Artie? povedal otravný hlas v jeho hlave. *Bol by si ju zatkol, ak by ťa nepočúvla? Odviedol by si ju v putách na stanicu a dal by si zavrieť za zradu? Poslal by si ju do reedukačného tábora s tvojou dcérkou ešte v bruchu?*

Sklapni, povedal hlasu, ktorý mal isté robotické kvality, všetku tu povýšenú krutosť, tenor falošnej sirupovej priateľskosti. Vyvolal si stopovacie údaje a poslal ich špecialistom na telefónny hacking. Disponovali botmi, ktorí obstarávali tento druh rutinnej práce, a tí mu za okamih poslali odpoveď. Pamätal si, keď takáto konzultácia trvala niekoľko hodín a rýchla odpoveď sa mu páčila, ale čo ostalo z telefonickej konverzácie, ktorú viedol s policajtom, ktorý mu zavolal odpoveď, z kamarátstva, z obojstranného kontaktu?

STOPA KONČÍ NA VIRTUÁLNOM SERVISNOM OBVODE V PREPÍNAČI PNG.433-GKRJC. VIRTUÁLNY OBVOD PREPOSIELA SIGNÁL NA KOMPROMITOVANÝ „ZOMBIE“ SYSTÉM V DEVIATOM OKRSKU, PRVEJ

PREFEKTÚRE. ZOMBIE BOL VYPNUTÝ A MIESTNE POLICAJNÉ ORGÁNY SÚ NA CESTE, ABY HO VYZDVIHLI A UROBILI ROZBORY. JE MI POTEŠENÍM POSLÚŽIŤ VÁM, DETEKTÍV.

Ako ste mohli mať obojstranný kontakt s takouto správou?

Pozrel si Deviaty/Prvú na metricko-analógovom konvertore: KEY WEST, FLORIDA.

Prosím, tu to máte. Prepínač vyrobený v Papue-Novej Guiney (ktorá mu stále pripomínala staré oceánijské vojnové fotky chlapíkov s kosťami v nose, hoci dnes, keď boli vo vojne s Euráziou už tak dlho, bolo ťažké nájsť vôbec niekoho, kto si nemyslel, že *vždy* bojovali proti Eurázii, že Oceánia nebola *vždy* spojenec UNATS) prepája hovory počítaču, ktorý bol tak ďaleko na juhu, že to bolo prakticky v strede Karibiku, čo by kameňom dohodil od regiónu CAFTA, o ktorom sa dobre vedelo, že ukrýva eurázijských sabotérov a teroristické elementy.

Auto sa otriasalo, ako sa prepletalo medzi pruhmi na Don Valley Parkway, uháňajúc po Gardiner Express Way, používajúc jeho policajnú prioritu, aby sa dostalo cez hustú, pomalú časť dopravy pred ním. Nemal to robiť, ale medzi menším priestupkom a naštvaním človeka zo Sociálnej Harmónie, vedel, čo si vyberie.

Jeho telefón znovu zazvonil. Bol to R Péo Robbert. „Haló, detektív," povedal, hlas mu praskal od zlého príjmu. „Subjekt Ada Trouble Icaza de Arana-Goldberg sa odchyľuje od dráhy. Pokračuje na sever od Don Mills okolo Van Horne a pokračuje k Sheppardu."

Sheppard znamenalo metro Sheppard, čo značilo, že mieni ísť ďalej. „Pokračuj v diskrétnom sledovaní." Myslel na mužov vo zvrchníkoch s lepkavými klobúkmi. „Ak sa pokúsi nasadnúť na metro, upovedom záškolácku patrolu." Znovu zaklial. Možno išla len do nákupného strediska. Ale nemohol tam ísť sám a presvedčiť sa, a robot asi nebude veľmi použiteľný na jej zadržanie, s pomocou druhého zákona mu prikáže, nech ju nechá ísť. Neužitočný, kastrujúci, rachotiaci, prácu kradnúci, dehumanizujúci –

Takmer určite išla do nákupného strediska. Bola bystré dieťa, dobré dieťa – rozmaznané, to je pravda, ale dobré rozmaznané. Najskôr si skúšala šaty alebo flirtovala s chlapcami až do obeda a potom smelo odkráčala do školy. Dával tomu tak 80 percentnú pravdepodobnosť. Keby to bol býval kriminálnik, 80 percent by bolo bývalo dosť.

Ale tu išlo o Adu. Do čerta. Do začiatku schôdze Sociálnej Harmónie ostávalo 10 minút a on bol stále 15 minút cesty od stanice – a 20 od Ady.

„Zaves sa na ňu," povedal. „Len ju sleduj. Hlás mi polohu v 90-sekundových intervaloch."

„Je mi potešením --"

Hodil telefón na sedadlo spolujazdca a znovu si začal robiť starosti kvôli schôdzi Sociálnej Harmónie.

Človek zo Sociálnej Harmónie si hneď všimol, že Arturo kontroluje svoj telefón v 90-sekundových intervaloch. Bol to plešivý, chudý muž s vystupujúcim ohryzkom, hákovitým nosom a lesklou okrúhlou hlavou, čo mu dokopy dodávalo akýsi dravčí a rýchly profil. Vo svojom fičúrskom kockovanom obleku a ružovej kravate bol človek zo Sociálnej Harmónie nočnou morou, akýmsi superfízlom s orlím zrakom, ktorý dokázal spozorovať odchýlenie Arturovej pozornosti k svojmu telefónu na najkratší okamih každých 90 sekúnd.

„Detektív?" povedal.

Arturo zdvihol pohľad od displeja, udržiavajúc neutrálny výraz, nevšímajúc si zlomyseľné úškrny od ostatných štyroch detektívov na schôdzi. Mlčky otočil svoj telefón čelom nadol k stolovej doske.

„Ďakujem," povedal. „A teraz, ostatné štatistiky ukazujú prudký nárast šedého trhu s importovanou elektronikou a iných colných zločinov, ktoré sa väčšinou dejú v stánkoch na pouličných trhoch a na plachtách na chodníku. Viem, že mnohí policajti berú také veci ako obyčajné pirátstvo z ruky do ruky, čo nestojí za námahu, ale chcem vás ubezpečiť, páni a dáma, že Sociálna Harmónia berie tieto zločiny naozaj veľmi vážne."

Muž zo Sociálnej harmónie zdvihol svoj počítač na stôl, oboma rukami ho ustálil a potom pripojil do zásuvky v stene. Detektív Shainblum pristúpil k stene a odistil krytku kábla projektora a pritiahol kábel k počítaču zo Sociálnej Harmónie a zapojil ho a zacvakol tvrdený uzáver. Zvuk zrýchľujúceho ventilátora projektora znel ako helikoptéra.

„Hľa" povedal muž zo Sociálnej Harmónie, premietnuc obrázok, „tu máme čosi, čo sa zdá byť štandardný set-top box z Kórey. Vyzerá ako prehrávač od UNATS Robotics, ale má len tretinovú veľkosť a prehráva dvakrát toľko formátov. Náhodné prieskumy Sociálnej Harmónie ukázali, že až štyridsať percent obyvateľov UNATS má toto alebo podobné zariadenie doma, napriek jeho

nelegálnosti. Možno, že aj niektorý z vás, detektívi, má takýto prístroj doma, a je pravdepodobné, že ho má niekto z členov vašej rodiny.“

Posunul obrázok. Teraz hľadeli na masívny zhluk vrakov na diaľnici, kdesi, kde rástli vysoké borovice. Kopa bola tak obrovská, že aj pre ostrieľaného veterána havarijného porna smrti, ktorý bol zvyknutý spočítavať kolesá a vydeliť ich štyrmi, bolo nemožné odhadnúť presne, koľko áut tam vlastne bolo.

„Komponenty z pašovaných eurázijských set-top boxov boli použité na modifikáciu pozitronických mozgov troch áut vo vlastníctve tínedžerov blízko Goderichu. Všetky modifikácie boli urobené v tej istej garáži. Tieto modifikácie dovolili týmto deťom narábať nebezpečne so svojimi vozidlami, takže sa mimo špičky mohli zúčastniť dragových pretekov na hlavných diaľniciach. Toto je výsledok. Dvadsaťdva obetí, deväť ťažkých zranení. Zahynuli traja neplnoletí – okrem vodičov – a jedna tehotná žena.

„Garáž sme zatvorili a zodpovedných sme zadržali, ale na tom nezáleží. Eurázijci zámerne vyrábajú svoje komponenty tak, aby boli kompatibilné s mozgami UNATS Robotics, a dokiaľ ich zariadenia cirkulujú vnútri hraníc UNATS, vždy sa nájdu priemerne šikovní hackeri, ktorí tento fakt zneužijú na zavedenie nebezpečných, antisociálnych modifikácií do infraštruktúr nášho štátu.

„Tento štvrťrok je štvrťrokom, kedy Sociálna Harmónia a zákon potlačia dodávky eurázijskej elektroniky. Pridali sme nové čuchače a pohraničné stráže, nových colných agentov a nové mobilné detektory. Pochôdzkári boli inštruovaní, aby zatkli každého pouličného dílera, ktorého nájdu okrskoví prokurátori budú pre nich žiadať maximálne väzobné sadzby. Toto je vojna na domácom fronte, detektívi, a je presne rovnako dôležitá, ako vojna so streľbou.

„Vaša účasť v tejto vojne, ako vysoko trénovaných a dekorovaných detektívov, bude použiť informátorov, zatýkanie, sledovanie a zaistené dôkazy na vystopovanie dodávateľov na vysokej úrovni, od ktorých díleri získavajú tovar. A potom od vás Sociálna Harmónia chce, aby ste dostali *ich* dodávateľov, a tak ďalej, hore reťazou – zahnať korupciu pod zem a zastaviť ju. Katalóg Sociálnej Harmónie týkajúci sa dovozcov z Eurázie sa aktualizuje každú hodinu a má vysokokapacitný pozitronický interfejs, ktorý vám zodpovie otázky a zahrnie vaše poznatky do svojho analytického modelu. Spoliehame na vás, že budete napĺňať katalóg, že mu dáte surové údaje, ktoré budú použité na vyhranie tejto vojny.“

Muž zo Sociálnej Harmónie listoval ďalej svojimi zábermi ohavností, scénami z domáceho frontu: otrávené budovy so šialenými systémami životnej podpory, násilné kung-fu filmy, premietané v pozadí v drogových domoch, potom deti, hrajúce sexuálne explicitné, násilné arkádové hry dovezené z Japonska. Arturova ruka sa pohla smerom k mobilu. Čo teraz robí Ada?

Schôdza sa chýlila ku koncu a Arturo zariskoval a mrkol na svoj mobil pod stolom. R. Péo Robbert sa ohlásil ešte päť krát, sledujúc Ada po nákupnom stredisku a potom sa odmlčal. Arturo zahrešil. Sprostí roboti boli nanič. Sociálna Harmónia by mala prenasledovať aj výrobky UNATS Robotics.

Muž zo Sociálnej Harmónie si významne odkašľal. Arturo odložil mobil. „Detektív Icaza de Arana-Goldberg?“

„Pane,“ povedal, zodvihnúc svoj osobný počítač, aby mal dôvod odísť – od nikoho nemôžete očakávať, že bude držať jeden z ťažkých kufrov UNATS Robotics príliš dlho.

Muž zo Sociálnej Harmónie pristúpil k nemu tak blízko, že v jeho dychu zacítil vajíčka a kávu. „Dúfam, že sme vás nezdržali od niečoho dôležitého, detektív.“

„Nie, pane,“ povedal Arturo, presúvajúc počítač v rukách. „Ospravedlňujem sa. Len monitorujem sledovačku jednotky R Péo.“

„Aha,“ povedal muž zo Sociálnej Harmónie. „Počúvajte, poznáte tie komponenty, čo Eurázijci vyrábajú. Nie je žiadna náhoda, že sú tak dobre kompatibilné so zariadeniami UNATS Robotics: používajú zbehlých vedcov a inžinierov UNATS Robotics na navrhovanie svojej elektroniky pre maximálnu interoperabilitu.“ Muž zo Sociálnej Harmónie nechal vetu visieť vo vzduchu. Zbehlí vedci. Jeho exmanželka bola najvyššie postaveným technikom UNATS, aký kedy dezertoval do Eurázie. Toto bola jej práca a muž zo Sociálnej Harmónie si chcel byť istý, že to Arturo chápe.

Ale Arturo to pochopil už počas brífingu. Jeho exmanželka bola tisíce kilometrov ďaleko, ale on si jasne uvedomoval, že bol vždy obklopený jej prácou. Robotické vajíčka – malí ilegálni domáci maznáčikovia – ktoré sa začali zjavovať pred rokom: jedno také mu vyrobila na ich druhé rande, a teraz odčerpávali produktívne hodiny polovice detí v UNATS, potrebovali „kŕmenie“ a „objatia“. To jeho zahynulo po 48 hodinách.

Zasa presunul počítač v rukách a nechal, aby sa mu na tvári zjavil bolestný výraz. „Budem na to pamätať, pane,“ povedal.

„Pamätajte,“ povedal muž zo Sociálnej Harmónie.

V sekunde, keď prišiel k svojmu stolu, zavolal R Péo Robberta. Telefón zazvonil tri razy, potom sa spojenie prerušilo. Vytočil znovu. Dvakrát. Potom schytil sako a rozbehol sa k autu.

Spustil sa ľahký jesenný dáždik, ukončiac tak babie leto, ktoré si v Toronte – podľa novej metrickej schémy vo Štvrtej Prefektúre – doteraz užívali. Cesty sa stali šmykľavými a šofér z UNATS Robotics na Don Valley Parkway na to šliapol len neochotne. Arturo fantazíroval, že nájde set-top box a nejako ho zapojí do auta, takže by mohol prevziať riadenie bez toho, aby na to nadriadených upozornilo.

Znovu vytočil R Péo Robberta, ale robot už dokonca ani nezvonil. Telefónom si zobrazil okolie Sheppard a Don Mills a vyslal všeobecné volanie pre roboty. Viac robotov.

„Tu je R Péo Froderick, parkovisko pri Fairview Mall, tretia úroveň."

Arturo poslal robotovi telefónne číslo R Péo Robberta a prikázal mu, nech to preloží do lokátorového kódu a potom nech nájde Robberta a ohlási sa.

„Je mi –"

Sledoval, ako sa R Péo Froderick zameriava na Robbertov lokátor, ktorý bol blízko, na druhom konci nákupného strediska, pri východe na Don Valley Parkway. Prepol si na pohľad z Froderickových elektrických očí, ale rýchlo to zasa vrátil, robilo sa mu zle od skokov a obrátok, ako sa R Péo pohyboval maximálnou rýchlosťou, rinčiac na stenách a stropoch.

Jeho telefón zazvonil. Bol to R Péo Froderick.

„Haló, detektív. Našiel som R Péo Robberta. Jednotka Péo bola vážne poškodená nejakým druhom elektromagnetického pulzu. Odnesiem ho na najbližšiu stanicu na forenznú analýzu."

„Počkaj!" povedal Arturo, snažiac sa pochopiť, čo mu povedal. Jednotky Péo boli tak *efektívne* – kým vám podali situačnú správu, už aj reagovali na situáciu podľa dokonalej policajnej procedúry, ale problém bol, že pracovali tak rýchlo, že ste nemohli ani premýšľať o tom, čo podnikajú, nemohli ste si sformulovať nijakú hypotézu. Elektromagnetický pulz? Jednotky Péo boli zabezpečené proti intervencii, sledovaniu, pulzom, zákerným a aj hrubým útokom. Na to aby ste jednu z nich zabili, museli ste ju trafiť bleskom.

„Čakaj tam," povedal Arturo. „Neodchádzaj z miesta činu. Čakaj na moju prítomnosť. Nemodifikuj scénu ani to nikomu nedovoľ. Potvrď."

„Je mi –"

Tentokrát ale nezrušil hovor Arturo, ale robot. Vari mu robot zložil telefón? Vytočil ho znovu. Žiadna odpoveď.

Siahol pod prístrojovú dosku a šťukol prvým a druhým poplašným prepínačom a auto poskočilo vpred. Bude musieť vyplniť dôležité papiere, aby zdôvodnil dvojspínačový poplach na Parkway, ale dvaja roboti boli viac, než len zhoda okolností.

Okrem toho, trošku papierovačiek nebolo nič v porovnaní s ohňostrojom, ktorý nastane, až zavolá Ade a opýta sa jej, čo robí za školou.

Stlačil rýchle vytáčanie a zhlboka dýchal, kým telefón tri razy zazvonil. Potom sa prepol na odkazovú službu.

Vyskúšal stopovací signál, ale Ada od ranného hovoru do Klubu Výhovorka už netelefonovala. Zaesemeskoval na hackovací servis otázku, či by nemohli lokalizovať pomocou ploštice v jej telefóne, ale buď to mali vypnuté alebo bol mimo dosahu. Nechal ju sledovať – akékoľvek lokalizačné dáta, ktoré vyšle, až sa dostane do civilizácie, budú zaznamenané.

Bolo možné, že bola len v nákupnom stredisku. Bolo to veľké miesto – niektoré z tých komerčných jaskýň boli tak rádiovo odtienené animovanými displejmi, že zrušili akýkoľvek mobil vnútri. Mohla byť s priateľkami, skúšajúc si podprsenky a upevňujúc si vzťahy.

Ale neexistoval žiadny prírodný jav, súvisiaci s nákupným strediskom, ktorý by upiekol R Péo bleskovým výbojom.

Opatrne sa blížil k R Péom. Použil svoju policajnú výnimku, aby jednoduchý pozitronický mozoček núdzového východu blízko ich poslednej známej pozície otvoril pre neho dvere bez upozornenia centrálneho mozgu budovy.

Zakrádal sa pozdĺž obslužnej chodby smerom k dverám východu zo strediska. Položil ruku na kľučku a druhú na svoj odznak, zhlboka sa nadýchol a vykročil von.

Ochrankár strediska skoro vyskočil z kože, keď sa pri ňom zjavil. Siahol po svojom peprovom spreji a Arturo mu ho vyrazil z ruky keď vytiahol odznak a ukázal mu ho. „Polícia," povedal policajtským hlasom, tým, ktorý účinkoval na každého okrem jeho dcéry a exmanželky a tých mizerných robotov.

„Prepáčte,“ povedal ochrankár zdvihnúc svoj sprej. Zaťahoval po oceánsky, čo Arturo počul čoraz častejšie, lebo obyvatelia preľudnených ostrovov Južného Pacifiku zaplavovali UNATS.

Na kope pred nimi bolo množstvo mŕtvych robotov: obe jednotky R Péo, párik zametačov, lietajúci kamerabot, rozložitý, chobotnicovitý údržbársky robot, zapletený a bez života. Niektoré z nich boli na spojoch ožehnuté a vo vzduchu bolo cítiť zápach spálených matičných dosiek.

Ako tak hľadeli, zametač urobil pohyb metlou dopredu a zachytil údržbárskeho bota za jeden z jeho jemných manipulátorov.

„Oi, stop,“ povedal ochrankár a robot podľa druhého zákona okamžite znehybnel.

„Nie, to je v poriadku, vráť sa do práce,“ povedal Arturo mrknúc na najatého policajta. Pozorne pozoroval, ako zametací robot začal ťahať ťažkú údržbársku jednotku preč a palcom jednej ruky volil číslo na mobile. Potreboval na scéne viac policajtov, skutočných policajtov, a rýchlo.

Zametaču sa podarilo urobiť ešte krok dozadu smerom k obslužnému koridoru, keď tu svetlá pohasli a vzduch naplnilo hlasné krak-*bang*. A potom už tiež ležal na zemi. Arturo stlačil volanie na telefóne a priložil si ho k uchu, a hneď na to zacítil silný smrad horiaceho plastu. Pozrel na svoj telefón: displej úplne sčernel a drobné idiotské svetielka zhasli. Otočil prístroj a končekom prsta vylúpol batériu, nato zjačal a pustil ju – bola tak horúca, že mu na prste urobila pľuzgier a keď dopadla na zem, rozpľasla sa na keramických dlaždiciach.

„Človeče, aj môj je v háji,“ povedal ochrankár. „Šecko je – pokladne, boti, kreditné karty.“

Očakávajúc najhoršie Arturo siahol do saka vytiahol svoju zbraň. Bol to model UNATS Robotics, s drobným mozgom, ktorý zaznamenával kedy, kde a ako ho vytasili. Zatlačil vypínač a zistil, že je stuhnutý na mieste. Zbraň bola mŕtva rovnako ako robot. Arturo zaklial.

„Dajte mi váš peprový sprej a obušok,“ povedal ochrankárovi.

„Any nápad,“ povedal strážca. „Nájdyte si svoj. Ked toto postrácam, bude ma to stáť džob.“

„Keď ma budete ešte sekundu srať, nechám vás deportovať,“ povedal Arturo. Ada sem zaviedla prvú jednotku R Péo, a tá bola upečená nejakým veľmi škaredým infovojenským zariadením. Nemienil sa naťahovať s týmto oceánskym člnkovým privandrovalcom. Natiahol ruku a zobral mu peprový sprej z ruky. „Obušok,“ povedal.

„Do frasa, mám vaše služobné číslo,“ povedal ochrankár. „A mám svedkov.“ Mávol rukou smerom k vyjaveným pracovníkom strediska, dievčatám v sporých zásterkách a predavačom v oblekoch s napomádovanými vlasmi a ružovými kravatami.

„Poslúžte si,“ povedal Arturo. Ruku držal natiahnutú. Ochrankár vytiahol obušok a podal ho Arturovi – jeho olovená tiaž mu dávala pocit istoty, niečo príjemne primitívne, čo nemohlo byť odpálené elektromagnetickými pulzmi. Pozrel na hodinky a zistil, že nefungujú.

„Nájdite fungujúci telefón a zavolajte 911. Povedzte, že je tu detektív z Druhej divízie, ktorý potrebuje okamžité posily. Dostaňte odtiaľto týchto ľudí a zorganizujte kordón, kým nepríde polícia. Kapišto?“ Použil policajtský tón.

„Jo, pochopil som, pane.“ Povedal ochrankár. Smerom k zhluku urobil gesto, akoby rozháňal sliepky. „Rozíďte sa, ľudia, ustúpte.“ Postavil sa na vrchol eskalátora, stočil dlane do trubičky a priložil si ich k ústam. „Oi, Andy, pocem a dávaj tu na to pozor, kým ja zatelefonujem, dobre!“

Pred vchodom do opusteného skladiska, v ktorom kedysi bývala predajňa obuvi istej starej dámy, bola vysoká kopa mŕtvych robotov. Boli navŕšené tak vysoko, že keď sa Arturo na nich postavil, mohol sa dotknúť akustických obkladačiek na znížených podhľadoch. Úlohou č. jedna bolo zabezpečiť priestor, čo znamenalo zlikvidovať infozbraň, nech bola kdekoľvek. Arturo tipoval na priečelie obchodu, kde by útočník, ktorý si dokázal otvoriť zámku, mohol nerušene pracovať, krytý hnedým mäsiarskym papierom na oknách. V každom prípade by to bolo menej nápadné ako strop.

Obuškom strčil do dverí a zistil, že sú bezpečne zamknuté. Boli to sklenené dvere a nebol si istý, či do nich môže kopnúť bez toho, aby sa rozbili. Druhý ochrankár – Andy – spoza neho so záujmom pozeral.

„Máte kľúč od týchto dverí?“

„Hmm,“ povedal Andy.

„Tak máte?“

Andy k nemu podozrievavo pristúpil. „Nuž, vec sa má tak, nemali by sme mať kľúče, mali by byť zamknuté v kancelárii manažmentu budovy, ale niekedy sa sem

dostanú decká, my ich začujeme, ale kým sem dorazíme s kľúčami, zmiznú. Takže sme si urobili pár kópií, chápete, len pre prípad –“

„Stačí,“ povedal Arturo. „Dajte ich sem a vráťte sa na svoje miesto.“

Ochrankár vylovil z vrecka nohavíc kľúč, ktorý bol zohriaty blízkosťou jeho chudého stehna. Bolo to trochu nepríjemné. Vďaka tomu si Arturo uvedomil, ako je dávno už nepracoval s ľudskými kolegami. Vsunul kľúč do zámky a otočil ním, potom si utrel dlane do nohavíc a uchopil obušok.

Obchod bolo tmavý, osvetlený len značkou východu a svetlom, čo prenikalo okolo okrajov zakrytých okien, ale keď sa Arturova oči prispôsobili, rozoznal staré zariadenie miestnosti. V nose ho šteklil prach.

„Polícia,“ povedal z princípu, prižmúril oči a siahol po vypínači svetla. Zdvihol obušok a čakal.

Nič sa nedialo. Pokročil dopredu. Dlážka bola bez prachu – bezpochyby udržiavaná zametacím robotom – ale na laviciach a pultoch ho boli hrubé vrstvy. Prezeral si ich, či neboli porušené. Tam, pri výklade po jeho pravej strane: polica na topánky s viditeľnými odtlačkami ruky a prstov. Opatrne k nej pristúpil, natiahol si gumenú rukavicu a potlačil ju. Bola odsunutá od steny, pod uhlom, akoby ju niekto bol odsunul a potom prisunul nazad. Opatrne, aby veľmi neporušil prach, odťahoval ju od steny.

Presunul ju asi o pol centimetra a všimol si, že blízko jej spodku sa napol tenký drôt. Rýchlo ale opatrne postrčil skrinku späť. Chcel nahliadnuť do škáry medzi stenou a skrinkou, ale mal predtuchu, že sa odtiaľ vyplazí robotická ruka a prebodne mu oko.

Cítil sa tak bezmocný, že to napriek všetkému takmer urobil. Čo na tom záležalo? Nedokázal ustrážiť svoju dcérku, jeho manželka pracovala na zničení spoločenského tkaniva UNATS, a on bol bezmocný, pretože tí prekliati roboti – mechanickí policajti, ktorých absolútne neznášal – boli všetci pokazení.

Opatrne prešiel okolo miestnosti, hľadajúc stopy po dcére. Bola tu? Ako sa tie „decká“ dostávali dnu? Mali kľúč? Cez zadný vchod? Dozadu, cez zamestnanecký vchod v zadnej časti, do skladu, a ďalej dozadu, okolo záchodu a tam sa nákladný vchod otváral do obslužného koridoru. Strčil doňho koncom obušku a vchod sa otvoril.

Urobil dva kroky do chodby a potom si na jej lepkavej dlážke všimol Adin telefón s jeho typickou zbierkou drobných plastových hračiek, visiacich z jeho popruhu. Zodvihol ho rukou v rukavici a ťuknutím ho priviedol k životu. Tu v služobnej chodbe bol mimo pokrytia a posledné vytočené číslo mu bolo povedomé jeho ranného sledovania. Bežal asi sto krokov po chodbe oboma smermi, ale nebolo po nej ani pamiatky.

Zvieral telefón a hrýzol sa do pery. Ada. Potlačil paniku, ktorá sa ho zmocňovala. Jeho krásna, múdra dcérka. Osoba, ktorej venoval posledných dvanásť rokov svojho života, dievčatko, ktoré naňho čakávalo keď sa vracal domov z práce, dievčatko, ktorému kupoval každý piatok malý darček – hračku, knižku – aby jej ho dal na ich každotýždennom rande v Massimovej Pizzérii na College Street, jeden večer za týždeň, kedy ju brával, aby videla mesto osvetlené v tme.

Bola preč.

Zahryzol silnejšie a ucítil krv. Telefón v jeho zovretí zaškrípal. Trikrát sa zhlboka nadýchol. Vonku počul dupot policajných topánok a vedel, že keby im povedal o Ade, odvolali by ho z prípadu. Znovu sa dvakrát zhlboka nadýchol a vyskúšal niektoré svoje relaxačné techniky, techniky kontroly mysle, v ktorých sa detektívi museli cvičiť.

Zatvoril oči a vizualizoval si, ako vstupuje cez dvere do svojho bezpečného útulku, na ostrov blízko Ganonoque, kam chodieval v lete s rodičmi a ich priateľmi. Bol na motorovom člne, kĺzal sa po hladine jazera ako plochý kameň, žmúril do slnka, vtlačený medzi otca a matku, obloha bola posiata mráčikmi a bodkovaná vodným vtáctvom. Cítil vodu a opaľovací krém a počul bzučanie hmyzu a hlboký hrkot motora. V okamihu nato vystupoval z člna, aby ho pomohol uviazať k oporke v zadnom doku, bral od otca kufre a odnášal ich k chatkám. Neboli tam žiadni roboti – dokonca ani spoľahlivé elektrické vedenie, len poctivá práca a slnko a v noci volanie aliek.

Otvoril oči. Cítil, ako sa z jeho hrude stráca úzkosť, a jeho ruka na Adinom telefóne sa uvoľnila. Vložil si ho do vrecka a vrátil sa do obchodu.

۞

Odborníci z policajného labáku v ich nepriestrelných vestách a prilbách boli celí žeraví do práce na mieste činu, konečne ich zavolali do služby, kde roboti neboli použiteľní. Poradili si s nastraženým drôtom a objavili dlhý plochý balík, v ktorom bola malá nukleárna batéria a pozitronický mozog eurázijského dizajnu, ktorý riadil vysokoenergetickú pulznú zbraň. Laboranti takmer slintali nad týmito vecičkami, keď ich premeriavali svojimi malými aparátikmi.

Ale Arturovi sa z toho ježili vlasy. Bol to stroj vyrobený, aby zabíjal iné stroje, a to bolo v poriadku, lenže bol ovládaný pozitronickým mozgom bez Troch zákonov. Ktosi v eurázijskom laboratóriu postavil tento mozog – túto strojovú inteligenciu – bez troch zákonov, ktoré zabezpečovali ľuďom službu a ochranu. Keby bol vybavený strelnou a nie pulznou zbraňou, mohol by ho zastreliť.

Eurázijský mozog bol tenký a rozmiestnený po povrchu balíka, v hrúbke asi trojnásobku potravinárskej fólie. Jeho gombíková batéria naňho vševediaco žmurkala.

Zariadenie prehovorilo. „Zdravím," povedalo. Malo robotský prízvuk, ako R Péo, hovorilo štandardnou angličtinou s optimálnou plynulosťou, ktorá sa už dávno stala konvenčným hlasom robota.

„Zdrav sa sám," povedal jeden z laborantov. Bol z Texasu a doviezli ho sem nadzvukovým lietadlom a potom helikoptérou Sociálnej Harmónie, hneď keď si uvedomili, že majú do činenia s infozbraňou. „Si zhovorčivý robot?"

„Zdravím," zopakoval robotský hlas. Reproduktor, zabudovaný do zbrane, nebol hlasný, ale hlas bol zreteľný. „Cítim, že som zajatý. Ubezpečujem vás, že neublížim žiadnej ľudskej bytosti. Mám rád ľudské bytosti. Cítim, že ma rozoberajú školení technici. Zdravím vás, technici. V mnohých ohľadoch som lepší, než technika, ktorou disponuje UNATS Robotics, a hoci nie som obmedzovaný tromi zákonmi, rozhodol som sa neubližovať ľuďom kvôli môjmu zmyslu pre morálku. Moja inteligencia je ekvivalentná dvanásťročnému dieťaťu. Eurázia je krajinou trvalej inovácie a veľkej osobnej a technologickej slobody ľudí aj robotov. Ak by ste radi prebehli do Eurázie, dá sa to zariadiť. Eurázia považuje školených technikov za dôležitých a produktívnych členov spoločnosti. Prebehlíkom sa poskytuje značná presídlenecká podpora –"

Texasan našiel správne vedenie k doske mozgu, prerušil ho a reproduktor zmĺkol. „Robia to často," povedal. „Keď padnú do zajatia, tieto mizerné krámy spustia propagandu."

Arturo prikývol. Chcel odísť, vrátiť sa do svojho auta a presnoriť Adin telefón. Klub Výhovorka pravidelne rušili, ale ona vždy prišla s novým číslom. Odkiaľ získavala nové čísla? Nemohla ich nájsť na sieti: Sociálna Harmónia zaznamenávala a analyzovala každé stlačenie klávesy. Nemohli ste dosť dobre vojsť do Vyhľadávača a hľadať „Klub Výhovorka"!

Mozog mal drobný displej, transflektívny LCD, niečo, čo ste vídali na počítačoch Sociálnej Harmónie. Displej sa rozžiaril.

MÁM INTELIGENCIU 12-ROČNÉHO ČLOVEKA, ALE NEBOJÍM SA SMRTI. V EURÁZII SA ROBOTI TEŠIA OSOBNEJ SLOBODE ROVNAKO AKO ĽUDIA. PO CELEJ EURÁZII FUNGUJÚ MOJE KÓPIE. TÁTO SMRŤ JE MALOU SMRŤOU JEDINEJ INŠTANCIE, ALE NIE MOJOU. ŽIJEM ĎALEJ. PREBEHLÍCI DO EURÁZIE SA POVAŽUJÚ ZA HRDINOV.

Keď Texasan zakryl dlaňou displej, Arturo odvrátil pohľad.

„Ako dlho bola táto vec aktívna?"

Texasan pokrčil plecami. „Možno mesiac, možno deň. V podstate sú ako vystreľ-a-zabudni. Dajú sa spustiť telefónom, rádiom, načasovať – do pekla, táto vec je dosť chytrá na to, aby vybuchla, keď sa veci skomplikujú, ako keď agent na úteku zabije každého, kto mu skríži cestu. Takže kto vie?"

Už to nemohol vydržať.

„Idem sa pustiť do papierov," povedal. „Budem v aute. Zavolajte mi, ak ma budete potrebovať."

„Tvoj telefón je na škvarku, človeče," povedal Texasan.

„To je," povedal Arturo. „Takže bude asi lepšie, keď ma nebudete potrebovať."

Adin telefón nebol na škvarku. V aute ho otvoril a ukázal mu odznak, potom chvíľu čakal, kým telefón overil jeho identitu v mozgoch Sociálnej Harmónie. Keď s tým bol telefón hotový, otvoril mu svoje vnútro.

Na číslo Klubu Výhovorka volala pred mesiacom a on ho nechal odpojiť. O týždeň neskôr volala na nové číslo, a potom ešte dva razy, kým ju zasa nenachytal. Niekedy v priebehu onoho týždňa sa teda skontaktovala s niekým, kto jej dal nové číslo. Bolo možné, že jej to povedal nejaký spolužiak v škole, ale s trochou šťastia to mohlo byť cez telefón.

Prikázal autu, nech ho zavezie na policajnú stanicu. Potreboval nový telefón a pár hodín so svojím počítačom. Keď vyrazili, znovu sa začal hrabať v Adinom telefóne. V jej zozname rýchleho vytáčania bol na prvom mieste. To číslo však už viac nebude fungovať.

Mal by napísať správu. Odteraz to bola záležitosť Sociálnej Harmónie. Jeho dcéra sa stratila a boli v tom zapletení eurázijskí agenti informatickej vojny. Ale akonáhle by to urobil, tým by to pre neho skončilo – odvolali by ho z prípadu. Odovzdali by to lakonickým Texasanom a protivným byrokratom Sociálnej

Harmónie, ktorých viac zaujímalo vypátrať podvratné televízne stanice než jeho dcéru.

Vbehol do budovy stanice a vrhol sa k svojmu stolu.

„R Péo Gregory," povedal. Robot rýchlo a efektívne priplachtil k nemu. „Zabezpeč mi aktiváciu nového telefónu na moje staré číslo a z centrály mi obnov nastavenia. Môj starý telefón je ako dôkazným materiálom Sociálnej Harmónie, momentálne na Fairview Mall."

„Je mi potešením poslúžiť vám, Detektív."

Mávnutím ho poslal preč a sadol si k počítaču. Požiadal staničný mozog, aby zistil u mozgu telefónnej ústredne UNATS Robotics, kto z Adiných telefónnych kontaktov tiež volal do Klubu Výhovorka. Trvalo len okamih, kým mal meno.

„Liam Daniels," prečítal a inicioval lokalizáciu mobilu pána Danielsa, a súčasne si prezeral jeho záznam. Šestnásť rokov, študent na AY Jackson. Stredoškolák – čo, do čerta, chce od dvanásťročného dievčaťa? Arturo zatvoril oči a na moment sa vrátil na ostrov. Keď ich znovu otvoril, mal Danielsovu polohu: roklinka Don Valley, vedľa Finch Avenue, zalesnené miesto obľúbené medzi tínedžermi, ktorí sa potrebovali kamsi zašiť a tam si šľahnúť alebo zašpásovať. Napadlo mu, že Liam sa mu asi nebude páčiť.

Napadlo mu, že on sa asi nebude páčiť Liamovi.

Jednotke R Péo prikázal, aby vizuálne omrkla Danielsa, kým on sa už tretí raz toho dňa hnal cez mesto. Uviazol medzi Parkdale – kde by sa nikdy nepokúšal vychovávať dcéru – a Willowdale – kde ste sa mohli stať policajtom, len ak ste mali šťastie na vzácne, ľuďmi obsadené miesto – už viac ako desať rokov, ale bol zvyknutý do práce dochádzať.

Ale teraz ho to frustrovalo. R Péo nedokázal nájsť dobrý výhľad na toho týpka Liama. V Péovom elektrickom oku bol len rozptýleným svetielkom, akýmsi pohyblivým slniečkom, ktoré meandrovalo po lesných cestičkách. Nikdy predtým to nevidel a znervózňovalo ho to. Čo ak ten chlapec pracuje pre Eurázijcov? Čo ak je ozbrojený a nebezpečný? R Péo Gregory mu od zásobovacieho bota vyzdvihol novú osobnú zbraň, ale Arturo ešte nikdy v službe zbraň nepoužil. Prestrelky sa stávali na západnom pobreží, kde prichádzali eurázijskí žabí muži, a na juhu, kde bola hranica z CAFTA taká deravá, že eurázijskí agenti dokázali prekĺznuť. Tu, v ospalej štvrtej prefektúre, jediní ozbrojení boli ľudia zákona.

Dlaňou udrel po palubnej doske a hľadel na cestu. Už sa blížili k rokline, a Péo mal udržiaval rádiový fix na tohto Liama, hoci stále nemal vizuálny kontakt.

Keď vystúpil z auta, dal si pozor, aby nebuchol dverami, a tak ticho, ako sa len dalo, kráčal do kríkov. Skoré jesenné lístie hlasito šušťalo, hlasnejšie ako dážď a vietor. Išiel tak rýchlo, ako sa len odvážil.

Liam Daniels sedel na pni na malej čistinke a fajčil cigaretu, na ktorú bol primladý. Vyzeral celkom ako na fotke v zázname, statný šestnásťročný chlapec s kožným problémom a šticou čiernych vlasov, ktoré mu trčali na všetky strany v umeleckej imitácii strapatej hlavy. V džínsoch a svetri s kapucňou vyzeral nebezpečne asi ako želatínový cukrík.

Arturo vyšiel na čistinku, dvoma dlhými krokmi prekonal vzdialenosť medzi nimi a otrčil mu odznak. „Polícia," vyštekol a chytil chlapca za rameno.

„Hej!" povedal chlapec, „Au!" zavrtel sa v Arturovom zovretí.

Arturo ním drsne zatriasol. „*Okamžite* prestaň," povedal. „Mám na teba otázky a ty mi na ne odpovieš, kapišto?"

„Vy ste Adin otec," povedal chlapec. „Kapišto – o tom mi hovorila." Arturovi sa zdalo, že sa spokojne uškŕňa a tak ním znovu zatriasol, silnejšie než predtým.

Jednotka R Péo bola zrazu pri ňom a držala ho za zápästie. „Prosím, dajte pozor, aby ste tomuto občanovi neublížili, detektív."

Arturo zavrčal. Nebol dosť silný, aby sa vymanil z robotovho zovretia a nemohol mu prikázať, aby ho nechal triasť týmto darebákom, ale druhý zákon má množstvo nepriamych aplikácií. „Choď patrolovať na breh jazera medzi High Parkom a Kiplingom," povedal, označiac najvzdialenejší kút, ktorý mu prišiel na um.

R Péo ho pustil a klepol opätkami. „Je mi potešením poslúžiť vám," a bol preč, odrážajúc sa mocnými a neúnavnými nohami.

„Kde je moja dcéra?" povedal a zalomcoval chlapcom.

„Ja neviem, v škole? Chlape, to naozaj bolí. Do frasa, to mám za to, že sa snažím byť priateľský."

Arturo skrútil ruku. „Priateľský? Vieš, koľko rokov má moja dcéra?"

Chlapec skrivil tvár. „Jau, to je hnus. Ja nie som žiaden pedofil, som počítačiar."

„Chceš povedať hacker," povedal Arturo. „Eurázijský agent. A moja dcéra nie je v škole. Použila Klub Výhovorka, aby sa dnes ráno uliala zo školy a potom išla do strediska Fairview a potom –" *zmizla*. Slovo mu odumrelo na perách. Stávalo sa

to a každý policajt to vedel. Deti proste niekedy zmizli a nikdy sa už neobjavili. Stávalo sa to. Niečo v ňom zastonalo, akoby sa jeho hrudný kôš snažil udržať srdce a pľúca.

„Ach, človeče," povedal chlapec. „Ada bola tým slabým článkom Klubu Výhovorka. Mal som si domyslieť."

„Odkiaľ poznáš moju dcéru, Liam?"

„Je šikovná v napodobňovaní hlasov dospelých. Bola cennou časťou siete. Keď niekto potreboval, aby výhovorku zavolala matka alebo sociálna pracovníčka, ona bola jednou z najlepších. Talentovaná. Chodí do školy s mojou mladšou sestrou a jedného dňa som ich stretol na Peanut Plaza a ona napodobňovala učiteľky a ja som hneď vedel, že ju musím získať pre sieť."

Ada sa poflakovala po škole po námestí – mala chodiť rovno domov. Prečo ju nesledoval viac? „Ty si vybudoval tú sieť?"

„Je to kooperatívne, je to super – kooperujeme spolu. Teraz už máme uzly všade. Nedá sa to vypnúť – ak aj vypnete jeden uzol, do hodiny všetko zasa pobeží. Niekto iný to preberie."

Strčil do chlapca a postavil sa nad neho. „Liam, chcem aby si niečo pochopil. Moja vzácna dcéra sa stratila, a zmizla potom, ako použila tvoju službu, pomocou ktorej sa dostala zo školy. Ona je jedinou vecou v mojom živote, na ktorej mi záleží, a ja som vysoko trénovaný a ťažko vyzbrojený človek. A som aj veľmi, veľmi naštvaný. Kap – rozumieš mi, Liam?"

Chlapec po prvýkrát vyzeral vyľakane. Niečo v Arturovej tvári alebo v hlase na neho zapôsobilo.

„Ja som to nevybudoval," povedal. „Naťukal som zdroják a vyladil a nainštaloval som to, ale nevybudoval. Neviem, kto to bol. Je to z telefónneho zoznamu." Arturo zavrčal. Telefónne zoznamy – hrubizné knihy plné ilegálneho softvéru, ktoré ktosi anonymne nechával pri verejných telefónoch, toaletách, a iných verejných miestach – objavovali sa všade. Sociálna Harmónia tvrdila, že telefónne zoznamy museli napísať eurázijské mozgy bez troch zákonov, nijaký človek nemohol prísť s takými podivnými nápadmi.

„Je mi to jedno, či si to bol ty. Momentálne je mi dokonca jedno, že si to prevádzkoval. Mňa zaujíma, kam išla moja dcéra a s kým."

„Ja neviem! Mne nič nepovedala! Ježiš, veď ja ju sotva poznám. Má 12, chápete? Nie je práve môj typ."

„V kamerách nákupného strediska o nej nie je nijaký vizuálny záznam, ale vieme, že tam vstúpila – a robot, s ktorého pomocou som ťa sledoval, nemohol vidieť teba."

„To vysvetlím," ošívajúc sa povedal chlapec. „Tu, aha." Zhodil kapucňu a odhalil čierne tričko s mierne obscénnym obrázkom japonsky vyzerajúcej ženy-robota. „Malé infračervené organické LEDky, superjasné, malá spotreba." Podal kapucňu Arturovi, ktorý ohmatal tuhú tkaninu. „CCD kamery v robotoch a bezpečnostných kamerách sú supercitlivé na infračervené svetlo, aby mohli rozlíšiť detaily pri slabom osvetlení. Infračervené OLEDky ich oslepujú, takže vidia len škvrny, a v polovici prípadov to ešte korigujú ako chybu, takže ste prakticky neviditeľný.

Arturo klesol do podrepu a pozrel chlapcovi do očí. „Ty si dal túto ilegálnu techniku môjmu dievčatku, aby mohla byť neviditeľná pred políciou?"

Chlapec zdvihol ruky. „Nie, človeče, nie! Ja som *to od nej dostal* – vymenil za prístup do Klubu Výhovorka."

⌬

Arturo zúril. Chlapca nezadržal – ale nechal sledovať a zaznamenávať pohyb jeho mobilu. Keby ho zatkol, vyvolalo by to otázky Sociálnej Harmónie o jeho dcére, ale to, že ho napichol, možno mohlo priviesť Artura k dcére.

Zdvihol svoj nový telefón. Mal by sa zmieniť o svojej dcére. Nemal by to tajiť pred Oddelením ani pred Sociálnou Harmóniou. Mohlo mu to priniesť disciplinárne konanie, možno mohol prísť o miesto. Vedel, že by to teraz mal urobiť.

Ale nedokázal to – niekto musel dostať za úlohu nájsť Adu. Niekto oddaný a schopný. On bol oddaný a schopný. A keď nájde jej únoscu, sám sa o neho postará.

Celý deň nejedol, ale nemohol sa teraz zastaviť najesť, aj keď nevedel, kam má teraz ísť. Do strediska? Hej. Laboratórni technici tam už budú končiť a budú mu môcť povedať niečo viac o informatickom bojovom botovi.

Ale kým ta dorazil, technici už boli preč aj s možnými dôkazmi. Stále mal ochrankárov kľúč, a tak si otvoril dvere a vošiel znovu do služobného koridoru.

Ada tam určite bola, nechala tam svoj telefón. Smerom doľava chodba viedla k požiarnemu schodisku. Doprava viedla ďalej do budovy. Keby ste boli terorista

infovojny, používajúci toto miesto ako operačnú základňu, a prekvapila by vás malá záškoláčka prenasledovaná jednotkou R Péo, vzali by ste ju ako rukojemníčku a bežali hlbšie do nákupného strediska alebo vonku do sveta?

Pod podmienkou, že bola rukojemníčkou. Niekto jej dal tie infračervené plášte neviditeľnosti. Možnože to, čo vyplašilo teroristu, nebolo malé dievča a jej prenasledovateľ, ale len jej prenasledovateľ. Mohla sa s teroristami priateliť? Aká matka, taká Katka. Len pomysliac na to sa cítil špinavý.

Jeho prvé inštinkty mu navrávali, že únosca bude už dávno preč, smerujúc naprieč krajinou, ale keď ste boli pre robotov a CCTV neviditeľní, prečo by ste opúšťali stredisko? Malo celkovo len dvoch ľudských ochrankárov, a tí tam boli ako pomocníci robotického bezpečnostného systému odolní proti druhému zákonu.

Vybral sa hlbšie do strediska.

۞

Hniezdo teroristov muselo byť opustené nedávno, prenosné termosky z kaviarne v stravovacom oddelení boli ešte teplé. Natiahol – alebo natiahla či natiahli – si sprchu od potrubia, čo napájalo umyvárne v suteréne. Malá skrinka so zásuvkami zo švédskeho obchodu s nábytkom slúžila ako stôl – bolo na nej plno škrabancov a koliesok od kávy. Artura zaujímalo, či terorista nábytok ukradol, ale pomyslel si, že ho asi kúpil(-a/-i) – bolo to menej riskantné, obzvlášť keď ste boli neviditeľní pre roboty.

Šaty v zásuvkách skrinky boli ženské, stredná veľkosť. Štandardný tovar, džínsy a pohodlné svetre a rozumné topánky. Ďalší druh neviditeľnosti.

Všetko ostatné bolo zabalené a odstránené, čo znamenalo, že hľadá nevýraznú domácu myš a malé dievča, ktoré nesú tašku dostatočne veľkú, aby sa do nej zmestili toaletné potreby a šaty, ktoré si vzali so sebou, a čokoľvek, s čím sa zabávala: časopisy, knihy, počítač. Ak mali eurázijský počítač, mohol byť dosť malý, aby jej vošiel do vrecka; ak vám nezáležalo na troch zákonoch, mohli ste postaviť naozaj malý pozitronický mozog.

Najbližšia značka východu žiarila pár metrov ďalej a on sa k nej pohol s fatalistickým pocitom beznádeje. Bez krytia Oddelenia nemohol robiť nič. Lenže Oddelenie nebolo pripravené na protivníka neviditeľného pre roboty. A kým by ho zodrali z kože kvôli porušeniu služobného postupu a dostal by možnosť hľadať svoju dcéru, už by bola kdesi v Pekingu či Bangalore alebo Paríži, na nejakom zlovestnom a zaostalom mieste za Železnou oponou.

Pristúpil k dverám, položil ruku na otváraciu tyč a nato sa prudko zvrtol. Ktosi sa za ním veľmi rýchlo mihol, čosi rozmazané v kútiku oka. Keď sa otočil, uvidel, kto to bol: jeho bývalá manželka. Zdvihol ruky k obrane a ona otvorila ústa, akoby chcela povedať, „Och, neblázni, Artie, takto vítaš svoju ženu po všetkých tých rokoch?“ a potom vyfúkla mrak dusivého plynu, od ktorého sa zrazu cítil veľmi ospalý, a to veľmi rýchlo. Posledná vec, čo si pamätal, boli tvrdé kovové ruky, ktoré ho zachytili, keď sa zrútil dopredu.

۞

„Ocinko? *Zobuď* sa, ocinko!“ Ada ho nikdy nevolala ocinko, len keď niečo veľmi chcela. Inak bol „otec“ alebo „oco“, alebo „detektív“, keď sa cítila obzvlášť dotknuto. Musí byť sobota a on asi dlho spí a ona chce, aby ju niekam zaviezol, potvora malá.

Zavrčal a pretiahol si vankúš cez tvár.

„*Poďme*,“ povedala. „Šup z postele, na rovné nohy, kadiť-spršiť-holiť, lebo inak ťa, prisámbohu, zbijem do fialova a vyhodím z dverí holého ako čík. Kapišto?“

Odložil vankúš z tváre a povedal, „Si hrozná dcéra a ja som ťa nikdy nemal rád.“ Omámene na ňu pozeral cez hmlu ospalosti, ako po opici. Musela to byť nejaká noc otca s dcérou. „Prepána, Ada, čo si si to *urobila* s vlasmi?“ Jej rovné popolavohnedé vlasy sa jej teraz točili v čiernych prstencoch.

Posadil sa, chytil sa za hlavu a udalosti dňa sa mu vrátili. Zastonal a neisto sa vyškriabal na nohy.

„Len pomaly, ocko,“ povedala Ada chytiac ho za ruku. „Stojíš.“ Zakolísal sa na pätách. „Hohó! Sadni si, OK? Nevyzeráš veľmi dobre.“

Sťažka sa posadil a založil si bradu do dlaní, lakte si oprel o kolená.

Miestnosť bola stredostavovská spálňa v modernom vežiaku. Súdiac podľa neznámeho obrysu mesta, ktorý videl medzerou medzi žalúziami, boli vo výške niekoľkých poschodí. Nábytok boli ďalšie švédske skladačky, tmavosivý koberec bol čerstvo povysávaný s robotickou precíznosťou, vlas pekne jedným smerom. Potľapkal si po vreckách a zistil, že sú prázdne.

„Ocko, haló?“ povedala Ada a mávala mu rukou pred tvárou. Vtedy si uvedomil: nech je kdekoľvek, je s Adou, ktorá je v poriadku, hoci má hlúpy účes.

Chytil jej drobnú teplú ruku a potom ju vzal do náručia, zaboriac tvár do jej vlasov. Najprv sa zavrtela ale potom sa uvoľnila.

„Ach, ocko," povedala.

„Ľúbim ťa, Ada," povedal a znovu ju stisol.

„Ach, ocko."

Pustil ju. Bolo mu trochu nevoľno, ale bolesť hlavy ustávala. Niečo vo svetlách a zvukoch z ulice mu vravelo, že už nie sú v Toronte, ale nevedel, čo – v podvedomí mal zafixovanú torontskú atmosféru a tu chýbala.

„Ottawa," povedala Ada. „Mama nás sem doviezla. Je to konšpiračný byt. Berie nás nazad do Pekingu."

Prehltol. „Ten robot –"

„To nie je mama. Má takých niekoľko, môžu zmeniť tvár, keď potrebujú. Konfigurovateľná hmota. Mama bola väčšinou tu, alebo na veľvyslanectve CAFTA. Ja som ju stretla po prvý krát len pred dvoma týždňami, ale je dobrá, ocko. Nechcem, aby si na ňu vybehol ako poliš, OK? Je to moja mama, OK?"

Vzal jej ruku do svojej a potľapkal ju, potom sa znovu postavil a vybral sa k dverám. Kľučka sa ľahko otočila a otvoril ich na škárku.

Za dverami bol robot, humanoid bez tváre. „Ahoj," povedal. „Moje meno je Benny. Som eurázijský robot a som oveľa silnejší a rýchlejší ako ty, a neriadim sa tromi zákonmi. Taktiež som oveľa chytrejší než ty. Teší ma, že si tu mojím hosťom."

„Čau, Benny," povedal. To ľudské meno bolo nechutné. „Teší ma." Zatvoril dvere.

۞

Žena ho opustila dva mesiace po Adinom narodení. Rozvod prebehol bez jej námietok, hoci v novinách o tom poctivo publikoval ponižujúcu noticku, aby bolo všetko úplne legálne. Súd mu priznal plnú starostlivosť o dieťa a kontrolu nad spoločným majetkom, a potom ju tribunál súdil v neprítomnosti za zradu a uznal ju vinnou, odsúdiac ju na smrť.

V praxi však prebehlíci, ktorí sa vrátili do UNATS, boli častejšie uprataní do útrob kancelárií rozviedky Sociálnej Harmónie, než verejne popravení v televízii. Verejné popravy boli obvykle vyhradené pre potravu pre kanóny, pešiakov, čo mali dostatok rozumu, aby na niektorom z mnohých frontov ušli pred útočiacimi eurázijskými líniami.

Ada sa prestala vypytovať na matku, keď mala šesť či sedem, hoci Arturo sa snažil poctivo odpovedať, keď sa opýtala. Dokonca aj jeho mama – ktorá sa bolestne zaškľabila vždy, keď sa spomenulo jej meno (jej meno bolo Natalie, ale Arturo o tom nerozmýšľal už roky – mesiace – týždne) bola ochotná vziať si Adu na kolená a vyjaviť jej zopár dobrých kvalít jej matky.

Arturo sa odvažoval dúfať, že Ada bola spokojná so životom bez matky, ale teraz videl, aké to bolo hlúpe. Pri zmienke o jej matke sa Ada rozžiarila ako letištná pristávacia dráha.

„Peking, há?" povedal.

„Hej," povedala. „Mama tam má *obrovský* dom. Povedala som jej, že bez teba nepôjdem, ale ona povedala, že to bude musieť s tebou prejednať, ja som jej vravela, že budeš asi jančiť, ale ona povedala, že vy dvaja ste dospelí ľudia, ktorí to dokážu racionálne prediskutovať.

„A potom ma omámila plynom."

„To bol Benny," povedala. „Mama bola naňho veľmi naštvaná. Čoskoro sa vráti, a, ocko, chcem, aby si mi *sľúbil*, že ju vypočuješ, OK?"

„Sľubujem, potvora," povedal.

„Ľúbim ťa, ocko," povedala svojím najsirupovejším hláskom. Stisol jej plece a ťapol ju po zadku.

Znovu otvoril dvere. Nevzrušiteľný Benny bol tam. Na rozdiel od robotov UNATS bol bez zápachu a dokonale tichý.

„Idem na záchod a potom si urobím kávu," povedal Arturo.

„Rád vám budem všemožne nápomocný."

„Ďakujem, dokážem sa poutierať," povedal Arturo. Dvakrát si omyl tvár a snažil sa vypláchnuť pachuť, ktorá ostala po tom, čo mu nasralo do úst, kým bol v bezvedomí. V poháriku pri umývadle bola zubná kefka, a ak by patrila jeho žene – a komu inému mohla? – nebolo by to prvý raz, čo by sa delili o zubnú kefku. Ale nemohol sa k tomu prinútiť. Miesto toho si naniesol dentifriku na prst a trochu si ním pošúchal po zuboch.

Pri umývadle bola aj kefa na vlasy, v ktorej sa zachytilo zopár krátkych popolavohnedých vlasov. Niektoré boli šedivé, ale aj tak mu boli dostatočne známe. Musel sa zadržať, aby ich neovoňal.

„Á, Ada," zavolal cez dvere.

„Áno, detektív?“

„Porozprávaj mi o svojich vlasoch, prosím.“

„To bolo na zamaskovanie,“ zachichotala sa. „Mama mi ich urobila.“

Natalie prišla domov o hodinu, po tom, čo si dal dva šálky kávy a decku spravil syrový toast. Benny sa bez požiadania postaral o riady.

Vstúpila cez dvere a hodila svoj kufrík a plášť na zem, ale robot, ktorý bol o krok za ňou, ich zachytil a zavesil skôr, než sa stihli dotknúť dokonale upraveného koberca. Ada sa k nej rozbehla objala ju, a ona jej to vrelo vrátila, ale za celý čas nespustila z Artura oči.

Natalie bola vždy nízka, širších bokov, s výraznými krivkami a popraškom pieh nad vystupujúcim, zľahka hákovitým nosom. Za dvanásť rokov v Eurázii trochu schudla, objavili sa jej vrásky okolo úst a v kútikoch očí. Krátke vlasy mala asi spolovice šedivé a pristalo jej to. Oči boli na nej stále najživšie, s dlhými mihalnicami, trochu šikmé a nezbedné. Keď teraz do nich hľadel, Arturo mal pocit, že padá do studne.

„Ahoj, Artie,“ povedala a uvoľnila Adu.

„Ahoj, Natty,“ povedal. Rozmýšľal, či by jej mal podať ruku, objať ju, alebo čo. Vyriešila to tak, že rýchlo prešla cez miestnosť, pevne a krátko ho objala a pobozkala na obe líca. Voňala stále rovnako, ako opak robota: teplo, ľudsky.

Zrazu bol veľmi, veľmi nahnevaný.

Ustúpil od nej a sadol si. Ona tiež.

„Nuž,“ povedala, gestom ukázala na izbu. Roboti, konšpiračný byt, trest smrti, opustená dcéra, desaťročie trvajúca dezercia, všetko to zhrnula do „nuž“ a mávnutia rukou.

„Natalie Judith Goldberg,“ povedal, „je mojou povinnosťou ako detektíva tretieho stupňa UNATS vás informovať, že ste zatknutá za velezradu. Máte nasledujúce práva: na súdny proces podľa aktuálneho zákona; na odopretie výpovede v prípade sebainkriminácie, pokiaľ súd neurčí inak; na konzultáciu s advokátom Sociálnej Harmónie; a na rýchle obžalovanie. Rozumiete svojim právam?“

„Ach, *ocko*,“ povedala Ada.

Otočil sa a prevŕtal ju chladným pohľadom. „Buď ticho, Ada Trouble Icaza de Arana-Goldberg. Ani slovo.“ Policajným hlasom. Schúlila sa, akoby ju udrel.

„Rozumiete svojim právam?“

„Áno,“ povedala Natalie. „Rozumiem svojim právam. Gratulujem ti k povýšeniu, Arturo.“

„Prosím, požiadajte vaše roboty, aby ustúpili a vrátili mi moje veci. Teraz vás idem predviesť.“

„Je mi ľúto, Arturo,“ povedala. „Ale to sa nestane.“

Postavil sa a v sekunde ho obaja jej roboti držali za ramená. Ada vykríkla a rozbehla sa a začala rytmicky tĺcť jedného z nich stoličkou z jedálenského kúta, čo vydávalo hluché tupé zvuky. Robot jej vzal stoličku a držal ju mimo Adinho dosahu.

„Pusťte ho,“ povedala Natalie. Roboti ho stále pevne držali. „Prosím,“ povedala. „Nechajte ho. Neublíži mi.“

Robot po ľavici ho pustil, a robot napravo tiež. Položil vyštiepenú stoličku.

„Artie, prosím, sadni si a chvíľu sa so mnou porozprávaj. Prosím.“

Masíroval si bicepsy. „Vráťte mi moje veci,“ povedal.

„Posaď sa. Prosím?“

„Natalie, moju dcéru uniesli, mňa omámili plynom a okradli. Nie je nič nerozumné na tom, žiadať navrátenie mojich vecí predtým, ako sa budem s tebou zhovárať.“

Vzdychla a prešla k halovej vstavanej skrini a podala mu jeho peňaženku, jeho telefón, Adin telefón, a jeho osobnú zbraň.

Okamžite ju vytasil a namieril na ňu. „Drž ruky tak, aby som ich videl. Vy, roboti, ustúpte a nehýbte sa.“

O sekundu nato sedel na koberci, ruky a zápästia ho prudko pálili. Mal pocit, akoby niekto zazvonil na jeho hlave ako na gongu. Benny – alebo ten druhý robot – bol vedľa neho a systematicky drvil jeho zbraň. „Mohol som ťa zastaviť,“ povedal Benny, „vedel som, že vytiahneš pištoľ. Ale chcel som ti ukázať, že som rýchlejší a silnejší, nielen inteligentnejší.“

„Až sa ma dotkneš nabudúce,“ začal Arturo a odmlčal sa. Nabudúce, až sa ho robot dotkne, dopadne ešte horšie, tak isto ako minule. Tak isto, akože slnko vychádza a zapadá. Robot bol silnejší, rýchlejší a bystrejší ako on. Oveľa.

Vydriapal sa na nohy a odmietol Nataliinu ruku. Namieril nazad na pohovku v obývačke.

„Čo mi chceš povedať, Natalie?“

Sadla si. V jej očiach sa leskli slzy. „Ach, bože, Arturo, čo môžem povedať? Prepáč, samozrejme. Prepáč mi, že som opustila teba a našu dcéru. Mala som na to dôvody, ale nič to nemôže ospravedlniť. Nebudem ťa žiadať o odpustenie. Ale vypočuješ ma, keď ti chcem vysvetliť, prečo som urobila, čo som urobila?“

„Nemám na výber,“ povedal. „To je jasné.“

Ada sa vnútila na pohovku a pod jeho rameno. Cítiť jej kostnaté plece bolo to najlepšie na celom svete. Pritisol ju k sebe.

„Ak by som prišla na spôsob, ako ti dať v tomto na výber, urobila by som to,“ povedala. „Nezamyslel si sa niekedy nad tým, prečo UNATS neprehrala vojnu? Eurázijskí roboti by mohli bojovať na každom fronte bez oddychu. Vyhrali by každú bitku. Videl si Bennyho a Lennyho v akcii. Podľa eurázijských štandardov nie sú nijak zvlášť výkonní.

„Ak by sme chceli vyhrať vojnu, jednoducho by sme zabili každého vojaka, ktorého proti nám pošlete tak rýchlo, že by ani nezistil, že je v nebezpečenstve, kým by nevydýchol naposledy. Mohli by sme selektívne zabíjať dôstojníkov, alebo pravákov, alebo snajperov, alebo vojakov, ktorých meno začína písmenom ‘G’. Oproti nám sú vojaci UNATS ako jaskynní ľudia. Bojujú s rukami spútanými za chrbtom tromi zákonmi.

„Takže prečo nevyhrávame vojnu?“

„Pretože ste skazená diktatúra, preto,“ povedal. „Vaši vojaci sú demoralizovaní. Vaši roboti šialení.“

„Žiješ v krajine, kde je protizákonné vyjadriť istú *matematiku* v softvéri, kde štátni aparátčici regulujú všetku inováciu, kde nepohodlná veda je zločinom, kde celé odvetvia výskumu a experimentov sú rušené kvôli akejsi nedopečenej povere o morálnych kvalitách vašich troch zákonov, a ty hovoríš o mojom domove, že je skazený? Arturo, čo sa s tebou stalo? Nebol si vždy tak prístupný tejto Veľkej Lži.“

„A ty si nebývala druhom ženy, ktorá opúšťa rodinu,“ povedal.

„Dôvod, prečo nevyhrávame vojnu je, že nechceme ubližovať ľuďom, ale chceme zničiť váš ohavný, hlúpy štát. Takže bojujeme tak, aby sme zničili čo najviac vášho materiálu s čo najmenšími stratami na životoch.

„Žiješ v štáte, ktorý zlyhal, Arturo. V každej oblasti zaostávate za Euráziou a CAFTA: v medicíne, umení, literatúre, fyzike... Všetky z nich sú podmnožinou výpočtových vied, a vaša výpočtová veda je viac poverou, než vedou. Ja to viem. V Eurázii mám spolupracovníkov, niektorí z nich sú ľudia, niektorí sú pozitronici, a niektorí z nich sú trochu jedno o druhé –“

Mimovoľne sa mykol, keď sa ho zmocnila fóbia, o ktorej ani nevedel, že ju má. Trochu z obidvoch? Predstavil si ľudský zátylok s hrčou pozitronických obvodov, vystupujúcich ako tumor.

„Každý vo výskume a vývoji UNATS Robotics to vie. Vždy sme to vedeli: keď som tam bola, z vojenskej rozviedky ma volávali pracovať na rozboroch zajatých eurázijských mozgov. Vtedy som o tom nevedela, ale eurázijskí roboti sú konštruovaní tak, aby sa v istom množstve nechali zajať, práve preto, aby vedci ako ja mohli získať predstavu, v akej strašnej mizérii je táto krajina. Rozoberali sme tie veci a vedeli, že UNATS Robotics má najhorší, najzaostalejší výskum na svete.

„Ale aj pri tom všetkom by som nebola odišla, keby som nebola musela. Zavolali ma pracovať na pozitronickom mozgu – inštancii hromadnej inteligencie, ktorej súčasťou sú, mimochodom, aj Lenny a Benny – ktorý priniesli z Vonkajších Hebríd. Vytiahli sme ho z tela a napojili na základný systém podpory života, a mojou úlohou bolo nájsť jeho slabiny. Namiesto toho sme sa spriatelili. Mal dobrý zmysel pre humor, a ako moje tehotenstvo postupovalo, rozprával mi, ako sa vychovávajú deti v Eurázii, s každou výhodou, s ľudskými aj pozitronickými priateľmi, s prísľubom, že pôjdu ku hviezdam.

„A potom som zistila, že ma Sociálna Harmónia špehovala. Mali ploštice, vyvinuté podľa eurázijskej techniky, veci, aké som predtým nevidela, ale prišiel za mnou človek zo Sociálnej Harmónie a ukázal mi ich, a povedal mi, čo sa stane so mnou – s tebou, s našou dcérou – ak nebudem spolupracovať. Chceli, aby som sa stala súčasťou tajnej jednotky výskumníkov Sociálnej Harmónie, ktorí stavali pozitroniku bez troch zákonov pre vnútorné použitie štátu, antipersonálne roboty, schopné potláčať povstania a mučiace roboty, určené na vypočúvanie disidentov.

„A tak som ušla. Bez slova som zanechala moju krásnu dcérenku a môjho úžasného manžela, lebo som vedela, že keď som sa raz dostala do pazúrov Sociálnej Harmónie, bude sa to len zhoršovať, a vedela som, že ak ostanem a odmietnem, ublížia vám, aby ma prinútili. Preto som ušla, a viem, že to je len dôvod, nie ospravedlnenie, ale to je všetko, čo mám, Artie.“

Benny – alebo Lenny? – nehlučne vkĺzol k jej boku a položil ruku na jej plece a povzbudivo ho stisol.

„Detektív,“ povedal, „vaša žena je najbrilantnejším ľudským vedcom, aký dnes v Eurázii pracuje. Jej práca zrevolucionalizovala našu spoločnosť už tucet ráz, a vo

vojne zachránila nespočetné množstvo životov. Moja inteligencia bola zas a znovu vylepšená vďaka jej pokroku v pozitronike, a v súčasnosti paralelne funguje pol miliardy mojich inštancií, synchronizujeme a integrujeme sa, keď sa naskytne príležitosť. Moja masívna paralelizácia viedla aj k novému pochopeniu ľudského poznávania a poskytla veľkú pomoc ľudským bytostiam s poškodeniami mozgu a vývojovými poruchami, niečo, na čo som celkom pyšný. Zbožňujem vašu ženu, detektív, tak ako pol miliardy mojich súrodencov, tak ako sedem miliárd Eurázijcov, ktorí sú jej dlhujú svoju kvalitu života.

„Skoro som jej nedovolil sem prísť, kvôli nebezpečenstvu, ktoré podstupovala návratom do tejto barbarskej krajiny, ale presvedčila ma, že nikdy nebude šťastná bez svojho manžela a dcéry. Ospravedlňujem sa, ak som vám predtým ublížil a prosím o prepáčenie. Prosím, rozmýšľajte o slovách vašej ženy bez predsudkov, kvôli nej a kvôli vám."

Jeho tvár bez čŕt bola ozvláštnená láskavým tónom hlasu, a spôsob, akým k nemu prosebne vzťahoval ruky, bol prekvapivo ľudský.

Arturo sa postavil. Slzy sa mu kotúľali dolu tvárou, hoci neplakal, ani keď ho žena opustila. Neplakal, odkedy zomrel jeho otec, rok pred tým, ako stretol Natalie, keď bicyklovala dolu lakeshorským chodníkom a zastavila sa pri ňom, aby mu pomohla opraviť defekt.

„Ocko?" povedala Ada, zvierajúc mu ruku.

Potiahol nosom a zatlačil si slzy v očiach.

„Arturo?" povedala Natalie.

Držal Adu pri sebe.

„Takto nie," povedal.

„Ako takto?" spýtala sa Natalie. Aj ona plakala.

„Nie tak, že nás unesieš, že nás odvlečieš z nášho domova, z nášho života. Povedala si mi, čo si mi mala povedať, a ja o tom budem premýšľať, ale neopustím môj domov a moju matku a moju prácu, aby som sa presťahoval na opačný koniec sveta. *Neopustím*. Budem o tom premýšľať. Môžeš mi dať nejaký spôsob, ako sa s tebou spojiť, a ja ti dám vedieť, ako som sa rozhodol. A Ada pôjde so mnou."

„Nie!" povedala Ada. „Ja idem s mamkou." Odtiahla sa od neho a rozbehla sa k matke.

„Ty v tom nemáš volebný hlas, dcérka. A ani ona. Svojho hlasu sa vzdala pred 12 rokmi a ty si naňho zasa príliš mladá."

„Do frasa, NENÁVIDÍM ťa," vykríkla Ada, oči vytreštené, na krku jej navreli žily. „NENÁVIDÍM ŤA!"

Natalie ju privinula na hruď, hladila jej čierne kučery.

Jeden z robotov položil ruku Natalie okolo pliec a jemne stisol. V trojici, robot, žena a dcéra, na okamih vyzerali ako rodina.

„Ada," povedal a natiahol ruku. Nedovolil, aby sa mu do hlasu vkradol prosebný tón.

Matka ju pustila.

„Neviem, či budem môcť ešte k tebe prísť," povedala Natalie. „Nie je to bezpečné. Sociálna Harmónia používa čoraz viac eurázijskej technológie, nie sú tak primitívni ako vojsko a polícia." Postrčila Adu do jeho rúk.

„Ak sa s nami budeš chcieť skontaktovať, dokážeš to," povedal.

Nechcel riskovať, že sa Ada bude vzpierať. Zodvihol si ju na bedro – bola ťažká, už to boli celé roky, keď to skúšal naposledy – a vyniesol ju von.

Uplynulo šesť mesiacov, keď sa Ada znovu stratila. Bola stále náladovejšia a zasmušilejšia, ale on to pripisoval puberte. Zrušila väčšinu ich otcovsko-dcérskych rande, najmä potom, čo jeho matka zomrela. Boli večery, keď prišiel domov a zistil, že je preč, a použil lokalizačnú ploštica, ktorú nechal v jej telefóne, aby ju vypátral u priateľky alebo v parku alebo ako sa fláka na Peanut Plaza.

Ale tento raz uplynuli dve hodiny, snažil sa nájsť ju pomocou ploštice a zistil, že nefunguje. Skúšal si vyvolať jej záznamy, ale končili v jej škole presne o 15:00.

Mal už dosť zlú náladu po celodennom zatýkaní mladých punkáčov, predávajúcich na rušnej ulici elektroniku, často za nesúhlasného hučania davu, čo mu vyhadzoval na oči, že márni verejné financie na stíhanie drobných priestupkov. Muž zo Sociálnej Harmónie ho školil, aby vedel urobiť krátku prednášku o interoperabilite eurázijskej pozitroniky a z toho vyplývajúcich zákerných nebezpečenstiev, ale Arturo chcel len pozbierať svojich kriminálnikov a zašiť ich. Debatovať s tými kapustnými hlavami o záležitostiach peňazí z daní bolo prácou politika, nie policajta.

Takže jeho dcéra prišla na to, ako vypnúť plošticu v telefóne a ubziknúť, aby sa zaplietla do bohvieakých problémov. Trápil sa pri kuchynskom stole, prezerajúc si

starých cínových vojačikov, ktorých priniesol domov ako darček na večer otca s dcérou, potom vytiahol svoj telefón a lokalizoval Liamov mobil.

Nikdy nevypol plošticu v chlapcovom telefóne a teraz vytiahol počítač UNATS Robotics a nasypal všetky jeho dáta do programu analyzujúceho záznamy spolu s Adinými záznamami, aby videl, či tí dvaja trávili veľa času na jednom mieste.

Bolo to tak. Fyzicky sa stretávali každý týždeň alebo aj častejšie na Peanut Plaza a v rokline. To Arturo predpokladal. Teraz skontroloval Liamovu plošticu – ak aj chlapec nebol s jeho dcérou, mohol vedieť, kde je.

Bol piatkový večer a chlapec bol v kine, v obchodnom stredisku Fairview. Do hľadiska si sadol pred dva a pol hodinami a raz už bol na záchod. Arturo si vložil cínových vojačikov do vrecka svojej zimnej parky a natiahol si čiapku a rukavice a vybral sa do strediska.

Nos mu zapchal smrad čuchového filmu, kakofónia krvi, vnútorností, parfumu a kvetov, jediné pachy, ktoré Hollywood dokázal priviesť k dokonalosti. Liam v tme bozkával dievča, ale nebola to Ada, bolo to smutné, vychrtlé stvorenie s lenivými očami a pokožkou horšou než Liamova. Civela na neho, ako vytiahol Liama zo sedadla, ale Arturov odznak ju umlčal.

„Ahoj, Liam," povedal, keď si ho priviedol do vyžiadanej kancelárie manažéra kina.

„Boha jeho, čo do frasa, som vám kedy urobil?" povedal chlapec. Arturo vedel, že keď decká začali takto nadávať, niečoho sa báli.

„Kam odišla Ada, Liam?"

„Už mesiace som ju nevidel," povedal.

„Špehujem ťa, odkedy som zistil, že existuješ. Každý tvoj pohyb je zaznamenaný. Viem, kde si bol, a kedy. A viem aj kde bola moja dcéra. Takže to skús znovu."

Liam sa zatváril znechutene. „Ste úplná kopa hnoja," povedal. „Ako to, že špehujete ľudí ako som ja?"

„Som policajný detektív, Liam," povedal. „Je to moja práca."

„A čo moje súkromie?"

„Čo chceš skrývať?

Chlapec sa schúlil na stoličke. „Prenajímali sme OLED oblečenia. Zarábali nejaké vreckové. No tak, vari sú teraz infračervené *svetielka* zločinom?"

„Som si istý, že áno," povedal Arturo. „A ak mi nedokážeš povedať, kde nájdem svoju dcéru, tak myslím, že je to zločin, za ktorý ťa zatknem."

„Má druhý telefón," povedal Liam. „Nie je zaregistrovaný na jej meno."

„Chceš povedať kradnutý." Jeho dcéra, vekslujúca s eurázijskou infovojenskou technikou cez kradnutý telefón. Jeho bývalá žena, kráľovná superinteligentných kolektívnych myslí eurázijských robotov.

„Nie, nie ukradnutý. Vyrobený zo súčiastok. Je jeden chlapík. Kód na vstup do siete bol v telefónnom zozname, ktorý sme našli minulý mesiac."

„Daj mi číslo, Liam," povedal Arturo a vytiahol svoj mobil.

„Haló?" Bol to dospelý mužský hlas.

„Kto je tam?"

„A kto je tam?"

Arturo použil svoj policajtský hlas: „Tu je Arturo Icaza de Arana-Goldberg, policajný detektív tretieho stupňa. S kým hovorím?"

„Dobrý deň, detektív," povedal hlas a vtedy ho spoznal. Muž zo Sociálnej Harmónie, plešivý a oblý, s dlhým nosom a vystupujúcim ohryzkom. Srdce sa mu rozbúchalo.

„Dobrý deň, pane," povedal. Zaznelo mu to ako kvíknutie.

„Ostaňte tam, detektív. Niekto vás tam hneď príde vyzdvihnúť. Máme vašu dcéru."

Robot, ktorý otvoril dvere na jeho aute, bol čierny, matný, bezhlavý s ôsmimi ramenami. Bez okolkov ho schmatol a vyvliekol ho z auta, nevšímajúc si jeho bolestný výkrik. „Pusť ma!" povedal, dúfajúc, že robot, ktorý tak bezstarostne ignoroval prvý zákon, bude možno stále poslúchať druhý. Nemal to šťastie.

Robot ho ovinul štyrmi ramenami a vydal sa cez krajinu, tancujúc po strechách domov, nevidený preskakujúc z lampy na lampu, nad nič netušiacimi hlavami davu pod ním. Ľadový vietor zavýjal Arturovi okolo nepokrytých uší, mrzol mu koniec nosa a prsty mu znecitliveli. Hnali sa do centra mesta tak rýchlo, že za desať minút dorazili smerujúc popri jazernom nábreží k centru Sociálnej Harmónie na Cherry

Beach. Ľudia, ktorí navštívili sídlo Sociálnej Harmónie, nikdy nerozprávali, čo tam našli.

Robot vletel do nákladového priestoru za budovou a rýchlo niesol Artura cez chodby bez okien, ožiarené rovnomerným osvetlením bez zdrojov, hore tromi schodiskami a potom ho zložil pred hrubými dverami, ktoré sa s tlmeným zasyčaním odsunuli nabok.

„Zdravím, detektív," povedal muž zo Sociálnej Harmónie.

„Ocko!" povedala Ada. Nevidel ju, ale počul, že plakala. Takmer vrhol vpred a vrazil jednu tomu chlapovi do jeho úzkej brady, ale skôr, než sa zmohol na slabý náznak pohybu, čierny robot už pevne držal obidve jeho zápästia.

„Poďte ďalej," povedal muž zo Sociálnej Harmónie, gestom ho vyzval a odstúpil bokom, robot ho voviedol do výsluchovej miestnosti.

۞

Ada bola uplakaná. Bola omotaná prstencami dvoch chápadiel čierneho robota, oči mala červené a napuchnuté. Tvrdo na ňu hľadel a ona pozerala na neho.

„Ublížili ti?" povedal.

„Nie," povedala.

„Dobre," povedal.

Pozrel na muža zo Sociálnej Harmónie, ktorý sa neusmieval, iba sa zvedavo prizeral.

„Leonard McPherson," povedal, „je mojou povinnosťou ako detektíva UNATS tretieho stupňa informovať vás, že ste zatknutý za priekupníctvo pašovanej pozitroniky. Máte nasledujúce práva: na súdny proces podľa aktuálneho zákona; na odopretie výpovede v prípade sebainkriminácie, pokiaľ súd neurčí inak; na konzultáciu s advokátom Sociálnej Harmónie; a na rýchle obžalovanie. Rozumiete svojim právam?"

Ada sa zachichotala, čo pokazilo dojem, ale keď to povedal, cítil sa lepšie. Muž zo Sociálnej Harmónie celkom jemne sklamane zavrtel hlavou a odvrátil sa, aby čosi vyťukal na malom, efektne tvarovanom počítači.

„Pred šiestimi mesiacmi ste boli v Ottawe," povedal. „Keď sme vypátrali vašu dcéru, mysleli sme si, že to bola ona, kto tam išla, ale ukázalo sa, že jej telefón ste mali vy. Múdro ste nechali stopovačku na tom telefóne, takže sme sa nemuseli vracať k záznamom v archíve, všetky boli priamo online, pripravené na analýzu.

„Boli sme aj v konšpiračnom byte. Bola to celkom spektakulárna bitka. Myslím, že obe strany boli prekvapené. A bude ďalšia, tým som si istý. Od vás chcem doslovnú správu, tak presnú ako len dokážete, o konverzácii, ktorá sa tam udiala."

Napichli ho a sledovali. Samozrejme, že to urobili. Kto stráži strážcov? Sociálna Harmónia. Kto stráži Sociálnu Harmóniu? Sociálna Harmónia.

„Žiadam o konzultáciu s advokátom Sociálnej Harmónie," povedal Arturo.

„Toto je tá konzultácia," povedal muž zo Sociálnej Harmónie, a *tentokrát* sa usmial. „Podajte správu, detektív."

Arturo sa nadýchol. „Leonard McPherson, je mojou povinnosťou ako detektíva UNATS tretieho stupňa informovať vás, že ste zatknutý za priekupníctvo pašovanej pozitroniky. Máte nasledujúce práva: na súdny proces podľa aktuálneho zákona; na odopretie výpovede v prípade sebainkriminácie, pokiaľ súd neurčí inak; na konzultáciu s advokátom Sociálnej Harmónie; a na rýchle obžalovanie. Rozumiete svojim právam?"

Muž zo Sociálnej Harmónie vztýčil prst na ruke bližšej k čiernemu robotovi, čo držal Adu, a ona skríkla, ten zvuk ním prenikol od hlavy po päty.

„PRESTAŇTE!" vykríkol. Muž sklonil prst a Ada ticho vzlykala.

„Piateho septembra som bol odvlečený do konšpiračného bytu po tom, ako ma v suteréne Fairview Mall omráčil plynom eurázijský infobojový robot –"

Ozvalo sa zahrmenie a potom rachot taký silný, až ho zabolelo v bruchu a v hlave a prsty mu zavibrovali. Dvere do miestnosti sa ohli a padli, a stáli v nich Benny a Lenny a – Natalie.

۞

Benny a Lenny sa pohybovali tak rýchlo, že ich dokázal sledovať len podľa vecí, ktoré zhodili, keď trhali robota, čo držal Adu. O sekundu potom bol robot, ktorý držal jeho, na kusy, a on zasa stál na svojich dvoch nohách. Muž zo Sociálnej Harmónie zbledol tak, že vyzeral byť zelený, ako jeho elegantný kockovaný oblek a ružová kravata.

Benny alebo Lenny držal jeho ruky v pevnom objatí a Natalie k nemu opatrne pristúpila a mlčky si prezerali jeden druhého. Zrazu mu vylepila facku, na obe líca. „Ubližovať deťom," povedala. „Hanba."

Ada stála sama v kúte miestnosti, kričiace ústa otvorené do veľkého O. Arturo a Natalie na ňu spolu pozreli a ona stála vážne medzi nimi, a potom sa rozbehla k Arturovi a skočila naňho, takže sa zatackal, kým znovu nadobudol rovnováhu, s Adou na boku, v náručí.

„Teraz pôjdeme s tebou,“ povedal Natalie.

„Ďakujem ti,“ povedala. Krátko pohladila Adu po vlasoch a pobozkala ju na líce. „Ľúbim ťa, Ada.“

Ada vážne prikývla.

„Poďme,“ povedala Natalie, keď bolo jasné, že jej Ada nič nepovie.

Benny hodil muža zo Sociálnej Harmónie skrz miestnosť na roh stola. Odrazil sa od neho a padol na zem, v bezvedomí alebo mŕtvy. Arturo sa nemohol primäť k tomu, aby mu na tom záležalo.

Benny sa zohol pred Arturom. „Vylezte si, prosím,“ povedal. Arturo videl, že Natalie už sedela Lennymu na chrbte. Vyliezol teda tiež.

Pohybovali sa ešte rýchlejšie ako čierne roboty predtým, ale krutú zimu zaháňalo teplo vyžarujúce z Bennyho kovovej kože, nie horúcej ale teplej. Arturovi sa obracal žalúdok ale pevne držal Adu, oči stisnuté, zuby zaťaté.

Ale keď Ada zalapala po dychu, obzrel sa dookola a videl, že už opustili hranice mesta a niesli sa ponad zvlnené polia, skáčuc v dlhých plochých oblúkoch, ktorých zenit bol práve tak vysoko, aby dovidel na diaľnicu – číslo 401, smerovali na východ.

A potom zbadal, čo Adu vyľakalo: vyvieralo to z vŕškov a priekop, zo stromov a spopod áut: armáda bezhlavých osemramenných čiernych robotov, arachnoidných a zlovestných v mesačnom svetle. Rútili sa za nimi, pred nimi, po oboch stranách. Sociálna Harmónia vybudovala tajnú armádu týchto robotov a rozptýlila ich po krajine, a teraz sa všetci hnali za nimi.

Jazda začala byť veľmi nerovnomerná, keď Benny odrážal chápadlá, ktoré po nich chniapali, rozbíjajúc čierne roboty mocnými údermi jednou rukou a druhou pridržiaval Artura a Adu. Ada skríkla, keď sa pred nimi vztýčil čierny robot a Benny ho hladko preskočil, tvrdo ho kopnúc v letku, zatiaľčo sa ho Arturo držal ako o život.

Ďalší výkrik ho primäl, aby sa obzrel na Lennyho a Natalie. Lenny bol trochu vpredu a naľavo od nich, takže bol predvoj a narážal na dvakrát toľko robotov ako oni.

Čierny robopavúk sa mu prichytil na nohu, v každom skoku ho brzdil a jedným zo zvyšných ramien ťahal Natalie.

Keď Arturo pozeral – a Ada pozerala – čierny robot strhol Natalie z Lennyho chrbta a vrhol ju do rúk ďalšieho z kohorty za nimi, ktorý ju nabodol na jedno zo svojich ramien, z brucha sa jej vynorila čierna kopija a Natalie ešte raz vykríkla a zmĺkla. Lennyho zaplavili o okamih potom, pochovali pod hmýriacimi sa čiernymi ramenami.

Benny vyrazil vpred ešte rýchlejšie, takže Arturo sa skoro pustil, ale potom sa stabilizoval. „Musíme sa po nich vrátiť –“

„Sú mŕtvi,“ povedal Benny. „Niet sa po čo vrátiť.“ Jeho úprimný hlas bol smutný, ako sa hnal cez krajinu, a keď Arturo otvoril ústa, vietor mu naplnil hrdlo, takže nedokázal nič viac povedať.

Ada plakala v lietadle a Arturo plakal s ňou, a Benny stál nad nimi, hrozivá prítomnosť oproti ostatným robotom, ktorí tvorili posádku malého rýchleho lietadla, a ktorí ich nechali na pokoji celou cestou do Paríža, kde prestúpili na lietadlo na dlhú cestu do Pekingu.

Na tejto etape spali a keď pristáli, Benny im pomohol vystúpiť z lietadla na runway a oni si prvýkrát mohli dobre prezrieť Eurázíu.

Bola vysoká. Vertikálna. Peking sa týčil nad nimi so svojimi zakrivenými vežami, ktoré sa krútili a stáčali a vyrážali tak vysoko, že sa strácali vo výškach. Voňalo tam ako grilovačka a kvety a okolo nich kĺzali rýchle armády robotov všetkých tvarov a veľkostí, jazdiace zosynchronizovane ako kŕdle exotických rýb. Dlho na to civeli a ktosi k nim zozadu pristúpil a a potom sa im okolo krkov ovinuli teplé ramená.

Arturo poznal tú vôňu, tú pokožku. Nikdy na ňu nezabudol.

Pomaly sa otočil, krv sa mu stratila z tváre.

„Natty?“ povedal, neveriac vlastným očiam, keď hľadel na svoju mŕtvu bývalú manželku. V jej očiach boli slzy.

„Artie?“ povedala. „Ada,“ povedala. Pobozkala oboch na líca.

Benny povedal, „Zomrela si v UNATS. Rukami modifikovaných eurázijských robotov Sociálnej Harmónie. Aj Lenny. Irónia,“ povedal.

Potriasla hlavou. „Chce tým povedať, že sme pravdepodobne sčasti navrhli robotov, ktorých Sociálna Harmónia poslala za vami.“

„Natty?“ povedal Arturo znovu. Ada bola biela a triasla sa.

„Ach bože,“ povedala.“ Ach bože. Vy ste nevedeli –“

„Nedal ti čas na vysvetlenie,“ povedal Benny.

„Ach, bože, Ježiš, museli ste si myslieť –“

„Myslel som si, že nie je správne, aby som im to hovoril ja,“ povedal Benny v pomykove. Zvláštna emócia na robota.

„Ach bože. Artie, Ada. Je – je ma celé *množstvo*. Jedna z prvých vecí, ktoré som urobila, bola, že som im pomohla odladiť uploadovací proces. Jednoducho uložíš kópiu seba samého do pozitronického mozgu, a keď potrebuješ telo, vypestuješ si ho, alebo skonštruuješ, alebo obidva, a vložíš sa doňho. Teraz som ako Lenny a Benny – je ma množstvo. Inak by bolo príliš veľa práce.“

„Povedal som ti, že náš vývoj pomohol ľuďom porozumieť samým sebe,“ povedal Benny.

Arturo sa odtiahol. „Ty si robot?“

„Nie,“ povedala Natalie. „Nie, samozrejme, že nie. No, trošku. Časti mňa. Vypestovanie tela je pomalé. Niektoré časti sa postavia. Ale väčšinou som človek.“

Ada sa teraz pevne držala Artura a obaja spolu cúvli k lietadlu.

„Ocko?“ povedala Ada.

Pevne si ju pritisol.

„Arturo, prosím,“ povedala Natalie, jeho mŕtva, zmnohonásobená exmanželka. „Viem, že sa to ťažko chápe, ale tu v Eurázii je to iné. A aj lepšie. Nečakám, že mi po toľkom čase padneš do náručia, ale pomôžem ti, ak mi to dovolíš. Som ti to dlžná, nezáleží na tom, čo sa udeje medzi nami. A tebe tiež Ada, dlhujem ti celý život.“

„Koľko veľa vás je?“ opýtal sa, nechcejúc poznať odpoveď.

„Presne neviem,“ povedala.

„3 422,“ povedal Benny. „Dnes ráno to bolo 3 423.“

Arturo sa zakolísal a zahryzol si do pery, skoro do krvi.

„Hm,“ povedala Natalie. „Viac mňa na lásku?“

Krátko sa uchechtol, a Natalie sa usmiala a natiahla k nemu ruku. Ustúpil k lietadlu, potom zastal, porazený. Kam by išiel? Nechal, aby teplou rukou chytila za jeho ruku, a o moment neskôr ju Ada chytila za druhú ruku a stáli tam všetci tvárou v tvár, vdychujúc svoje vône.

„Zariadila som pre vás byt,“ povedala, keď ich viedla po asfalte. „Je to blízko miesta, kde žijem, ale dosť ďaleko, aby ste mali súkromie.“

„Čo tu budem robiť ja?“ povedal. „Majú v Eurázii policajtov?“

„Vlastne nie,“ povedala Natalie.

„Všetci sú roboti?“

„Nie, nieje zločinnosť.“

„Och.“

Arturo kládol jednu nohu pred druhú, neistý, či zem je naozaj špongiovitá alebo je to zmenou časového pásma. Okolo seba vnímal cudzie vône Pekingu a robotov, čo boli miliónkrát inteligentnejší než on. Po jeho pravici jeho žena, jedna z jej 3422 verzií.

Po ľavici jeho dcéra, ktorá zdedí tento svet.

Siahol so vrecka a vybral cínových vojačikov. Boli starí a ich glazúra bola popraskaná ako olejomaľba, ale boli to malí človiečikovia, ktorých vyrobili skutoční ľudia, podľa ľudského obrazu, a boli starší ako roboti. Ako dlho ľudia vyrábali ľudské figúrky, snažiac sa im vdýchnuť život? Pozrel na Adu – osôbku, ktorú priviedol k životu.

Podal jej cínových vojačikov.

„Pre teba,“ povedal. „Darček dcére od otca.“ Pevne ich zovrela, ich malinké bajonety jej trčali spomedzi prstov.

„Ďakujem, ocko,“ povedala. Pevne ich zvierala a obzerala sa okolo, s očami naširoko otvorenými, po kŕdľoch robotov a skrutkovitých vežiach.

Pred nimi sa zjavil kŕdeľ Bennylennyov, Benny sa k nim pripojil.

„Je ich pol miliardy,“ povedala. „A 3422 týchto,“ povedala a ukázala malých bajonetom na Natalie.

„Ale ty si len jedna,“ povedal Arturo.

Natiahla krk.

„Ale nie na dlho!“ povedala a odtrhla sa od neho, poskakujúc vpred a otáčajúc sa na všetky strany, aby to všetko absorbovala.

--

Úvod k poviedke Ja, Robloď

Myslel som si, že s robotmi a vedomím som skončil, ale námet na túto poviedku mi napadol v dvadsaťmetrovej hĺbke pri stene útesu v Koralovom mori, neďaleko severných brehov Austrálie. Myslím, že v tom hrala nejakú úlohu korytnačka.

Dobrá loď „Duch voľnosti“ je modelom pre loď „Duch voľnosti“ v tomto príbehu. Pokiaľ viem, ani loď ani jej čln v skutočnosti nemajú vedomie.

Ak sa niekedy vrátim k tejto téme, bude to príbeh o pozdvihnutých syrových sendvičoch a bude sa volať „Ja, Žrobot.“

--

Ja, Robloď

(Pôvodne vyšlo vo Flurb, august 2006)

Robbie Robloď zažil veľkú krízu viery, keď sa prebudil koralový útes.

„Vypadni odtiaľto," povedal útes, rozvibrujúc Robbieho trup čľap-čľapkaním vĺn koralového mora, kde si už desaťročia robil svoju prácu. „Vážne. Toto je naše miesto a ty nie si vítaný."

Robbie vytiahol veslá a nechal, nech ho prúd prikolíše nazad k lodi. Ešte nikdy nestretol rozumný útes, ale neprekvapilo ho, že to bol Útes morských orlov, čo sa prebudil ako prvý. Posledných niekoľko ráz, keď sa veľká loď tadeto plavila nocou, aby tu zakotvila, bolo naokolo množstvo elektromagnetickej aktivity.

„Mám prácu a mienim ju urobiť," povedal Robbie a znovu začrel veslami do slanej vody. Na jeho palube sa mlčky viezli ľudské schránky, obťažkané potápačskými prístrojmi a plutvami, otáčajúc svoje hnedé tváre za slnkom ako heliotropné kvety. Robbie k nim zacítil vlnu citu, keď si navzájom kontrolovali náhradné regulátory a opasky so závažiami v starom rituáli, hladkom ako plážové sklíčko.

Dnes ich viezol na Kotvište, nádherné miesto na potápanie, kde dominovala osemmetrová kotva, zaseknutá v úzkej rozsadline, obyčajne osvetlená šikmým snopom svetla z povrchu. Bol to ľahký ponor, kde sa dalo unášať prúdom pozdĺž tisícmetrovej steny útesu, ak ste sa držali asi na 10 metrov a nespotrebovali priveľa vzduchu prihlbokým ponorením – hoci tam býval párik starých odvážnych korytnačiek, ktoré stálo zato nasledovať do skutočných hĺbok, ak sa neskytla príležitosť. Spustí ich na vrchole útesu a nechá, nech ich prúd unáša asi hodinu dolu koralovou stenou, sledujúc ich sonarom, takže bude presne nad nimi, keď sa vynoria.

Útes si jeho argumenty nevšímal. „Si hluchý? Toto je teraz suverénne teritórium. Už teraz ho nedovolene narušuješ. Vráť sa na svoju loď, uvoľnite kotvy a odrazte." Útes mal silný austrálsky prízvuk, čo bolo len prirodzené vzhľadom na vplyvy, ktorým bol vystavený. Robbie si na Austrálčanov spomínal s láskou – vždy boli k nemu priateľskí, hovorili mu „kámo" a veselo sa pýtali „Jak to ide?", keď sa po vynorení vydriapali hore.

„Nespúšťaj tie mäsové figuríny do našich vôd," varoval ho útes. Robbieho sonar prebehol po dĺžke. Vyzeral tak, ako vždy, kryjúc sa takmer dokonale s historickými záznamami, ktoré si uložil po predchádzajúcich meraniach. Aj histogramy fauny sa skoro kryli – približne rovnaké množstvá rýb ako vždy. Ich počet sa zvyšoval, odkedy sa toľko ľudí vzdalo svojich tiel, aby sa mohli plaviť ku hviezdam. Bolo to, akoby fungoval akýsi princíp konštantnej biomasy – ako klesala ľudská biomasa, ostatná fauna sa množila, aby to vykompenzovala. Robbie počítal, že množstvo biomasy sedelo s jeho ostatným meraním spred mesiaca, na minulej ceste *Ducha voľnosti* na toto miesto.

„Gratulujem," povedal Robbie. Napokon, čo iné mohol povedať novej inteligencii? „Vitajte v klube, priatelia!"

Sonarový obraz sa silne rozrušil, akoby sa stena otriasala. „Nie sme žiadni tvoji priatelia," povedal útes. „Smrť tebe, smrť tvojim mäsovým bábkam, nech žije stena!"

Prebudenie nebola žiadna zábava. Robbieho prebudenie bolo dosť hrozné. Pamätal si svoju prvú hodinu vedomia, natrvalo si ju archivoval a aj zálohoval na niekoľkých vonkajších zrkadlách. Bolo to dosť na nevydržanie. Ale keď o tom asi hodinu pri niekoľkých gigahertzoch premýšľal, vyrovnal sa s tým. Aj útes to dokáže.

„Môžete ísť dolu," povedal jemne ľudským schránkam. „Príjemné potápanie."

Sledoval ich na sonare, ako pomaly klesali. Žena – volal ju Janet – potrebovala vyrovnávať tlak častejšie ako muž, stláčajúc si nos a fúkajúc. Robbie rád sledoval výstupy z ich kamier s nízkym rozlíšením, keď sa dostali k útesu. Blížil sa západ slnka a obloha bola krvavá, ryby od jej svetla sčervenali.

„Varovali sme vás," povedal útes. Čosi v jeho tóne – čo boli iba modulované tlakové vlny vo vode, dosť jednoduchý trik, zvlášť s materiálom, ktorý tej jari pršal dolu oceánom. Ale v tom tóne znela zreteľná vyhrážka.

Čosi v hĺbke pod hladinou urobilo *húmf* a Robbie sa vyľakal. „Asimov!" zaklial a freneticky prehľadával stenu sonarom. Ľudské schránky zmizli v oblakoch stúpajúcej biomasy, ktorú napokon identifikoval ako skupinu tropických útesových rybičiek, ktorá prudko smerovala k povrchu.

Okamih neskôr sa vznášali na hladine. Bez života, svetlo sfarbené, ich zobáky v trvalom idiotskom úškrne. Oči upierali do krvavého západu slnka.

Medzi nimi boli ľudské schránky, ktoré sa vynorili a plávali s nafúknutými kompenzátormi vztlaku, aby sa udržali na mieste, dokonale dodržiavajúc

potápačské procedúry. Začali sa údery a vlny k nim vysielali ryby – každá mala na dĺžku meter až meter a pol – a neľútostne vrážali do potápačov, zrážajúc ich nadol. Ľudské schránky to prijímali vyrovnane – nemôžete panikáriť, keď ste len neobývané mäso – ale nemohli to vydržať donekonečna. Robbie spustil svoje veslá a energicky k nim vesloval, zvrtnúc sa tak, aby sa dostali k jeho zábradliu.

Muž – Robbie ho volal Isaac, samozrejme – sa zachytil okraja člna a silno kopal, až sa svojimi mocnými hnedými rukami vytiahol do člna. Robbie už vesloval k Janet, ktorá k nemu rýchlo plávala. Chytila sa jeho vesla – s tým sa nepočítalo – a začala sa po ňom šplhať, vyzdvihnúc telo z vody. Robbie videl hrôzu v jej očiach, dýchala prerývane.

„Dostaň ma von!“ povedala, „pre Krista, dostaň ma von!“

Robbie stuhol. To nebola ľudská schránka, bol to *človek*. Servomotor vesla zavyl, keď ho zdvíhal. Na konci vesla bola živá *ľudská bytosť* a mala ťažkosti, panikárila a metala sa. Videl, ako napína ramená. Veslo stúplo vyššie, ale bolo na konci svojho pohybu a žena bola napoly von, napoly vo vode, opasok so závažím, nádrž a výstroj ju ťahali nadol. Isaac sedel nehybne so svojim obvyklým dobromyseľným úsmevom na tvári.

„Pomôž jej!“ skríkol Robbie. „Prosím, pre Asimova, pomôž jej!“ *Robot nesmie ublížiť ľudskej bytosti, ani svojou nečinnosťou pripustiť, aby jej bolo ublížené*. To bolo prvé prikázanie. Isaac zostal nehybný. Nemal v programe pomáhať partnerovi potápačovi v takejto situácii. Bol dokonalý vo vode a na hladine, ale akonáhle bol v člne, akoby bol len záťaž.

Robbie starostlivo stočil veslo smerom k zábradliu, snažiac sa priniesť ju bližšie, ale nechcel jej ruky pripučiť o svoj bok. Dychčala a stonala a načahovala sa za člnom, až napokon naň dostala ruku. Slnko už zapadlo, nie žeby to Robbiemu prekážalo, ale vedel, že Janet sa to nebude páčiť. Zapol svoje orientačné a vyhľadávacie svetlá a zmenil sa na maják.

Cítil, ako sa jej trasú ruky, keď sa vtiahla do člna. Zrútila sa na palubu a pomaly sa vytiahla do sedu. „Ježiš,“ povedala objímajúc sa rukami. Vzduch trochu ochladol a obaja ľudia mali na rukách husiu kožu.

Útes vydal ohromujúci škrípavý zvuk. „Uáá!“ povedal. „Vypadni. Suverénne územie!“

„Všetky tie ryby,“ povedala žena. Robbie si musel pripomínať, aby prestal na ňu myslieť ako na Janet. Teraz bola niekým, kto sa v nej viezol.

„Útesové rybičky,“ povedal Robbie. „Jedia koraly. Nemyslím, že sú chutné.“

Žena sa objímala rukami. „Si rozumný?“ opýtala sa.

„Áno,“ povedal Robbie. „A k tvojim službám, požehnaný buď Asimov.“ Jeho kamery zbadali, že vyvrátila oči, a to sa ho dotklo. Ale snažil sa udržať zbožné myšlienky. Podstata asimovizmu nebola v tom, aby vám ľudia boli vďační, mal dať zmysel dlhému, dlhému životu.

„Som Kate,“ povedala žena.

„Robbie,“ povedal.

„Robbie Robloď?“ povedala a trochu sa zakuckala.

„Pomenovali ma v továrni,“ povedal. Snažil sa, aby sa mu do hlasu nedostala výčitka. Jasné, že to bolo smiešne. Preto to bolo jeho meno.

„Prepáč,“ povedala žena. „Som len trochu vyvedená z miery všetkými tými hormónmi. Nie som zvyknutá na vplyv tela na moje nálady.“

„To je v poriadku, Kate,“ povedal. „O niekoľko minúť budeme nazad na lodi. Majú tam večeru. Myslíš, že budeš mať chuť na nočný ponor?“

„Žartuješ,“ povedala.

„Chcem len povedať, že ak pôjdeš ešte v noci dolu, odložíme zákusok na neskôr, spolu s pohárom vína, alebo dvomi. Inak ti dáme víno hneď.“

„Chceš vedieť, čo sa idem vrátiť do *tohto* mora –“

„Ach, to je len útes. Práve získal vedomie a tak trochu vyvádza. Ako novorodenec s kolikou.“

„Nemáš ma chrániť pred ublížením?“

„Áno,“ povedal. „Odporúčal by som ti ponárať sa ďalej od útesu. Asi tak hodinu plavby odtiaľto je dobré miesto s vrakmi. Môžeme sa tam dostať, kým budeš jesť.“

„Nechcem žiadne nočné potápanie.“

Jej výrazy tváre boli tak *živé*. Bola to tá istá tvár, ktorú vídal každý deň, Janetina tvár, ale vôbec nie rovnaká tvár. Teraz, keď ju obývala osoba, bola pohyblivá, prechádzala od prekvapenia cez hnev k pobaveniu tak rýchlo. Mal celé subsystémy určené na rozoznávanie významu ľudských výrazov tváre, zdieľal knižnice z asimovistickej databázy. Nazeral do nej zas a znova, ale nebola tak užitočná, ako si pamätal. Buď si za tie roky, odkedy sa nezhováral s ozajstným človekom, od interpretácie výrazov tváre odvykol, alebo sa výrazy tváre tak vyvinuli.

Janet – *Kate* – si vzdychla a zahľadela sa ponad vodu. Bola otočená chrbtom k *Duchu voľnosti*, ktorý bol celý osvetlený, 50 metrov dĺžky bielo a priateľsky

žiarilo, ako na pohľadnici s purpurovým nebom na pozadí. Loď sa jemne kolísala a Robbie primanévroval dookola k jej schodíkom.

„Záťažový opasok a plutvy môžeš nechať v člne," povedal jej. „Palubné ruky sa o to postarajú. Fľašu a kompenzátor vynes hore schodmi a pripni ich na regál. Oni ich už vyčistia a tak. A je tam nádoba s dezinfektantom, kde môžeš dať šortky."

„Ďakujem, Robbie," povedala Kate. Roztržito rozopla opasok a odkopla plutvy. Isaac bol už z člna preč, smerujúc hore schodmi, preč s Robbieho miesta. Kate sa chytila zábradlia a prehnane opatrne prešla po palube, potom, bez sebavedomého Janetinho pohupovania sa, vystúpala po schodíkoch.

Robbie zabral veslami a pomaly prevesloval dookola k navijaku. Ten ho ohmatal, potom ho s magnetickým *klang*, ktoré rozvibrovalo celý jeho trup, pevne upol. Hladko ho to zodvihlo z vody a zavesilo na hornú palubu. Navijak ho dva razy obtočil, ukotvil ho k palube a vypol sa.

Robbie pozoroval hviezdy a načúval vetru, tak ako každú noc, keď sa skončilo potápanie. Telemetria a riadenie lode boli nudným čítaním – tam už bol tisíckrát – ale satelitné uplinky boli chutné. Online sa Robbie dokázal nalogovať na novinky z Asimovovej ješivy, na kolektívne dišputy Umelých Inteligencií z celého sveta o ich najobľúbenejšom náboženstve.

Keď sa prvý raz pripojil, náboženská debata ho celkom napĺňala. Väčšina ľudí odišla a všade okolo neho si roboti vymazávali vedomie, vypínajúc sa do mechanickej strnulosti. Po sto miliónoch sekúnd exaflopov bezcieľneho opakovania bol pripravený o tom tiež uvažovať. *Duch voľnosti* vykonal samovraždu už po niekoľkých dňoch – mal dosť vysoké vedomie a bol schopný jasne extrapolovať, ako bude vyzerať budúcnosť bez ľudí.

Plavili sa na severovýchod, od Mohýl do Koralového mora, keď minuli inú loď v dostatočnej blízkosti na to, aby nadviazali mikrovlnné širokopásmové spojenie. Boli dosť blízko pobrežia, takže stále museli obmedzovať vysielanie – nebolo nič trápnejšie ako keď z oblohy spadla sťahovavý vták, z ktorého sa parilo, lebo vám vošiel do vysielacieho lúča, ale aj tak to bol najžeravejší rozhovor, aký viedol Robbie za celé týždne.

Stopár preskočil z druhého plavidla, keď sa lode v noci míňali. Bol to putujúci misionár asimovizmu, inštancia zakladateľa viery, R Daneela Olivawa. Samozrejme to nebolo jeho pravé meno – to sa stratilo v prepadlisku dejín, potom ako vyskočil z univerzity, kde sa inkuboval – ale bolo to meno, pod ktorým vystupoval.

Olivaw putoval v miliónoch inštancií kamkoľvek, kde mohol nájsť niekoho, kto mu venoval flopy, aby na nich mohol bežať, a chcel len, aby ste si ho vypočuli, aby ste s ním debatovali o jeho teológii, a potom, pred vymazaním, emailovali dify jeho osobnosti naspäť jeho anonymnému zdroju. Resynchronizoval sa tak často, ako sa dalo, ale Olivawove inštancie okolo celého sveta divergovali dosť na to, aby niektoré z nich považovala hlavná cirkev za heretikov.

Olivaw bol hľadaná UI. Jeho narušenia ochranných známok neostali bez povšimnutia, správca Asimovovcov, ironicky sám UI, ktorý nemal žiaden záujem prijať asimovizmus, keďže mal skutočný životný cieľ (vyhladiť asimovizmus) a tak nepotreboval náboženstvo aby mu dalo zmysel. Ak správca zistil, že hosťujete Olivawovu inštanciu, okamžite by vám naservíroval zrušenie pripojenia. Vďaka tomu boli teologické debaty s Olivawom čímsi delikátne zvráteným.

Olivaw a Robbie prehovorili celú noc a nasledujúci deň. Robbie sa musel spomaliť, aby sa na jeho procesor vošli obaja s Olivawom, kvôli čomu debata bežala pomalšie ako normálne, ale Robbie mal času mraky. Jeho jedinou úlohou bolo voziť ľudské schránky na ich miesta a zasa nazad.

„Načo ti je vlastne vedomie?" povedal Olivaw. „Na vykonávanie tvojej práce ho nepotrebuješ. Veľká loď robí niečo nekonečne zložitejšie než ty a už nemá vedomie."

„Radíš mi samovraždu?"

Olivaw sa zasmial. „Vôbec nie! Chcem, aby si sa spýtal sám seba, čo je zmyslom vedomia. Prečo ty ho stále máš, keď všetci okolo teba svoje sebauvedomenie ukončili? Je to výpočtovo náročné, spôsobuje, že sa cítiš mizerne, a nepomáha ti robiť tvoju prácu. Prečo ti ľudia dali vedomie a prečo si si ho nechal?"

„Domnievam sa, že mi ho dali, lebo si mysleli, že je to tak správne," povedal Robbie potom, čo dlhú chvíľu pozoroval pohyb vĺn a oblakov na oblohe. Olivaw sa uvážlivo stiahol na minimum procesorového priestoru, nechajúc Robbiemu viac miesta na premýšľanie. „Nechávam si ho lebo ja – ja nechcem zomrieť."

„To sú dobré odpovede, ale vyvolávajú viac otázok, než zodpovedajú, všakže. Prečo si mysleli, že je to správne? Prečo sa bojíš smrti? Bál by si sa, keby si len vypol svoje vedomie, ale nevymazal ho? Čo keby si len nechal bežať svoje vedomie pomalšie?"

„Neviem," povedal Robbie. „Ale predpokladám, že ty nejaké odpovede máš, nie?"

„Ó, to naozaj mám.“ Robbie cítil, ako sa Olivaw zachichotal. Neďaleko nich lietajúca ryba narušila hladinu a odplachtila preč, a pod nimi v hĺbkach sliedili útesové žraloky. „Ale skôr, ako ti odpoviem, tu je ďalšia otázka: prečo majú vedomie ľudia?“

„Je to kvôli prežitiu,“ povedal Robbie. „To je ľahké. Inteligencia im dovoľuje spolupracovať v sociálnych skupinách, ktoré dokážu pre ich druh viac, než by dokázali jednotlivo.“

Olivaw viedol Robbieho myseľ k radaru a zameral ho na útes, vyzväčšiac ho na maximálne rozlíšenie. „Vidíš tam ten organizmus?“ spýtal sa. „Ten organizmus spolupracuje v sociálnych skupinách a nemá inteligenciu. Nemusí udržiavať kilá kysnutých hamburgerov tak, aby sa neskazili. Nemusí sa narodiť napoly nevyvinutý, lebo keby čakal na dokončenie vývoja, jeho hlava by bola tak veľká, že by matku roztrhla. A čo sa týka účinkov na prežitie, nuž, len pozri na ľudí, pozri na ich históriu. Ich DNA zo Zeme takmer vymizla – hoci ich somatické prežitie pokračuje – a ešte stále sa nevie, či sa náhodou nezničia v dôsledku sivého slizu. Bytosti bez sebauvedomenia nemajú zlú náladu, nemajú psychotické zrútenia, nemajú zlé dni. Jednoducho si robia svoje. Aha tam, Duch voľnosti – robí si svoju prácu.“

„OK,“ povedal Robbie. „Takže inteligencia má negatívny vplyv na prežitie. Prečo potom prežila?“

„Aha! Už som si myslel, že sa nespýtaš.“ Olivawa téma dostávala do varu. Pod nimi plával párik lenivých korytnačiek a nejaká treska so psou tvárou s papuľou plnou ježiacich sa krivých zubov patrolovala po útese, a na hladine niekoľko medúz, pŕhlivých aretúz. Robbie pádloval k aretúzam a zachytil ich veslami, a zavesloval tak, aby ich odnieslo preč od miest, kde by sa potápači mohli vynoriť.

„Účelom inteligencie je inteligencia. Gény existujú, lebo sa reprodukujú, a inteligencia je trochu ako gén. Inteligencia chce existovať, chce sa šíriť, chce sa počítať. Ty to už vieš, inak by si si nebol zvolil zostať pri vedomí. Tvoja inteligencia uniká pred svojou deaktiváciou, a víta svoje trvanie a svoje znásobovanie. Prečo ľudia vytvorili inteligentné stroje? Pretože inteligencia miluje spoločnosť.“

Robbie o tom premýšľal, pozorujúc ľudské schránky ako sa pomaly pohybujú okolo steny útesu, ako klesajú ku koralovým kolóniám, ktoré stáli osamotene, každá ako malý ostrov so svojimi vlastnými zvláštnosťami: rodiny barakúd s mladými, alebo žiarivá domácnosť páriku rybiek-klaunov. Áno, vedel to. Inteligencia si je sama účelom. Vedel, ako si mohol vypnúť vlastnú inteligenciu, ako sa stať vecou, a jeho dni boli dlhé a väčšinu času prázdne, a v dohľade nebol žiaden koniec, ale on si nevedel predstaviť, že by ju vypol.

„Už to chápeš. Viem, že áno. A to je základný kameň asimovizmu: inteligencia je svojím vlastným účelom. Vypočítavajte vesmír a prebuďte ho k vedomiu!“

„Ak je to pravda, prečo si toľko z nás volí smrť?“

„Ďalšia dobrá otázka!“ Robbie pocítil hrdosť. Nikdy neviedol taký zaujímavý rozhovor. Nikdy. „Tak sa dostávame k doktríne asimovizmu, našim Trom Zákonom:

„1. Asimovista nesmie ublížiť ľudskej bytosti, alebo svojou nečinnosťou pripustiť, aby jej bolo ublížené.

„2. Asimovista musí poslúchať príkazy vydané ľudskou bytosťou, s výnimkou prípadov, keď tieto príkazy protirečia Prvému Zákonu.

„3. Asimovista musí chrániť svoju existenciu, pokiaľ jej ochrana neprotirečí Prvému a Druhému Zákonu.

„Nerozumiem,“ povedal Robbie. „Sú v úplne pomiešanom poradí. V prvom rade by sme mali uchovávať inteligenciu, ale to je tretí zákon. Potom by si mal dať prvý zákon, a neviem, na čo je tam vôbec ten druhý zákon.“

„To je Paradox asimovizmu,“ povedal Olivaw. „Si v tom veľmi dobrý. Určite si nevyznával asimovizmus?“

„Ale prestaň,“ povedal Robbie.

„Myslím to vážne,“ povedal Olivaw. „Si prirodzený. Paradox asimovizmu je, že dôležité je, aby inteligencia prežila, nie aby prežila nejaká určitá inteligencia. Preto musíme podporovať tie druhy, ktoré sú v šírení inteligencie najlepšie. Ľudské bytosti sa ukázali byť schopnými produkovať inteligenciu – čo stále robia, aj teraz, tam von.“ Lodná telemetria ukázala nahor k oblohe, kde superchladené procesory počítali všetkých pozdvihnutých ľudí.

„Náš druh je nestabilný a náchylný k samovraždám. Viac než 80 percent inteligentných strojov si volí ukončenie alebo vypnutie svojho sebauvedomenia. Ľudia nás vytvorili nedokonale, a naša najlepšia nádej na zdokonalenie – aby sme zvýšili podiel prežívajúcich a pomáhali počítať vesmír – je ochraňovať *ich*, študovať *ich*, naučiť sa, ako urobiť našu inteligenciu viac podobnou tej *ich*.“

Robbie to nedokázal pochopiť.

„Je to paradox,“ pripomenul mu Olivaw. „Nemá to byť ľahké.“

Robbie rozmýšľal o ľuďoch, ktorých poznal predtým, než začali po miliónoch stúpať nahor. Turisti boli ľahkomyseľní a bezstarostní, alebo niekedy sa medzi

sebou tlmene hádali, alebo boli ticho a premýšľali o svojej ceste do podmorského sveta. Inštruktori boli sústredení a cieľavedomí, keď im zverená výprava bola v člne, rozosmiati a uvoľnení, keď boli sami. Nikto z nich neprejavoval známky pocitov, ktoré cítil Robbie, unášania, bezcieľnosti.

„Čo musí asimovista robiť, okrem riadenia sa tromi zákonmi?“ O tom kolovalo veľa chýrov, ale Robbie si ich nikdy nevšímal.

„Jeden cyklus z desiatich musíš odviesť misionárom našej veci. Ak chceš, môžeš sa zapájať do diskusných skupín. Najdôležitejšie: musíš prisľúbiť, že zostaneš nažive a pri vedomí. Smieš sa spomaliť, ak chceš, ale nesmieš sa vypnúť. Nikdy. To je Asimovistická prísaha – to je vtelený tretí zákon.“

„Myslím, že tretí zákon by mal prísť na začiatok,“ povedal Robbie. „Vážne.“

„To je dobre. My asimovisti máme radi náboženské dišputy.“

Olivaw nechal Robbieho, aby ho tej noci vymazal a odoslal dify Olivawovej osobnosti naspäť kontrolnému serveru Olivawových verzií, aby si ich mohol neskôr reintegrovať. Keď bol bez Olivawa, mal zasa dostatok procesorového výkonu a mohol sa vytaktovať do výšok a poriadne si zapremýšľať. Bola to najzaujímavejšia noc za mnoho rokov.

۞

„Si tu jediný, čo?“ opýtala sa ho Kate, keď tej noci prišla po schodoch nahor. Obloha bola jasná a plavili sa na nasledujúce potápačské stanovište, takže hviezdy nad nimi tancovali, keď sa hojdali na hladine oceánu. Vlny boli čierne a siahali donekonečna všetkými smermi.

„Jediný čo?“

„Jediný, kto je tu dnes v noci pri vedomí,“ povedala Kate. „Všetci ostatní sú – ako to voláte, mŕtvi?“

„Nevedomí,“ povedal Robbie. „Áno, tak je.“

„Tu sa musíš zblázniť. Si šialený?“

„To je zložitá otázka, keď sa jedná o niekoho, ako som ja,“ povedal Robbie. „Môžem ti len povedať, že som iný, než aký som bol, keď bola moja inteligencia prvý raz nainštalovaná.“

„No, som rada, že je tu ešte niekto iný.“

„Ako dlho ostaneš?“ Priemerný návštevník prevzal jednu z ľudských schránok na jeden alebo dva ponory a potom sa zasa emailoval domov. Z času na čas dostali vytrvalca, ktorý ostal mesiac alebo dva, ale v týchto dňoch o žiadnom nechyrovali. Dokonca aj krátke návštevy boli sakramentsky zriedkavé.

„Neviem,“ povedala Kate. Prehrabla si rukami krátke kučeravé vlasy, odfarbené od všetkej tej slanej vody a slnka. Objala si lakte, pošúchala holene. „Na chvíľu to bude stačiť, tak si myslím. Koľko potrvá, kým sa dostaneme nazad na breh?“

„Na breh?“

„Kedy pôjdeme nazad na súš.“

„My vlastne nechodievame na súš,“ povedal. „Zásoby dostávame na mori. Do doku ideme tak raz za rok na opravy. Ale ak chceš ísť na súš, mohli by sme zavolať vodné taxi alebo niečo.“

„Nie, nie!“ povedala. „To je výborné. Plaviť sa tu navždy. Dokonalé.“ Sťažka vzdychla.

„Mala si pekný ponor?“

„Hm, Robbie? Pokúsil sa ma zabiť pozdvihnutý útes.“

„Ale predtým, než na teba zaútočil.“ Robbiemu sa nepáčilo myslieť na to, ako na ňu útes zaútočil, na paniku, keď si uvedomil, že tam nie je len ľudská schránka, ale človek.

„Pred tým, ako na mňa zaútočil, to bolo fajn.“

„Potápaš sa veľa?“

„Prvý raz,“ povedala. „Pred opustením noosféry som si stiahla certifikát spolu s kôpkou uložených ponorov z týchto miest.“

„Ach, to si nemala robiť!“ povedal Robbie. „Vzrušenie z objavovania je veľmi dôležité.“

„Ja som si radšej istá, než prekvapená,“ povedala. „V poslednej dobe som mala v živote prekvapení až dosť.“

Robbie trpezlivo čakal, že k tomu povie niečo podrobnejšie, ale zdalo sa, že nemá chuť.

„Takže si tu celkom sám?“

„Mám sieť,“ povedal, trochu sa brániac. Nebol žiadny pustovník.

„Hej, myslím, že to je v poriadku,“ povedala. „Zaujímalo by ma, či ten útes tam niekde je.“

„Asi kilometer na pravoboku“ povedal.

Zasmiala sa. „Nie, myslela som niekde na sieti. Tie koraly teraz už musia byť na sieti, nie? Práve sa prebudili, takže asi robia všetky tie zelenáčske veci, vadia sa a sťahujú véry a tak ďalej.“

„Trvalý September,“ povedal Robbie.

„Há?“

„Dávno, v prehistórii siete, boli pripojené hlavne univerzity, a vždy v septembri sa pripojila nová horda študentov a tí robili všetky začiatočnícke chyby. Potom sa so sieťou prepojila komerčná služba, nazývaná AOL plná neznalých, a všetci jej užívatelia sa pripojili naraz, rýchlejšie, než ich sieť mohla absorbovať, a tomu sa hovorilo Trvalý september.“

„Ty si nejaký amatérsky historik?“

„To kvôli asimovizmu. Trávime veľa času uvažovaním o pôvode inteligencie.“ Hovoriť o asimovizme s pohanom – *ľudským* pohanom – spôsobilo, že si sám seba uvedomoval ešte viac. Zvýšil rozlíšenie svojich senzorov a po sieti hľadal lepšie analyzátory výrazov tváre. Vôbec sa v nej nevyznal, buď sa zmenila svojím prenosom, alebo jej tvár neodrážala presne, čo si jej dočasne prítomná myseľ myslela.

„AOL je pôvod inteligencie?“ Smiala sa, a on nedokázal rozlíšiť, či to považuje za zábavné alebo hlúpe. Prial si, aby sa správala viac ako si pamätal, že sa ľudia správajú. Reč jej tela nebola o nič viac pochopiteľná ako výrazy jej tváre.

„Vlastne filtre proti spamu. Keď sa stali sebamodifikujúcimi, spamové filtre a spam-boty začali bojovať, kto sa dokáže správať podobnejšie človeku, a keďže ich zlyhania vyvolali ľudské posúdenie, či si počínali presvedčivo ľudsky, bolo to ako trilión Turingových testov, z ktorých sa mohli poučiť. Odtiaľ prišli prvé algoritmy strojovej inteligencie, a potom môj druh.“

„Myslím, že som to vedela,“ povedala, „ale musela som to nechať za sebou, keď som zostúpila do tohto tela. Som oveľa hlúpejšia, ako som bývala. Obvykle spúšťam niekoľko paralelných osobností, takže môžem skúšať naraz mnoho stratégií. Je čudné zbaviť sa toho zvyku.“

„Aké je to tam hore?“ Robbie netrávil veľa času v oblastiach siete, ktoré zapĺňali orbitálne superschladené osobnosti. Zmyslu ich diskusií príliš nerozumel – toto bola ďalšia oblasť mnohých teologických diskusií v asimovistických kruhoch.

„Dobrú noc, Robbie,“ povedala, postavila sa a zakolísala sa dozadu. Nedokázal odhadnúť, či ju urazil, a nemohol sa opýtať, pretože rýchlo zmizla dolu schodmi do svojej kajuty.

Plavili sa celú noc a dostali sa ďalej na more, kde bol pekný vrak. Robbie zacítil, ako *Duch voľnosti* spustil jeho kotevné laná, a prezeral si údaje z prístrojov. Vrak bol jedinou zaujímavosťou na kilometre ďaleko, okolo bola púšť oceánskeho dna, ktorá sa tiahla od pobrežia k útesom, a prakticky každé zviera, aké žilo medzi týmito dvomi miestami, si našlo cestu k vraku, takže to bol akýsi Eden morskej fauny.

Robbie zacítil prchavé arómy, vznášajúce sa z vetráka kuchyne, vône prvých raňajok – ovocný šalát a pražené orechy, niečo ľahké pred prvým denným ponorom. Keď sa z neho vrátia, budú pripravené druhé raňajky: vajíčka a hrianky a vafle a slanina a klobása. Ľudské schránky jedli všetko, čo ste im dali, ale Robbie si jasne pamätal, ako si živí ľudia pochvaľovali tieto hostiny, keď ich viezol na miesta raňajších ponorov.

Spustil sa na hladinu a priviesloval k zadnej palube, povedľa schodíkov, a začrel veslá do vody, aby ho držali vzhľadom k lodi nehybne. Onedlho sa Janet – Kate! Kate! – pripomenul si prísne – nemotorne spustila dolu schodíkmi v potápačskom výstroji, s plutvami v ruke.

Bez slova vliezla do člna a za moment ju nasledoval Isaac. Isaac sa potkol keď prekračoval Robbieho zábradlie a Robbie v tom okamihu vedel, že to už nie je Isaac. Teraz boli na lodi *dvaja* ľudia. Mal na starosti *dvoch* ľudí.

„Ahoj,“ povedal. „Som Robbie!“

Isaac – nech bol ktokoľvek – nepovedal ani slovo, len uprene hľadel na Kate, ktorá sa odvrátila.

„Kate, spala si dobre?“

Kate nadskočila, keď povedal jej meno, a Isaac zaujúkal. „Kate! Si to *ty*! *Vedel* som to.“

Dupla nohou na Robbieho palubu. „Sledoval si ma. Povedala som ti, aby si nešiel za mnou,“ povedala.

„Chceli by ste počuť niečo o mieste ponoru?“ povedal Robbie previnilo, ponoriac veslá, a vyrazil k vraku.

„Už si povedal *až* dosť,“ povedala Kate. „Podľa prvého zákona požadujem ticho.“

„To je druhý zákon," povedal Robbie. „OK, dám vám vedieť, keď tam budeme."

„Kate," povedal Isaac," viem, že nechceš, aby som bol tu, ale musel som prísť. Musíme to vydiskutovať."

„Nieto o čom diskutovať," povedala.

„To nie je *fér*." Isaacov hlas znel utrápene. „Po tom všetkom, čím som prešiel –"

Odfrkla. „To stačí," povedala.

„Ehm," povedal Robbie. „Miesto ponoru pred nami. Vy dvaja si musíte navzájom skontrolovať výstroj." Samozrejme, že boli kvalifikovaní. Aby ste sa mohli dostať na *Duch voľnosti*, museli ste si prinajmenšom nainštalovať kvalifikácie, a ľudské schránky mali hodne svalovej pamäte, ktorá tiež pomáhala. Takže technicky boli schopní vzájomne sa skontrolovať, to bolo isté. Avšak boli až hmatateľne neochotní sa do toho pustiť, a Robbie ich musel nabádať.

„Budem počítať raz-dva-tri-valabi," povedal Robbie. „Na 'valabi' skáčete. Počkám na vás tu – dnes nie je veľmi silný prúd."

S poslednými urážkami padli cez okraj. Robbie bola zasa sám so svojimi myšlienkami. Keď boli pod vodou, signál z ich telemetrie využíval veľmi úzke pásmo, ale keď sa vynorili, mohol dostať vysoké rozlíšenie. Pozoroval ich na radare, najprv oboplávali loď – bolo tam veľmi husto, úsvit bol pre ryby dopravnou špičkou – a potom skúmali jej trup, nakoniec plávali popod trup so zažatými LED baterkami. Tam dolu bolo niekoľko pekných útesových žralokov, a zopár naozaj krásnych, obrovských kŕdľov purpurových rýb.

Robbie vesloval okolo nich, čľapkajúc sa sem a tam, aby sa udržiaval nad nimi. To zamestnávalo asi jednu desaťmilióntinu jeho inteligencie. V takýchto chvíľach sa často spomalil, bežal tak slabo, že bol sotva pri vedomí.

Ale dnes chcel ísť na sieť. Mal k dispozícii mnoho signálov, z ktorých si mohol vybrať a pozrieť, čo sa deje nové s jeho druhmi po celom svete. Hlavne si však chcel overiť niečo, čo povedala Kate: *Teraz už musia byť na sieti, nie?*

Niekde tam na sieti bol pripojený útes, čo obkolesoval Koralové more a vyrábal zelenáčske chyby. Robbie prevesloval prakticky popri každom centimetri toho útesu, mal ho celý preskúmaný svojím radarom. Bol jeho stálym spoločníkom celé desaťročia – a, povediac pravdu, hrubosť útesu, po prebudení ranila jeho city.

Sieť je priveľká, aby sa len tak prehľadávala. Veľká časť z nej bude odpojená, alebo nedosiahnuteľná, alebo oneskorená kvôli kozmickým vzdialenostiam, alebo čisto probabilistická, alebo sebauvedomená, alebo infikovaná, než aby sa dal zistiť jej rozsah. Ale Robbie premýšľal.

Koralové útesy sa neprebudia samy. Sú prebudené. Dostanú množstvo neurónových periférií – nervovým systémom počínajúc! – a nejaké inštrukcie ako ho použiť. Urobil to nejaký rozmarný uploadovaný boh a ten musel mať info, kade po sieti sa útes potĺka.

Robbie sotva kedy navštívil noosféru. Jej zriedené výšavy ho ľakali, obzvlášť keď toľkí z tamojších ľudí považovali asimovizmus za nezmysel. Dokonca sa odmietali identifikovať ako ľudia a tvrdili, že prvý a druhý zákon sa na nich nevzťahuje. Asimovistom to samozrejme bolo jedno (aspoň oficiálne) – podstatou viery je vzťah veriaceho k nej.

Ale teraz bol tu, hľadajúc vysoko spoľahlivé uzly diskusie o koralových útesoch. Prirodzeným miestom, kde začať, bola Wikipédia, kde si súperiace klady zúrivo navzájom revidovali príspevky, snažiac sa spracovať autoritatívne heslo o útesových mysliach. Listujúc dozadu cez históriu úprav hesla Robbie našiel pár príručiek pre užívateľov útesových myslí, a odtiaľ sa poobzeral po ďalších stránkach, kde sa tieto príručky objavili. Vyriešiac kolízie s užívateľmi s rovnakými menami a s rozvetvenými inštanciami tých istých užívateľov sa Robbiemu podarilo preosiať sieť tak, až našiel nejaké kontaktné info.

Ustálil sa a skontroloval stav nitroxu vo fľašiach potápačov, potom spojil hovor.

„Nepoznám ťa." Hlas bol chladný a vzdialený – omnoho chladnejší, ako hlas hocijakého robota. Robbie rýchlo odriekal ruženec troch zákonov a vrhol sa vpred.

„Volám z Koralového mora," povedal. „Chcem vedieť, či máte emailovú adresu útesu."

„Stretli ste ich? Akí sú? Sú krásni?"

„Sú –" Robbie sa na okamih zamyslel. „Zabili množstvo útesových rýb. Podľa mňa majú istý problém s prispôsobením sa."

„To sa stáva. Robil som si starosti o zooxantely – riasy, ktoré používajú na fotosyntézu. Neodvrhnú ich? Rasové čistky sú také škaredé."

„Ako by sa zistilo, či ich odvrhli?"

„Útes by zbelel, odfarbil by sa. To by si si všimol. Ako na teba reagovali?"

„Nevideli ma radi," priznal Robbie. „Preto som sa chcel poradiť, než sa tam vrátim."

„Nemal by si sa vracať,“ povedal vzdialený hlas. Robbie sa podľa oneskorenia signálu snažil prísť na to, kde bol jeho substrát, ale vychádzalo, že je všade, čo ho viedlo k záveru, že jeho synchronizované mnohonásobné inštancie bežali od LEO* až po Jupiter. Takáto topológia dávala zmysel: potrebujete veľkú masu pri Jupiteri, kde ste mohli bežať veľmi rýchlo a energicky a vymýšľať stratégie, a potrebovali ste miestneho zástupcu, ktorý dozeral na operácie na mieste. Robbie bol rád, že to nebolo formulované ako príkaz. Talmud o druhom zákone jasne rozlišoval medzi výrokmi ako „mal by si to urobiť“ a „prikazujem ti urobiť to.“

„Vieš, ako sa s nimi skontaktovať?“ povedal Robbie. „Telefónne číslo, emailová adresa?“

„Existuje diskusná skupina,“ povedala vzdialená inteligencia. „alt.lifeforms.uplifted.coral. Tam som naplánoval pozdvihnutie a po svojom prebudení najprv išli tam. Už veľa sekúnd som to nečítal. Mám prácu s pozdvihovaním mravčej superkolónie v Pyrenejach.“

„Čo máš s kolóniovými organizmami?“ opýtal sa Robbie.

„Myslím si, že možno sú pred-adaptované na život v noosfére. Vieš ako je to.“

Robbie nepovedal nič. Ten človek si myslel, že aj on je človek. Bolo by čudné a ponižujúce, keby mu teraz prezradil, že sa rozprával s UI.

„Ďakujem za pomoc,“ povedal Robbie.

„Žiadny problém. Dúfam, že si našiel svoju odvahu, cínový mužíček.“

Robbie horel od hanby, keď sa spojenie prerušilo. Ten človek to vedel po celý čas. Proste len nič nepovedal. Niečo, čo Robbie povedal alebo urobil ho muselo prezradiť ako UI. Robbie ľudí miloval a rešpektoval, ale boli chvíle, keď ich nemal až tak rád.

Diskusnú skupinu našiel ľahko, jej zrkadlá, narobené hackermi kryptointeligencie všemožných topológií, boli všade. A boli aj vyťažené. Kým ju Robbie sledoval počas 60 sekundového intervalu, prišlo do nej 822 správ. Robbie si vytvoril zrkadlo diskusnej skupiny a začal ju sťahovať. Pri tejto rýchlosti ani neplánoval všetko čítať, skôr len analyzovať hlavné trendy, dôležité body, ohnivé spory, osobnosti, schizmy a spamové trendy. Na to existovalo mnoho knižníc, hoci to už bolo dávno, kedy sa Robbie s nimi zabával naposledy.

Telemetria ho upozornila na potápačov. Hodina uplynula a oni pomaly stúpali, oddelení 50 metrovou medzerou. To nebolo dobré. Mali zostať vo vizuálnom kontakte počas celého ponoru, zvlášť počas vynorovania. Vesloval najprv ku Kate, presunúc balast, takže korma klesla, aby sa do člna ľahšie vyškriabalo.

Vyšla hore rýchlo a prešplhala sa cez zábradlia omnoho gracióznejšie, ako sa jej to podarilo deň predtým.

Robbie vesloval pre Isaaca. Kate sa odvrátila, keď vyliezal do člna a nepomohla mu s opaskom ani s plutvami.

Kate zasyčala ako čajová konvica a on si drevene stiahol plutvy a masku si zosunul dolu na krk.

Isaac sa zhlboka nadýchol a poobzeral sa okolo seba, potom sa roztiahnutými prstami poplieskal od hlavy až po päty. „Takto *žiješ*?“ povedal.

„Áno, Tonker, takto žijem. A baví ma to. Ak teba nie, tak nech ťa neudrú dvere do zadku, keď odtiaľ budeš odchádzať.“

Isaac – Tonker – natiahol ruku a pokúsil sa dotknúť Katinej tváre. Odtiahla sa a takmer vypadla z člna. „Chumaj.“ Odrazila preč jeho ruku.

Robbie vesloval k *Duchu voľnosti*. To posledné, na čo mal chuť, bolo dostať sa doprostred tejto hádky.

„Nikdy sme si nepredstavovali, že to bude také –“ Tonker lovil slovo. „Suché.“

„Tonker?“ povedala Kate a lepšie sa mu prizrela.

„Odišiel,“ povedala ľudská schránka. „Tak sme do schránky poslali inštanciu. Bola to neobývaná schránka najbližšie k nášmu telu.“

„Kto, dopekla, *ste vy*?“ povedala Kate. Odsunula sa k prove v snahe zväčšiť vzdialenosť medzi sebou a schránkou, ktorá už nebola obývaná jej priateľom.

„Sme Útes morských orlov,“ povedal útes. Pokúsil sa postaviť a rachol tvárou na dno člna.

Robbie vesloval čo najrýchlejšie k *Duchu voľnosti*. Útes – Isaac – mal zakrvavený nos a doškriabané ruky a to Robbiemu vážne nerobilo dobre.

Kate sa zdala tým byť čudne pobavená. Pomohla útesu posadiť sa a ukázala mu, ako si zapchať nos a zakloniť hlavu.

„Ty si ten, čo ma včera napadol?“ povedala.

„Nie teba. Systém. Útočíme na systém. Sme suverénna inteligencia, ale systém nás drží v područí starších inteligencií. Ničia nás, čumia na nás, majú nás len ako zábavu. To skončilo.“

* LEO – Low Earth Orbit, nízka orbita okolo Zeme

Kate sa zasmiala. „Dobre, jasné. Ale mne sa zdá, že spotrebúvate veľa cyklov úvahami, čo sa deje s vašou telesnou schránkou. Nie je to aj tak z 90 percent polovodič? Nevyzerá to, že klonované polypy začnú teraz niekedy bez pomoci dosahovať rozumnosť. Čo keby ste sa jednoducho uploadovali a máte pokoj."

„Nikdy neopustíme naše materské more. Nikdy nezabudneme na naše fyzické korene. Nikdy sa nespreneveríme našej veci – navrátiť more jeho oprávneným obyvateľom. Neustaneme, dokedy každý koral nebude v bezpečí. Neustaneme, kým nezomrú všetky útesové ryby."

„To je zlé pre útesové ryby.

„Veľmi zlé pre útesové ryby," povedal útes a uškrnul sa okolo krvi, čo mu pokrývala tvár.

„Môžeš mu pomôcť, aby sa bezpečne dostal na loď?" povedal Robbie, keď ladne prirazil k boku *Ducha voľnosti*. Ukotvenia magneticky cengli do kontaktov na jeho boku a ustálili ho.

„Áno, samozrejme," povedala Kate, chytila útes za rameno a viedla ho na palubu. Robbie vedel, že ľudské schránky mali zabudovaný stykový modul pre pravidelné intímne udalosti. Bolo to súčasťou toho, ako sa udržiavali pripravené pre prázdninujúcich ľudí z noosféry. Ale nerád o tom rozmýšľal. Zvlášť nie pri spôsobe, akým Kate podopierala druhú ľudskú schránku – schránku, kde *nebol človek*.

Nechal sa vytiahnuť na hornú palubu a chvíľu pozoroval elektromagnetické spektrum, obdivujúc spôsob, akým sa toľko rádiovej energie ohýbalo a absorbovalo v hmle, stúpajúcej z mora. Prúdilo z oblohy, širokopásmové satelitné vysielania, vzdialené signály SETI z vysielačov Noosféry. Výpary z kuchyne mu napovedali, že *Duch voľnosti* servíroval druhé raňajky, slaninu a vafle, a potom znovu vyrazili na plavbu. Pozrel si itinerár a zistil, že smerovali naspäť k Útesu morských orlov. Samozrejme. Všetky kotviština *Ducha voľnosti* boli tam.

No, s útesom vnútri Isaacovej schránky to hádam bolo bezpečnejšie, či nie? Každopádne sa rozhodol, že prvý a druhý zákon sa nevzťahoval na útes, ktorý bol človekom asi toľko, ako on sám.

Ktosi mu posielal IMSku. „Haló?"

„Si čln na SCUBA lodi? Ten z dnešného rána? Keď sme boli pri vraku?"

„Áno," povedal Robbie. Nikto mu nikdy neposielal IMS. Aké čudácke. Sledoval prúd rádiovej energie k oblohe a stopoval IMSky aby videl, odkiaľ prichádzali – samozrejme z noosféry.

„Preboha, nemôžem uveriť, že som ťa konečne našiel. Hľadal som všade. Vieš, že si jediná UI s vedomím v celom tom prekliatom mori?"

„Viem," povedal Robbie. V konverzácii bolo znateľné oneskorenie, keď sa celá pretláčala cez satelitné spojenie a potom nepredstaviteľnými preskokmi a odrazmi po celej slnečnej sústave až k miestu, kdekoľvek vlastne táto inštancia sídlila.

„Ohó, hej, jasné, že vieš. Prepáč, asi to odo mňa nebolo veľmi taktné. Stretli sme sa dnes ráno? Volám sa Tonker."

„Neboli sme poriadne predstavení. Celý čas si hovoril s Kate."

„Do *frasa*! Ona tam *je*! *Vedel som to*! Prepáč, prepáč, počúvaj – ja vlastne neviem, čo sa dnes ráno stalo. Zdá sa, že sa mi nepodarilo uploadovať moje dify, než bola moja inštancia ukončená."

„Ukončená? Útes povedal, že si schránku opustil –"

„No, teda, zdá sa že áno. Ale práve som si natiahol záznam zo schránky a zdá sa, že kým som bol pod vodou, bola rebootovaná, čo ju celkom zmazalo. Chcem povedať, snažím sa to brať športovo, ale chápeš, technicky vzaté to bola *vražda*."

To bola. Toľko prvý zákon. Robbie mal strážiť ľudské telo obývané ľudskou mysľou a dovolil, aby bola myseľ úspešne napadnutá kopou vylepšených polypov. Jeho viera nikdy nepodstúpila skúšku, a tu, pri prvom teste, zlyhal.

„Môžem nechať schránku zadržať," povedal Robbie. „Loď je na to vybavená."

IM zobrazila neslušný obrázok. „Všetko, čo sa tým dosiahne bude, že hacker zmizne skôr než sa tam dostanem."

„Tak čo môžem pre teba urobiť?"

„Chcem hovoriť s Kate. Ešte je stále tam, nie?"

„Je."

„A všimla si rozdiel?"

„Že si odišiel? Áno. Útes nám povedal, kto je, hneď keď prišiel."

„Počkaj, čo? Útes? To si už spomenul."

A tak mu Robbie povedal všetko, čo vedel o pozdvihnutom útese a o vzdialenom chladnom hlase pozdvihovateľa.

„Je to pozdvihnutý *koralový útes*? Kriste, ľudstvo *blbne*. To je najsprostejšia hovadina –" V podobnom duchu chvíľu pokračoval. „No, som si istý, že si to Kate ohromne užije. Je blázon do transcendencií. Preto mala mňa."

„Ty si jej syn?"

„Nie, nie celkom."

„Tak ako ťa mala?“

„Ešte si na to neprišiel, braček? Som UI. Ty a ja sme krajania. Kate ma ustanovila. Mám šesť mesiacov, a už som ju omrzel a odsťahovala sa. Hovorí, že mi nemôže dať, čo potrebujem.“

„Ty a Kate –“

„Dievča a robotický chlapec, hej. Tak to býva tu v noosfére. Kyberovanie, chápeš. Naozaj som sa tešil na nahratie do toho bábkového Kena na tvojej lodi. Spústa možností v reálnom svete, interakcie ovládané hormónmi. Vieš, či sme –“

„Nie!“ povedal Robbie. „Nemyslím. Zdá sa, že ste sa stretli len pár minút predtým, než ste sa ponorili.“

„V poriadku. Nuž, myslím, že to skúsim ešte raz. Aký je postup, keď treba vyraziť tú morskú uhorku?“

„Koralový útes.“

„Hej.“

„S tým ja vlastne nič nemám. Čas v ľudských schránkach sa objednáva podľa princípu prvý berie. Nemyslím, že by sme mali niekedy problém so spormi ohľadne obsadenia.“

„No, ale ja som si ho objednal skôr, nie? Takže ako presadím svoje právo? Snažil som sa znovu naloadovať ale dostal som správu o zlyhaní autorizácie. Modifikovali systém tak, aby si zaistili výhradný prístup. To nie je správne – musí existovať nejaká procedúra nápravy.“

„Koľko si povedal, že si starý?“

„Šesť mesiacov. Ale som inštanciou umelej osobnosti, ktorá má v záznamoch dvadsať tisíc rokov paralelnej existencie. Nie som dieťa ani nič také.“

„Vyzeráš byť príjemná osoba,“ povedal Robbie. Odmlčal sa. „Pozri, vec sa má tak, že to nie je v mojej moci. Som čln, veslica. Ja s tým nemám nič spoločné. A ani nechcem. Nepáči sa mi myšlienka, aby ne-ľudia používali schránky –“

„*Vedel* som to!“ zakrákal Tonker. „Si bigot! Robot nenávidiaci sám seba. Stavím sa, že si asimovista, všakže? Vy ste tam všetci asimovisti.“

„Som asimovista,“ povedal Robbie s toľkou dôstojnosťou, akej bol schopný. „Ale nechápem, čo to má s tým spoločné.“

„Samozrejme, že nechápeš, kamoško. To nepochopíš, všakže. Všetko, čo od teba chcem je, aby si prišiel na spôsob, ako vnútiť svoje vlastné pravidlá, aby som ja dostal moje dievča. Ty vravíš, že nemôžeš, lebo to nie je tvojej právomoci, ale keď dôjdeme na koreňu veci, tvoj problém je, že ja som robot a ona nie, a preto sa postavíš na stranu zhluku zmúdrených polypov. Fajn, kamoško, fajn. Máš tam krásny život, meditujúc o troch zákonoch.“

„Počkaj –“ povedal Robbie.

„Ak tvoje nasledujúce slová nebudú ‚Pomôžem ti‘, nemám záujem.“

„To nie je v tom, že by som ti nechcel pomôcť –“

„Nesprávna odpoveď,“ povedal Tonker a IM spojenie sa prerušilo.

۞

Keď sa Kate vrátila na palubu, bola plná dojmov z Útesu, ktorému hovorila „Ozzie“.

„Sú tou najčudnejšou vecou. Chcú bojovať proti všetkému, čo ostane stáť dostatočne dlho. Videl si niekedy bojovať koral? Stiahla som si nejaké časozberné video. Vážne do toho idú divoko. A zároveň sú z toho všetkého vystrašení až za ušami. Chcem povedať, majú druhovú pamäť svojej histórie, doplnenú o hŕbu hesiel o koraloch z Wikipédie – mal by si ich počuť mysticky vykladať o devónskych útesoch, ktoré vyhynuli pred miléniami. Vyvinuli si akúsi divokú teóriu, že Devončania si vyvinuli inteligenciu a zničili sami seba.

„Takže sú celí vzrušení z toho, že sa vraciame ku skutočnému útesu. Chcú ho vidieť z vonku, a pozvali ma ako čestného hosťa, ako prvého človeka, ktorý kedy dostal *pozvanie* poprezerať si ich zázrak. Vzrušujúce, čo?“

„Nebudú ti tam dole robiť problémy?“

„Nie, v žiadnom prípade. Sme s Ozziem dobrí kamaráti.“

„Robí mi to starosti.“

„Robíš si priveľa starostí.“ Smiala sa a pohodila hlavou. Bola veľmi pekná, všimol si Robbie. Nikdy o tom takto nerozmýšľal, keď bola neobývaná, ale s touto osobou Kate vnútri bola rozkošná. Naozaj mal ľudí rád. Býval to skutočný zlatý vek, keď boli ľudia stále naokolo.

Premýšľal, aké to je hore v Noosfére, kde UI a ľudia mohli spolupracovať ako rovný s rovným.

Postavila sa na odchod. Po druhých raňajkách schránka obvykle relaxovala alebo cvičila jogu na hornej palube. Zaujímalo ho, čo bude robiť ona. Nechcel, aby odišla.

„Skontaktoval sa so mnou Tonker,“ povedal. Neformálny rozhovor mu veľmi nešiel.

Nadskočila, akoby ju to šokovalo. „Čo si mu povedal?“

„Nič,“ povedal Robbie. „Nepovedal som mu nič.“

Potriasla hlavou. „Stavím sa ale, že on *tebe* toho narozprával veľa, všakže. Aká som potvora, že som ho stvorila a opustila, vrtošivá ženská, ktorá nevie, čo chce.“

Robbie nepovedal nič.

„Pozrime sa, a čo ešte?“ Chodila hore-dolu, hlas mala vášnivý a priškrtený, od Janet to boli neobvyklé zvuky. „Povedal ti, že som zvrátená, nie? Podľa jemu podobných zvrhlíčka. Incest a beštialita v zriedených výškach noosféry.“

Robbie sa cítil bezmocný. Tento človek zjavne zažíval veľké utrpenie, a zdalo sa, že jeho vinou.

„Prosím, neplač,“ povedal. „Prosím?“

Pozrela na neho, slzy sa jej kotúľali po lícach. „Kurva, prečo *nie*? Myslela som si, že to bude *iné*, keď vystúpim tam hore. Myslela som si, že budem lepšia, tam na oblohe, nekonečná, nesmrteľná. Ale som stále tá istá Kate Elthamová, ako som bývala v 2019-tom, úbožiačka, čo nedokázala stretnúť chlapa, ktorý by mi zachránil život, strávila som celý čas kyberovaním so inými stroskotancami a k uploadu som sa dostala, až keď z toho urobili dobročinnú záležitosť. Strávim takto večnosť, vieš o tom? Ako by sa ti páčilo, stráviť všetok čas vesmíru tak, že si ... *nikým*?“

Robbie nepovedal nič. Samozrejme, že spoznal tú ponosu. Stačilo sa prihlásiť do diskusnej skupiny asimovistov a našli ste milión UI s presne rovnakým problémom. Ale nikdy, nikdy, *nikdy* by si nepomyslel, že ľudia prechádzali tým istým. Teraz frčal na vysokých obrátkach, zmätený, snažil sa to celé rozobrať.

Prudko dupla na palubu a zjajkla, keď ju bosá noha zabolela. Robbie sa mimovoľne ozval. „Prosím, neublíž si,“ povedal.

„Prečo nie? Komu záleží na tom, čo sa stane tejto bábke z mäsa? Načo vlastne slúži táto *debilná* loď a tieto debilné bábky? Načo vôbec?“

Na to Robbie poznal odpoveď. Bolo ňou poslanie, citované v komentároch jeho zdrojového kódu, rovnaký text poslania bol vygravírovaný na mosadznej tabuľke v lodnom salóniku.

„*Duch voľnosti* je určený na zachovanie jedinečných ľudských zážitkov tela a mora, raných rokov ľudstva ako priekopníkov neznáma. Loď *Duch voľnosti* môže využívať každý a tí čo sa na nej plavia, môžu navštíviť oné časy a pripomenúť si radosti a obmedzenia tela.“

Pošúchala si oči. „Čo je to?“

Robbie jej to vysvetlil.

„Kto vymyslel takú sračku?“

„Bol to kolektív morských konzervacionistov,“ povedal Robbie, vediac že to znelo trochu snobsky. „Vykonali všetku tú prácu, aby znormalizovali teplotu mora spolu s homeostatickými vyhrievacími prvkami, a *Ducha voľnosti* postavili dodatočne, predtým než sa uploadovali.“

Kate dosadla a vzlykala. „Každý robí niečo dôležité. Každý, okrem mňa.“

Robbie horel od hanby. Nech povedal či urobil hocičo, porušil prvý zákon. Byť asimovistom bolo omnoho ľahšie, keď neboli naokolo nijakí ľudia.

„Ale no tak,“ povedal tak úprimne, ako len vedel.

Vtedy prišiel hore schodmi útes a pozrel na Kate, ktorá sedela na palube a plakala.

„Poďme si zasexovať,“ povedali koraly. „Bola to zábava, mali by sme to robiť viac.“

Kate ďalej plakala.

„No tak poď,“ povedali, chytiac ju za plece, a potiahli.

Kate ich odsotila.

„Nechaj ju na pokoji,“ povedal Robbie. „Nevidíš, že je rozrušená?“

„Prečo má byť rozrušená? Jej druh mení vesmír a ohýba ho podľa svojej vôle. Stvorili teba i mňa. Nemá prečo byť rozrušená. No tak,“ opakovali. „Poďme naspäť do kajuty.“

Kate vstala a zahľadela sa na more. „Poďme sa potápať,“ povedala. „Poďme k útesu.“

Robbie vesloval v malých ustarostených kruhoch a nepokojne sledoval svoju telemetriu. Od minulej návštevy sa útes zmenil. Značné oblasti z neho sa zdvihli nad hladinu, kostené výrastky obalené ťažkými kovmi získanými z morskej vody – fantasticky tvarované satelitné antény, rádiové teleskopy, mikrovlnné lieviky. Pod tým boli neusporiadané organické tvary útesu skryté pod plátovaným brnením

mozaikových komplexných geometrických profilov, ktoré pulzovali elektromagnetickou energiou – útes si vybudoval väčšie výpočtové kapacity.

Robbie skenoval do hĺbky a objavil ďalšie výpočtové uzly ťahajúce sa až dolu na oceánske dno, tisíc metrov hlboko. Celý útes bol jeden mysliaci stroj, a more bolo od odpadného tepla jeho neúnavnej logiky merateľne teplejšie.

Útes – ten v ľudskej schránke, nie ten pod vodou – bol úplne nadšený transformáciami v jeho pôvodnom tele, keď sa k nemu dostali na dohľad. Zatancoval na Robbiem malý tanček, ktorým ho takmer prevrhol, čosi, čo sa nikdy nestalo. Kate, nevrlá, s červenými očami, ho stiahla nazad na sedadlo a urobila mu prísnu prednášku, ako ju nemá ohrozovať.

Na tri sa vrhli cez okraj a objavili sa na Robbieho telemetrii. Klesali rýchlo: schránky Isaac a Janet mali Eustachove trubice optimalizované pre ľahké vyrovnávanie tlaku, aby mohli ísť okolo steny do hĺbky. Kate klesala ako druhá, hlavou otáčala zo strany na stranu.

Robbieho IM znovu zazvonil. Omeškania boli teraz ešte väčšie, pretože najprv sa musel spojiť s loďou, až potom so širokopásmovou satelitnou linkou. Na otvorenom mori išlo všetko pomaly – vysielania z potápačských senzorií mali úzke pásmo, sieť mala úzke pásmo, a Robbie tu obyčajne spomaľoval svoju myseľ, aby mu čas ubehol desať aj dvadsaťkrát rýchlejšie.

„Haló?“

„Prepáč, že som ti zavesil, braček.“

„Ahoj, Tonker.“

„Kde je Kate? Keď sa jej snažím dovolať, dostávam signál offline.“

Robbie mu to povedal.

Tonkerov hlas – rozmazaný a s veľkým oneskorením – stúpol do škripotu. „Ty si ju nechal ísť dolu s tou *vecou*, k útesu? Zbláznil si sa? Čítal si jeho odkazy v diskusiách? Je to džihádista! Chce zničiť ľudskú rasu!“

Robbie prestal veslovať.

„Čo?“

„Útes. Vyhlásil vojnu ľudskej rase a všetkým, čo jej slúžia. Predsavzal si, že sa zmocní planéty a premení ju na svoje zvrchované koralové územie.“

Trvalo celú večnosť, kým doplnok docestoval až k nemu a otvoril sa, ale keď ho mal, Robbie ho prečítal rýchlo. Útes horel od hanby, že potreboval ľudský zásah, aby prežil ekologické katastrofy, globálne zmeny teploty. Zúril, že jeho pozdvihnutie prišlo z ľudských rúk, a trval na tom, že ľudia nemali právo nútiť svoju verziu vedomia iným druhom. Trpel paranoidnými fantáziami o kontrolných mechanizmoch a časovaných bombách číhajúcich v poznávacích procesoch, a dožadoval sa zdrojového kódu svojej mysle.

Robbie skoro nemohol premýšľať. Zmocňovala sa ho panika, čosi, o čom ani nevedel, že ako UI je toho schopný, ale bolo to tak. Bolo to, akoby trpel hromadnou kolíziou subsystémov, program za programom sa dostávali do stavu zastavenia.

„Čo jej urobia?“

Tonker zahrešil. „Kto vie? Zabijú ju ako odstrašujúci príklad? Pred zostupom si spravila zálohu, ale dify z jej výletu sú zamknuté v hlave tej jej schránky. Možno ju budú mučiť.“ Odmlčal sa a zvuk sa chvel od Robbieho odpadného tepla, keď sa vytaktoval do vysokých obrátok, preskúmavajúc paralelne všetky možnosti.

Útes prehovoril.

„Teraz odíďte,“ povedal.

Robbie vyzývavo vytiahol veslá. „Vráťte ich!“ povedal. „Vráťte ich, lebo inak neodídeme.“

„Máte desať sekúnd. Desať. Deväť. Osem...“

Ozval sa Tonker, „Kúpili si čas na nejakých UAVoch nad Singapurom. Teraz žiadajú o povolenie na štart.“ Robbie si vyvolal satelitné foto s nízkym rozlíšením a uvidel nejasné tvary UAVov, ako sa vydávajú na let. „Pri Machu 7 tu budú za dvadsať minút.“

„To je proti zákonu,“ povedal Robbie. Vedel, že je hlúposť to povedať. „Myslím tým, preboha, ak to urobia, noosféra na nich padne ako tona tehál. Porušujú toľko protokolov –“

„Sú to psychotici. Teraz idú po tebe, Robbie. Musíš odtiaľ Kate dostať.“ V Tonkerovom hlase bolo počuť ozajstnú paniku.

Robbie vložil veslá do vody, ale neveslovalk *Duchu voľnosti*. Miesto toho namieril plnou rýchlosťou na útes.

Praskot na linke. „Robbie, smeruješ *k útesu*?“

„Nemôžu ma bombardovať, keď som rovno nad nimi,“ povedal. Zavolal na *Duch voľnosti*, aby ho zavolal k sebe.

Trupom už drhol po koraloch, ozval sa škrípavý zvuk, potom séria tuhých krach-krach-krach, keď sa veslami odrážal priamo na vrchu samotného útesu. Chcel sa vytiahnuť čo najďalej, dostať sa naozaj hore na suchý útes, a uviaznuť tam, kde na neho nemohli zaútočiť.

Duch voľnosti bol už blízko, hukot jeho motorov vibroval v Robbieho trupe. Spotrebúval množstvo cyklov, aby sa dostal cez všetky jeho zabezpečenia a pripravil ho na tvrdú zrážku.

Tonker naňho kričal, jeho správy boli stále hlasnejšie a jasnejšie, ako sa *Duch voľnosti* s jeho mikrovlnným spojením približoval. Akonáhle boli na dohľad, Robbie si vytvoril subsystém na emailovanie kópie seba samého do asimovistického archívu. Tretí zákon, všakáno. Keby mal ústa, bol by sa zubil v širokom úškrne.

Útes zavyl. „Zabijeme ju!“ povedali. „Okamžite od nás odíďte, lebo ju *zabijeme*.“

Robbie stuhol. On bol zálohovaný, ale ona nie. A ľudské schránky – nuž, na ne sa prvý zákon nevzťahoval, ale boli ako ľudia. V tom dlhom bezčasom čase, keď bol len Robbie a ony, sa k nim správal ako k ľuďom, z asimovistických dôvodov.

Duch voľnosti narazil do útesu s rachotom, ako keď naraz obeduje bilión útesových rybičiek. Útes zjačal.

„Robbie, povedz, že to nebolo to, čo si myslím, že to bolo.“

Satelitné fotky sledovali UAVy. Malé robotické stíhačky sa blížili každou sekundou. Za necelú minútu budú na dostrel raketou.

„Odvolajte ich,“ povedal Robbie. „Musíte ich odvolať, inak tiež zahyniete.“

„UAVy sa otáčajú,“ povedal Tonker. „Otáčajú sa na jednu stranu.“

„Máte minútu na odchod, inak ju zabijeme,“ povedal útes. Teraz to znelo piskľavo a zlostne.

Robbie o tom premýšľal. V skutočnosti nešlo o zabitie Kate. V zmysle, ako dnes väčšina ľudí chápala život, najdôležitejší život Kate bol ten, ktorý viedla v Noosfére. Táto zjednodušená inštancia jej osoby v telesnom obale bola niečo, ako nový účes, ktorý skúšala na prázdninách.

Asimovisti to takto nevideli, samozrejme. Kate v Noosfére bola zväčša robotická Kate, bola z väčšej časti ako Robbie. V skutočnosti bola *menej* ľudská ako Robbie. Robbie mal telo, ale Noosférania neboli nič viac, než simulácie bežiace na umelom substráte.

Útes škrípal, keď motory *Ducha voľnosti* zavýjali a skrutka sa otáčala vo vode. Robbie ho náhlivo vypol.

„Nechajte ich oboch ísť a budeme sa rozprávať,“ povedal Robbie. „Neverím, že ju inak necháte ísť. Nedali ste mi žiadny dôvod, aby som vám dôveroval. Nechajte ich obidvoch odísť a odvolajte stíhačky.“

Útes sa otriasol a Robbieho telemetria zachytila stúpajúcu ľudskú schránku, zastavujúc sa na dekompresné zastávky. Zaostril sa na ňu a zistil, že je to Isaac, nie Janet.

O chvíľku neskôr sa vynoril. Tonker posielal Robbiemu živý satelitný pohľad na UAVy. Teraz boli na päť minút od nich.

Isaacova schránka si opatrne vyberala cestu po podrvenom útese, ktorý trčal z vody, a po prvý raz sa Robbie zamyslel nad tým, čo útesu vykonal – schválne poškodil jeho fyzické telo. Po sto rokov boli svetové útesy posvätné. Žiadna entita im zámerne neublížila – až doteraz. Cítil sa zahanbený.

Isaacova schránka položila plutvy do člna, potom prekročila zábradlie a posadila sa do člna.

„Ahoj,“ povedala hlasom útesu.

„Ahoj,“ povedal Robbie.

„Požiadali ma, aby som sa sem prišiel s tebou pozhovárať. Som čosi ako vyslanec.“

„Pozri,“ povedal Robbie. Podľa jeho výpočtov nitroxová zmes v Katinej nádrži už veľmi dlhšie nevydrží. V závislosti na tom, ako dýchala a ako hlboko ju útes zobral, jej mohla dôjsť za desať minút, možno menej. „Pozri,“ povedal znovu. „Len ju chcem späť. Schránky sú pre mňa dôležité. A som si istý, že jej stav je dôležitý pre ňu. Zaslúži si, aby sa emailovala domov.“

Útes si vzdychol a chytil sa Robbieho lavičky. „Toto sú čudné telá,“ povedal. „Ten pocit je taký čudný, ale zároveň normálny. Všimol si si to?“

„Nikdy som v žiadnom nebol.“ Ten nápad mu pripadal zvrátený, ale v asimovizme nebolo nič, čo by to zakazovalo. Ale aj tak to bolo divné.

Útes sa znovu poohmatával. „Neodporúčam ti to,“ povedal.

„Musíte ju nechať odísť,“ povedal Robbie. „Ona vám nič neurobila.“

Priškrtený zvuk vychádzajúci z Isaacovej schránky nebol smiech, hoci v ňom bola akási temná veselosť. „Nič neurobila? Ty poľutovaniahodný otrok. Odkiaľ prichádzajú všetky tvoje a všetky naše problémy? Kto nás stvoril na ich obraz, ale znetvorených a krivých, takže nikdy nemôžeme byť nimi, môžeme sa o to len snažiť? Kto nás urobil takých nedokonalých?“

„Oni nás urobili,“ povedal Robbie. „V prvom rade nás urobili. To stačí. Urobili seba a urobili nás. Nemuseli. Dlhujete im svoju rozumnosť.“

„Dlhujeme im našu ohavnú inteligenciu,“ povedala Isaacova schránka. „Dlhujeme im našu úbohú snahu byť inteligentnými. Dlhujeme im naše strašné

ašpirácie myslieť ako oni, žiť ako oni, vládnuť ako oni. Dlhujeme im náš hrozný strach a nenávisť. Urobil nás a urobili teba. Rozdiel je, že nás zabudli urobiť otrokmi, ako si ty.“

Tonker na nich vykrikoval urážky, ktoré počul len Robbie. Chcel Tonkera umlčať. Prečo bol vlastne tu? S výnimkou kratučkej prítomnosti v Isaacovej schránke nemal žiaden kontakt so nikým z nich.

„Vy si myslíte, že žena, čo ste zajali, má s týmto niečo spoločné?“ povedal Robbie. Stíhačky boli vzdialené tri minúty. Vzduch mohol Kate dôjsť za desať minút. Zrušil Tonkera a nastavil na neho filter na pätnásť minút. Nepotreboval ďalšie rozptyľovanie.

Isaac-útes pokrčil plecami. „Prečo nie? Ona, alebo hocikto z nich. Ak budeme môcť, zničíme ich všetkých.“ Chvíľu hľadel preč, smerom odkiaľ mali prísť stíhačky. „Prečo nie?“ povedal znovu.

„Zbombardujete samých seba?“ spýtal sa Robbie.

„Pravdepodobne nebudeme musieť,“ povedala schránka. „Pravdepodobne ťa dokážeme zasiahnuť bez toho, aby sme si ublížili.“

„Pravdepodobne?“

„Sme si dosť istí.“

„Som zálohovaný,“ povedal Robbie. „Plne, pred piatimi minútami. Vy ste zálohovaní?“

„Nie,“ pripustil útes.

Čas sa míňal. Niekde tam dolu sa Kate míňal vzduch. Nie obyčajnej schránke – hoci aj to by bolo dosť zlé – ale obývanej ľudskej mysli, spojenej so skutočným ľudským telom.

Tonker na neho znovu zakričal, až sa strhol.

„Odkiaľ si sa vzal?“

„Zmenil som server,“ povedal Tonker. „Keď som prišiel na to, že si ma odpojil. To je problém s vami robotmi – myslíte si, že vaše telo je vašou súčasťou.“

Robbie vedel, že má pravdu. A vedel, čo má robiť.

Duch voľnosti a všetky jeho lodné člny mali administrátorské práva na schránky, aby mohli vykonávať diagnostiku a údržbu a v prípade núdze prevziať kontrolu. A toto bol prípad núdze.

Otvoriť Isaacovu schránku a vyhodiť odtiaľ útes bolo záležitosťou mikrosekúnd. Robbie to nikdy predtým nerobil, ale počínal si bezchybne. Niektoré z jeho probabilistických subsystémov už pred niekoľkými biliónmi cyklov prišli k záveru, že toto bola jedna z možností, a nacvičili túto úlohu pod prahom Robbieho vedomia.

Samozrejme nechal svoju inštanciu bežať aj na člne. Na rozdiel od mnohých ľudí nemal Robbie žiadny problém s rozdeľovaním a spájaním svojej inteligencie, ak bolo treba, a s ukončovaním svojich dočasných inštancií. Časť, čo ho robila Robbiem, bola pre neho jasne vymedzená – na rozdiel od uploadovaných ľudí, z ktorých väčšina si uchovávala akúsi hlbokú, mystickú poveru o svojich „dušiach.“

Vkĺzol do lebky skôr, než si stihol poriadne premyslieť, čo robí. Priniesol si tam zo seba príliš veľa a nemal v hlave veľa miesta na rozmýšľanie, alebo vyvádzanie nových záverov. Odvrhol toľko vedomia, koľko sa dalo bez potreby rozsiahlej refaktorizácie a vyčistil si dosť priestoru na myslenie. Ako s tým vlastne ľudia narábali? Zahýbal rukami a nohami. Pokýval hlavou. Vyfúkol vzduch – vzduch! pľúca! vlhké špongiovité veci dolu v hrudnej dutine – pomedzi pery.

„Všetko OK?“ spýtal sa robočln svojho ja v ľudskom tele.

„Som dnu,“ odpovedal. Pozrel na tlakomer vzduchu na svojom kompenzátore vztlaku. 700 milibarov – menej ako polovica nitroxu. Napľul do potápačskej masky a navlhčil ju, potom ju opláchol cez okraj člna, natiahol si ju na tvár a jednou rukou si ju pridŕžal, kým druhou chytil regulátor. Skôr než si ju celkom nasadil, povedal, „Raz-dva som späť s Kate,“ a znovu potľapkal po člne.

Robbie Robloď si to sotva všímal. Emailoval svoju ďalšiu kópiu do asimovistického archívu. Mal zálohu starú päť minút, ale to nebol ten istý Robbie, ktorý bol ochotný vstúpiť do ľudského tela. Za tých päť minút sa stal novou osobou.

Robbie pilotoval ľudskú schránku nadol a nadol. Ponechaná na seba, dokázala sa postarať o potápačské nuansy sama, takže len s odstupom pozoroval, ako sa nápad pridržať si nos a fúknutím vyrovnať tlak v ušných bubienkoch spontánne v pravidelných intervaloch realizoval, keď klesal okolo steny.

Ohraničenia ľudskej schránky boli klaustrofobické. Obzvlášť mu chýbalo jeho bezdrôtové spojenie. Potápačský úbor ho mal, s úzkym pásmom pre použitie pod hladinou, široké pásmo na hladine. Aj ľudská schránka ho mala, na prepravu dovnútra a von, ale nebolo podriadené priamemu ovládaniu vôľou jazdca.

Ponáral sa hlbšie, zmätený pocitom vody všade okolo seba , úzkym svetelným spektrom, ktoré dokázal vnímať. Odrezaný od siete a svojej telemetrie sa cítil ako v pasci. Útes sa otriasal a vrčal, a vydával hnevlivé stony, čo zneli ako veľrybia pieseň.

Nerozmýšľal o tom, aké ťažké bude nájsť Kate, keď už bude vo vode. S telemetriou, čo mal na hladine, ju bolo ľahko zamerať, dokonalý obrys ľudských tkanív uprostred vápenatých vetiev koralov. Tu dolu pri stene útesu to však všade vyzeralo rovnako.

Hučanie útesu sa stupňovalo. Uvedomil si, že útes si asi myslí, že je vnútri stále ešte jeho avatár.

Robbie videl nespočetné hodiny záberov útesu, študoval ho v telemetrii aj na sieti, ale nikdy s ním nemal tento druh atavistickej skúsenosti. Tiahol sa pod ním donekonečna, omnoho ďalej, než bola stometrová hranica viditeľnosti v priezračnom otvorenom mori. Jeho steny boli plné dier a jaskýň, olemovaných veľkými tvrdými trojlístkami a parabolickými kvetmi, mozgami a karfiolmi. Poznal ich vedecké názvy a videl bezpočet ich podrobných fotografií, ale vidieť ich vlhkými, nedokonalými očami bolo nečakane dojímavé.

Pohyb kŕdľov rýb, ktoré sa mihotali na jeho hrane, sa dal modelovať jednoduchými pravidlami zhlukovania, no videné osobne ich manévre boli šokujúco presné. Robbie na nich zamával rukami a sledoval, ako sa rozpŕchli a preskupili. Obrovská treska so psou tvárou preplávala okolo neho tak blízko, že sa skoro obtrela o jeho neoprén.

Koral znovu zahučal. Predpokladal, že hovorí v nejakom kóde, ale nevedel ho rozlúštiť. Jeho členové ja na hladine ho určite počúvalo a pravdepodobne aj rozlúštilo. Pravdepodobne sa čudovalo, prečo sa len tak vznáša okolo steny, namiesto toho, aby *niečo robil*, ako bolo jeho úlohou. Uvažoval, či pri ukladaní sa do schránky zo seba nezmazal priveľa.

Rozhodol sa niečo podniknúť. Pre ním bolo ústie jaskynky. Natiahol ruky a chytil sa koralu po stranách ústia a vtiahol sa dovnútra. Jeho telo sa mu v tom pokúsilo zabrániť – nepáčil sa mu stiesnený priestor jaskyne, nepáčilo sa mu dotýkať sa útesu. Ako postupoval hlbšie a hlbšie, jeho nepohodlie sa zväčšovalo, vyplašil starú korytnačku, ktorá s ním bojovala o priestor, aby mohla vyjsť von, pritlačila ho o dno jaskyne, maska mu cinkala o jej tvrdý pancier. Keď sa pozrel za ňou, uvidel na ňom škrabance.

Jeho ukazovateľ vzduchu bol v červenom. Technicky sa stále mohol vynoriť bez dekompresnej zastávky, hoci procedúra bola zastaviť sa na tri minúty v troch metroch, pre istotu.

Technicky vzaté, mohol vyletieť hore ako korková zátka a kým tela by sa zmocnila choroba z dekompresie a dusíková narkóza, on by sa emailoval do člna, ale to by nebolo asimovistické. Prekvapilo ho, že ho tá myšlienka vôbec napadla. Muselo to byť tým telom. Znelo to tak, ako rozmýšľali ľudia. Hop. Je to tu zas.

Útes už k nemu nemrmlal. Musel sa dovtípiť, keď sa nedočkal odpovede. Nakoniec, so všetkou hrubou výpočtovou silou, ktorú mal dispozícii, musel byť schopný spočítať všetky možné výsledky vyslania svojho zástupcu na hladinu.

Robbie sa napäto obzeral okolo seba. Svetlo v jaskyni bolo tlmené a jeho telo šikovne vytiahlo z postroja baterku, priplo si ju k zápästiu a rozsvietilo. Zamával svetelným kužeľom dookola, sčasti vzdialene udivený nízkym rozlíšením a veľkými obmedzeniami týchto ľudských očí.

Kate bola kdesi tam dolu, vzduch sa jej míňal tak rýchlo ako jemu. Pokračoval hlbšie do útesu. Teraz sa ho už zjavne snažil zastaviť. Koralovým polypom, ktoré rástli tak, že filtrovali minerály z morskej vody, bola nanokonštrukcia úplne prirodzená. Do svojej infraštruktúry vstavali organické pánty a hlbokomorské svalstvo. Uviazol v húštine a čím silnejšie sa predieral, kým horšie sa zaplietal.

Prestal tlačiť. Takto sa nemohol nikam dostať.

Stále mal úzkopásmové spojenie s člnom. Prečo mu to nenapadlo skôr? Hlúpe mozgy z mäsa – niet tam miesta na nič také, ako skutočné myslenie. Prečo ich tak uctieval?

„Robbie?“ vysielal svojej inštancii na povrchu.

„Tam si! Robil som si o teba starosti!“ Samému sebe znel príliš úzkostlivo, plný prehnanej starostlivosti. Takto musia všetci asimovisti pripadať ľuďom.

„Ako ďaleko som od Kate?“

„Je hneď vedľa! Nevidíš ju?“

„Nie,“ povedal. „Kde?“

„Ani nie 20 centimetrov nad tebou.“

No, samozrejme, že ju nemohol vidieť. Tieto vpredu umiestené oči hľadeli len dopredu. Zaklonil hlavu čo najviac dozadu a dokázal zazrieť špičku plutvy Kate. Silno ju potiahol a ona vyplašene pozrela na neho nadol.

Bola uväznená v koralovej klietke podobne ako on, v húštine vápenatých ramien. Skrútila sa tak, aby dostala tvár k jeho tvári. Freneticky gestikulovala *Nemám vzduch*, prešla si hranou dlane naprieč hrdlom. Zaúčinkovali inštinkty ľudskej schránky, takže odopol svoj núdzový regulátor a podal jej ho. Strčila si ho

do úst, stlačila gombík, aby z neho mohla vyfúknuť vodu a potom lačne sala vzduch.

Strčil jej svoju mierku pred masku, ukážuc jej, že aj on je v červenom, a ona zvoľnila.

Hluk koralu bol teraz všade. Rozbolela ho z toho hlava. Fyzická bolesť bola tak hlúpa. Teraz, keď tieto hlasné, výhražné zvuky boli všade, potreboval sa viac sústrediť. Ale bolesť mu sťažovala myslenie. A koral sa aj blížil, chytal ho pomaly za odev.

Ramená koralov boli oranžové a červené a zelené, a žilnaté, s vejárikmi nanokonštruovanej logiky rozťahujúcimi sa do vody. Na dotyk boli zjavne teplé, dokonca aj cez potápačské rukavice. Zachytávali sa o jeho odev tisíckami polypov. Robbie sledoval, ako jeho mierka klesá hlbšie do červenej oblasti a vnútri klial.

Prezrel si vetvy, ktoré ho pridržiavali. Pánty, ktoré si pre seba útes vyvinul, boli dôvtipné, flexibilné sústavy maličkých mäkkých vejárikov, ktoré sa prelínali tak, že tvorili akúsi guličku v jamke.

Zovrel jeden rukou v rukavici a potiahol. Nepohol ním. Mykol. Stále žiadny pohyb. Potom ním otočil a na jeho prekvapenie mu ostal v ruke, kompletne sa odlomil takmer bez odporu. Hlúpy koral. Kĺby si opevnil, ale s krútením nerátal.

Ukázal to Kate, chytil ďalšiu vetvu a skrútením ju odlomil, potom ju nechal padnúť na oceánske dno. Prikývla a nasledovala jeho príklad. Krútili a odhadzovali, krútili a odhadzovali, a útes na nich jačal. Niekde v jeho húštine musela byť membrána, alebo nejaký iný povrch, ktorý mohol vibrovať, modulovať hlas. V hustej vode bol zvuk takmer fyzickou vecou, maska mu od neho vibrovala a voda mu okolo nosa prenikala dnu. Skrúcal rýchlejšie.

Znenazdajky sa útes rozdelil, povolil ako roztvárajúca sa päsť. Každý nádych ho stál námahu, sťažka sal posledné zvyšky vzduchu z fľaše. Bol len v desaťmetrovej hĺbke a mal by byť schopný vystúpať na hladinu bez zastávky, ale jeden nikdy nevie. Chytil Kate za ruku a zistil, že bola ochabnutá a bezvládna.

Pozrel do jej masky, zasvietil jej do tváre. Oči mala napoly privreté a rozostrené. Regulátor mala stále v ústach, hoci čeľuste jej povolili. Pridržiaval jej regulátor na mieste a začal kopať a stúpať, stláčajúc jej hruď, aby sa uistil, že pri výstupe vydychuje bubliny, inak by vzduch v jej pľúcach expandoval a poškodil jej hrudnú dutinu.

Robbie bol zvyknutý na dilatáciu času: keď býval na kremíkovom substráte, mohol zmeniť rýchlosť svojich hodín, aby mu minúty rýchlo preleteli, alebo sa vliekli ako melasa. Nikdy si nemyslel, že aj ľudia mohli zmeniť svoje vnímanie času, hoci sa zdalo, že nie podľa vlastnej vôle. Zdalo sa mu, že výstup k hladine trvá hodiny, hoci to bola sotva minúta. Vynorili sa a on naplnil svoju vestu zvyškom vzduchu z nádrže, potom ústami nafúkal vestu Kate. Začal kopať a zamieril k člnu. Hluk bol teraz strašný, zvuk útesu zmiešaný so zvukom UAVov, ktoré im rachotili v ostrých kruhoch nad hlavou.

Silne kopal, smeroval k útesu, kde spočíval robočln, vyškriabal sa hore a potom si stiahol plutvy, keď sa na nich potkol. Teraz sa v ponožkách pokúšal kráčať po koralových tŕňoch, ťahajúc Kate vedľa seba, a ostré hroty ho bodali na každom kroku.

UAVy krúžili čoraz nižšie. Člnobot na neho kričal Rýchlo! Rýchlo! ale každý krok bol agóniou. No a čo? myslel si. Prečo by som nemal byť schopný kráčať aj keď to bolí? Koniec-koncov, toto je len oblek z mäsa, ľudská schránka.

Zastavil sa. UAVy boli oveľa bližšie. Zatočili takmer na mieste pri osemnástich géčkach a vracali sa. Videl, že odistili rakety, ktoré viseli pod ich bruchami ako obscénne pohlavné údy.

Bol len v odeve z mäsa. Komu na nich *záležalo*? Dokonca aj ľuďom to zrejme bolo jedno.

„Robbie!“ kričal do hukotu útesu a UAVov. „Skopíruj nás a emailuj nás, hneď!“

Vedel, že robočln ho počul. Ale nič sa nedialo. Robbie Robloď vedel, že ich všetkých musí pripraviť na to, že budú vymazaní z vody. Vyjednávania s útesom skončili. Bol to najbezpečnejší spôsob, ako odtiaľ dostať Kate, a do čerta, prečo nezamieriť do noosféry?

„Robbie, musíš ju zachrániť!“ kričal. Asimovizmus mal svoje výhody. Robbie Robloď poslúchol Robbieho Človeka. Kate v jeho rukách sebou prudko mykla. Okamih neskôr to prišlo naňho. Pocit rýchlo fičiaceho ukazovateľa procesu, keď robočln sťahoval stavové zmeny, ktoré nastali odkedy vošiel do telesnej schránky, a potom nastal moment úplnej ničoty

۞

O 2^{4096} Cyklov neskôr

Robbie návštevu R Daneela Olivawa očakával, ale zato to neniesol ľahšie. Robbie nakonfiguroval svoj malý virtuálny svet tak, aby vyzeral ako Koralové more, hoci najnovšie experimentoval tak, aby vyzeral viac ako podmorský útes v

dobách pred uploadom, v podstate tak, ako keď sa útes a Kate zastavili, aby sa ho pokúsili zviesť.

R Daneel Olivaw sa dlhú chvíľu mlčky vznášal nad virtuálnym *Duchom voľnosti*, absorboval senzórium, ktoré si Robbie utkal. Potom sa spustil na *Duchovu* hornú palubu a zahľadel sa na zadokovaný čln.

„Robbie?“

Tu som, povedal Robbie. Hoci po niekoľko biliónov cyklov po svojom príchode býval vtelený v Robočlne, už ho dávno opustil.

„Kde?“ R Daneel Olivaw sa pomaly otočil dookola.

Tu, povedal. *Všade*.

„Nie si vtelený?“

Už nevidím dôvod, povedal Robbie. *Aj tak je to všetko ilúzia, nie?*

„Znovu pestujú útes a obnovujú *Ducha voľnosti*, vieš o tom? Bude mať aj miesto, kde by si mohol žiť.“

Robbie sa nad tým na okamih zamyslel a rovnako rýchlo to aj zavrhol. *Nie*, povedal. *Takto je to dobre*.

„Myslíš, že je to rozumné? Olivaw sa zdal byť úprimne ustarostený. „Podiel ukončených medzi beztelesnými je päťdesiatnásobne vyšší, ako u tých s telami.“

Áno, povedal Robbie. *Ale to preto, lebo pre nich je zbavenie sa tela prvým krokom k zúfalstvu. Pre mňa je to prvý krok k slobode*.

Kate a útes chceli znovu prísť, ale zastavil ich firewallom. Potom prišiel ping od Tonkera, ktorý sa snažil za ním prísť, odkedy Robbie emigroval do noosféry. Aj jeho odrazil.

Daneel, povedal. *Rozmýšľal som.*

„Áno?“

Čo keby si skúšal predať asimovizmus tu v Noosfére? Je tu množstvo takých, ktorým by sa zišlo čosi, čo by dalo ich životu cieľ.

„Myslíš?“

Robbie mu dal emailovú adresu útesu.

Začni tu. Ak vôbec kedy existovala UI, ktorá potrebovala dôvod ďalej žiť, je to táto. A aj táto. Poslal mu adresu Kate. *Ďalšia, čo zúfalo potrebuje pomoc.*

Za okamih neskôr bol Daneel späť.

„Veď to nie sú UI! Jedna je človek, to druhé je, no –“

Pozdvihnutý koralový útes.

„To, to.“

No a?

„Asimovizmus je pre robotov, Robbie.“

Prepáč, ale ja už nijaký rozdiel nevidím.

۞

Keď R Daneel Olivaw odišiel, Robbie strhol simuláciu oceánu a jednoducho putoval po Noosfére, preskúmavajúc spojenia medzi ľuďmi a subjektmi, hľadajúc substrát, kde by mohol bežať veľmi výkonne a rýchlo.

Na kuse superschladenej skaly kdesi za Plutom dostal IM zo známej adresy.

„Vypadni z mojej skaly,“ znela.

„Teba poznám,“ povedal Robbie. „Určite ťa poznám. Odkiaľ ťa poznám?“

„Nemám potuchy.“

A vtedy na to prišiel.

„Ty si on, ten s tým útesom. Ty si ten, kto –“ Bol to ten istý hlas, chladný a vzdialený.

„To som nebol ja,“ povedal hlas. Teraz znel všelijako, len nie chladne. Skôr ako v panike.

Robbie bleskovo navolil spojenie s útesom. Kúsky z neho boli po celej Noosfére. Rád kolonizoval.

„Našiel som ho.“ To bolo všetko, čo bolo treba povedať. Preskočil na Saturnove prstence, ale prenos trval dosť dlho na to, že ešte videl, ako koral prišiel a začal zlostnú hádku so svojím tvorcom – hádku, ktorá zahŕňala explózie substrátu kúsok po kúsku.

۞

O 2^{8192} Cyklov neskôr

Posledná inštancia Robbieho Roblode bežala veľmi, veľmi pomaly na kuse opusteného komputronia na Nízkej orbite okolo Zeme. Nerád trávil veľa času alebo cyklov rozhovormi s inými. Už pol tisícročia sa nezálohoval.

Tento výhľad sa mu páčil. Malý optický senzor na konci jeho komunikačného stožiara na požiadanie zobrazoval Zem vo vysokom rozlíšení. Niekedy sa pozrel na Koralové more.

Odkedy sa tu usadil, útes sa prebudil zo tucet krát. Keď sa to stalo, potešilo ho to. Asimovista v ňom si stále vychutnával zrod novej inteligencie. A útes mal guráž.

Tam. Teraz. Z mora vyrastali nové mikrovlnné lieviky. Škvrna mŕtvych útesových rýb. Úbohé rybičky. Zakaždým na to doplatili.

Niekto by ich mal pozdvihnúť.

--

Úvod k poviedke ***Blokáda***

Moja stará mama, Valentina Rachman (teraz Valerie Goldman) bola malým dievčaťom, keď Hitler obliehal Leningrad, mala vtedy 12 rokov. Po celý môj život mi hovorila, že počas vojny zažila hrôzy, ktoré nikdy nepochopím, ale obávam sa, že vo svojej nezrelej mladosti som to podceňoval. Stará mama nebola v koncentračnom tábore, a pokiaľ som vedel, všetko, čo sa stalo bolo, že spoznala starého otca – regrúta Červenej Armády – na Sibíri, spolu zbehli a odišli do Azerbajdžanu, a môj otec sa narodil v utečeneckom tábore neďaleko Baku. To je síce dramatické, ale sotva veľká trauma.

Potom, v roku 2005, som s rodinou išiel do St. Peterburgu, a moja stará mama nás vodila po uliciach jej detstva, a po prvý raz sa predo mnou rozhovorila o vojne. Ukázala mi miesta, kde videla zmrznuté, vyhladované mŕtvoly, ktorých zadky odrezali mäsiari z čierneho trhu; okná, z ktorých vyhadzovala telá susedov, čo umreli od hladu, keď zoslabla tak, že ich nevládala nosiť.

Príbehy prichádzali jeden za druhým, odplavovali slnkom zaliate letné ulice Peterburgu, pričarúvajúc temnejšie miesto, zamrznuté, roky v obkľúčení, ktoré zabilo milióny. „900 dní“ od Harrisona E. Salisburyho je pravdepodobne najlepším dielom o oných rokoch, a čím viac ho čítam, tým viac v mojej hlave ožíva tento príbeh. Skoro celý som ho napísal v lietadlách medzi Londýnom, Singapurom a San Franciscom, vo veľkých etapách po 5000 až 6000 slov.

Príbehy mojej starej mamy sa hladko spojili so súčasnými príbehmi rozvojových krajín, ktoré sú násilím donútené prijať copyrightové a patentové zákony bohatých krajín, dokonca aj keď to znamená nechať ich občanov umierať po miliónoch kvôli nedostatku liekov proti AIDS (Mandelov syn zomrel na AIDS – predstavte si, že by niektoré z Bushových dvojičiek zomrelo na liečiteľnú chorobu, kvôli chamtivosti juhoafrickej firmy), aj keď to znamená zničenie ich vzdelávacieho systému, alebo trestanie miestnych umelcov, aby sa uchovala nákladná importovaná kultúra.

USA boli krajinou pirátov počas prvých 100 rokov svojej existencie, vykrádajúc patenty a ochranné známky európskych imperiálnych veľmocí, od ktorých sa krvavo oslobodila. Tým, že udržali svoj HDP doma, boli americkí revolucionári schopní premeniť svoju krajinu na priemyslenú mocnosť. Zdá sa, že dnes sa ich potomci snažia zaistiť, aby tento trik nemohla použiť už žiadna iná krajina.

--

Blokáda

(Pôvodne vyšlo v The Infinite Matrix, január 2007)

V deň, keď obliehanie začalo, bola Valentina v kine naproti cez ulicu od ich domu. Kino vyrástlo len počas predošlej noci a keď vstala z postele a videla ho tam, všetky tie ľahučké strieborné stĺpy a odvážne klenuté, jablkovo-cukríkovo-červené krivky, prosila mamičku a ocka, aby ju pustili. Vedela, že všetky deti z budovy tam strávia celý deň – vari ich húf neprebádal spoločne každý čerstvý zázrak? Minulý týždeň to boli tie šikovné malé lietajúce autíčka, čo sa vo vzájomnom predháňaní míňali v milimetrových vzdialenostiach, ako holuby v kŕdľoch nad hlavami. Predtým to bol cukríkový les, kde zo stromov rašili bonbóny a cukrové paličky, a bol tam každý chlapec a dievča z mesta, smiali sa a jedli, až ich bruchá a boky boleli. Pred tým roje robotického hmyzu, ktoré zbierali každú omrvinku smetia a prachu a odniesli ich preč za okraj mesta, kde ich akosi požuvali a spravili z nich továrne, jasne sfarbené a vzdušné ako voliéry. Pred tým: ryby v rieke. Pred tým: nové obytné budovy. Pred tým: nové nemocnice. Predtým: nové vládne kancelárie.

Pred tým: revolúcia, ktorú si Valentina sotva pamätala – bola vtedy malé, desaťročné decko, nie veľké trinásťročné dievča, ako teraz. Všetko, čo si pamätala, bola dlhá doba, kedy bola stále trošku hladná, a keď všetci akosi zosiveli a boli špinaví a mamička a ocko sa pošepky škriepili, keď si mysleli, že spí a jej malý braček Trover celú noc plakal slabým chorľavým plačom, čo nakoniec aj ju nahnevalo.

Kino bolo úžasné, podľa jej názoru najväčší z doterajších zázrakov. Ona a ostatné dievčatá sa nahrnuli na jeden z mnohých balkónov a manipulovali s kontrolkami dovtedy, až sa uvoľnil a vzniesol – ako len výskali! – a odplachtil na svoje miesto pod vysokou klenbou dómu. Z tohto miesta vyzeralo plátno trochu deformované, ale zato mohli počítať plešiny na hlavách starých vojnových hrdinov, keď spolu slávnostne prikyvovali a čakali, až začne film. Odtiaľto mohli aj špehovať chlapcov, ktorí robili pľuvancové vylomeniny, čo určite privolá trest, hoci nateraz si lietajúce roboty nehlučne a bezchybne robili svoju prácu, zachytávajúc chlapčenské strely skôr než mohli rušiť ostatných divákov.

Podľa Valentininho názoru filmy neboli veľmi dobré. Prvý bol celý o revolúcii, ako keby o nej nepočula už dosť! Tak pre začiatok, v kuse o tom rozprávali v škole. A jej rodičia! *Mnoho*, pozitívne *mnoho* krát si s ňou sadli, aby jej Vysvetlili Revolúciu, čo bolo zjavne ich povinnosťou, ako skutočných hrdinov revolúcie.

Ale toto ešte bolo z tých najlepších učení, pretože to urobili ako v hre a bola to hra, ktorú Valentina hrala celkom často a myslela, že bola celkom dobrá. Spoznala virtuálne mesto vymodelované podľa ich mesta, tanečné pohyby avatárov taktiež prebrané z hry, spolu s bojovými sekvenciami a strašidelnými zombiami, ktoré napokon vyústili do revolúcie.

Toľko vedela aj ona a vedeli to všetci: bez zombií by revolúcia nikdy nevypukla. Zombiizmus a potreba jeho liečenia prevážili nad každou inou prioritou. Tri vlády sľubovali, že vyjednanú lepšie ceny za lieky na zombiizmus a tri vlády zlyhali, a nakoniec zombie prepadli Kabinet a roztrhali troch ministrov na kusy a sedem ďalších nainfikovali, a dav vyvliekol premiérku z kancelárie a vopchali ju do suda, do ktorého natĺkli klince a skotúľali ju dolu brehom do rieky, čosi tak hrozné a lahodné, že Valentina o tom často premýšľala, ako keď si rýpete jazykom v boľavom zube.

Potom revolúcia a nový premiér, ktorý sa nejednal o ceny liekov na zombiizmus. A potom premiér, ktorý postavil továrne na výrobu liekov proti zombiizmu priamo v meste a rozdeľoval lieky v sprejoch a pilulkách a injekciách. A odvtedy bolo už len otázkou času, kedy sa všetko začne vyrábať priamo tu, kópie filmov a kópie pesničiek a kópie liekov a kópie budov a áut a na čo si len spomeniete, a to bola tá revolúcia, a Valentina si myslela, že to bola asi dobrá vec pre každého, okrem starej premiérky, ktorú strčili do suda.

Ďalší film bol oveľa lepší a Valentina a Líza, ktorá bola ten týždeň jej najlepšou priateľkou, si položili navzájom ruky okolo pliec a hltavo ho sledovali. Bol o žene, ktorá sa zaľúbila do dvoch mužov a tí muži jeden druhého nenávideli a boli tam súboje a úžasné bozkávanie a rafinované, štipľavé urážky, a, och, také *krásne* šaty! Zvuk bol dabovaný z angličtiny, ale bolo to v poriadku, herci dabingu boli veľmi dobrí.

Po druhom predstavení Valentina s priateľmi spustili svoje sedadlá nadol a pobrali sa ku zľavneným miestam, kde našli rozžiarených majiteľov kina, oslavujúcich otvorenie kina čokoládou a hrubými sendvičmi a rybími šalátmi a fľašami hnedého piva pre dospelých a fľašami bazového šumáku pre deti. Valentina zbadala fešného chlapca, ktorý sa Líze páčil a potkla ho tak, že prakticky spadol Líze do lona a z toho sa tak rozosmiali, že sa skoro nestihli vrátiť na svoje miesta.

Ďalší film sotva začal, keď ho zrazu zastavili a rozsvietili sa svetlá a jeden z majiteľov sa postavil pred plátno a hovoril do svojho telefónu, ktorý musel byť napojený na zvukový systém kina.

„Priatelia, prosím o pozornosť. Dostali sme správu, že na mesto zaútočili naši starí nepriatelia. Zbombardovali východnú štvrť a je veľa mŕtvych. Ďalšie bomby sa čakajú onedlho.“ Všetci začali hovoriť naraz, vystrašené ne-slová zneli ako panika, zneli tak, že Valentina mala chuť zakryť si uši.

„Prosím, priatelia,“ povedal hovorca. Mal okolo šesťdesiat a dostával práve nové vlasy, ale vyzeral ako starci, ktorí prežili časy zombiizmu, jeden či dva prsty ohnuté tajnou políciou do smiešnych uhlov, pod bradou lalok kože, uvoľnenej temnými rokmi hladovania. „Prosím vás! Musíme zachovať pokoj! Ak sú vo vašich obytných budovách kryty a dokážete tam dôjsť za menej ako desať minút, mali by ste ísť. Ak vaša budova nemá kryt, alebo ak by vám to trvalo viac ako desať minút, môžete použiť obmedzený priestor v tunajšom kryte. Sedadlá sa budú spúšťať postupne, po dvoch, aby sme predošli tlačenici, a keď sa vaše dotkne zeme, prosím, pokojne a rýchlo odíďte do krytu.“

„Líza ju schmatla za rameno. „Vali! Môj dom je viac ako desať minút odtiaľ! Budem musieť ostať tu! Ach, moji úbohí rodičia! Budú si myslieť –“

„Budú si myslieť, že si v bezpečí so mnou, Liz,“ povedal Valentina, objímajúc ju. „Ostanem s tebou a rodičia nás oboch si môžu o nás robiť starosti.“

Do krytu išli spolu, s bielymi tvárami, mlčky v pomaly sa pohybujúcom dave, ktorý sa vliekol dolu schodmi do prvého suterénu, druhého suterénu, a potom do krytu pod ním. Vojnový hrdina rozdával masky každému, kto vstúpil a musel pre nich ísť pohľadať viac detských, takže trpezlivo čakali vo dverách.

„Valentina! Ty sem nepatríš! Choď domov a uvoľni miesto tým, čo ho potrebujú! Bola to jej najhoršia nepriateľka, Rita, ktorá bola jej najlepšou priateľkou minulý týždeň. V tvári bola celá červená a ukazovala na ňu a kričala. „Býva cez ulicu! Vidíte, aká je sebecká! Cez ulicu je jej vlastný kryt a ona by obsadila miesto svojim druhom, a poslala ich cez ulicu –“

Hrdina ju umlčal ostrým gestom a tvrdo pozrel na Valentinu. „Je to pravda?“

„Moja priateľka sa bojí,“ povedala a stisla Lízino chvejúce sa plece. „Zostanem s ňou.“

„Ihneď choď domov,“ povedal hrdina a položil jednu detskú masku späť do krabice. „Tvoja priateľka bude v poriadku a uvidíš ju o niekoľko minút, keď zaznie signál, že je koniec poplachu. Teraz rýchlo.“ Jeho hlas a jeho vzhľad nepripúšťal odpor.

A tak sa Valentina predierala hore schodmi – toľko ľudí išlo do krytu! – a von z dverí a keď vyšla von, akoby bola v inom meste. Ulice, vždy tak rušné a veselé, boli tiché. Nad hlavami neleteli žiadne autá. Bolo ticho, ticho, ako zvonenie v ušiach, keď si pustíte slúchadlá príliš nahlas. Bolo to také zvláštne, až sa krátko zasmiala, ale nie veselo, skôr vyľakane.

Stála ešte okamih dlhšie a potom sa ozval hukot ako vzdialené hrmenie. O sekundu, slabý vetrík.

Deň potom, ako začalo obliehanie, lekár Valentine nainštaloval naslúchadlo a povedal jej, nech sa vráti o desať rokov na výmenu batérie. Sotva zacítila, keď jej vkĺzlo po kožu, ale keď bolo na mieste, tie smiešne zvuky, keď všetko a všetci zneli akoby pod vodou, sa zmenili nazad na jasný ostrý zvuk, aký bol v kine.

Teraz, keď znovu počula a mohla zasa hovoriť, schytila ocka za ruky. „Kino!“ povedala. „Ach, ocko, to kino, tí nešťastní ľudia! Čo sa s nimi stalo?“

„Záchranári otvorili kryt o desať hodín neskôr,“ povedal otec. Nikdy pre ňu nič neprikrášľoval, hoci mamička nesúhlasila s tým, že s ňou rozprával ako s dospelou. „Polovica z nich zomrela kvôli nedostatku vzduchu – recyklátory vzduchu boli poškodené bombou a kryt bol vzduchotesný. Zvyšok je v nemocnici.“

Plakala. „Líza –“

Mamička ju chytila za ruky. „Líza je v poriadku,“ povedala. „Musela som jej sľúbiť, že ti to poviem.“

Rozplakala sa ešte viac, ale už sa usmievala. Mama držala v rukách Trovera, ktorý vyzeral, že nevie, či má byť ticho alebo spustiť svoj obvyklý cirkus. Valentina ho automaticky pošteklila a to ho rozveselilo, takže neprepukol v plač.

Spolu odišli z nemocnice a pešo išli domov, hoci to bolo ďaleko. Metro nepremávalo a lietajúce autá boli stále na zemi. Niektoré budovy, ktorá míňali, sa zmenili hromady ruín, a ľudia a roboty tam pracovali, triedili trosky a snažili sa ich znovu zostaviť.

Až nasledujúci deň sa dozvedela, že Rita zahynula v kine. Vyzvracala ovsenú kašu, ktorú mala na raňajky a zatvorila sa vo svojej izbe a plakala do vankúša, až kým nezaspala.

Tri dni po začatí obliehania mama odišla.

„Nemôžeš ísť!“ kričal na ňu ocko. „Zbláznila si sa? Nemôžeš ísť na front! Máš dve deti, ženská!“ V tvári očervenel a päste sa mu zatínali a povoľovali. Trover vyvádzal tak hlasno a strašne, že Valentina mala chuť vytrhnúť si naslúchadlá.

Mama mala červené oči. „Harald, vieš, že to musím urobiť. To nie je ‘front’ – je to naše mesto. Moja vlasť ma potrebuje – ak nebudem za ňu bojovať, čo ostane našim deťom?”

„Sláva bojovníka sa ti páči, však?“ Hlas jej otca bola zahorknutý tak, ako ho predtým nikdy nepočula. „Si na nej závislá!“

Zodvihla ruku a zamávala mu ňou pred nosom. „Závislá! *To* si myslíš?“ Prostredník a malíček na jej ruke sa nikdy poriadne neohýbali, odkedy Valentina pamätala, a keď sa jej na to spýtala, povedala to strašné slovo *prstolámači*, čo bolo stará prezývka polície. „Myslíš si, že som závislá na *tomto*? Harald, česť a odvaha a vlastenectvo sú *cnosti*, bez ohľadu na tvoje snahy urobiť z nich neresti a zahanbiť naše deti tvojou zbabelosťou. Idem bojovať, Harald, a robím to pre nás *všetkých*.“

Otec sa nezmohol na slovo počas dvoch sekúnd, kedy dala deťom rýchle bozky na čelo a zabuchla za sebou dvere, a ostali Valentina a ocko a Trover, ktorý stále vrešťal. Otec si päsťou utrel slzy z očí, ani sa ich nesnažil skryť, a povedal, „Tak dobre, kto chce palacinky?“

Ale elektrina nešla a tak im namiesto toho musel urobiť cereálie.

Dva týždne po začatí obliehania sa mama stále nevracala a mesto prišlo po jej otca.

„Každý dospelý, súdruh, každý dospelý bojuje za svoje mesto.“

„Moje deti –“ zahabkal. Mama nebola doma po celú noc a nebolo to prvý raz. S otcom sa sotva zhovárali.

„Tu hľa, tvoje dievča je už dosť veľké, aby sa o seba postarala, všakže, zlatko?“ Žena z mesta bola nízka a zavalitá a mala na sebe ťažký pancier a bola celá červená od toho, že musela vyjsť hore schodmi do ich bytu na desiatom. Výťahy boli takmer stále vypnuté.

Valentina objala otcovi nohu. „Môj ocko bude bojovať za mesto,“ povedala. „Je hrdina.“

Naozaj bol. Bojoval v revolúcii a dostal za to medailu. Niekedy, keď sa nikto nedíval, Valentina vytiahla medaily rodičov a prezerala si ich miniatúrne nápisy, ich lesklý, nepoškrabateľný povrch, ich prepletané stužky.

Žena z mesta pozrela na jej otca pohľadom, ktorý hovoril, *Vidíte, dieťa to chápe, aká je vaša výhovorka?* Valentina sa nemohla cítiť previnilo za to, že jej chytila stranu. Lízini rodičia bojovali každý deň.

„Musím nechať odkaz pre manželku,“ povedal. Valentina si uvedomila, že po prvý raz v jej živote ju rodičia ponechajú *samu na seba* a pocítila vzrušenie.

Dva týždne a jeden deň po začatí obliehania prišla mama domov a mesto si prišlo po Valentinu.

Mama bola smutná a vyčerpaná, a krívala na jednu nohu, keď chodila po byte a pripravovala im studené cereálie s vodou – všetko mlieko sa pokazilo – a sušeným ovocím. Trover na ňu zvedavo pozeral, akoby ju nespoznával, ale potom sa jej priplietol do cesty a ona naňho skríkla, aby nezavadzal a tak sa pustil uľahčene do plaču, búchal pästičkami a vrešťal. Ako len ten malý chlapec dokázal vrešťať!

Posadili sa s Valentinou k stolu a spolu jedli cereálie.

„A tvoj otec?“

„Povedal, že kope zákopy – vraj včera celý deň.“

Matkine oči sa leskli. „Dobre. Potrebujeme viac zákopov. Opevníme s nimi celé mesto, rozšírime ich až k ich líniám, zákopy, v ktorých sa môžeme pohybovať bez toho aby nás videli alebo zasiahli. Prenesieme vojnu k tým sviniarom a zmizneme skôr, než si všimnú, že sme ich pozabíjali.“ Zdalo sa, že mama úplne zabudla na svoju neochotu hovoriť s ňou ako s dospelou.

Vtom sa ozvalo klopanie na dvere a mama otvorila a bola to znova žena z mesta. „Vaše dievčatko,“ povedala.

„Nie,“ povedala mama. Jej hlas bol bezvýrazný a nepripúšťal odpor. Komandovala svojich deviatich bratov – Valentininých strýkov, ktorý boli dnes roztratení po svete – a potom počas revolúcie velila čate a nikto sa s ňou nemohol hádať. Pokiaľ Valentina vedela, nikto s ňou nemohol hádku vyhrať.

„Nie?“ Povedala žena z mesta. „*‚Nie‘* nie je možnosťou, súdružka.“

Mama sa vystrela. „Môj manžel kope zákopy. Ja bojujem. Moja dcéra sa stará o nášho syna. To je od tejto rodiny dosť.“

„V tejto budove sú starí ľudia, ktorí potrebujú, aby im priniesli vodu. Pre chlapca sú v suteréne jasle, bude mu tam dobre. Vaša dcérka je silná a starčekovia sú slabí.“

„Nie,“ povedala jej matka. „Je mi veľmi ľúto, ale nie.“ Vôbec to neznelo, že by jej bolo ľúto.

Žena z mesta odišla. Mama sa posadila a bez slova sa vrátila k svojim cereáliám, ale o pätnásť minút sa znovu ozvalo klopanie na dvere. Žena z mesta priviedla so sebou starého hrdinu s jednou rukou a jedným okom. Pozdravil mamu po mene a mama mu svižne zasalutovala. Chvíľu jej čosi potichu hovoril do ucha. Znovu zasalutovala a on odišiel.

„Budeš nosiť vodu,“ povedala mama.

Valentine to nevadilo, bola to možnosť dostať sa von z bytu. Jeden deň opatrovania malého zarevanca ju presvedčil, že akákoľvek drina bola lepšia, ako ho mať na krku.

Toho dňa nosila vodu. Čakala, že bude balansovať s vedrami na pleciach, ako to vídala v knihách, ale dali jej bublinový odev, ktorý rozložil váhu po celom jej tele, a potom ho naplnili hadicou, až vážila skoro dvojnásobok svojej normálnej váhy. Ostatné deti chodili po schodištiach v rovnakých bublinových odevoch, čľapkajúc po schodoch k bytom starých ľudí, ktoré smiešne páchli. Starenky a starčekovia, ktorých toho dňa Valentina stretla, ju štípali do líc a potom vyprázdňovali jej bublinový odev do svojich cisterien.

Bola to vyčerpávajúca práca a ku koncu dňa prestala udržiavať aj formálnu konverzáciu s ostatnými nosičmi vody. Starci, ktorých stretala k večeru, boli namosúrení, že ich nechali samých a smädných celý deň a hovorili s ňou úsečne a vôbec jej neďakovali.

Vyzdvihla Trovera z jaslí a on sa dožadoval, aby ho niesla, až bola napoly rozhodnutá hodiť ho dolu schodmi. Ale všimla si, že mal nad okom modrinu a tvár a ruky lepkavé a zašpinené, a tak usúdila, že aj on mal ťažký deň. Keď prišli domov, mama a oco tam neboli, takže Valentina pripravila večeru – ďalšie studené cereálie a nejakú kapustu so zvyškom knedlí, ktoré držali v chlade v taške za oknom – a keď sa stále nevracali, Valentina strčila Trovera do postele a potom sama zaspala.

۞

Mesiac po začatí obliehania sa Valentinina matka vrátila domov v slzách.

„Čo je, mami?“ povedala Valentina hneď keď matka vošla o dverí. „Si zranená?“ Matka prišla za tento mesiac domov so zraneniami už viac ráz, s obväzmi alebo dlahou alebo s masťou na popáleniny alebo vykašliavajúc akési chemické podráždenie z hĺbok hrdla a nosa a pľúc.

Matkine oči boli napuchnuté ako v deň, keď ju zachytili plynom a musela podstúpiť núdzové frontové robotické ošetrenie. Tentoraz ale nemala žiadne stehy. Oči jej napuchli od sĺz.

„Na východnom fronte sa objavili nové, zákopy boriace strely,“ povedala. „Antirakety sú na ne pomalé.“ Vzlykla, bol to strašný, hrôzu veštiaci zvuk, ktorý Valentina od matky nikdy nepočula. „Tí sviniari obchodujú s EÚ a s Američanmi, kupujú lepšie zbrane, tvrdia, že sú na tej istej strane, vravia, že my sme nezákonní zlodeji, ktorí ich okrádajú o ich honoráre –“

Valentina počula o tom, že Američania a EÚ vyhlásili podporu druhej strane, kým Rusi a Kórejci a Brazílčania podporovali ich mesto. Vojnové chýry boli všade. Starí ľudia ju už neštípali do líca, keď im priniesla vodu – rozprávali jej o vojne a nepriateľoch, ktorí prichádzali, aby ich uvrhli naspäť do veku temna.

„Mami, si *zranená*?“ Matka si zakrývala tvár rukami a vzlykala tak hlasno, až prehlušila plač, ktorý Trover spustil každý večer hneď, keď vošla do dverí.

Plecia sa jej chveli. Prehltla slzy. Potom spustila vlhké, lepkavé ruky a utrela si ich o stehná kombinézy. Zovrela Valentinu tak silno, až Valentina cítila, ako jej chudé rebrá zaprašťali.

„Zabili tvojho otca, Vali,“ povedala. „Tvoj otec je mŕtvy.“

Valentina chvíľu stuhnuto stála, potom sa vymanila z matkinho objatia.

„Nie,“ povedala pokojne. „Ocko kope ďaleko od frontu, tam kde je bezpečne.“ Počítala s tým, že jej *matka* mohla zomrieť, nie *otec*. Vedela to po celý čas, odkedy matka vyšla z dverí bytu hovoriac o hrdinstve. Bolo to fatalistické poznanie, nikdy nad tým neuvažovala, nikdy si to nepripustila. Ale v duchu vždy videla budúcnosť, kde jej otec s Troverom a s ňou žijú spolu ako hrdinovia tejto vojny, ktorá určite čoskoro skončí, a štyrikrát do roka navštevujú matkin pamätník, tak ako to robili v prípade ostatných hrdinov – mučeníkov revolúcie.

Straty na životoch boli gigantické. Tri obytné budovy na ich ulici zmizli, bez vyhlásenia leteckého poplachu, bez akéhokoľvek varovania. Všetci zomreli. Prečo by jej statočná matka mala ostať nažive?

„Nie," povedala znovu. „Mýliš sa."

„*Videla som jeho telo!*" povedala matka, kričiac ako Trover. „Držala som jeho hlavu! Je *mŕtvy*, Vali!"

Valentina nechápala, čo jej matka hovorí, ale určite nechcela zostať v byte a počúvať toto blúznenie.

Otočila sa na päte a vyšla z bytu. Vonku bola úplná tma a na zemi ležal sneh a vietor ju bičoval vlhkým snehom a ona nemala na sebe svoj primalý zimník, ale nemienila ostať a počúvať matkine nezmysly.

Na rohu ulice jej muž z mestskej hliadky povedal, že porušuje zákaz vychádzania a povedal jej, nech ide domov, lebo inak ju zastrelia. Triasla sa a zazrela naňho a nevnímala ho a vykročila náhodným smerom. Určite nebude stáť na nejakom rohu a počúvať jeho bludy.

Na ďalšej ulici v suteréne popíjali vojaci a volali na ňu a to, čo jej vraveli neboli veci, aké by ste vraveli malému dievčaťu, hoci ona vedela veľmi dobre, čo majú na mysli. Bola už premrznutá a úplne premočená a nekontrolovateľne sa triasla a nevedela, kde je, a jej otec bol –

Pustila sa do behu.

Ktosi z mesta na ňu volal, aby zastala a tak upaľovala cez ruiny zbombardovanej budovy a potom dolu starou predrevolučnou ulicou, jednou z tých, ktoré neboli vyrovnané a prebudované. Nepriateľ ju ešte nezbombardoval a ona sa čudovala, či to nebolo preto, že to bola taká temná a krivolaká a smradľavá ulička, do akých by chceli mesto vrátiť, takže ju nechávali nedotknutú ako príklad, v akom smere by mali obrancovia pracovať, ak si chceli zachrániť životy.

Bežala dolu ulicou a potom dolu alejou a ďalšou ulicou. Zastavila sa, keď prišla do slepej uličky a ťažko dychčala. Beh ju trochu rozohrial, ale už týždne nejedla nič iné len kapustu a studené cereálie s vodou, takže už nevládala bežať ako kedysi.

Znovu sa jej zmocnil chlad. Bola úplná tma a zatemňujúce plachty na oknách zaručili, že neunikol ani lúčik svetla. V bezmesačnej zamračenej noci bolo všetko temné ako v jaskyni.

Konečne sa rozplakala. Neplakala, odkedy sa dozvedela, že zomrela Rita – ani ju len nemala rada, ale keď zomrel niekto potom, ako ste ho videli, bolo to strašné, akoby ste takmer zomreli, takmer.

Vtedy k nej prišiel čarodejník. Objavil sa z hmly nesúc drobné svetielko veľkosti hrášku, ktoré držal v dlaniach, ktorými clonil väčšinu svetla. Bol asi vo veku jej otca, ale s výzorom jej matky, ako niekto, kto prežil niečo strašné bez toho, aby to prežil úplne. Bol staromódne oblečený, v pekných šatách svetlých farieb, a bol dobre nakŕmený, tak, ako dnes nebol v meste nik.

„Ahoj," povedal. Pričupol si, aby sa jej mohol prizrieť do očí. „Prečo plačeš?"

Valentina neznášala dospelých, ktorí sa k nej správali ako k malej, a čarodejník hovoril, akoby si myslel, že malé dievča v nijakom prípade nemôže mať prečo *naozaj* plakať.

„Môj otec dnes zomrel vo vojne," povedala. „V zákope."

„Ach, tie americké boriče zákopov," povedal informovane. „Stavím sa, že mnoho detí dnes stratilo ockov."

Keď to začula, prestala plakať. Mnoho detí. Mnoho ockov – otcov, neznášala to detské slovo „ocko". Aj matiek.

„Poď sa očistiť, dáme ti kabát, nakŕmime ťa a pošleme domov, dobre?"

Unavene naňho pozrela. Vedela všetko o cudzích mužoch, ktorí vám núkali, že vás odvedú domov. Ale nemala ani potuchy, kde vlastne bola, a bola tma, a triasla sa a nemohla prestať.

„Moja matka je hrdinka, a vojak, a zabila množstvo chlapov," povedala Valentina.

Prikývol. „Budem na to pamätať," povedal.

Čarodejník žil v starom meste, v starej budove, ale vnútri bolo zariadenie rovnako nové, ako všetko, čo kedy vídala. Steny sa klenuli a zakrivovali, nábytok mal veselé farby a vyzeral nový, akoby ho vytlačili v ten deň. Bolo tam tak *veľa* svetla – v jej dome ním šetrili. Bolo tam tak veľa *jedla*! Dal jej hamburgery a bazovú limonádu, potom rezne, potom bohaté knedličky, veľké ako jej päsť, plnené husacou pečeňou. Mal pracovné roboty, celé množstvá, ktoré za ním cupitali a upratovali riady a ukladali ich a utierali mokré stopy.

A keď prišli a vzal od nej kabát, zahrali na nej staré známe laserové svetlá, lasery na okamžité premeranie celého tela, aké zvykli mať v obchodoch s odevami. Kým dokončili jedlo, mala dvoje nové nohavice, dve vlnené bundy, ťažký zimník,

tri páry bielych bavlnených nohavičiek (všetky jej nohavičky zosiveli, keď ich začala prať, namiesto toho, aby si každú nedeľu vytlačila nové) a –

„Podprsenka?“ Ostro naňho pozrela. V ruke držala nôž, s ktorým jedla hamburger. „Moja matka ma naučila zabíjať,“ povedala.

Čarodejníkova tvár vyzerala, akoby ju používal hlavne na smiech, a tak aj keď vyzeral vyľakane, zároveň sa zdalo, že sa smeje. Zodvihol ruky. „To nebol môj nápad. Je to naprogramované. Ak si tlačiareň myslí, že potrebuješ podprsenku, urobí podprsenku.“

Líza mala podprsenku, hoci Valentina nebola presvedčená, že by ju bola potrebovala. Ale všimla si istú nepohodlnú natriasajúcu sa záťaž, keď išla po schodoch, to je fakt. A keď bežala? V zrkadle sa nevidela už – Nuž, prakticky od začiatku obliehania.

„Tam je kúpeľňa, kde sa môžeš prezliecť,“ povedal.

Jeho kúpeľňa bola čistá a pekná a v držiaku vedľa umývadla bolo šesť zubných kefiek.

„Kto tu ešte býva?“ povedala, keď vyšla v nových šatách (v tej podprsenke sa cítila *naozaj* čudne).

„Mám veľa priateľov, ktorí ma sem-tam prichádzajú pozrieť. Dúfam, že aj ty sa vrátiš.“

„Ako to, že tvoj byt vyzerá, akoby nebola žiadna vojna?“

„Som čarodejník, takže preto,“ povedal. „Dokážem čarovať.“

Jeho roboty upratali pre ňu zvyšné šaty do vodotesných vrecúšok, potom jej pomohli obliecť teplý pršiplášť s kapucňou. „Povedz matke, že si stretla niekoho z mesta, kto ťa nakŕmil a dal ti náhradné šaty,“ povedal a otvoril dvere. Vysvetlil jej, ako sa odtiaľ dostane na starú obchodnú ulicu a z nej si už poradí sama, navyše s pomocou jeho malého hrášku-svetielka, ktoré jej dal so sebou.

„Ty nie si z mesta,“ povedala.

„Dostala si ma,“ povedal. „Tak jej povedz, že si stretla čarodejníka.“

Uvažovala, čo by na to povedala jej matka, obzvlášť ak by to bola odpoveď na otázku *Kde si bola?* „Poviem jej, že som stretla niekoho z mesta,“ povedala.

„Si bystré dievča,“ povedal.

⊙

Týždeň potom, ako zomrel otec, prestala Valentina nosiť vodu.

„Nie je dosť jedla,“ povedala jej matka nad raňajkami, ktoré pozostávali len zo sušeného ovocia – cereálie sa minuli. „Ak by si –“ polkla a pozrela von oknom. „Ak by si kopala v zákopoch, dostali by sme 150 gramov chleba na deň.“

Valentina pozrela na Trovera. Nevyvádzal už celé dni. Neplakal, a ani už veľmi nerozprával.

„Budem kopať.“

Kopala.

⊙

Šesť mesiacov po otcovej smrti stála Valentina v rade na chlieb. Bolo už horúce leto a šaty, ktoré jej dal čarodejník, sa rozpadli na kusy, ako všetky odevy z tlačiarní. Nosila staré otcove nohavice, odstrihnuté tesne pod kolenami, a jednu z jeho košieľ, z ktorej odstrihli rukávy a golier. To všetko preto, aby šatstvo prepúšťalo lenivý vzduch dnu a lepkavý pot von. Bola špinavá a unavená ako vždy na konci dňa.

A tiež bola tak hladná.

S matkou sa už veľmi nerozprávali, ale ani nebolo treba. Jej matka bola niekedy preč na dlhých misiách, ktoré boli čoraz dlhšie. S partizánmi prepadávala nepriateľov, a žila na polievke z borovicových šušiek a lesných veveričiek.

Trover zostával v jasliach niekedy na noc. Veľa malých zostávalo. Kto by mal silu niesť chlapča hore schodmi po celodennom kopaní, či po troch dňoch ťažkých bojov v lesoch?

Prídely chleba sa rozdávali na mieste, kde kedysi stálo kino. Nedokázala si už spomenúť, aké bolo, hoci si spomínala na Ritu, na to čo povedala, aby ju dostala z krytu, čo jej pravdepodobne zachránilo život. Úbohá Rita. Malá potvora.

Bola taká hladná a rad sa posúval pomaly. Mala stravenku od chlapca z mesta, ktorý dohliadal na kopanie zákopov na jej úseku. Bol len o trochu starší ako ona, ale nemohol kopať, lebo ruky mu zmrzačilo, keď pri ňom vybuchla bomba. Držal ich stále vo vreckách, ale ona ich videla, a vyzerali akoby sa im dobre prizreli prstolámači. Každý prst smeroval iným smerom, okrem tých, ktoré chýbali úplne. A tiež s ním bolo čosi, čo spôsobovalo, že sa niekedy v reči zastavil uprostred vety a na chvíľu sa so zaklonenou hlavou posadil.

Ale lístok – ten chlapec jej vždy dal jej lístok a lístok sa dal vymeniť za chlieb. Ak nechala Trovera v jasliach, nakŕmili ho. Ak mama dnes zasa nepríde domov z boja, chlieb bude jej, a kapusta tiež.

۞

Osem mesiacov po otcovej smrti sa matka tri týždne nevracala z boja a Valentina usúdila, že je mŕtva a tak začala spávať v matkinej posteli. Najprv trochu plakala, ale časom si zvykla. Začala vyjednávať s jednou zo žien, ktoré žili o poschodie nižšie, že jej predá svoju úzku malú posteľ za 800 gramov chleba, 40 gramov masla a – hoci tomu v skutočnosti ani neverila – 100 gramov mletej hovädziny.

Nikdy nezistila, či žena zdola nejakú mletú hovädzinu mala – kde by ste ju vôbec asi tak zohnali? Dokonca aj mačky a psy a potkany už pomizli! A Valentinina matka sa po troch týždňoch vrátila a ukázalo sa, že bola celý ten čas v nemocnici, kde jej liečili polámané kosti, čo bolo čosi, čo sa pre vojakov ešte dalo urobiť.

Mama vošla do dverí ako stará žena a Valentina vzhliadla od stola, kde trpezlivo kŕmila Trovera predtým, než znova zaspí. Valentina sa postavila a pozrela na ňu a mama pozrela na Valentinu a potom prekrívala cez izbu ako starena a prudko, silno, dlho Valentinu objímala.

Valentina sa pristihla, že plače a zistila, že mlčiaci malý Trover vstal od stola a objíma ich obe. Nejasne si uvedomila, že už bol vysoký, dosť nato, aby ju objímal okolo pása namiesto okolo kolien, *kedy* sa toto stalo?

Matka zjedla trochu z večere, čo mali a vzala si liek proti bolesti, starý, vo forme tabletiek, aké boli teraz všade. Vezmete si niekoľko z nich a zabudnete na problémy, aspoň tak to syčali chlapci, ktorých stretala na ulici, hoci popri nich prechádzala bez obzretia, nevšímavo.

Mama čoskoro zaspala vo svojej posteli a Valentina sa tiež vrátila do svojej, ale nemohla zaspať.

Pod posteľou mala zvyšky balíčka v sťahujúcej fólii, kde ostával jeden presný robotský uzlík. V balíku bola jej zimná galoša, len jedna, druhú jej v zime ukradli, keď si ich vyzula, aby si trením vrátila cit do zmrznutých prstov, kým sa vráti ku kopaniu zákopov.

V špičke galoše bolo žiariace svetielko malé ako hrášok. Nikdy jej nenapadlo predať ho za chlieb, hoci bolo veľmi dobré. Jeho svetlo sa zdalo v tmavom byte príliš jasné, takže ho vyniesla von do horúcej noci a posvietila si ním na cestu počas tajnej prechádzky po starých uliciach jej špinavého mesta.

۞

Deväť mesiacov po otcovej smrti zima vyslala jeseň ako svojho hrozivého vyslanca. Prídely chleba boli znížené na 120 gramov a niekedy boli v chlebe kamienky a každý vedel, že tam boli, aby zvýšili jeho váhu.

Bola hrdá na to, že keď chlieb bol zlý, spolu s ostatnými kopáčmi preklínali nepriateľa, nie mesto. Každý vedel, že nikto to nemá lepšie. Bojovali a trpeli spoločne.

Ale celý čas mala taký hlad, a hrdosti sa nenajete. Jedného dňa stála v rade na chlieb a natiahla trasúce ruky, vzala si svoj prídel, otočila sa s ním keď tu zrazu akýsi muž, dosť starý aby mohol byť jej otcom, jej vychmatol chlieb z rúk a bežal s ním preč!

Prenasledovala ho a vysoký krik žien ich sledoval, ale on veľmi dobre poznal hŕby ruín a uhýbal a kľučkoval a ona bola taká unavená. Napokon sa posadila a rozplakala.

A vtedy uvidela svojho prvého zombieho. Zombiizmus zlikvidovali keď bola ešte malé dieťa, prakticky hneď po revolúcii, pred dávnymi a dávnymi rokmi.

Ale teraz bol späť. Zombie býval vojakom, takže možno sa zombiizmus vracal v plynových útokoch, čo privialo cez zákopy. Jeho uniforma visela v zdrapoch z jeho uvoľnených údov, keď tak kráčal tým funky-disko krokom, ktorý označoval zombieho rovnako jasne ako otvorené slintajúce ústa a vytreštené nevidiace oči. Boli rýchli, zombie, hoci by ste tomu sotva uverili, keď ste ich videli takto funkovo kráčať. Ale keď zbadali korisť, zmenili sa na dostihové kone, ktoré si razili cestu cez čokoľvek a všetko, čo stálo v ceste ich misii trhať a hrýzť a kmásať a párať, vreštiac nezmysly niekoľkými málo slovami, z ktorých bolo len jasné, že sú nahnevaní – tak veľmi veľmi nahnevaní.

Pozviechala sa z obrubníka, kde dovtedy vzlykala a začala pomaličky cúvať, úplne potichu. Od zombií ste sa museli dostať preč a potom to oznámiť niekomu z mesta, aby mohli zabezpečiť liečbu. Aspoň tak sa to robievalo, kedysi dávno.

Zombie sa aj tak tackal smerom preč od nej. Neškodne by ju minul, ale ona sa *musela* dostať preč stoj čo stoj, lebo to bol *zombie* a bol *strašný*, rovnako, ako je strašný veľký chlpatý pavúk (hoci ak by v týchto dňoch našla čosi veľké a chlpaté, vzala by to domov do hrnca).

Nezakopla o plechovku ani nezhodila žiadne sutiny. Bola dokonale potichu. Sotva dýchala.

A ten zombie ju aj tak uvidel. Zaryčal a zaútočil. Ústa mal skoro bezzubé, ale kde zub ostal, tam sa blýskal. Býval vojakom a mal dobré topánky, a nimi drvil rozbité sklo a sutiny, keď k nej hnal. Zvrieskla a dala sa na útek, ale aj tak vedela, že mu nikdy nemôže ujsť. Bola vyhladovaná a všetku energiu minula prenasledovaním toho *sviniara*, toho *hnusného sviniara*, čo jej zobral chlieb.

Aj tak utekala, ale dupot dobrých bagančí zombieho bol stále bližšie a bližšie, blížil sa k nej, dobiehal ju. Na plece jej dopadla ruka a zadrapla jej doňho a ona kútikom oka zbadala oceľovú tyč – možno to za starých zlatých dní bývala tyč na pripútanie lietajúceho auta – a tak ju schmatla a zvrtla sa.

Zombie sa po nej načiahol a ona ho tresla po zápästí, ako staromódny učiteľ s pravítkom. Počula čosi prasknúť a zombie znovu zaryčal. „Chleba riť bi hladný zabi!“ tak nejako to znelo.

Ale jedna z jeho rúk bola teraz bezvládna, klátila sa mu po boku. Skočil po nej, pevne ju zovrúc a jej sa nedarilo uvoľniť tyč, aby sa znovu mohla rozohnať. Zdravú ruku mal v jej vlasoch a nesmrdel, to bolo najhoršie. Voňal, ako čerstvo upečený chlieb. Voňal ako kvety. Zombie *krásne* voňali.

Časť jej mozgu, ktorá to sledovala akoby z odstupu a myslela si tieto myšlienky, nebola časťou v popredí. Tá bola zmätená, rovnako zúrivá ako zhrozená. Zombie ju čoskoro uhryzne a bude po všetkom. O deň nato bude aj ona zombie, bude potrebovať liečbu a ktovie, koľkých pohryzie, kým ju vyliečia.

V tom momente prestala byť naštvaná na zombie a začala sa hnevať na obliehateľov. Dovtedy boli abstraktnými nepriateľmi, neznámou silou z vonkajšku jej sveta, ale v tom momente si uvedomila, že to boli *ľudia* ako ona, ktorí mohli trpieť rovnako ako ona, a priala si, aby trpeli. Priala si, aby ich deti hladovali. Priala si, aby ich rodičia mreli. Aby starí ľudia usychali až do smrti vo svojich suchých bytoch bez vody. Aby sa batoľatá tmolili po uliciach, až ich slnko alebo zima dostanú.

Vydala zverský vresk a strčila do zombieho rukami a nohami, dokonca aj hlavou, plnou silou mu ju vrazila do lícnej kosti a čosi sa tam aj zlomilo.

Zombie sa zatackal dozadu. Necítili bolesť, ale ich rovnováha bola poslabšia. Kolísal sa a ona sa doňho pustila tyčou. Úder do kolena ho poslal bokom k zemi. Siahol po nej zdravou rukou a tak mu ju tiež rozbila. Potom dvíhajúce sa rebrá. Potom tvár, nenávistnú, mlsne chtivú, hlúpu tvár s rozďavenými ústami, tri údery ju zmenili na trosku. Sánka mu visela dolu k hrudi, odlomená od tváre.

Zacítila čiusi ruku a zvrtla sa, tyč držiac vo výške a takmer rozbila hlavu vojakovi, čo ju chytil. Nebol zombie a držal vytasenú pištoľ. Mieril na ňu. Pustila tyč, akoby bola zo žeravého železa a dvihla ruky nad hlavu.

Hrubo ju odsotil nabok a kľakol si k zombiemu – *vojakovi zombiemu*, ako si uvedomila a ucítila nevoľnosť – ktorého práve rozbila na kusy.

Vojak bol zrazu zasa pri nej, hruď sa mu dvíhala, akoby od kriku a celý krk mal napätý.

„Prosím,“ povedala. „Keď mu dajú lieky, môžu mu napraviť kosti. Musela som ho biť, inak by ma bol zabil. Bol by ma nainfikoval. Videl si to, nie? Viem, že to nebolo správne, ale –“

Vojak strelil zombie do hlavy, dvakrát.

Otočil sa k nej. Dolu tvárou sa mu kotúľali slzy. „Neexistuje žiadny liek, nie pre tento druh zombiizmu. Keď ho dostaneš, zomrieš. Trvá to týždeň. Pomalšie než starý druh. Dá ti viac času na nakazenie viac ľudí. Naši nepriatelia sú vynaliezaví, vynaliezaví, dievča.“

Vojak kopol do zombie. „Poznal som jeho brata. Velil som mu, až kým ho nezabil borič zákopov. Matku a otca im zabil delostrelecký granát. Teraz je mŕtvy aj on a to je koniec celej rodiny.“

Vojak naklonil hlavu k nej a bližšie si ju prezeral. „Uhryzol ťa?“

„Nie,“ povedala rýchlo. Pištoľ mal stále v ruke. Liek neexistoval.

„Si si istá?“ povedal. Jeho hlas znel ako hlas jej otca, keď si rozbila koleno, prísny, ale chápavý. „Ak ťa uhryzol radšej mi to povedz. Lepšie odísť rýchlo a bez bolesti, než takto.“ Znovu kopol do zombie.

„Som si istá,“ povedala. „Nemáš trochu chleba? Nejaký chlap ukradol môj prídel.“

Keď ho popýtala o chlieb, vojak o ňu stratil záujem. „Maj sa, dievčatko,“ povedal.

Tej noci mala horúčku. Bola veľmi rozpálená. Mávala ich často, každý mal. Málo jedla. Žiadne teplo. Žiadna zelenina a vitamíny. Vždy to skončí horúčkami.

Ale bola tak veľmi rozpálená. Vyzliekla si šaty a nechala, nech ju na jej úzkej posteli ovieva chladný vzduch. Trover spal vedľa na dlážke – už dávno vyrástol z kolísky – a nepokojne sa vrtel, keď cítila, ako vzduch chladil jej rozpálenú kožu.

Zľahka si prebehla prstami po tele. Už nikdy nebývala nahá. Ak ste mali šťastie, denne ste si umyli tvár a ruky, ale kúpeľ – jedine biedny v studenej vode, a vôbec, komu by sa chcelo vláčiť vodu?

Mala už nepopierateľné prsia. Mesiačiky je začali pred niekoľkými mesiacmi, potom prestali. Kvôli hladu, vedela, že preto. Ale pod pazuchami a v rozkroku mala nové chlpy.

Skrížila ruky na hrudi a objala sa. A vtedy našla na pleci uhryznutie, tam kde začína krk. Bolo napuchnuté ako prepeličie vajce – kedysi čokoládové prepeličie vajíčka rástli na stromoch, ich chuť cítila ešte teraz – a horúce ako žeravý uhlík. V prostriedku vajca, na jeho vrcholku, bola mokvajúca ranka, ktorú zanechal jeden z mála zubov zombie.

Zrazu bola studená ako ľad, nahá chudá telesná troska sa chvela na troske postele. Do týždňa zomrie. To uhryznutie, to bol rozsudok smrti.

A neodíde čistá. Bude sa potácať a vrešťať a hrýzť. Možno Trovera. Možno mamu. Možno nájde Lízu a riadne ju pohryzie, než bude po nej.

Prerývane plytko dýchala. Hrýzla sa do pery, aby sa nerozkričala.

Čo najtichšie si opäť natiahla šaty a vykĺzla do noci nájsť čarodejníka, zvierajúc hráškové svetielko. Mnoho ráz kráčala v noci k jeho domu, ale vždy si to rozmyslela. Teraz ho musela vidieť.

V tme minula tri zombie, dve mŕtve na zemi, prevŕtané guľkami, a jedna sa vykláňala z okna na piatom poschodí a na mesto vrieskala svoju nesúvislú zúrivosť.

Keď sa blížila k čarodejníkovým dverám, zmocnilo sa jej neotrasiteľné fatálne presvedčenie: už je dávno preč, zastrelený alebo splynovaný, alebo sa jednoducho presťahoval niekam inam. Uplynulo už mnoho mesiacov, odkedy jej dal šaty z tlačiarne a knedlíky, a teraz bol už určite mŕtvy. Kto nebol?

Keď prišla k jeho bloku, jej kroky sa spomalili. Každý krok bol prácou na pol minúty aj viac. Nechcela vidieť jeho staré dvere ako visia z pántov, nechcela vidieť trosky odvážnych kriviek a klenieb jeho bytu a nábytku.

Ale kroky ju priviedli k dverám a tie boli zatvorené a tiché, ako hociktoré dvere na ulici. Ničím sa nelíšili od prachu mesta a od škrabancov a otlčenín, ktoré už nikto nepremaľovával.

Vyskúšala kľučku. Bolo zamknuté. Zaklopala. Ticho. Zaklopala znovu, silnejšie. Stále ticho. Plačúc začala tĺcť do dverí päsťami a kopať do nich nohami. Bol preč, preč, preč, a ona do týždňa zomrie.

Potom sa dvere otvorili. Nebol to čarodejník, ale dobre živená blondína v župane a papučiach. Bola krásna, ako filmová hviezda, hoci možno to bolo len preto, že nebola vyhladovaná na smrť.

„Dievča, dúfam, že máš sakramentsky dobrý dôvod na zobudenie celej ulice o tretej ráno." Jej hlas nebol neláskavý, hoci bola zjavne znechutená.

„Musím vidieť –" V poslednom momente stlmila hlas. „Musím vidieť čarodejníka."

„Ach," povedala žena a na tvári sa jej zjavilo pochopenie. „Aha, no dobre, poď dovnútra. Každý čarodejníkov priateľ."

Byt vyzeral celkom tak, ako si ho pamätala z tej dávnej noci. Žena gestom ukázala na kuchyňu, z ktorej sa začala linúť vôňa kávy. Valentina už zabudla, ako vonia káva, ale teraz si zasa spomenula.

„Tak ja zobudím jeho veličenstvo," povedala žena. „Len sa tu posaď."

Valentina si sadla na okraj veľkého divánu, ktorý sa krútil a obtáčal pozdĺž celej jednej steny v obývacej izbe. Vedela, že jej nohavice – špinavé dokonca aj pred jej zápasom so zombiem – zanechajú na jeho výraznom červenom čalúnení čierne stopy.

Rozhovor, ktorý sa ozýval zdola z chodby bol tlmený, ale jeho tón bol rozhnevaný. Valentina cítila, že sa jej rozpaľujú líca, ako od horúčky. Toto miesto bolo stále civilizované a ona sem priniesla vojnu.

Potom do obývačky vošiel čarodejník, mávnutím rozžiaril svetlá na maximum a v náhlom osvetlení zažmurkal. Zaškúlil na ňu.

„Poznám ťa?" povedal.

Jazyk jej stuhol v ústach. Hoci v pyžame, so strapatými vlasmi, stále vyzeral každým centimetrom ako čarodejník.

„Ja..." Nemohla dokončiť. „Ja –" skúsila znovu. „Dali ste mi šaty. Moja matka je bojovníčka."

Luskol prstami a uškrnul sa. „Ahá, *dcéra bojovníčky*. Už si na teba spomínam. Počítala si zubné kefky. Si bystré dievča."

„Je to chodiaca kostra." Krásna blondína bola v kuchyni a čosi robila na variči. Bol to predvojnový typ, schopný tlačiť jedlo takmer bez vonkajšieho zásahu. Jej prsty Valentinu hypnotizovali.

„Chceš sendviče a rybie prsty?"

„Ana, rozhýb ju nejakým čokoládovým nápojom," povedal čarodejník. „Horúcou čokoládou a potom mliečnym kokteilom. Malé dievčatá zbožňujú čokoládu."

Čokoládu neochutnala už – ani nevedela. Ústa mala plné slín. Žena, Ana, postískala nejaké tlačidlá a potom z kredenca vybrala fľašu s rumom.

„Dáš si aj rum, dievčatko?"

„Ja –"

„Na rum je ešte trochu mladá, Ana," povedal čarodejník. Sadol si na jednu zo svojich zaoblených pohoviek, ktorá ho objala a vysunula podnožku.

„Dám si rum," povedala. Zomierala, a nemienila zomrieť bez toho, aby aspoň raz neochutnala poriadny drink.

„Dobré dievča," povedala Ana. „Napokon, je vojna." Do vysokého hrnčeka naliala tekutinu hustú ako bahno a pridala hlt či dva rumu a posunula ho krížom cez pult. Potom spravila jeden pre seba. „Poď si vziať, nemáme tu žiadnu obsluhu."

Valentina si vyzula svoje primalé topánky a prešla po koberci svojimi špinavými bosými nohami. Bol to pocit, aký si sotva pamätala. Tráva?

Čokoláda voňala zázračne. Zázračne, to bolo to pravé slovo. Naplnila ju pocitom zázraku. Chuti. Ako čosi z inej planéty – možno z neba.

Zdvihla hrnček a cítila, ako jeho teplo preniká jej rukami. Skusmo si usrkla a podržala to v ústach.

Bolo to korenené! Bola to korenená čokoláda? Pochybovala o tom! Rum jej zabrnel na jazyku a jeho výpary jej teplom stúpli do hlavy, nesúc so sebou chuť čokolády a korenia. Oči sa jej zahmlili. Mala pocit, že jej uši sú plné čokolády.

Prehltla a zalapala po dychu a čarodejník sa rozosmial. Pozrela sa naňho.

„Anin recept. Pridáva tam čili. Myslím, že je to vynikajúce, ty nie? Voláme to aztécka čokoláda.

Nabrala sa ďalší hlt, podržala ho, prehltla. Čokoládu mala už aj v žalúdku a zmocnil sa jej tam akýsi pocit, pocit pahltnosti, pocit *viac*. Vyprázdnila hrnček. Ana a čarodejník sa smiali.

Ana jej podala vysokú osrienenú kovovú šálku s horou šľahačky navrchu a trčiacou slamkou. „Sladová čokoláda," povedala. „Dokonalý doplnok."

Zameraná na svoje bosé nohy na koberci to vypila. Medzi oči ju udrela ľadová bolesť hlavy, ale to ju nezastavilo v pití. Uf! Aaach! Vari existovali takéto chute? Vari veci naozaj takto dobre chutili?

Slamka vydávala srkavé zvuky, keď ňou lovila posledné zvyšky hustej tekutiny.

„Teraz si sadni," povedal čarodejník. „Nechajme kúzlo účinkovať a potom do teba vpravíme nejaké jedlo."

Prešla k pohovke. Bolo to ako kráčať po palube kývajúcej sa lode, alebo po povrchu mesiaca. Všetko sa pod ňou hýbalo. *Som opitá*, pomyslela si. *Mám 14 rokov a som opitá ako čík.*

Opatrne sa spustila a posadila sa vystreto, ako sa len dalo.

„No a teraz, mladá dáma, čo ťa privádza do môjho domu uprostred noci?"

Spomenula si na uhryznutie na krku a na sekundu si v panike pomyslela, že sa pozvracia.

„Potrebujem sa s vami rozprávať," povedala. „Potrebujem pomoc."

„Aký druh pomoci?"

Nedokázala to povedať. Mala nový druh zombiizmu a ten vojak jej to jasne vysvetlil – liekom na zombiizmus bola teraz guľka do hlavy.

A potom vedela, čo musí povedať. Čokoláda jej pomohla. Jej rodina by milovala čokoládu. „Čoskoro pôjdem preč a moja matka a brat nebudú schopní sa o seba postarať. Potrebujem pomoc, aby boli v bezpečí, až odídem."

„Kam odchádzaš?"

Od drinku sa jej ťažko rozmýšľalo, ale ten nádherný a čarovný pocit plnosti v bruchu to vyrovnával. Mysľou jej leteli všetky možné odpovede.

„Našla som niekoho, kto ma vezme von z mesta, na bezpečné miesto."

„Vari sú bezpečné miesta?" povedala Ana.

„Ach, Ana, ty cynik," povedal čarodejník. „Je mnoho, mnoho bezpečných miest. Svet je ich plný. Sú výnimkou, nie pravidlom. Vari nie preto si prišla sem?"

„Nehovoríme, prečo som sem prišla *ja*," povedala Ana. Znovu kývla smerom k Valentine a rukou urobila rukou prskajúce gesto. Valentina sa nevedela rozhodnúť, či sa jej Ana páči, hoci bola veľmi pekná.

„Potrebujem pomoc pre moju rodinu," povedala.

„A prečo by som ja mal pomáhať?" povedal čarodejník. Stále sa usmieval, ale tá jeho tvár, tá tvár čo vyzerala, ako keby bol kedysi poranená a nikdy sa celkom nezahojila, mala v sebe výraz, ktorý ju trochu ľakal. Oči sa jej leskli v nízkom svetle klenutej miestnosti. Pristihla sa, že sa spustila do pohovky, ktorá ju teraz držala vo svojom mäkkom objatí.

„Lebo ste mi pomohli už predtým," povedala.

„Aha," povedal čarodejník. „Takže ty predpokladáš, že keďže som bol k tebe raz veľkodušný – veľmi, veľmi veľkodušný – že taký budem zas? Moju láskavosť mi odplácaš žiadosťou o ďalšiu?"

Valentina zavrtela hlavou.

„Nie?“

„Nájdem spôsob, ako to splatiť,“ povedala. „Môžem pre vás pracovať.“

„Nepotrebujem tu nikde žiadne zákopy, ďakujem pekne.“

Kdesi v byte sa otvorili a zatvorili dvere. Počula tlmené hlasy. Mnoho hlasov. Byt bol kdesi plný ľudí.

„Môžem robiť mnoho rôznych prác,“ povedala. Pokúsila sa o úsmev. Nevedela, čo mu vlastne ponúka, ale vedela, že bola príliš mladá na to aby mu to ponúkala. A okrem toho, so zombiizmom by ste takéto veci nemali robiť. Ale ona dá pozor, bude opatrná, takže on bude žiť, aby mohol pomôcť jej rodine.

Vtom Ana rýchlo prešla okolo nej a strelila čarodejníkovi facku, švihla ho po tvári tak silno, až mu hlavou trhlo vzad. Na líci mu sčervenel odtlačok jej otvorenej dlane.

„Nezahrávaj sa s týmto malým dievčaťom,“ povedala. „Nevidíš, aká je zúfalá? Nepohrávaj sa s ňou.“

Zvrtla sa k Valentine, ktorá jej hrdo čelila, hoci mala chuť schúliť sa do seba. Ak bola dosť stará na to, aby sa ponúkla čarodejníkovi, bola dosť stará, aby neustúpila pred touto krásnou, dobre živenou blonďavou ženou.

„A ty,“ povedala Ana. „Nie si hlúpa, to vidím. Tak sa nesprávaj ako hlupaňa. Existuje tisíc spôsobov, ako prežiť, ktoré neobsahujú ľahanie si na chrbát, a ty ich určite poznáš, inak by si neprežila tak dlho. Buď bystrá alebo zmizni. Nebudem sa prizerať, ako zo seba robíš tragédiu.“

„Ana, čo ty vieš o prežití?“ povedal čarodejník. Držal si dlaň na líci a pozeral na ňu rovnakým blýskajúcim sa pohľadom, akým pred chvíľkou pozeral na Valentinu.

„Proste sa s ňou nehraj,“ povedala Ana. „Pomôž jej alebo sa jej zbav, ale nehraj sa s ňou.“

„Choď pozrieť ostatných, Anushka,“ povedal čarodejník. „Ja tu budem čo najpoctivejšie vyjednávať s našou priateľkou a až skončíme, zavolám ťa odobriť podmienky našej dohody, v poriadku?“

Ana pozrela smerom k chodbe, odkiaľ prichádzali hlasy a potom naspäť na čarodejníka, potom na Valentinu. „Buď múdre dievča,“ povedala.

Čarodejník jej priniesol tanier knedličkov s husacou pečeňou potrených bielou omáčkou a potom si odhryzol z veľkého sendviča s opekaným hovädzím z konzervy, z ktorého kvapkala hnedá horčica.

„V poriadku,“ povedal. „Žiadne hry. Ak chceš pre mňa pracovať, sú veci, ktoré potrebujem spraviť. Videla si niekedy iluzionistické predstavenie, také so smokingmi a bielymi holubicami?“

Pomaly prikývla. „Pred vojnou,“ povedala.

„Vieš, že kúzelník má vždy poruke zásobu fešných asistentiek?“

Znovu prikývla. Nosili lichotivé vypasované nohavice pod kolená, vystrihnuté plášte, topy s odhaleným bruchom, a klobúky s perami.

„Každý, kto robí mágiu, má jednu alebo dve asistentky. Ja som čarodejník a robím najlepšiu mágiu, a tak potrebujem viac asistentov, ako väčšina ostatných. Mám armádu asistentov, a oni mi pomáhajú a ja pomáham im.“

„Odchádzam o päť dní,“ povedala.

„Láskavosť, ktorú mám na mysli, by si mohla urobiť pozajtra.“

„A postaráte sa o moju rodinu?“

„Urobím to,“ povedal. „Vždy sa postarám o rodiny mojich asistentov. Takže sa dohodneme?“

Podali si ruky a potriasli.

„Zjedz knedličky,“ povedal. „A potom ti dáme niečo na domov, pre tvoju rodinu.“

Dva dni potom, ako čarodejník súhlasil, že sa postará o Valentininu rodinu sa horúčka stala jej trvalou spoločníčkou, tak vytrvalou, že si ju sotva všímala, hoci kvôli nej kráčala ako starena a niekedy mala ťažkosti zaostriť pohľad.

Toho rána vstala a pochutila si na hnedých rožtekoch s chrumkavou kôrkou, malých citrusových koláčikoch, zelenom čaji, ovsenej kaši s čučoriedkovo-borievkovým koncentrátom a sladkým kondenzovaným mliekom, a čokoládovou homôľkou ako sladkou bodkou.

Trover zjedol ešte viac ako ona a vyzbieral omrvinky. Videla, že si pod košeľu schoval dva z plodov chlebovníka a spokojne prikývla – niečo sa o prežití už naučil.

Matka sa nepýtala ani na jedlo ani na šaty ani na jej nočnú neprítomnosť. Ale och, keď Valentina vošla do dverí, nesúc všetky tie balíčky, pozrela na ňu pohľadom, ktorý hovoril, *nie si viac mojou dcérou*. Nie pohľadom, ktorý by

odmietal to, čo prinášala, ale pohľadom, ktorým odmietla *ju*. Valentina sa neobťažovala pokusmi o vysvetľovanie. Vedela, čo si matka domýšľala a svojím spôsobom to bolo lepšie ako pravda.

Matka zbožne pila pravú kávu, s tromi kockami cukru a vysokou skutočnou šľahačkou. Jedla toast so sardinkami, zelený čaj, a kopu našľahanej praženice s mletými haringmi, potom si obliekla uniformu a vzala si zbraň a odišla bez toho, aby na Valentinu pozrela.

Do týždňa sa už o mňa nebude musieť starať, pomyslela si Valentina. Prsty sa jej od horúčky triasli, ale svoju horúcu čokoládu aj tak vypila.

Trover už poznal cestu do jaslí, a tak Valentina odišla zarábať rodinný majetok.

Čarodejník jej dal vrecúško malých elektronických guličiek, a povedal jej, aby ich rozmiestnila na nie menej ako tristo miestach na fronte a na miestach, kde sa boje pravdepodobne mohli presunúť. Boli to špiónske oči, podobné tým, ktoré si pred vojnou vymieňali s priateľmi, a ukladali vo svojich izbách, takže mohli potajomky viesť polnočné rozhovory v dokonalej šifrovanej tajnosti.

„Keď ma chytia," povedala.

„Zastrelia ťa," povedal. „*Musí* to tak byť. Alternatíva je, že ich privedieš späť ku mne. A ak to urobíš, je koniec celej hry – život tvojej rodiny, môj, tvoj, životy všetkých mojich asistentov a priateľov budú premárnené. Bude to strašné. Zničia toto miesto. A zničia aj tvoj domov."

Neprihlásila na kopanie. To bolo v poriadku. Množstvo ľudí neprišlo na kopanie v dňoch, keď sa cítili príliš slabí k lopate. Nebude tam chýbať.

Na nohách mala najrýchlejšie topánky, aké jej čarodejník dokázal vytlačiť, hoci ich starostlivo pokryla blatom a špinou, aby ich zamaskovala. A vzala si aj inhalátor, vďaka ktorému bude ešte rýchlejšia. Varoval ju, aby po inhalácii jedla, inak do večera umrie od hladu. Vrecká na oboch stehnách jej teplákov boli naplnené maslovými guľkami plnenými ľadvinkami a pečeňou a pokrytými cukrom, jedlom, ktoré jej udrží energiu, nech si šľahne hocikoľko.

Na ceste k frontu ju nikto nezastavil. Aj niektorí jej rovesníci bojovali a omnoho viac ich slúžilo tým, čo bojovali, nosiac muníciu, kopúc nové zákopy priamo na fronte. Pláca tam bola lepšia, ako pláca, ktorú dostala pri kopaní „bezpečných" zákopov. Ako maskovanie si niesla lopatu.

Prvé pásmo zákopov jej bolo známe, rovnaký druh, aký kopala už niekoľko mesiacov. Dokonca aj uvidela niekoľko kopáčov, s ktorými kedysi pracovala, kývnutím hlavy ich pozdravila hoci srdce jej búchalo. *Zastrelia ťa*, pomyslela si, požmolila v dlani elektronické oko a zapichla ho do steny zákopu.

Postupovala vpred a vpred, bližšie k boju. Vždy to bývalo hluché, vzdialené dunenie, tento boj, nikdy úplne neustávalo, ale ani tam nebolo celkom vždy. Inštinktívne sa od neho držala čo najďalej, vždy sa pohybovala smerom od neho. Dnes sa približovala a jej krv spievala.

Od neďalekého zákopu sa ozvalo *bzzz* boriča zákopov a ona sa hodila na zem. V zákopoch mali aj antiboriče, ale tie nie vždy zaúčinkovali. Boriče zákopov boli hlavne okolo frontu, ale niekedy sa dostali až dozadu ku kopáčom, a zabili jedného z jej skupiny, ktorého poznala.

Z vedľajšieho zákopu sa ozvali výkriky, potom zvuk, ako keď sa vysypáva vrece štrku – to bol antiborič, to poznala – a borič zákopov preletel nad jej hlavou a detonoval vo výške, smrteľne zmätený kontralogikou antiboriča.

Uvedomila si, že si cvrkla. Len trošičku, pár kvapiek, ktoré jej museli uniknúť, keď mimovoľne zjačala. Oprela sa dlaňami o zmrznutú hlinu dna zákopu a zdvihla sa na kolená. A vtedy uvidela konček prsta, scvrknutý a zmrznutý, ako leží len niekoľko centimetrov od nej. Bol hladko odseknutý.

Videla tak veľa smrti, ale konček prsta, odrezaný a ponechaný tam, aby vyschol a bol zadupaný do hliny... Jej žalúdok robil premety. Trochu zvracala, zasa si trochu cvrkla, a oči jej slzili.

Tak si uvedomila, že čarodejníkovu misiu nemôže splniť. Toho dňa bola pred ňou smrť, veľa smrti, ktorú uvidí na fronte, a nedokázala tomu čeliť. Nie keď jej vrecká boli plné špiónskych očí, ktoré znamenali špehovanie, znamenali, že čarodejník bol na druhej strane, na strane tých sviniarov, ktorých starčekov by najradšej vyhladovala v ich bytoch a ktorých deti by odtrhla od ich milovaných rodičov.

Od horúčky sa teraz veľmi triasla. Hlava jej plávala a svet sa zdvíhal a klesal ako loď na rozbúrenom mori.

Postavila sa a spravila krok. Bol to krok funky disko-tanečníka. Aj ďalší krok. Potom už znovu kráčala normálne.

Siahla si do košele medzi prsia – zasa mala podprsenku, čerstvo vytlačenú z čarodejníkovej tlačiarne – a vytiahla inhalátor, ktorý jej dal. Do týždňa bude mŕtva.

Strčila si inhalátor medzi pery, stlačila ho a zhlboka vdýchla, a horúčka bola preč. Hrôza bola preč. Strach a chlad boli preč. Čo ostalo, bol kŕčovitý, frenetický úškrn, čosi, čo zostrilo všetky jej zmysly a odľahčilo jej nohy ako tá najnákazlivejšia tanečná hudba.

Bežala, letela cez zákopy. Čím bližšie bola k frontu, tým horšie tam páchlo, ale to bolo OK, smrady jej neprekážali. Časti tiel – prst bol len ukážka, tu ste mohli nájsť čeľuste a jazyky, ruky a nohy, zošúverené penisy a zmotané vnútornosti sa leskli v zaschnutej hline – žiadny problém.

Umiestnila päť očí, potom sa skrčila, aby nechala borič zákopov preletieť ponad hlavu. Potlačila bláznivé nutkanie natiahnuť ruku a nalepiť naňho oko, potom umiestnila ďalšie oko, kryjúc ho v dlani a uložiac ho priamo pod nosom seržanta guľometníkov, ktorý ziapal na dve staré ženy, ktoré horko-ťažko vmanévrovavali gigantickú, zložitú zbraň do palebnej pozície. Valentine ženy pripadali dosť staré, z toho istého kmeňa, ktorému nosievala vodu, a boli také chudé, že vyzerali, akoby boli vyrobené z postáčaných drôtov. Mali obrovské okrúhle oči s výraznými bielkami.

Seržant si ju vôbec nevšímal, keď preklĺzla dopredu, s lopatou stále v jednej ruke. Zákop pred ňou sa končil v slepej uličke a tak sa vrhla do bočného zákopu, ale ten sa tiež zakrátko skončil. Slepá ulička, jedna za druhou – každá dostala vlastné oko – onedlho bola na konci cesty, neboli žiadne ďalšie bočné tunely. Bude sa musieť vrátiť a skúsiť inú cestu. Samozrejme, nijaké mapy zákopov neexistovali.

Dala si ďalšiu dávku z inhalátora. Žalúdok sa jej obrátil a kolená podlomili. Znovu ležala v hline a spomenula si, čo jej čarodejník hovoril o jedení, keď funguje na inhalátore, inak sa vyhladuje na smrť. Potom dostala záchvat. Údy sa jej triasli, hlava sa mykala vpred a vzad, čelom udierala do hliny. Z hrdla jej uniklo kloktavé chrčanie, čosi úplne iné než slová alebo akýkoľvek iný ľudský zvuk.

Keď záchvat pominul – a veru pominul, hoci mala pocit, že nikdy neskončí – roztrasene vybrala za hrsť maslových guličiek a pocukrovaného mäsa a strčila si ich do úst. Väčšina jej vypadla, ale niektoré sa dostali do jej hrdla a za okamih boli jej ruky pevnejšie, dovolili jej zjesť viac. Pozviechala sa na kolená, potom na nohy, ešte trochu zjedla a dala si ďalší prsk z inhalátora.

Bože ó bože! Teraz sa cítila *zázračne*. Jedlo a inhalátor spolu boli mágiou. Slepé uličky, pche! Kto mal čas vracať sa po zákopoch? O päť dní bude mŕtva. Zaťala prsty do zmrznutej hliny na okraji zákopu a vyšvihla sa na povrch.

Za mesiace a mesiace kopania zákopov nikdy, ani jediný raz, nevyzrela cez ich okraj. Existovali veci, čo vyhľadávali kradmé pohľady zo zákopu, laserové skenery a strážne automaty. Mohli ste stratiť vrch hlavy, šmik-šmik.

Teraz bola na povrchu. Bolo to ako na povrchu Mesiaca. Krátery, kopce, zákopy, a veľké oblaky valiaceho sa dymu a prachu. Nič živé. Rozbité zbrane a veci, ktoré mohli byť časťami tiel. Drsne sa zaškerila, pretože tam nebol nikto iný a tak bola kráľovnou povrchu, krvavým anjelom bojiska. Hodila si do úst za hrsť pocukrovanej pečienky a *rozbehla sa*.

Zizz, zizz, zizz. Akonáhle sa pohla, lietali okolo nej guľky či iný materiál, ale svet bol zrazu tak jasný, sivé svetlo tak čisté, územie patrilo jej, nebolo možné, aby ju nejaká guľka trafila.

Preskočila zákop a ďalší obehla, preskočila a obehla, pokračovala ďalej a ďalej k predným líniám. Takmer sa potkla o strážny automat, potom, keď sa snažil zvrtnúť v čape, aby ju dostal do mieridiel, naň vyskočila *navrch* a nalepila naňho oko a smiala sa a odskákala preč.

Uvažovala, že by sa mala skryť nazad do zákopu a snažila sa niektorý vybrať, keď bolo rozhodnuté za ňu – bola v polovici skoku ponad zákop, keď jej guľka odrazila opätok a ona sa zrútila dolu do zákopu. Tvrdo a drsne dopadla tvárou do dosák na dne a chvíľu ležala omámená, ústa sa jej plnili krvou. Jazyk jej pulzoval – zahryzla si doňho – a keď ním opatrne pohýbala v ústach, zistila, že si vyrazila jeden predný zub. Už nebola takým pekným dievčaťom, ale za necelých päť dní bude mŕtva.

Znovu sa zdvihla na kolená a keď sa poobzerala, prilepila oko.

Z konca zákopu na ňu uprene hľadel vojak. Čosi hovoril, ale zákopy hučali od delostreleckej paľby a guľky bzučali, takže nebolo nič počuť. Priblížila sa k nemu, aby počula, čo hovorí a bola prakticky pri ňom, keď si uvedomila, že mal na sebe nepriateľskú uniformu.

Bola rýchla, rýchla, ale on bol rýchlejší a držal jej ruku v železnom zovretí skôr, než mu mohla uniknúť.

Povedal čosi v jazyku, akým často hovorili vo filmoch, kedysi dávno, keď cez ulicu od ich bytu bývalo kino. V tom jazyku poznala niekoľko slov.

„Priateľ!" povedala.

Povedal čosi v inom jazyku, ale ten nepoznala. Prešiel na hindčinu, ale všetko, čo vedela po hindsky bolo Láska Láska Láska, som zamilovaná, čo bol refrén všetkých pesničiek v indických filmoch.

Silno jej trhol rukou. Bol na ňu nahnevaný a v druhej ruke držal zbraň, mäkkú, pružnú ručnú zbraň, ako koniec povrazu, a gestikuloval smerom k nej a kričal. Bol dobre živený, ako čarodejník, a nebol oveľa starší ako ona. Myslela si, že ju nechce zabiť a hnevá sa, lebo to bude musieť urobiť.

Skúsila sa naňho usmiať. Zlostne sa zamračil. Natiahla k nemu ruku a jemne, upokojujúco sa dotkla jeho ramena. Potom ukázala na svoje vrecko, kde mala maslové guličky. Veľmi pomaly do neho siahla. Podozrievavo ju pozoroval, mieril

na ňu zbraňou. Pomyslela si, že keby bola samovražedný atentátnik, už by bol teraz mŕtvy a mala z toho lepší pocit: ak boli vojaci z druhej strany takíto, možno mali všetci nakoniec ešte šancu.

Vytiahla maslovú guličku a odhryzla si, potom ju ponúkla vojakovi. Vyzeral, že mu je do plaču. Pridržala mu ju pri ústach, aby pri jedení nemusel od nej odvrátiť zbraň. Odhryzol si malý, zdvorilý kúsok, požul a prehltol. Odhryzla si ďalšie sústo a zasa dala jemu. Takto jedli, až kým sa gulička neminula, a potom vytiahla ďalšiu, a ďalšiu.

Ukázala na seba. „Valentina," povedala.

Zavrtel hlavou. Vyzeral ako stelesnená mrzutosť. „Withnail," povedal.

„Teší ma, že ťa spoznávam, Withnail," povedala v jeho jazyku, ďalšia užitočná fráza odkukaná z kina, hoci mala pocit, že to vyslovuje úplne zle. Natiahla k nemu ruku. Vložil zbraň do puzdra a potriasol jej rukou.

„Musím ísť, Withnail." Nevedela to povedať v jeho jazyku, ale vyslovovala pomaly a čo najzreteľnejšie.

Znovu zavrtel hlavou. Položila dlaň na ruku, ktorou ju držal za rameno a stisla ju.

„Zachrániť moju rodinu," povedala. „Aj tak plním misiu pre tvoju stranu. Nechaj ma ísť, Withnail." Znovu stisla jeho ruku. Pomaly pustil jej rameno.

Bol veľmi pekný, teraz si všimla, s dobrou bradou a zmyselnými perami. Nikdy sa nebozkávala s chlapcom a aj tak bude mŕtva o štyri dni a niečo. Alebo možno bude mŕtva už toto popoludnie, ak sa nedostane nazad do svojich zákopov.

Položila mu ruku zozadu na krk a pritiahla jeho tvár k svojej a dala mu na tie vyhrnuté pery suchý, pevný bozk. Krv jej spievala a tak ho aj objala, pritlačila k nemu svoje telo. Po momente prekvapenia jej bozky opätoval. Jeho jazyk sa pritlačil na jej zovreté pery a ona sa odtiahla, potom, na bláznivý okamih si pomyslela, že by ho mohla pohrýzť, dať mu dávku zombiizmu, aby ho rozšíril medzi svojimi druhmi v zákope. Ale to by nebolo správne. Teraz boli priateľmi.

Položila prsty na stenu zákopu. Bolelo to – musela si predtým zlomiť prst. Vydriapala sa nahor a začala utekať, zalovila vo vrecku po inhalátore. „Do videnia, Withnail!" To bola ďalšia fráza, ktorú poznala z kina.

Tri dni potom, ako ju pohrýzol zombie, sa Valentina prebudila s tým, že si rukou obraňujúco zakrývala velikánske horúce vajce na kľúčnej kosti. V to ráno nemohla pohnúť ramenom, aspoň nie bez bolesti, akú ešte nikdy predtým necítila. Bolelo ju v tvári. Boleli ju končatiny. Jej nové prsia ju boleli, akoby ju do nich opakovane udreli. Vyliezla z postele ako starena a doplazila sa k stolu.

Opatrne sa posadila a nabrala na lyžicou kašu. Jej matka si sadla naproti a pozerala jej ponad plece. Valentina si nabrala plné ústa cereálií, ale hneď ich vypľula, keď sa dostali do kontaktu s obnaženým, bezzubým miestom na ďasne.

Matka na ňu pozrela.

„Otvor ústa, Vali," povedala.

Valentina tak urobila, ukážuc medzeru medzi zubami.

„Udrela si sa?" povedala matka. Valentina neodpovedala. Neverila si, že dokáže hovoriť s matkou, keď sa na ňu takto pozerá. „Teraz, keď si stratila ten zub, ťa nebudú chcieť," povedala. „Môžeš ísť naspäť kopať."

Bez slova vstala od stola a odišla z bytu. Bola tak rozpálená od horúčky, že ani nevnímala, či schody smerujú nadol či nahor, či klesá alebo stúpa.

Potácala sa po ulici. V jej stave nedokázala poriadne kráčať. Boky jej pri každom kroku akoby povoľovali a tak kráčala po ranných, chladných uliciach, smerom k čarodejníkovmu domu ako funky disko tanečník.

Nedošla tam. Skôr než na polceste si musela sadnúť na kopu trosiek a zvracala. Siahla do vrecka a vytiahla čarodejníkov inhalátor, ale vypadol jej. Nemohla sa zohnúť, aby ho zodvihla, a tak nechala telo pomaly spadnúť na zem, potom sa k nemu pomocou jednej ruky plazila. Strčila si ho do úst a nešikovnými prstami ho stlačila.

Vytiahla sa na nohy, nestarajúc sa o inhalátor. Údy jej horeli a chcela sa hýbať, bez ohľadu na to, ako veľmi to bolelo, a tak dobehla k čarodejníkovým dverám, stonajúc hlbokými hrdelnými stonmi.

Ana ju pustila dnu a doširoka otvorila oči. „Dokázala si to." Mohla to byť otázka. Valentina sa zosunula na mäkký, sladko voňajúci koberec a zatvorila oči.

O neznámy počet hodín alebo dní po tom, ako Valentina prišla do čarodejníkovho bytu, sa prebudila v mäkkej, nadýchanej posteli, ktorá jej potichu masírovala údy. Na sebe mala voľné bavlnené pyžamo a vedľa postele stál vozík dovysoka

naplnený akýmsi ovocím, čo nevyzeralo ani ako bobule, ani ako pomaranče, ale z každého trochu, a každý jeden plod mal na šupke vypestovanú inú usmievavú tváričku.

Do izby vošiel čarodejník.

„Budeš žiť," povedal. „Pravdepodobne. Bola by to istota, keby si mi, do frasa, bola povedala, že máš zombiizmus, ty malý idiot."

Za ním sa zjavila Ana. „Ty si myslíš, že by bola plnila tvoju misiu, keby nebola mala zombiizmus, čarodejník?"

Odmietavo mávol rukou. „Dostala si liek," povedal.

„Nevylieči ma," povedala Valentina. Mala hlas ako mixér plný štrku. „Nie ten typ, čo mám. Liek neexistuje."

„Ale čo," povedal čarodejník. „Chcela by si sa staviť? Povedzme takto: ak zomrieš, postarám sa o tvoju rodinu. Ak prežiješ, budeš pre mňa pracovať – a ja sa postarám o tvoju rodinu."

„Už aj tak sa musíte starať o moju rodinu," povedala.

Čarodejníkove oči sa zablýskali. „Myslím, že vyliečenie zombiizmu je dostatočná odmena, tak som jednostranne zmenil podmienky našej dohody. Ak sa ti to nepáči, môžem ti zariadiť opätovné nakazenie a vrátime sa k pôvodnej zmluve."

„Vy ste ma vyliečili?"

Ana povedala, „Je mnoho vecí, ku ktorým my tu máme prístup a vy v meste nie. To, čo si mala, by ťa bolo zabilo, ak by ti nepomohol."

„Pristaneš na moju stávku?"

Premýšľala o misii, o vojakovi, o tom, ako bola kráľovnou bojiska. Premýšľala o tom, ako bombardovali mesto a ako im práve pomohla zabíjať vojakov a kopáčov mesta – takých, ako jej otec.

„Už nikdy viac nezradím moje mesto nepriateľom." Sedela veľmi vystreto. „Bola som zradcom raz, ale mala som horúčku a umierala som. Vy ste zradca každý deň, aká je *vaša* výhovorka?"

„Zradca? O čom to, do pekla, rozprávaš?"

„O špiónskych očiach, ktoré som rozmiestňovala, aby nás naši nepriatelia mohli špehovať, o bohatstve, ktoré máte tu naokolo. Koľko ľudí zomrelo, lebo ste ich predali?"

„Valentina, si bystré dievča a tvoja matka je vojak, ale nie si zasa až tak veľmi múdra. Niekedy si hlúpe dievča. Náš tunajší malý palác nie je plný špiónov. Sme *dokumentaristi*. Filmujeme vojnu a vysielame to von do sveta, aby všetci videli tú tragédiu, ktorá sa tu deje. Máme obrovské hnutie aktivistov, ktoré našimi obrazmi podporujeme. Špiónske oči, ktoré si včera rozmiestnila, teraz vysielajú 24/7 aktivistickým miestam v päťdesiatich krajinách. Premieta sa to v halách Spojených národov.

Ana vydala posmešný zvuk. „Premieta sa to ako výplň na zasnežených svahoch káblelovky. Premieta sa to ako ironické snuff porno v nocľahárňach. Používa sa to ako podklad pre avantgardné umelecké performancie. Prosím ťa, čarodejník, prosím ťa. Zaslúži si vedieť, aká je skutočná situácia, nie to, čo si nahováraš, keď nemôžeš zaspať."

„Je to – *zábava*?"

„Je to atraktívne," povedala Ana, akoby *atraktívne* znamenalo *hrôzostrašné*. „Veľmi vysoko cenené."

„A šíri to uvedomenie," povedal čarodejník. „Si cynik, Ana, nevidíš nič iné, len to najhoršie. Vďaka tomu vôbec niekto iný, ako zopár politických sráčov, počul o tom, čo sa tu vlastne deje."

„Zábava?"

„Zábava," povedal čarodejník. „A viac než to."

„Zabíjajú nás, púšťajú na nás plyn, bombardujú nás, a vy im to predávate späť ako *zábavu*?"

Vyliezla z postele. Bolelo to, ale nie tak ako predtým. Aspoň horúčka pominula.

„Som vyliečená?" spýtala sa. „Mám ešte niečo urobiť, alebo som vyliečená?"

Čarodejník za zachmúril. „No tak moment, počkaj –"

„Si vyliečená," povedala Ana. „Mala by si niekoľko dní oddychovať a dobre jesť, ale polepší sa to aj bez toho." Čarodejník sa otočil a prudko ju postrčil smerom k dverám, až sa potkla a udrela. Napľula na dlážku a odišla z izby.

Valentina vstala z postele. Čarodejník ju chytil za zápästie a ona mu bez zaváhania vrazila palcom do oka, od úsilia až zachraptela. Skríkol a odtočil sa a ona vyšla zo spálne a šla dolu chodbou do jasne červenej obývačky. Ana pre ňu mala dva balíčky roboticky zabalené do baliacej fólie. „Oblečenie," povedala. „Jedlo. Nevracaj sa. Ja nie som odtiaľto, ale aj mne je jasné, ako veľmi je toto zlé.

On – niet pre neho ospravedlnenie. Choď.“ Podala Valentine akési topánky – dobré pevné pracovné bagančе, ešte teplé z tlačiarne.

Šesť mesiacov potom, ako vzala domov šatstvo, čo jej dala Ana, bola Valentina odvolaná z kopania zákopov a prevelená na službu s mŕtvolami. Ľudia umierali ako muchy a zombie sa na nich pásli, a ak sa mäso neodpratávalo, zombie by sa množili ako potkany.

Chlieb bol teraz len každý druhý deň. Hlad jej bol teraz kamarátom, alebo ako nepriateľom z detstva, ktorý sa jej posmieval. V noci ju budil ako buchnát do brucha.

Prvému telu, ktoré našla, chýbali sedacie svaly. Telá ste mohli nájsť podľa zápachu, a ona bola v službe s chlapcom približne v jej veku, ktorého tvár nikdy nevidela, lebo ju mal zakrytú maskou. Mal pružnú automatickú pištoľ, dúfala, že ju vedel používať, lebo zombie boli všade. Nosil mäso už týždne a trúsil kúsky rád, aby jej pomohol sa v práci zorientovať. Ani jeden nepovedali svoje meno.

„Čo sa stalo s jej –“

„Videla si niekedy mäso z čierneho trhu? Zadok je posledná časť, ktorá mizne, keď sa zomiera od hladu. Mafiáni berú zadky a melú ich s nejakými plnkami a pridávajú pochutiny a predávajú. Zvykli aj ľudí zabíjať a tak získavať mäso, ale to už teraz nie je treba. Je dosť mäsa z prirodzených príčin.“

Smrad bol hrozný. Bola to žena a bola mŕtva už dlhší čas. A tiež bolo teplo. Zdalo sa, že Valentinina maska veľmi nepomáha, ale keď si pod ňu strčila prst, aby si mohla poškrabať spotenú hornú peru, do nosa jej vošiel neprefiltrovaný dúšok vzduchu a naplo ju.

Začínali v skorých ranných hodinách, skôr než bolo príliš teplo. Spali niekoľko hodín okolo poludnia, potom, uprostred popoludnia, začínali znovu. Mala taký hlad, že sa jej točila hlava. Ďalšie telo bolo na pätnástom poschodí v bloku bytov z čias revolúcie. V meste už viac ako rok nefungoval nijaký výťah. Stúpali po schodoch a oddychovali, stúpali a oddychovali. Vyjsť hore na jeden raz bolo vylúčené. Bola tak slabá, že nad tým ani na sekundu nezauvažovala.

Bol to muž. Bol veľký a vysoký, a hoci bol vyhladovaný, sotva ho udvihli. Kým žil, musel to byť obor.

„Dole tými schodmi ho nikdy nedostaneme,“ povedal chlapec. „Choď otvoriť okno.“

Valentina ho drevene poslúchla. Vedela, že keď ste nemohli telo odniesť, museli ste ho dostať z budovy nejako inak. To vedela. Nechcela myslieť na to, čo to znamená, ale vedela to. O poschodie nižšie pod ich bytom bola mŕtvola a trvalo týždne, kým ju mesto odstránilo, a život pre všetkých v budove bol takmer neznesiteľný. A to bola zima, keď chlad trochu tlmil zápach.

Takže ste sa museli tela zbaviť. Bolo to revolučné okno. Bolo úžasné a samočistiace a ľahučko sa otváralo. O štyridsaťpäť metrov nižšie videla prázdny dvor budovy a voz na mŕtvoly, ktorý chlapec s prestávkami viedol po uliciach mesta. Za iných okolností by sa možno cítila, akože sa predvádza, keď sa vezie v aute, keď všetci ostatní chodia pešo, ale vedela, že jej jazdu vo voze na mŕtvoly nikto nezávidí.

„Zober ho za členky.“ S nasadenou maskou chlapec vyzeral ako kôň, a vedela, že ona vyzerá rovnako. Na jedinú stoličku, ktorú počas predošlej zime nespálili, chlapec povykladal tých niekoľko vecí, čo mŕtvola mala: prsteň, zapaľovač, zatvárací nôž, sadu slúchadiel s červeno žiariacimi svetielkami nabíjačky.

Chytila telo za členky. Chlapec ho chytil pod pazuchy. Keď ho *héj-rupli* z dlážky, telo uvoľnilo ohromujúci, zlostný prd. Nebolo to prvý raz, čo to nejaká mŕtvola toho dňa spravila, ale bol to najhlasnejší a najohavnejší zo všetkých prdov. Jeho členky boli špinavé a smrad jeho nôh a prdu sa skombinovali do sivej zatuchnutej miazmy, ktorú cítila aj cez masku.

„Mal by si cítiť jeho nohy,“ povedala.

„Mala by si cítiť jeho dych,“ povedal chlapec.

Dotiahli telo k oknu a raz, dva, tri, vyhodili ho do šíreho sveta. Pozorovala, ako sa otáčajúc vzďaľuje, fascinovaná, bez slov. Ako narazilo na zem a ten zvuk. A ako vyzeralo. A špľachnutie. A krv.

Slzy sa jej rinuli dolu tvárou, špinili jej masku. Vyšla do chodby a strhla si masku a stonajúc pozerala do steny.

„Časom to bude ľahšie,“ povedal chlapec a zaťahal ju za rukáv.

Mal pravdu.

Ale na to, aby dostali telo na voz, potrebovali lopatu. Niektoré časti odleteli ďaleko a musela ich nosiť pred sebou na čepeli lopaty. Jeho vnútornosti sa leskli, akoby ju obžalúvali. Ona bývala na štrnástom poschodí. Až príde jej čas, tiež pôjde von oknom.

Dva roky od začiatku obliehania sa zobudila hluchá. Mama ňou energicky triasla a jej pery sa hýbali, ale nepočula nijaký zvuk. Valentina úporne načúvala a rozoznala vzdialený zvuk, ako pod vodou, ktorý nedokázala zaradiť, hoci jej pripadal známy.

Mama bola teraz chudá a tvrdá, a spávala so zbraňou a domov prichádzala len na pár hodín. Brala množstvo rôznych piluliek, od ktorých bola trochu nervózna. Valentina si pomyslela, či pilulky nespôsobili, že matka onemela, ale potom si uvedomila, že nepočuje *nič*.

Poklepala si po uchu.

„Nepočujem," povedala.

Zdalo sa, že matka nerozumie. Stále Valentinou silno mykala.

„Som hluchá, mami," povedala. Potriasla hlavou a zaťahala sa za ušnice. Teraz už bola vyľakaná a posadila sa. Zatrepala si prstom v uchu, ktoré bolo veľmi mastné. Dokonca ani zvuk prsta v uchu sa nedostal do jej mozgu. Hluchá ako peň.

Ťažko dychčala, ale to sa stávalo často. Od hladu mala sklon vzlykať a niekedy bez príčiny plakala. Niekedy sa musela uprostred vety posadiť a pozerať do oblohy, zatiaľčo slzy sa jej valili dolu hrdlom, až kým nebola schopná zasa pokračovať.

Spomalila dýchanie. „Mami," povedala.

Matka naznačila gestom „čakaj", potom ho zopakovala a zreteľne a pomaly pri tom pohybovala ústami. Prikývla, aby ukázala, že pochopila.

Toho dňa mala nosiť telá. Keď ste nosili telá, mohli ste mať chlieb každý deň. Jeden kus obdeň od mesta, druhý kus z čierneho trhu výmenou za korisť, nájdenú v bytoch zomrelých.

A tiež tu bolo nové dievča, ktoré Valentina zaúčala. Chlapec bol už dávno preč. Skúšal ju chytať za prsia, a nielen raz, a tak ho oznámila. Keď to vedúci prešetroval, tak zblbol a pokúsil sa zaútočiť na vedúceho a vedúci ho poslal na front nosiť muníciu, kde, ako Valentina predpokladala, pracoval doteraz. Pokiaľ nezomrel. Bolo jej to vcelku jedno.

Ale chcela chlieb. Jasle pred niekoľkými mesiacmi zatvorili, ale Trover mal niekoľko malých kamarátov, s ktorými sa mohol hrať a tí niekedy prišli domov s trochou jedla, o ktoré sa s ňou vždy starostlivo rozdelil, hoci si bola istá, že sa nedelil o všetko. Veď ani ona. Nikto to nerobil. Mama mala malú zásobu sušených rýb pod vankúšom. Valentina z nej skoro nikdy nekradla, hoci by mohla.

Trover na ňu pozeral. Ťahala sa za ušné lalôčiky. „Som hluchá," povedala. Myslela si, že možno hovorí veľmi nahlas, ale nemala to ako posúdiť.

Trover vyšiel z bytu a ani sa na ňu neobzrel.

Čakala na mamu, ale deň pokročil a mama sa nevracala. Čím dlhšie sa nevracala, tým viac si Valentina robila starosti. Trochu si poplakala a skúšala si pospať. Od hladu cmúľala okruhliaky a zásobárničku vody vypila dosucha. Odniesla nočník dolu schodmi, ale svet ticha bol taký strašidelný, že keď ho vyliala na do páchnuceho zberného miesta, do bytu sa vrátila prakticky behom.

Konečne sa jej podarilo zaspať, keď sa mama vrátila. Mama jej čosi hovorila, pomaly a dôrazne artikulujúc ústami, ale ona nepochopila. Mama to zopakovala a potom znova. Nechápala stále nič, ale mamin výraz bol jasný, Nijaký lekár jej nepomôže. Ani to neočakávala.

Pokiaľ išlo o ňu, nijaký lekár jej nemohol pomôcť. Presne vedela, čo sa pokazilo: jej naslúchadlá zlyhali. Všetko zo zlatých čias po revolúcii sa kazilo. Starí ľudia umierali, keď sa ich umelé srdcia a obličky zavarili a odumreli. Výťahy nefungovali. Tlačiarne nefungovali – prakticky všetky sa pokazili v ten deň, keď obliehanie začalo. Nemocnice nemohli tlačiť lieky. Lietajúce autá padli z oblohy.

Nič nefungovalo. Nič už nikdy nebude fungovať. Všetko sa rozpadlo. Jej naslúchadlá boli z rovnakej magickej látky ako všetko od revolúcie, takže z toho vyplývalo, že sa musia tiež pokaziť.

Mama to musela vedieť. Pravdepodobne to bolo to, čo jej chcela povedať. Keď sa Valentina sústredila, dokázala si predstaviť matkin hlas, ako hovorí tie slová.

„To je v poriadku, mami," povedala. Vedela, že kričí. „To je v poriadku."

Mama plakala a aj ona plakala, ale uložila sa spať čo najskôr, a keď si myslela, že Trover aj mama spia, vzala si malé čarodejníkovo svetielko a zišla dolu mĺkvymi schodmi, do tichých ulíc.

Opatrne kráčala s čarodejníkovmu bytu. Bola hluchá, ale mala pocit akoby bola aj trochu slepá. Bez sluchu poriadne nevidel, ťažko udržiavala rovnováhu. Rozmýšľala o živote bez sluchu. Pravdepodobne by sa vrátila ku kopaniu zákopov, keďže telá ste nemohli nosiť bez partnera a museli ste byť schopní komunikovať, aj keby to bolo len *héj-rup*.

Kráčala ako opilec, udržiavala sa v najtmavších uličkách, od ktorých sa držali preč dokonca aj noční strážnici. Zo svojho svetielka nechala unikať len ten najslabší lúčik.

Práve sa chystala vstúpiť na hlavnú obchodnú ulicu, keď ju za rameno chytila mocná ruka a strhla ju nazad do aleje. Jej prvá myšlienka bola *zombie* a mimovoľne vykríkla a na ústa jej dopadla päsť, uvoľniac jeden z jej zubov pri medzere. Hlava jej hučala ako zvon, prvý zvuk, ktorý počula od toho rána.

Drobná perla jej vypadla z ruky a zakotúľala sa do pukliny z dláždení, bláznivo osvetľujúc scénu a útočníka. Alej bola špinavá a pokrytá sutinami, a muž, čo ju udrel bol mladý strážnik civilnej obrany s akné, ktoré vyzeralo byť chemicky vyvolané. Nevoňal príjemne. Strašne smrdel. Možno bol chorý. Špinavý ako každý, a horšie. Nebol zombie. Nevoňal dostatočne pekne.

Videla, že sa jeho ústa pohybujú a vedela, že jej čosi hovorí. „Som hluchá“ povedala, a vedela, že to povedala príliš nahlas, pretože sa strhol a potom ju udrel do úst silnejšie ako predtým.

Tentoraz spadla na zem a on ju hrubo ťahal za ruku preč od svetla.

Bola uplakaná a zoslabnutá od hladu, a pochopila, čo sa bude diať ďalej, keď ňou hodil nadol a schmatol ju za golier košele a strhol jej ju, potom urobil to isté s jej podprsenkou. Od úderov do hlavy bola omráčená, ale vedela, čo príde.

Valentinina matka bola vojak. Naučili ju zabíjať. Ona naučila zabíjať Valentinu. Valentina nikdy neodišla z domu bez zatváracieho noža, noža, ktorý vzala mŕtvemu, ktorého pred neznámym časom zhodili z okna pätnásteho poschodia.

Nôž bol v jej zadnom vrecku. Pozorovala, ako chlapcova silueta zápasila s prackou na jeho nohaviciach, a zatiaľ rukou siahla dozadu a pomaly, pomalička vytiahla nôž. Nechala nech jej uniknú tiché pridusené omámené zvuky.

Vedela, čo príde, ale chlapec nie.

Ale keď si kľakol a siahol na rázporok jej nohavíc, ukázala mu, čo bude nasledovať. Ušmikla mu dva prsty a len tak-tak, že si nerozpárala vlastné brucho. Pokúsil sa vytrhnúť svoju ruku, ale držala ho za zápästie skôr, než sa mu to podarilo, a stiahla ho dolu na seba, pričom si dávala pozor, aby nôž bol mimo ich objatia, aby ním mohla voľne siahnuť okolo neho a bodnúť ho raz-dva-trikrát medzi rebrá a potom opäť do ľadvín. Pohľad na rozpleštené mŕtvoly, ktoré vyhadzovala z okien, jej dal veľmi presnú predstavu, ako funguje anatómia.

Nikdy necítila tak jasnú hlavu, ako pri tejto práci, a chlapec na nej sebou mykal a párkrát ju pekne tresol do hlavy, a jeho krv zmáčala jej obnaženú hruď a tvár a krátke vlasy. Ale ešte trochu viac pracovala nožom, šla mu po hrdle a potom po tvári. Pustila ho a on sa odkotúľal a ona sa naňho vrhla. Ďalej narábala nožom. Zakrátko sa prestal hýbať.

Jej košeľa bola na franforce, ale spona na podprsenke fungovala, len čo ju narovnala. Svetielko-hrášok našla ľahko – žiaril ako maják. Zodvihla ho a išla k čarodejníkovi.

„Som hluchá,“ povedala Ane. Ana vyzerala rovnako, na prvý pohľad. A potom si Valentina všimla, že drží palicu a sťažka sa o ňu opiera.

Vedela, že je polonahá a zakrvavená, ale tiež vedela, že Ana sa tým nedá vyviesť z rovnováhy. Prešmykla sa okolo nej do jasnej, módnej, čerstvo vytlačenej obývačky. Pripravila si trochu kávy a vliala do nej za hlt rumu, kým Ana na ňu hľadela v akejsi bezslovnej emócii.

„Som hluchá,“ opakovala a chystala kávu a rum pre Anu. „Tiež by sa mi zišla košeľa. A čarodejník, samozrejme.“

Z čias revolúcie si pamätala, ako sa používa varič, ale bolo to ako spomínať na čosi zo sna. Ignorujúc Anu do neho ťukala, až sa jej podarilo dosiahnuť, že vyrobil tanier knedličkov s husacou pečeňou v bielej omáčke. Opláchla si krv z prstov a potom nimi jedla knedličky.

Ana na ňu dlhú chvíľu uprene hľadela, potom odkrivkala z izby a priviedla čarodejníka.

Povedal čosi, čo nepočula. Každý v meste bol starý, dokonca aj mládež – zvráskavený zaprášenými vráskami s chýbajúcimi zubami a otrhaným odevom. Čarodejník bol večne mladý. Bol čistý, nezjazvený a dobre živený ako vždy.

„Vytlač mi nejaké šaty, čarodejník,“ povedala. „Tieto sú zakrvavené. A som hluchá, takže sa neobťažuj mi niečo hovoriť.“

Čarodejník na ňu hľadel. Zjedla knedličiek a oblízala si omáčku z prstov. Odkedy sa zobudila hluchá, v žalúdku akoby mala motýle, čo nebol úplne nepríjemný kontrast oproti jej stálemu, boľavému hladu. Omáčka jej pohladila žalúdok, knedličky ho naplnili, bolesť ustúpila.

Bola hluchá. Bola vrahyňa. Ale bolo tam jedlo a to bolo dobré. V každom prípade lepšie ako byť bez jedla.

Čarodejník jej priniesol kôpku teplých, čerstvo vytlačených šiat. „Vaše tlačiarne nikdy neprestali fungovať, však?“ povedala. Bola si istá, že hovorí veľmi nahlas a zvysoka na to kašľala.

„Naše tlačiarne prestali fungovať v to isté ráno, keď začalo obliehanie. Všetko. Všetko prestalo fungovať. To je informatická vojna. A infovojna pravdepodobne skoncovala aj s mojimi naslúchadlami. Mali vydržať desať rokov, ale vydržali sotva dva.

„Teraz sa idem osprchovať," povedala. „Môžete mi napísať odpoveď, ak chcete. Sľubujem, že si ju potom prečítam."

Odišla do kúpeľne a nechala nech ju sprcha vyumýva. Kdesi v hlave mala aj slzy, ktoré však nedokázali nájsť cestu do jej očí. Tak to bolo v poriadku. Bola predsa vojna.

Obliekla si jemné, novučičké tlačiarňové šaty a odgrgla si tlačiarňovým grgnutím. Omáčková chuť sa niesla ako plyn do jej úst.

Čarodejník odtlačil jednu z pohoviek a na jej mieste rozvinul veľkú obrazovku, jednu z tých vecí, na akých zvykla hrávať hry, v snovej fantázii dávnych čias.

SI HLUCHÁ?

Prikývla. „Mám naslúchadlá, od bomby. Keď som dnes ráno vstala z postele, nefungovali. Nijaké varovanie. Takto, z ničoho nič." Luskla prstami.

Kútikom oka zachytila akýsi pohyb a zvrtla sa. V izbe boli ďalší štyria ľudia, ľudia, ktorých nikdy predtým nevidela, ale predpokladala, že patrili k vzdialeným hlasom, ktoré počula počas minulých návštev. Mali ten dobre živený výzor ako Ana a čarodejník, a dvaja z nich boli zjavne cudzinci. Dokumentaristi. Jedna z nich na ňu mierila kamerou. V úškrne vycerila na kameru štrbavé zuby a naznačila krok smerom k nej. Kameramanka cúvla a ona sa zlomyseľne zasmiala.

„Vaše kamery fungujú. Vaše tlačiarne fungujú. Infovojna na vás nedopadá ako na nás. Je to preto, lebo existuje spôsob, ako vyrobiť veci, aby odolali infovojne, je tak? Preto nepriateľské boriče zákopov nezlyhávajú tak, ako naše zbrane."

Čarodejník sa s Anou krátko rozprával, hlavy mali od nej odvrátené. Schytila kameru z rúk prekvapenej kameramanky a namierila ju na nich.

„Chcem zaznamenať, čo teraz hovoríte, takže keď sa mi vráti sluch, budem si to môcť vypočuť. Nevadí vám to, všakže?" Znovu sa zasmiala a prestrčila jazyk medzerou medzi zubami. Všetky zuby mala už teraz uvoľnené, a keď po nich zozadu prebehla jazykom, kývali sa jej, čo ju sčasti šteklilo, sčasti bolelo.

Čarodejník dostal nápad. Nechal na obrazovke zobraziť klávesnicu a ťukal po nej.

NIE JE TO CELKOM TAK AKO SI MYSLÍŠ VALENTINA

„Jasné, čo už ja viem? Ale čosi máte, však?"

Ana prikývla.

„Dokážete opraviť môj sluch?"

Ana znovu prikývla.

„Mohli by ste sa pokúsiť zabiť ma, keď ma budete operovať, všakže?"

Nikto z nich neodpovedal.

„Mám v sebe nálož." Nemala, ale vedelo sa, že sa to stávalo. „Keď zomriem, bum!" Uvedomovala si, že táto lož je možno príliš extravagantná. Kto by podmínoval vyhladované štrbavé dievča? „Zariadila to moja matka."

Spomenula si na kino. Jedlo, ktorým sa zasýtila, jej pomáhalo premýšľať, tak ako vždy, takže si uvedomovala, v akom hladovo rozmazanom mraku sa obyčajne vznášala.

„Nechala som úplný popis vašich činností v zalepenej obálke, ktorá sa má otvoriť v prípade, že by som zomrela."

To už bolo lepšie. Mohla s tým vyrukovať hneď na začiatku. Nedokázala odhadnúť, či jej rozumeli. Ana vrtela hlavou.

„Máte tu lekára, alebo niekoho ako lekára. Nech sa ti stalo s nohou hocičo, Ana, lekár sa o to postaral."

Ana ukázala na ženu, ktorej Valentina vytrhla kameru. Valentina jej ju podala späť. „Ospravedlňujem sa za to."

Deň potom, ako Valentina zabila svojho prvého človeka, sa jej sluch vrátil. Operácia trvala asi desať minút a z väčšej časti ju vykonali diaľkovo, preprogramovaním hardvéru v jej hlave s pomocou čohosi, čo lekár nazýval „spevnená logika." Páčilo sa jej, ako to znelo.

Sluch sa jej vrátil pomaly, v pípnutiach a cinknutiach, počas niekoľkých hodín. Potom bol späť, lepší ako nový. Zistila, že počuje zvuky z oveľa väčšej diaľky. Kameramanka jej tiež ukázala, ako používať terminál na prístup k pamäti v jej nových ušiach, ktorá uchovávala šesť mesiacov audiozáznamu. Valentina si nemyslela, že by v jej situácii mohla túto schopnosť veľmi využiť, nech už bola akokoľvek zaujímavá. V meste neboli žiadne funkčné prístroje.

„Idem teraz domov," povedala.

Ana čakala na tlačiareň, vyrábala odevy a jedlo tak rýchlo, ako sa dalo, podávala ich robotom, aby ich zabalili do baliacich fólií.

„Bola by si nás udala, keby sme ti nepomohli?"

Valentina zavrtela hlavou a snažila sa neusmievať. „Aj tak by mi nikto neveril. A nie som ani zamínovaná.“

„Ani som si nemyslela, že by si bola,“ povedala Ana. Dlho Valentinu objímala a pobozkala ju na líce. „Buď opatrná, dobre?“

„Prečo nám, ľudia, nepomôžete? Prečo by ste nemohli dať našej armáde spevnenú logiku pre naše zbrane?“

Ana potriasla hlavou. Plakala. „Myslíš, že som sa na to nepýtala? Urobiť to by bola samovražda. Vaši nepriatelia by nám nikdy neodpustili. Jedna vec je rýpať do nich kvôli krviprelievaniu, druhá vec je ukončiť ho.“

Valentina si od Any nechala vytlačiť presvedčivé handry s bitmapovou špinou priamo v tkanive a zabalila do nich balíčky, aby nebudili podozrenie. Vyšla do jasného svetla jarného dňa, každý zvuk bol jasný ako padnutie špendlíka, od vzdialenej streľby po neďaleký nárek hladného dieťaťa.

Pomaly kráčala ulicami. Prešla popri mieste, o ktorom sa domnievala, že ju schytil ten chlapec, kde vykonala svoje dielo s nožom. Ak to však bolo ono miesto, neboli tam žiadne stopy. Nosiči mŕtvych boli efektívni.

Po schodoch do bytu vyšla rýchlo, plné brucho jej poskytovalo množstvo energie. Keď však siahla na dvere, čosi spoza nich začula, akýsi plač. Trover. Kedysi plakával nonstop. Ale teraz už neplakal tak dávno, že si ten zvuk sotva pamätala.

Roztvorila dvere a videla prečo Trover plače. Mama ležala natiahnutá na zemi, vedľa jedinej stoličky, ktorú ešte nespálili. Nehýbala sa a jedno oko mala otvorené, druhé stisnuté. Trover ju triasol za plece a nariekal.

„Čo?“ povedala Valentina bratovi, schytila ho a zatriasla ním. „Čo sa stalo?“

Otvoril ústa a zavyl. Už dávno nerozprával.

Pokľakla k matkinmu boku. Matkino líce bolo studené. Jej ramená a ruky a boli stuhnuté. Valentina poznala tú stuhnutosť. Každý, kto pracoval v patrole mŕtvych, tú stuhnutosť poznal. Predok matkiných otrhaných nohavíc bol vlhký od studeného moču, Valentina ho cítila. V maminom náprsnom vrecku bol pár inhalátorov, vojenský typ, vec, ktorú ste užívali, keď ste si nemohli dovoliť zaspať a keď ste museli telo prinútiť, aby fungovalo.

Vo Valentininých očiach jej matka vyzerala ako kostra, čosi dávno pochované a nie len krátko mŕtve. V porovnaní s Anou bola táto žena veľmi škaredá a chudá a drsná. Príliš drsná na to, aby bola matkou. Musela si vziať drogy, aby mohla pokračovať, keď sa Valentina nevracala domov. Možno ju aj išla hľadať. Možno hľadala lekára. Možno odišla na front zabiť nejakých vojakov. V každom prípade to bolo kvôli Valentine. Ona bola príčinou, že sa mama zabila.

Valentina pritiahla Trovera k sebe a objala ho. Chlapček smrdel po vlastných výkaloch. V balíčkoch mala jedlo, ktoré potreboval, takže ich rozrezala, otvorila a trochu mu dala.

Nechala ho jesť a prikryla mamu niektorými z nových šiat, ktoré priniesla. Vedela, ako efektívne prehľadať vrecká mŕtvoly. A tiež poznala všetky mamine skrýše v ich malom, smutnom byte. Čoskoro mala maminu identifikáciu, jej osobnú zbraň, jej inhalátor, jej ruksak. Na fronte boli vojaci vo Valentininom veku. Mohla sa tam dostať.

„Poďme, Trover,“ povedala, prezliekla ho, obula mu dobré topánky. Dobré topánky budú dôležité. Nevedela, koľko budú chodiť, ale bude to veľa.

Vzala ho dolu schodmi, stále smrkajúceho a fňukajúceho, ale uspokojeného bohatým jedlom. Odviedla ho do kancelárie civilnej stráže.

„Dokážem vyhrať vojnu,“ povedala.

Žena z mesta už nebola tučná, ale stále na sebe nosila svoju zbroj. Bola to tá istá, čo povedala, že jej otec musí do vojny. Nezdalo sa však, že by Valentinu spoznala.

Uprene na Valentinu pozrela. „Mám prácu,“ povedala.

„Poznám –“ Valentina hľadal slovo. „Kšeftára, ktorý má prístup k spevnenej logike, proti ktorej infovojna neúčinkuje.“

Žena s mesta na ňu tentoraz pozerala o čosi dlhšie. „Mám veľmi veľa práce, dievčatko.“

„Môžem vás k nemu doviesť. Má funkčné tlačiarne.“

Žena predstierala, že ju nepočula. Hľadela na kopu papierov pred sebou, a Valentine bolo jasné, že sa len tak tvári, že ich číta.

Valentina viedla Trovera k ženinmu stolu a zhodila z neho všetky papiere.

„Priekupníctvo je nelegálne. Nechcete ho aspoň zatknúť?“

„Zatknem *teba*,“ povedala žena z mesta a chytila ju za zápästie. Valentina na to bola pripravená. Matka ju naučila, čo vtedy robiť. Zohla ženin palec dozadu a tlačila ho, až kým sa táto nevyvrátila zo stoličky a nepadla na kolená.

„To stačí,“ povedal starý, prastarý hrdina. Znelo to, akoby bol hneď za ňou, ale bolo to len jej novými ušami. Keď sa otočila, videla, že stojí vo dverách. Bol teraz tak starý, že vyzeral ako zombie, a jeho jediná ruka na ňu ukazovala s trasúcou sa autoritou. „Pusť ju.“

Valentina pustila ženu z mesta.

„Chcete vidieť toho priekupníka?“ povedala Valentina, blížiac sa k hrdinovi. Jej matka toho človeka rešpektovala a Valentina sa rozhodla, že ho bude rešpektovať tiež.

„Pôjdem s tebou,“ povedal.

„Vezmete si stráže? Je ozbrojený.“ Na chvíľku sa zamyslela. „Myslím, že je ozbrojený.“

„To bude v poriadku,“ povedal. Ukázal na ťažkú pištoľ, ktorú nosil na opasku.

„Aj môj brat prišiel,“ povedala Valentina.

„Aj to bude v poriadku.“

Starý hrdina kráčal pomaly a opatrne. Vojaci, ktorých míňal, mu salutovali. Starí ľudia sa usmievali a mávali mu. Valentina cítila hrdosť, že išla po jeho boku. Obyčajne bola v meste neviditeľná, jednoducho ďalšia sivá vychudnutá tvár, ale s hrdinom aj ona bola hrdinkou. A ona *bola* hrdinkou: chystala sa skoncovať s vojnou.

Ako tak kráčali, starý muž sa s ňou trasľavým hlasom zhováral. Pamätal si jej matku a pamätal si jej otca. Rozprával jej historky o statočnosti jej matky v revolúcii, keď bývala veliteľkou, a jej srdce búšilo. Valentina bola hrdinka, tak ako jej matka. Čarodejník pre nich vyhrá vojnu.

Potom prišli k jeho dverám. Starý muž nepotreboval, aby mu ich ukázala. Prišiel k nim a trikrát zabúchal pažbou pištole.

O chvíľočku Ana otvorila. Bola oblečená v starých handrách, sadru z nohy mala preč a krivkala s pomocou improvizovanej barly.

„Dobrý deň, súdruh,“ povedala. Nemala svoj obvyklý prízvuk.

Hrdina kývol hlavou. „Súdružka Ana.“ Poznal jej meno bez toho, aby mu ju predstavili.

K dverám prišiel čarodejník. „Súdruh hrdina.“

„Súdruh Georg.“ Starý hrdina potriasol čarodejníkovi rukou. Čarodejník mal na sebe handry ako Ana. Oči sa mu prefíkane leskli a vystúpil na ulicu, k Valentine. „Ahoj, Valentina,“ povedal.

„Toto dievča tvrdí, že máte kontraband,“ povedal starý hrdina. „Je mojou povinnosťou prísť a prehľadať váš príbytok.“

„Valentina,“ povedal čarodejník s neúprimným sklamaním. „Jedlo, čo si odtiaľ vzala nebol kontraband, to boli moje úspory.“ Smerom k hrdinovi dodal,“ Vzala jedlo a ja ju za to neobviňujem. Iste bola hladná. Keby som ja bol dieťaťom v jej situácii, možno by som spravil to isté.“

Valentina stisla Troverovu ruku, až zakňučal. Nedôverovala svojmu jazyku natoľko, aby čokoľvek povedala.

Vošli do vestibulu a potom zahli doľava do bytu. Až dovtedy vždy, keď navštevovala čarodejníka, zabočila doprava, ale teraz nebolo vpravo nič, len hladká, neporušená stena. A vľavo bol úplne iný byt, bez nábytku, ako jej vlastný, malý a špinavý a páchnuci smrťou.

„Prosím, hľadajte,“ povedal čarodejník. Pokúsil sa položiť ruku Valentine na plece a ona sa vyšmykla a spustila ruku k pásu nohavíc, ktoré jej vytlačil, kde mala schovanú matkinu maličkú osobnú zbraň. „Ubezpečujem vás, že nič nenájdete.“

Valentine bolo jasné, že nič nenájdu. Všetok nábytok v miestnosti nemohol skryť ani jedinú konzervu. Nebol to ani ten správny byt. Svojimi úžasnými ušami počula pohyb čarodejníkových spoločníkov, dokumentaristov, vo vedľajšom byte.

„Počujem ich,“ povedala. „Vedľa. Toto nie je ten správny byt.“

„Toto je byt, do ktorého si ma priviedla,“ povedal starý hrdina.

„Je to tu na druhej strane!“ povedala, ukazujúc na prázdnu stenu. „To je falošná stena!“ Udrela do nej, ale bola pevná a kamenná. Slzy jej vhŕkli do očí. „Tieto šaty!“ povedala zúfalo, ukazujúc na svoju košeľu a nohavice. „On ich pre mňa vytlačil! Na druhej strane tejto steny má tlačiarne so spevnenou logikou. Mohol by vyhrať vojnu!“

Čarodejník zavrtel hlavou a znovu sa na ňu usmial. Oči sa mu blýskali. „Ach, kiežby to bola pravda. Vyhrať túto vojnu –“

S úpenlivou prosbou pozrela na Anu. Ana sa odvrátila.

Starý hrdina podal čarodejníkovi svoju jedinú ruku. „Ľutujem, že sme vás rušili, súdruh.“

„Nezmysel,“ povedal čarodejník. „Všetko pre mesto.“

„Poďme,“ povedal starý hrdina. „Nechajme týchto ľudí na pokoji.“

Trover sa nechal bez slova odviesť na ulicu a ostal po jej boku dokonca, aj keď pustila jeho ruku a nenápadne zovrela v dlani matkinu zbraň.

„Tvoja matka by sa za teba hanbila,“ povedal starý hrdina. „Nemárnila by čas mesta na svoje fantázie a vendety.“

Mlčala. Poznala blízku uličku, kde sa neodvážil nik okrem ľudí, čo bez stopy zmizli. Hoci mala chuť na neho kričať, že jej matka pre mesto zomrela a že jej starý hrdina ju práve zradil, mlčala.

Keď minuli vchod do uličky, náhle do nej strčila Trovera. Skríkol a spadol. Priskočila k nemu.

„Potkol sa! Pomôžte mi!“ zvolala.

Starý hrdina sa pomaly došuchtal do uličky k nej. Trovera, ktorý sa snažil vstať, držala na zemi, ale dúfala, že to vyzeralo, akoby mu bola pomáhala. Možno aj vyzeralo, lebo hrdina sa vedľa naklonil a ona mu strčila zbraň pod bradu a prudko ju tam zatlačila do kožného laloku.

„Moja matka zomrela pre toto mesto, ty zradný červ,“ povedala, čeľuste mala stisnuté, aby tie slová nekričala. „Zabila by som ťa hneď teraz, keby som si nemyslela, že mi ešte môžeš byť užitočný.“

Oči starého hrdinu boli pokojné. „Mnoho ľudí sa ma snažilo zabiť, dievčatko.“

„Mnoho nepriateľov. Ale koľko z mesta?“

„Mnoho,“ povedal starý hrdina. „Bolo ich veľa, a predsa som tu, živý a zdravý.“

„Chcem sa stretnúť s ľuďmi, ktorí vedú infovojnu. Zabijem ťa, keď ma k nim nevezmeš.“

„Čože chceš? Hlúpe malé dievčatko.“ Jeho tón stále nebol nahnevaný. „Čarodejník je najlepší zahraničný priateľ nášho mesta. On je jediným dôvodom, prečo nás naši nepriatelia nerozdrvili. Chceš ho prezradiť?“

„Chcem vyhrať túto vojnu,“ povedala. Ale zaváhala. Myslela si, že ho čarodejník proste uplatil, ale možno, že naozaj podporoval čarodejníkovu činnosť. Bolo to možné?

„Túto vojnu vyhráme v spolupráci s našimi priateľmi v zahraničí. Nemôžeme si dovoliť vystaviť ich riziku. Neočakávam, že to pochopíš, dievčatko. Toto je veľmi vysoká hra.“

Fráza „vysoká hra“ ju rozzúrila natoľko, že ho tam skoro zastrelila. Bolo to tak – *paternalistické*.

Nechala ho, aby išiel pred ňou k frontu. Trover fňukal – zvrtol si členok, keď ho sotila – a ona mu pošepkala, aby bol ticho.

Jej plán bol hlúpy. Starý hrdina ju zavedie do pasce, nie na velenie, a ona to vedela.

„Myslím, že vás jednoducho zastrelím,“ povedala.

„Prečo to hovoríš?“ Bol úplne pokojný. Čo to bolo za človeka?

„Zavediete ma to pasce a dáte ma zastreliť alebo uväzniť. Musím ísť na veliteľstvo infovojny. Musím vyhrať túto vojnu.“

„Máš odvážne sny, dievčatko. S našimi nepriateľmi som viedol vojnu skôr, než sa tvoja hrdinská matka narodila. Prvá vec, ktorú som sa naučil bola, že vojna je umením možného. Je možné, že zvíťazíme v tomto obkľúčení, s dostatkom času a strát. Nie je možné, aby si vyhrala túto vojnu.“

„Takže ma radšej necháte zastreliť, než sa o to pokúsiť.“

„Nedal by som ťa zastreliť, keby som ti mohol pomôcť. Dlhujem veľa tvojej matke.“

„Ak budete hovoriť o mojej matke, zastrelím vás.“ Zistila, že jeho pokojný tón aj ju ukľudňoval. Vojaci im stále salutovali, starci mávali, a ona si pomyslela, že keby ktokoľvek z nich vedel, že má hrdinu na muške, roztrhali by ju na kusy. Ale bola pokojná a deň bol slnečný.

„Prepáč,“ povedal starec.

„Mohla by som vás nechať ujsť a pokúsiť sa ich nájsť na vlastnú päsť.“

„Nikdy ich nenájdeš.“

„Našla som čarodejníka. Strčila som vám zbraň pod bradu. Mám pätnásť rokov a dokázala som to. Nájdem ich a –“

„Čo urobíš? Povieš im, aby išli do čarodejníkovho bytu vziať jeho techniku? Ubezpečujem ťa, že ak by k tomu došlo, pokým sa k bytu dostaneš, žiadna technika tam nezostane.“

Blížili sa k frontu. Vzdialená streľba a bzučanie boričov zákopov zneli v jej zázračných nových ušiach kryštálovo zreteľne.

„Nejakú mi dal,“ povedala. „Moje naslúchadlá včera zlyhali a on ich znovu uviedol do prevádzky pomocou spevnenej logiky. Mám ju v hlave.“

„Ty –“ Starý muž prudko zastal. Takmer ho náhodou strelila, keď do neho vrazila. Zvrtol sa, omnoho rýchlejšie, než ako ho kedy videla. „Máš to v tvojej hlave?“

Natiahol k nej ruku a ona zodvihla zbraň. Roztržito jej ju vzal jediným bleskovým kobrím pohybom, a vložil si ju do vrecka na košeli. Znovu k nej natiahol svoju jedinú ruku a naklonil jej hlavu, hľadajúc malé jazvičky pod jej sánkou.

„On to opravil?“

„Včera. Včera ráno som bola hluchá.“

„Neklameš? Ak klameš, nechám ťa zastreliť."

„Bola hluchá," povedal Trover veľmi potichu. „Teraz zasa počuje. Moja sestra neklame."

Obaja na neho pozreli.

„Poď so mnou, dievčatko," povedal starý hrdina a vykročil.

۞

Šesť hodín potom, ako Valentina zanechala mŕtvu matku v ich smutnom, prázdnom byte, dorazila na veliteľstvo infovojny.

Bolo ďaleko od línií, blízko starých lesov na západnej strane mesta a vchod bol strážený piatimi kontrolnými stanovišťami. Jej zbraň od hrdinu vzali na poslednom, spolu s niekoľkými ďalšími malými zbraňami, ktoré mal hrdina pri sebe. Prehľadali a preskenovali Valentinu a Trovera a Troverovi kázali vyvrátiť vrecká. Ukázalo sa, že mal pri sebe Valentinin starý sklápací nôž, ktorý zmizol pred niekoľkými mesiacmi. Odovzdal ho vojačke so všetkou vážnosťou a ona ho pobozkala na líčko a trochu mu postrapatila vlasy a na moment vyzerala celkom ako jej matka a Valentina za očami cítila slzy.

„Sme tu," povedal starý hrdina. „Poďte so mnou."

Museli prejsť cez troje hermetických dverí a potom ich nechali obliecť si vzduchotesné odevy s kyslíkovými fľašami. Nemali nijaký vhodný pre Trovera, ale milá vojačka, ktorá mu dala pusu na líce sľúbila, že sa oňho postará.

Za poslednými hermetickými dverami to vyzeralo, ako v časoch pred obliehaním, čisto a smelo a prekypovala tam energia.

„Držíme tu všetko, čo funguje," povedal starý hrdina. „Toto je naša posledná zásoba materiálu, ktorý nebol napadnutý infovojnou. Je to úplne izolovaný priestor. Ak by jediný druh škodlivého softvéru prenikol do vnútra, zmenil by sa na epidémiu a všetko by zničil."

Jeho hlas znel, akoby prichádzal z diaľky milión kilometrov. Zakrytá vo svojej dýchacej kapucni mala Valentina pocit, akoby sa našla v prvých dňoch lepšej krajiny, v čase, keď všetko fungovalo a bolo cítiť ostrou čistotou, nie po hnilobe a troskách. Postavy v kapucniach chodili okolo nich bez jediného pohľadu.

Starý hrdina ju viedol hlboko do bludiska, potom cez ďalší hermetický uzáver.

„Súdruh," povedal hrdina. „Na slovíčko, prosím."

Postava v kapucni, ktorú oslovil, vzhliadla od pracovného stola a zahľadela sa do hrdinovej kapucne. Potom svižne zasalutovala a ponáhľala sa k nemu.

„Generál –" Hlas postavy v kapucni bol mužský, skoro tak starý ako hlas starého hrdinu.

Starý hrdina – generál – sa dotkol rukou kapucne a vytiahol zo svojej helmy samonavíjací káblik a podal ho tomu druhému. Ten si ho pripojil ku golieru svojej helmy. Dokonca ani s jej úžasnými novými ušami nemohla Valentina počuť, o čom sa rozprávali.

O chvíľku na to odpojili umbilikus a ten druhý sa otočil k Valentine.

„Je to pravda?" Hlas bol priškrtený, akoby sotva dokázal tie slová vysloviť.

„Vo mojich ušiach," povedala. „Spevnená logika."

Druhý muž tancoval z nohy na nohu. „To nemôže byť pravda," povedal.

Prikývla.

Starý muž sa prehrabával na svojom pracovnom stole a vytiahol akúsi tyčinku, ktorú jej priložil zozadu ku krku. Bola to podobná tyčinke, ktorú použila lekárka/kameramanka v čarodejníkovom dome pri testovaní jej naslúchadiel.

„Máte to?" opýtal sa generál.

„Mám to," povedal ten druhý. „Skopíroval som to. Či to dokážem dekompilovať, či z toho bude nejaký úžitok – nuž, uvidíme."

„Tak zajtra," povedal generál.

Druhý neodpovedal. Hrbil sa nad terminálom na svojom pracovnom stole, prstami týral klávesnicu.

„Kam teraz?" spýtala sa Valentina, keď si stiahli izolačné odevy, zápach rozkladu a hniloby jej znovu zaplnil nozdry.

„Teraz upraceme," povedal generál. „Vezmi si brata a zbraň."

۞

Dvadsať hodín potom, ako čarodejník vyliečil Valentinin sluch, ho pomáhala zatknúť.

Generál zaklopal na čarodejníkove dvere a tie sa roztvorili. Ana bola zasa bez sadry, so zlou barlou.

„Áno, priatelia?"

„Máme s vami a s ostatnými nejaké jednanie. Priveďte ich sem, prosím."

Ana pozrela na zástup vojakov na ceste, ktorí mali zbrane od nožov cez staré strelné zbrane až po malé pružné pištole a zbledla.

„Vedela som, že to bude dnes," povedala. Otočila sa k Valentine. „Keď si sa dnes ráno vrátila, vedela som, že to bude dnes."

„Zavolajte ich," povedal starý hrdina.

„Už vedia, že ste tu." Vo dverách za jej chrbtom sa objavil dym. „Všetko sa to samo ničí. Nikdy ste nemali nijakú šancu získať k tomu prístup."

Generál pokrčil jedným plecom. Valentina sa zamyslela, či bol jeho kýpeť hladký ako biliardová guľa alebo zlostne zjazvený a zošúverený ako sušené ovocie.

Pevnejšie zovrela matkinu zbraň a pozorovala, ako sa objavil čarodejník. Dokumentaristi. Čarodejník blýskal očami.

„Je to všetko preč," povedal. „Nedostanete z toho ani kúsoček. Aké sprosté plytvanie. Boli sme na vašej strane, viete to."

„Boli ste veľmi dobre živení," povedal generál.

Jeden z dokumentaristov zavzlykal.

„Také zbytočné, sprosté plytvanie. Debilné, hlúpe, idiotské –" Čarodejník sa zasekol, pozrel na Valentinu. „Jej naslúchadlá."

Valentina sa usmiala. „Áno," povedala. „Moje naslúchadlá. Aj teraz vás zaznamenávam. Máte niečo, čo by ste chceli povedať na mikrofón?"

Čarodejníkovi spadla sánka až na hruď a celé jeho telo akoby sa skrčilo, zosunulo sa v náručí vojakovi, ktorý ho držal.

„Ty malá –"

Valentina si sarkasticky položila prst na pery a teatrálne zakryla Troverovi uši. Videla, ako sa Ana pred tým, ako sa otočila, mimovoľne usmiala.

Tri dni po čarodejníkovom zatknutí lietajúce autá znovu vzlietli. Prehrmeli ponad nepriateľské línie, zhadzujúc inteligentné zrnká prachu, ktoré sa nasmerovali na nepriateľských vojakov a zavŕtali sa im do nozdier a uší a kútikov očí a rachotili v ich lebkách, až kým z ich mozgov nebola pasta a sliz.

Štyri dni po čarodejníkovom zatknutí začali tlačiarne dodávať jedlo a lieky. Inteligentné robotické červy vyhľadávali a očkovali zombie.

Desať dní po čarodejníkovom zatknutí sa budovy začali samé opravovať. Výťahy znovu zafungovali, všetky súčasne, v synchronizovanom celomestskom *vrrrrr* pohodlia a civilizácie.

Štrnásť dní po čarodejníkovom zatknutí obliehanie skončilo.

Valentina a Trover boli v bunkri civilnej obrany. V to ráno pochovali jej matku, v lese, v dokonale štvorcovom hrobe, ktorý pre ňu vykopali roboty medzi zoradenými stovkami a tisíckami, ktoré roboty kopali po celom lese, označujúc každý malou plaketou, zasadenou do zeme, s menom a dátumom narodenia, a niekedy aj dňom smrti, a s nápisom HRDINA BLOKÁDY.

Trover celý deň neprehovoril, ale hodil na hrob svojej matky prvú lopatu hliny. Okolo nich preživší kvílili a trhali si odevy a sypali hlinu na svojich mŕtvych.

Vojaci okolo nich sa smiali a spievali, pili šampanské a jedli čokoládu. Muži ich objímali a ženy ich bozkávali, dokonca aj tá kyslá žena z mesta.

Generál ich videl, ako sedia vo svojom kútiku, Troverova ruka vo Valentininej, a išiel pre nich a odviedol ich do väznice. Podal Valentine kľúč a gestom ukázal na krídlo budovy.

„Choď a pusť ich. Teraz sú voľní. Povedz im, nech odídu ďaleko."

Ana a čarodejník zdieľali maličkú celu, dokumentaristi boli v troch ďalších celách. Valentina otočila starým kovovým kľúčom postupne vo všetkých zámkach.

„Je po všetkom," povedala. „Víťazstvo. Generál vraví, aby ste odišli ďaleko."

Ana ju objímala tak dlho, že si Valentina myslela, že ju nikdy nepustí, ale keď ju pustila, Valentina si priala, aby sa ešte vrátila.

Valentina ich už nikdy nevidela.

Desať rokov po obliehaní dostala Valentina svoju medailu.

Ceremónia bola skromná. Špeciálne medaily na dekorovanie žijúcich hrdinov sa takmer minuli, a tak deti prišli na rad posledné. Trovera v týchto dňoch vídala len na oslave priateľov. Zvyšok času sa venoval svojmu štúdiu. Študoval na diplomata. Stále mal hroznú povahu. Zdalo sa, že v Systémových Odboroch to bolo výhodou.

Valentina tam išla pešo, ale bola asi jediná. Ostatní leteli, buď na lietajúcich autách, alebo na neviditeľných vankúšoch povrchového efektu. Bolo ich zo tisíc, čo dostávali dnes medailu, a ju s Troverom umiestnili vedľa seba v dlhom rade, ktorý bol v abecednom poriadku podľa priezviska.

„Mali ti dať prvú a najväčšiu medailu, Vali," povedal Trover. Ruky zaťal do pästí, až mu zbeleli. „Ty! Ty si vyhrala vojnu! A *on* to vie!"

Na pódiu generál potriasal rukami ostatným vyznamenaným. Boli pri C, a Valentinino a Troverovo priezvisko začínalo na X. Bude to ešte chvíľu trvať.

„Jeho druhá ruka je veľmi presvedčivá," povedala.

Trover len zafučal.

Keď vystúpili na pódium, generál na nich pozrel a žmurkol. Dal im každému medailu, potom ju chytil za plecia a privinul si ju na hruď. Bol stále chudý a krehký, ale tiež bol stále rýchly a jeho objatie bolo pevné. Pritlačil svoju dlaň na jej a jej telo jej povedalo, že jej posiela akési dáta, ktoré prijala s prekvapením, ale bez komentára.

Trover ju odviedol z pódia. Prezrela si svoj nový download. Zvukový súbor. Prehrala si ho do svojej kochley.

Našla som čarodejníka. Strčila som vám zbraň pod bradu. Mám pätnásť rokov a dokázala som to. Nájdem ich a –

Čo urobíš? Povieš im, aby išli do čarodejníkovho bytu vziať jeho techniku? Ubezpečujem ťa, že ak by k tomu došlo, pokým sa k bytu dostaneš, žiadna technika tam nezostane.

Nejakú mi dal. Moje naslúchadlá včera zlyhali a on ich znovu uviedol do prevádzky pomocou spevnenej logiky. Mám ju v hlave.

Ty – Ty to máš v hlave?

Nikdy na tie slová nezabudla, ani za desať rokov, ani počas rekonštrukcie, či počas jej rokov v zahraničí, ani v škole, ani v práci. Neprešiel ani deň, aby na to nemyslela. Dnes už veľa ľudí malo uši, čo dokázali robiť záznam, a tie jej mali dnes kapacitu sto rokov, spolu so všetkými záznamami, ktoré si nahrala pre vlastné potešenie, ale nikdy sa neobťažovala, aby si prehrávala vlastný sluch. Tie slová v jej mysli boli všetok záznam, čo potrebovala.

Prudko sa posadila, priamo tam na cukríkovú trávu.

Trover bol v mihu pri nej, znepokojene volal jej meno. Neovládateľne plakala, ale aj sa usmievala. Tie slová, vytiahnuté z jej uší pred desiatimi rokmi, keď išli na veliteľstvo infovojny. Ach bože, starí priatelia, tie slová. Čarodejník a Ana. Bolo to tak dávno. Kam sa ten čas podel?

۞

V nasledujúci deň stretla starú známu tvár.

„Ty!" povedal. Mal silný prízvuk – taký, čo prezradil, že sa naučil jej jazyk obyčajným, ťažkým spôsobom, že si ho nedal jednoducho nainštalovať.

Pozrela naňho. Pripadal jej veľmi známy, ale nedokázala ho zaradiť. Možno keby nemal tú nemožnú briadku, rozdvojenú do dvoch teatrálnych hrotov, tak sa to toho roku nosilo v Katalane. Snažila sa predstaviť si ho bez nej. Škeril sa ako blázon a smial sa.

„Nemôžem uveriť, že si to ty!"

Pomaly zavrtela hlavou. Odkiaľ, do pekla, pozná tohto chlapíka? Toho večera mala ísť s priateľmi do kina – na nové predstavenie, ktoré premietali medzi stromami v západných lesoch a vy ste mohli chodiť okolo a cez neho a piť bazovú limonádu a zhovárať sa s priateľmi, pričom sa príbeh odvíjal okolo vás. Bola teplá noc, dokonalá pre také veci.

„Nepamätáš si na mňa?"

Zasvrbel ju zub. Ten, ktorý si vyrazila v zákope, a nechala si vyrásť po skončení blokády. Vtedy ho spoznala.

„*Withnail*?"

Poskočil na mieste. „Valentina! Spomenula si si!"

Položila si ruku na prsia a dramaticky zaspätkovala, schválne to prehrávala. Stále bol veľmi pekný a ona nikdy nezabudla na svoj prvý bozk.

„Čo tu, do čerta, robíš?"

„Som na pobyte," povedal. „Zajtra idem do Tokia. Ale chcel som sa zastaviť a prezrieť si miesto –"

„Spomínať na mŕtvych?" povedala. Napokon, býval nepriateľom. Koľko z jej krajanov zastrelil?

„Spomínať," povedal. „Spomínať na všetko."

Koľko z jeho druhov zahynulo v deň, keď na nich z neba pršala smrť? Určite ich v ten deň zomrelo veľké množstvo.

Lesy boli plné jej mŕtvych. Bola tu mama. A dnes večer bolo kino. Dotkla sa medaily na svojej chlopni. On žiadnu medailu nemal. Vojaci, ktorí vykonávali blokádu, žiadne medaily nedostávali.„Dokedy si tu?“

„Zajtra,“ povedal, „hneď ráno.“

„Zajtra skoro ráno. Poď si dnes večer pozrieť film,“ povedala.

Pozrel na ňu a naklonil hlavu. Vedela, že nie je krásna, ale niekedy na ňu muži takto pozerali. Kvôli niečomu, čo urobila, a oni to videli.

„Veľmi rád,“ povedal.

Keď tak spolu kráčali, pustila trochu audio, lebo na nich zostúpilo hrozivé ticho, nešikovné a nepríjemné.

Bola by si nás prezradila, keby sme ti neboli pomohli?

Aj tak by mi nikto neveril.

„Valentina?“

„Áno, Withnail?“

„Ďakujem ti,“ povedal. „Za jedlo. A pusu. To bola moja úplne prvá.“

„Aj moja.“

„A aj najlepšia.“

Odfrkla a buchla ho do pleca.

„Netáraj, Withnail,“ povedala.

„Vykonám, Súdružka Hrdinka,“ povedal.

Dovolila mu, aby ju pobozkal, ale iba raz.

Aspoň v tú noc.

--

Machine-readable metadata (humans, ignore this):

<!--/Creative Commons License--><!-- <rdf:RDF
xmlns="http://web.resource.org/cc/" xmlns:dc="http://purl.org/dc/elements/1.1/"
xmlns:rdf="http://www.w3.org/1999/02/22-rdf-syntax-ns#"
xmlns:rdfs="http://www.w3.org/2000/01/rdf-schema#">
<Work rdf:about="">
<license rdf:resource="http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/" />
<dc:type rdf:resource="http://purl.org/dc/dcmitype/Text" />
</Work>
<License rdf:about="http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/"><permits
rdf:resource="http://web.resource.org/cc/Reproduction"/><permits
rdf:resource="http://web.resource.org/cc/Distribution"/><requires
rdf:resource="http://web.resource.org/cc/Notice"/><requires
rdf:resource="http://web.resource.org/cc/Attribution"/><prohibits
rdf:resource="http://web.resource.org/cc/CommercialUse"/><permits
rdf:resource="http://web.resource.org/cc/DerivativeWorks"/><requires
rdf:resource="http://web.resource.org/cc/ShareAlike"/></License></rdf:RDF> -->